

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ

KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

2'nci Toplantı

30 Haziran 2020 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Yunus Kılıç'ın, Komisyon Üyesi Adana Milletvekili Ayhan Barut'a annesinin vefatı nedeniyle başsağlığı dilediğine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Yunus Kılıç'ın, Komisyon gündemindeki (2/2985) esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'ne ilişkin açıklaması

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve 60 Milletvekilinin, Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2985)

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygün'un, (2/2985) esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile (2/2956) esas numaralı Tarım Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin birleştirilmesiyle ilgili önermesine

ilişkin açıklaması

2.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, müzakere üslubunda sorun olduğuna ve teklifi Komisyona taşıyan siyasî sorumlularla tartışmanın devam etmesinin doğru olacağına ilişkin açıklaması

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU

2'nci Toplantı

30 Haziran 2020 Salı

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu saat 10.05'te açılarak dört oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Yunus Kılıç,

Komisyon Üyesi Adana Milletvekili Ayhan Barut'a annesinin vefatı nedeniyle başsağlığı dilediğine,

Komisyon gündemindeki (2/2985) esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'ne,

İlişkin açıklama yaptı.

Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve 60 Milletvekilinin, Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2985), tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanarak maddelerinin görüşmelerine başlandı.

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun, (2/2985) esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile (2/2956) esas numaralı Tarım Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin birleştirilmesiyle ilgili önergesine ilişkin açıklama yaptı.

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, birleştirilmesi önergesi kabul edilmedi.

Mersin Milletvekili Rıdvan Turan, müzakere üslubunda sorun olduğuna ve teklifi Komisyona taşıyan siyasi sorumlularla tartışmanın devam etmesinin doğru olacağına ilişkin açıklama yaptı.

Teklifin görüşmelerine devam etmek için 1 Temmuz 2020 Çarşamba günü saat 12.00'de toplanmak üzere 02.47'de toplantıya son verildi.

30 Haziran 2020 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.05

BAŞKAN : Yunus KILIÇ (Kars)

BAŞKAN VEKİLİ : Hasan KALYONCU (İzmir)

SÖZCÜ : Fatma AKSAL (Edirne)

KÂTİP : Zafer IŞIK (Bursa)

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, değerli milletvekillerimiz, Tarım Bakanlığı Bakan Yardımcımız ve saygıdeğer bürokratlar, STK temsilcileri, basınımızın değerli mensupları; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.*

Komisyonumuzun 27'nci Yasama Dönemi 4'üncü Toplantısını açıyorum.

Toplantımızın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Yunus Kılıç'ın, Komisyon Üyesi Adana Milletvekili Ayhan Barut'a annesinin vefatı nedeniyle başsağlığı dilediğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Toplantımıza geçmeden önce arkadaşlar, Komisyon üyelerimizden Ayhan Barut Bey'in anneleri Rahmetirahman'a kavuştu. Komisyonumuz adına başsağlığı diliyoruz, kendilerine ve ailesine sabır diliyoruz.

AYHAN BARUT (Adana) – Sağ olun.

2.- Komisyon Başkanı Yunus Kılıç'ın, Komisyon gündemindeki (2/2985) esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'ne ilişkin açıklaması

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Bilindiği üzere, saygıdeğer katılımcılar, gündemimizde, 24 Haziran Çarşamba günü Meclis Başkanlığına sunulan ve aynı gün esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen (2/2985) esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi yer almaktadır.

Bu kanun teklifiyle ağırlıklı olarak tarım arazilerinin korunması, ormancılığın geliştirilmesi, taktit ve taşıyıcı yapılan ürünlere getirilen müeyyidelerin ağırlaştırılması, tütün kullanımında yerli oranının yükseltilmesi, tütün üreticilerinin korunması, gıda güvenliği ve güvenilirliği konusunda yanıtıcı yayın tarifinin yapılması ve bu yanıtıcı yayınları yapanlarla alakalı ortaya konulacak olan müeyyidelerin belirlenmesi ve şeker piyasasının denetlenmesi alanının genişletilmesi gibi birçok alanda geniş, sahada ihtiyaç olan mevzuatlarla alakalı düzenlemeler ve çözüm önerileri getiriyor.

Şimdi, kanun teklifinde ilk imza sahibi olan AK PARTİ Milletvekili Metin Yavuz Bey'e teklifin geneliyle alakalı bilgi vermek üzere söz veriyorum.

Buyurun Metin Bey.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

* Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

*1.- Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve 60 Milletvekilinin, Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2985)***

METİN YAVUZ (Aydın) – Değerli Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakanım, değerli bürokratlarımız, sivil toplum örgütlerimizin değerli temsilcileri ve Meclisimizdeki çalışma arkadaşlarımız, değerli basın mensupları; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi üzerine konuşuyorum.

Değerli arkadaşlar, tarım ülkemiz için öncelikli bir faaliyet alanı. Özellikle son yaşanan Covid-19 salgını da tekrar göstermiştir ki gıda güvenliği ve güvenilirliği diğer ülkelerde olduğu gibi ülkemiz için de hayati bir meseledir. Ülkemiz, tarımı Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde Tarım ve Orman Bakanlığımızca uygulanan politikalar ve verilen desteklerle son on yedi yılın on dördünde büyümüş; 2003-2019 döneminde, yıllık ortalama yüzde 2,8 büyüme gerçekleştirmiştir. 2019 yılı büyümesi ise yüzde 3,3'tür. 2002 yılında 37 milyar TL olan tarımsal hasılamız 7,5 kat artarak 2019 yılında 275 milyar TL'ye yükselmiştir. 2002 yılında 3,7 milyar dolar olan tarımsal ihracatımız, 2019 yılında 18 milyar dolara yükselmiş; tarım alanında dış ticaret fazlası 5,3 milyar dolar olan Türkiye, 193 ülkeye 1.827 çeşit tarımsal ürün ihraç etmektedir. Bununla birlikte her ne kadar kendi kendine yeten bir tarım sektörümüz bulunmakta ise de gıda güvenliğinin temini için yapılması gereken çalışmalar uzun vadeli planlamayı gerektirmektedir. Tarımsal üretimin kesintisiz olarak muhafazasını ve artan ihtiyaçlara cevap verecek ölçüde büyümesini teminen, tarım topraklarımızın daha sık korunması için yeni tedbirlerin alınması icap etmektedir. Bu doğrultuda hazırlanan teklifle tarım topraklarının daha sıkı korunabilmesi amacıyla 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun ihlallerine yönelik daha sıkı denetim ve caydırıcı yaptırımların düzenlenmesi hedeflenmektedir.

Diğer taraftan, toplum sağlığını korumak amacıyla insan sağlığı için tehlike oluşturan gıda ve yem ürünleri ile taklit ve tağşiş yapılmış ürünlerin piyasaya arz edilmesiyle alakalı olarak teklifte öngörülen değişikliklerle bu ürünleri üreten, piyasaya arz eden gıda işletmecilerine yönelik yaptırımlar ağırlaştırılmaktadır. Aynı doğrultuda bilimsel dayanağı ve kanıtı olmayan, genellikle konu hakkında uzmanlığı bulunmayan kişiler tarafından, tüketicinin tüketim alışkanlıklarını olumsuz etkileyen, yazılı ve görsel medya üzerinden hızla yayılan, gıdalar hakkında yanıltıcı, yanlış, yanlış yönlendirici bilgilerle gıdada bilgi kirliliği oluşturan beyanlarla tüketicide endişe, korku ve güvensizlik yaratılmakta olduğu öngörüldüğünden teklifle tüketici haklarının etkin bir şekilde korunabilmesine yönelik düzenlemeler yapılmaktadır.

Bunun yanı sıra hazırlanan kanun teklifiyle genel olarak sahipli arazilerde ağaçlandırmanın teşvik edilmesi; bozuk orman alanlarında odun dışı ürünlerin mamul ya da yarı mamul olarak işlenmesi amacıyla tesis ve orman bitkisi fidanlıkları kurulması; mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliği yapılmasına izin verilebilmesi; şeker piyasasındaki denetleme faaliyetlerinin etkinliğinin artırılması; tütün mamulü olmamakla birlikte bütün tütün mamulü üretiminde kullanılan makaron, sigara filtresi, yaprak sigara kâğıdının üretiminin ve piyasaya arzının Tarım ve Orman Bakanlığının görevleri kapsamına alınması; tütün mamulü üreticilerine yüzde 30 yerli tütün kullanım zorunluluğunun getirilmesi gibi hususlar düzenlenmektedir.

** (2/2985) esas numaralı kanun teklifi tutanağa eklidir.

Değerli arkadaşlar, Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi hükümlerine değinmek gerekirse teklifin ilk maddesiyle 22.00-06.00 saatleri arasındaki perakende alkollü içki satış yasağına ilişkin idari para cezası miktarının artırılması, bu yasağı beş yıl içinde üçüncü defa aykırı davranışların satış belgesinin iptal edilmesi ve iki yıl faaliyetten men edilmesi öngörülmektedir.

Yine 18 yaş altına alkol satış yasağını beş yıl içinde üçüncü defa ihlal edenin satış belgesinin iptal edilmesi ve iki yıl faaliyetten men edilmesi de hedeflenmektedir. Böylece 22.00-06.00 saatleri arasında perakende alkollü içki satış yasağının kuvvetlendirilmesiyle söz konusu yasakların uygulanabilirliğinin ve önleyiciliğinin artırılarak toplum sağlığının daha iyi bir şekilde korunması amaçlanmaktadır.

Diğer maddede 6200 sayılı Kanun'un ek 10'uncu maddesi yürürlükten kaldırılarak tarım kooperatifleriyle ilgili geniş bir alt yapıya sahip Tarım ve Orman Bakanlığının sulama kooperatifleriyle ilgili iş ve işlemlerde yetkili kılınması hedeflenmektedir.

Orman Kanunu'nda yapılacak değişikliklerle meri mevzuat kapsamında, sahipli arazilerde ekim ve dikim yoluyla oluşturulan ve yüz ölçümü 3 hektarı aşan ağaçlık alanların özel orman sayılması nedeniyle vatandaşların kendi arazilerine fidan dikme konusunda tereddüt yaşadığı ve ağaçlandırma yapmaktan kaçındığı gözlemlendiğinden, sahipli arazilerde ekim ve dikim yoluyla ağaçlandırma yapılmasının teşvik edilmesi amaçlanmaktadır.

Bozuk orman alanlarında orman bitkisi fidanlıkları kurulmasına, mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğine ve orman alanlarında üretilen odun dışı ürünlerin mamul ya da yarı mamul olarak işlenmesi amacıyla tesis kurulabilmesine izin verilmesi amaçlanmaktadır. Saha tesliminden itibaren iki yıl içinde tesislerin işletmeye alınmaması hâlinde verilen izinlerin iptal edileceği hükmü hüküm altına alınmakta ve izin almadan bahse konu faaliyetleri yapanlara yönelik yaptırımlar getirilmektedir.

Sahipli arazilerdeki ağaçların izinsiz olarak kesilmemesi hüküm altına alınmaktadır. Sahipli arazilerde izinsiz olarak ağaç kesilmesine yönelik hâlihazırda uygulanan idari para cezası artırılarak fiilin işlenmesinde caydırıcılığın artırılması hedeflenmektedir.

Ayrıca özel bütçeli bir kuruluş olan Savunma Sanayii Başkanlığı tarafından yapılacak savunma maksatlı tesis ve bunların müştemilatlarına izin verilirken bedel alınmaması amaçlanmaktadır. Süreç içerisinde uygulama kabiliyeti kalmayan idari yapılanmalar ve mevzuat değişiklikleri neticesinde güncelliğini yitiren 969 sayılı Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Merkez ve Taşra Kuruluşlarına Döner Sermaye Verilmesi Hakkında Kanun'un yürürlükten kaldırılmasına yönelik düzenlemeye de yer verilmektedir.

Şeker Kanunu'nda yapılan değişikliklerle özellikle nişasta bazlı şeker fabrikalarının denetiminde teknolojik imkânlardan yararlanma, şekeri ham madde olarak kullanan veya ticaretini yapanlar nezdinde açık denetim yetkisi, şekeri kullanan veya ticaretini yapanlar ve kotası bulunmayan nişasta bazlı şeker fabrikalarının yanlış, yanıltıcı bilgi verme, denetimi engelleme gibi hâllerde kotası bulunan fabrikalar için olduğu gibi cezai işlemlerin yapılabilmesi sağlanacaktır. Böylece şeker piyasası faaliyetlerine yönelik denetim kapsam ve etkinliğinin artırılması hedeflenmektedir.

Tütün kanunu kapsamında yapılan değişikliklerle makaron, yaprak sigara kâğıdı, sigara filtresinin ve alkolün üretimini ve satışını Tarım ve Orman Bakanlığının denetiminde gerçekleştirilmesi ve bu ürünler hakkında kanun hükümlerini ihlal edenlere yönelik yaptırımların güncellenmesi, yerli tütün kullanım oranının yüzde 30'a çıkarılması ve yurt içi piyasaya arz amacıyla üretilen tütün mamullerinde Türkiye'de üretilen tütünlerin kullanım oranlarının artırılması, tütün ithalatının azaltılarak çiftçilerimizin ürettiği tütünlerin kullanılması; internet, televizyon, faks ve telefon gibi elektronik

ticaret araçları ya da postayla sipariş yöntemini kullanarak etil alkol, metanol, makaron, sarmalık kıyılmış tütün ve yaprak sigara kağıdı satanlara, yerli tütün kullanım zorunluluğuna uymayanlara ve mevzuatta tanımlanmış amacı dışında ya da teknik düzenlemesine uygun olmayan etil alkolü bulunduranlara, satışa sunanlara veya satanlara yönelik olarak caydırıcılığı teminen idari para cezaları uygulanması, yerli tütün kullanım zorunluluğunun 2022 yılında yüzde 17, 2023 yılında yüzde 21, 2024 yılında da yüzde 25 olarak uygulanmasının sağlanarak 2022 yılından başlamak üzere kademeli olarak geçiş yapılması ve yerli tütün kullanımının artırılması amaçlanmaktadır.

Aynı zamanda kayıt dışılığı ve vergi kaybını önlemek amacıyla makaron ve yaprak sigara kağıdının Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun 3'üncü maddesinin kapsamına alınması öngörülmektedir.

Diğer bir düzenlemeyle, esas olarak toplumun tamamını ilgilendirmekte olan avcılık faaliyetine ilişkin olarak, doğal kaynaklarımızın verimli kullanılarak gelecek nesillere aktarılmasını, alınacak kararların ülke genelini yansıtılacak şekilde daha sağlıklı bir değerlendirmeden geçmesini sağlamak için mezkûr kanunda düzenlenen Merkez Av Komisyonu üyeleri arasına, çevre ve doğa gönüllüsü kuruluşlardan 3 temsilci, fen edebiyat fakültelerinin biyoloji bölümlerinden bir öğretim görevlisi olmak üzere 4 üyenin daha dâhil edilerek Komisyon üye sayısının 25'e çıkarılması ve toplumun çeşitli kesimlerinden geniş katılım sağlanması amaçlanmaktadır.

Tarımsal üretimin kesintisiz olarak muhafazasını ve artan ihtiyaçlara cevap verecek ölçüde büyümesini teminen, tarım topraklarımızın daha sıkı korunması için yeni tedbirlerin alınması icap etmektedir. Bu doğrultuda hazırlanan kanun teklifiyle tarım topraklarının daha sıkı korunabilmesi amacıyla 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun ihlallerine yönelik daha sıkı denetim ve caydırıcı yaptırımların düzenlenmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda, 5403 sayılı Kanun'da yapılacak değişikliklerle yeter gelimli tarım arazilerin ekonomik bütünlüğe sahip kısımlarının da parsel bazında satılabilmesinin sağlanması, tarım arazilerinde ifraz, hisselendirme, pay temlik, el birliği mülkiyetinin paylı mülkiyete dönüştürülmesi, el birliği mülkiyetinin devri, paylı mülkiyet olarak intikal, taksim ve vasıf değişikliği talebi olması hâlinde Tarım ve Orman Bakanlığından görüş alınarak işlem yapılması, tarım arazilerinin aynen mülkiyet devri işlemlerinin ise doğrudan tapu müdürlükleri tarafından yapılabilmesi sağlanarak tarım arazilerindeki aynı hak tasarruflarının Bakanlığın denetiminde gerçekleşmesi, tarım arazilerinin bölünmesinin engellenmesi ve tarım arazilerinin mülkiyet devrinin hızlı bir şekilde yapılması hedeflenmektedir.

Bununla birlikte, ülkemizde tarım arazilerindeki en büyük sorunlardan biri hisselilik sorunudur. Tarım arazilerinde metrekare ve santimetrekare büyüklüğünde paylar bulunmakta olup malikler bu paylarını satmak istemelerine karşın vergi ve döner sermaye ücretlerinin arazi bedelinden fazla olması nedeniyle bu paylarını satamamaktadırlar. 5403 sayılı Kanun'un 8/I maddesine eklenecek fıkra ile paylı tarım arazilerindeki payların paydaşlara satışları teşvik edilerek hisselilik sorununun azaltılması amaçlanmaktadır. 5403 sayılı Kanun'un 8/İ maddesi değişikliğiyle de sınırdaş tarım arazilerine getirilen ön alım hakkının yürürlükten kaldırılması düzenlenmiştir.

2014 yılında yapılan kanun değişikliğiyle sınırdaş tarım arazilerine ön alım hakkı getirilerek arazilerin büyütülmesi amaçlanmıştı, ancak uygulamada bu hakkı olumsuz yönde kullanan kişi ve grupların ortaya çıkması, beklenen faydadan daha çok mağduriyetlere neden olması nedeniyle sınırdaş araziler için getirilen ön alım hakkının yürürlükten kaldırılması düzenlenmiştir.

Ayrıca, teklifin 20 ile 24'üncü maddeleri kapsamında tarım topraklarımızın daha sıkı korunması amacıyla hazırlanan düzenlemeye göre büyük ova koruma alanları dâhil olmak üzere tarımsal üretimin olumsuz etkilenmemesi, verimin azalmaması, tarım arazilerinin korunması amacıyla imar planlarında tarımsal niteliği korunacak alan olarak ayrılan yerler ile kamu yararı kararı alınarak tarım dışı amaçla

kullanım izni verilen yerlerin bu amaç dışında kullanılabilmesi ve planlanabilmesi için yeniden izin alınması şartı getirilmektedir. Kanun kapsamındaki denetimlerin daha etkin hâle getirilmesi burada amaçlanmıştır. Bu kapsamda tarımsal amaçlı projelerde veya tarım dışı amaçlı arazi kullanımlarına da verilen izinlerin amaca yönelik kullanılıp kullanılmadığının hızlı bir şekilde denetlenmesi için süreler kısaltılmış, yine caydırıcılığı artırmak amacıyla denetimler sırasında ihlal tespit edilmesi hâlinde tapu kayıtlarının beyanlar hanesine kaydedilmek üzere ilgili idaresince şerh düşülmesi öngörülmektedir. Tarımsal amaçlı arazi kullanım plan ve projelerine aykırılık durumunda uygulanan cezalar ile izinsiz yapılan tarımsal amaçlı yapılara ve izinsiz tarım dışı arazi kullanımı yahut alınan iznin amacına uygun kullanılması hâllerinde tarım alanının yapılaşmayla bozulduğunun tespiti hâlinde verilen cezalar artırılarak arazi sahibine veya arazi bozana 1.000 Türk lirasından az olmamak kaydıyla kullanılan veya zarar verilen alanın her metrekaresi için 10 Türk lirası idari para cezası verilecek, büyük ova koruma alanlarında ise bu ceza 2 katı uygulanacaktır. Ayrıca idari para cezasının tebliğinden itibaren bir ay içerisinde başvurularak kanuna uygun izinlerin alınmasıyla işin tamamlanmasına, bitmiş ise kullanımına izin verilmesi de düzenlenmektedir. Ancak başvuru yapmayanlara veya izin talepleri uygun görülmeyenlere eskiden üç ay müddet verilirken yeni düzenlemeyle izinsiz bütün yapılarını yıkması ve araziye tarımsal üretime uygun hâle getirmesi için iki ay süre verilecek ve verilen bu süre içinde izinsiz yapılar yıkılmaz ve arazi tarımsal üretime uygun hâle getirilmezse valilikçe faaliyet durdurulup idari para cezası 3 katı olarak uygulanacaktır. İzinsiz bütün yapılar bir ay içinde belediyeler veya il özel idarelerince yıkılacak ve taşınmazlar tarımsal üretime uygun hâle getirilecektir. Arazinin tarımsal üretime uygun hâle getirilmesi için yıkım ve temizleme masrafları Tarım ve Orman Bakanlığınca karşılanarak bu masrafların araziye o hâle getirenlerden alınması öngörülmektedir. Ancak aykırılık teşkil eden yapının tarımsal yapı olması durumunda, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıl boyunca anılan maddeler kapsamındaki idari para cezalarının yarısı uygulamada öngörülmektedir.

Diğer taraftan Tarım Kanunu'nda yapılan bir düzenlemeyle Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün -DSİ'nin- tarla içi sulama sistemini desteklemelerine ilişkin yetkilerinin DSİ'nin de bağlı bulunduğu ve tüm tarımsal desteklemeyle ilgili yetkiye sahip olan Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından tek bir merkezden yürütülmesine ve kırsal kalkınma destekleri arasında modern sulama sistemleri desteklerinin de eklenmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır. Bilimsel dayanağı ve kanıtı olmayan, genellikle konu uzmanlığı bulunmayan kişiler tarafından tüketicinin tüketim alışkanlıklarını olumsuz etkileyen yazılı ve görsel medya üzerinde hızla yayılan gıdalar hakkında yanıltıcı, yanlış, yanlış yönlendirici bilgiler ile gıdada bilgi kirliliği oluşturan beyanlarla tüketicimizde endişe, korku ve güvensizlik yaratılmakta olduğu öngörüldüğünden teklifle tüketici haklarının etkin bir şekilde korunabilmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır. Böylece 5996 sayılı Kanun'a "yanıltıcı yayın" tanımı ve yasağı eklenmektedir ve yanıltıcı yayında bulunanlara yönelik 20 bin Türk lirasından 50 bin Türk lirasına kadar idari para cezası düzenlenmektedir.

Ayrıca RTÜK'ün kanunu kapsamında bu çeşit yayınlar yapan radyo ve televizyonlara yönelik yaptırım getirilmesi de öngörülmektedir.

Aynı doğrultuda toplum sağlığını korumak amacıyla insan sağlığı için tehlike oluşturan gıda ve yem ürünleri ile taklit ve tağşiş yapılmış ürünlerin piyasaya arz edilmesiyle alakalı olarak yaptırımlar ağırlaştırılmakta, taklit ve tağşiş yapılmış ürünlerin piyasaya arz edilmesi yasaklanmaktadır. Buna göre kişilerin hayatını ve sağlığını tehlikeye sokacak gıdaları üreten, ithal eden, kendi adı veya ticari unvanı altında piyasaya arz eden gıda işletmecilerine bir yıldan beş yıla kadar hapis ve bin günden beş bin güne kadar da adli para cezası verilmesi düzenlenmektedir. Fiilin üç yıl içinde tekrarlanması hâlinde beş ile on yıl arası gıda sektörü faaliyetlerinden de men edilmesi amaçlanmaktadır. Taklit ve tağşiş edilmiş gıda ve yem ürünlerini üreten, ithal eden, kendi adı veya ticari unvanı altında piyasaya arz eden gıda veya

yem işletmecisi ile taklit veya tağşiş edilmiş gıda ve yemin izlenebilirliğini sağlamadan piyasaya arz eden perakende gıda veya yem işletmecisi hakkında 5 bin Türk lirasından 500 bin Türk lirasına kadar idari para cezası verilmesi, fiilin iki yıl içinde tekrarlanması hâlinde bir yıldan üç yıla kadar da hapis ve bin günden üç bin güne kadar da adli para cezası verilmesi, işletmecinin beş yıldan on yıla kadar da bu sektördeki faaliyetlerinden men edilmesi öngörülmektedir.

Değerli arkadaşlar, ülkelerin yükselişi, çöküşü de tarımla başlıyor. Sayın Cumhurbaşkanımızın deyimidir, çok doğrudur. Bunun için, güçlü Türkiye'nin yolunun güçlü tarımdan geçtiğini asla unutmamak lazım. Özellikle Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle tarımsal üretimdeki başarımızı taçlandırdık. Tarımda şu anda Avrupa'nın lideri konumundayız. Bu başarıda elbette uyguladığımız tarım politikalarının yanı sıra tohumdan çatala özveriyle çalışan Türk üreticisinin de katkısı büyüktür.

Yeni kanun teklifimiz, gıdada taklit ve tağşişi önleyerek 83 milyon sağlığından aziz milletimizin geleceği için önemli bir yere sahip olan tarım arazilerinin koruma altına alınmasına kadar uzanan bir çalışmadır.

Teşekkür ederim.

Bu arada, ben de Ayhan Barut Vekilimize başsağlığı diliyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Çok teşekkür ederim Metin Bey.

Oldukça geniş ve uzun bir sohbet oldu.

Şimdi, geneliyle alakalı konuşmalara geçmeden önce bir önerge var, okutup işleme alacağım.

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Komisyon gündeminde yer alan (2/2985) esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile (2/2956) esas numaralı Tarım Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin birleştirilmesini arz ve teklif ederim.

İlhami Özcan Aygun

Tekirdağ

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Konuşacak mısınız, gerekçeyi mi okutalım?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Konuşayım Hocam.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, (2/2985) esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile (2/2956) esas numaralı Tarım Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin birleştirilmesiyle ilgili önergesine ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Başkanım, değerli üyeler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, pandemi tarımı bir defa daha bize hatırlattı. Sağlıkçılara öncelikle teşekkür ediyoruz, sağlık olmazsa olmaz ama tarımda üreticiler olmazsa olmazı da herhâlde hep beraber yaşadık, gördük. Tarımın önemi geç de olsa anlaşıldı ama maalesef tarımın önemini anlarken tarımın gerçek işçileri, emekçileri olan çiftçilerimizi, köylülerimizi her zaman unutuyoruz. Bu bağlamda da 2005 ve 2006'da çıkan 2 tane Tarım Kanunu ve Tarım Sigortaları Kanunu'nda -yıl 2020- hâlâ “entegre sisteme geçilene kadar” diye bir ibare var, fıkra var.

Arkadaşlar, 2005'ten 2020'ye on beş yıl olmuş biz bu fıkrayı hâlâ değiştirememişiz, incelememişiz ve "entegre sisteme geçene kadar" diyerek Çiftçi Kayıt Sistemi'yle çiftçinin elini kolunu bağlıyoruz. Ve geldiğimiz noktada maalesef, sayın mevkidaşım da ifade etti "Avrupa'da 1'inciyiz." diyor ama ben hangi rakamlarla 1'inci olduğumuzu merak ediyorum. "Nasıl?" mı dersiniz, Tarım Bakanlığının rakamlarına bakıyoruz farklı, TÜİK'in rakamlarına bakıyoruz farklı, ziraat odalarının rakamlarına bakıyoruz farklı. Ya, hangi rakam doğru diye ben merak ediyorum. Evet, tarımın içerisinden gelen biri olarak, yıllarımı tarıma veren biri olarak ben hangi rakama güveneceğimi merak ediyorum.

Bakınız değerli arkadaşlar, Tarım Bakanlığında (ÇKS) Çiftçi Kayıt Sistemi'nde yıllara göre değişen oran 15-15,5 milyon hektar arazi, amma velakin TÜİK'e geldiğimiz zaman bu rakam 23-23,5 milyon hektara çıkıyor; ziraat odalarına bakıyoruz daha farklı bir rakam. Ya hangi rakam acaba geçerli, ben merak ediyorum. Biz neye güveneceğiz, biz neye göre bitkisel üretimimizi veya tarımımızı planlayacağız?

En önemlisi de yıllardan bu tarafa gelen, on beş yıldan beri kanayan bir yara var. Bu bizim ayıbımız, bu ayıp bizim. On beş yıldan beri biz, bu kanundaki fıkrayı hâlâ değiştirememişiz ve ülkenin gerçek olan, kanayan yarası bu. Çiftçi Kayıt Sistemi'ne bağlamışız her şeyi ve bizden sonra Avrupa Birliğine aday olan ülkeler şu anda IACS sisteminde ve bizler de Avrupa Birliğinden destek alarak bunu 2017'de bitirmişiz ama nedense bu sistem bir türlü faaliyete geçmiyor. Neden mi dersiniz? Evet, şapka düşecek, kel görünecek, gerçekler ortaya çıkacak. Gerçekler ne? Resmî rakamları orada net göreceğiz. Ya, 3050 personelimizi eğitmişiz, bir kucak para harcamışız, bir kucak parayı da Avrupa Birliğinden almışız bu proje için. Neden yıllardan beri bu proje orada bekliyor, mevzuatı neden çıkarmıyoruz? Ben merak ediyorum, Sayın Bakan Yardımcısına da buradan önemle arz ediyorum, döndükten sonra baksınlar: Neden bu dosya daha hâlâ raflarda duruyor ve 2005'ten bu tarafa gelen kanunda neden biz bu fıkrayı hâlâ değiştirmemişiz?

Bakınız, tarım sigortalarında da aynı şeyi kullanıyoruz, Çiftçi Kayıt Sistemi'ne bağlamışız. Çiftçi sigorta yaptıracağız ama sigorta yaptıramıyor. Neden? İşte, intikal vergisinden, veraset vergisinden veya bir şekilde sisteme kayıt olamadığı için ne tarım sigortasını yaptırabiliyor, ha bir de en önemlisi tarımsal desteğini alamıyor.

Tabii, iktidarın işine gelir -230 lira- rakam açıklandı, büyük bir rakam söylediniz. Vatandaş soruyor bize, diyor ki: "Sayın Vekilim, ben buğdayımı sattığım zaman 23 kuruş destek alacak mıyım?" Hani 10 kuruş birim desteği vardı ya onun gibi anlatıldı ama asıl gerçek o değildi. Asıl olan gerçek, tarımdaki mazot, gübre, toprak analizi, işte, müstahsildeki 10 kuruş destekle beraber alacağı 23 kuruşa geliyor ama bu gerçek, sadece ülkenin ortalamasında, eğer 278 kilo ortalama alırsan bu rakamı alacaksın arkadaşlar ama benim Tekirdağ'ımda, ortalama 550 kilo, 600 kilo aldığı zaman, benim çiftçimin alacağı para 140 lira ila 160 lira arasında değişiyor. Hani büyük bir destekti? Şimdi, bu sıkıntıyı ortadan kaldırmakla ilgili bir kanun teklifi verdik, takdir sizlerin. Elinizi vicdanımıza koyun, dışarıdaki çiftçiyi, bu sıcaklıkta arazide, alanda çalışan çiftçiyi düşünün, ürününe bir yıl gözü gibi bakıyor.

Sayın Başkanım, Diyarbakır... Ben, geçtiğimiz hafta Genel Başkanımın talimatıyla Şanlıurfa'daydım. Antep fıstığı Türkiye'de Antep'le anılır ama herhâlde Şanlıurfa Antep fıstığı üretiminde Antep'i de geçmiş ama velakin arkadaşlar, dolu zararı var orada, dolu zararı. Türkiye'nin birçok bölgesinde afet yaşadık; Tekirdağ'da da Trakya'da da Türkiye'nin her yerinde ve 2020 ve 2021'de bizi yine zor bir dönem bekliyor ya da yine ön plana çıkacak. Birçok arazide doğal afet yaşandı. Antep fıstığından tutun buğdayına, arpasına, yulafına, yem bitkisine, şeker pancarına, pamuğuna, mısırına ne varsa, her bölgede sıkıntı var. Şimdi, çiftçi sigorta yaptıramadı, hep bizi arıyor "Vekilim, biz ne yapacağız, bizim zarar ziyanımızı kim karşılayacak?" diyor. Suçlu kim? Burada, masanın

başında oturan kanun yapıcılar, bizleriz arkadaşlar, 2005'ten beri bu kanunda değişiklik yapmayan bizleriz. Evet, kafalarımızı kumdan havaya kaldıralım, aşağı indirmeyelim arkadaşlar. Bu ayıp bizim. Orada, güneşin altında tozu toprağı yalayan çiftçinin çözüm ortağı olmamız gerekirken biz ayağına bağ oluyoruz.

Yıl 2006, yine, Tarım Kanunu'nu çıkartıyoruz. Tarımsal destekleri getirmişiz, yine Çiftçi Kayıt Sistemi'ne bağlamışız. Yine bir fıkra eklemişiz Sayın Başkanım, o fıkrada da yine entegre sistem kurulana kadar... Ya iki tane sistem kurulmuş, elinizde var zaten; biri Tarımsal Üretim Kayıt Sistemi TÜKAS. Sayın Bakan Yardımcım, bunu Bakanlık olarak kullanıyorsunuz, nerede kullanıyorsunuz biliyor musunuz? Nitratı takip ederken kullanıyorsunuz, nitratlı gübreyi takip ederken kullanıyoruz. Ne kadar nitratlı gübreye bitkinin ihtiyacı var? Oradaki TÜİK rakamlarına göre 23,5 milyonda kullanıyorsunuz. Yani neden çiftçinin sıkıntılı olduğu ÇKS yerine, ihtiyacı olanı, bunu kullanmıyorsunuz diye merak ediyorum ben.

Evet, gelin arkadaşlar, bu teklifimizi birleştirelim. On beş yıldan beri bizim sırtımızda kambur olanı, ayıp olanı, ayıbımız olanı, entegre sistemi koyamayışımızın ayıbını bir an evvel neticelendirelim, çiftçimize hem tarım sigortalarının önünü açalım hem de Tarım Kanunu'ndaki tarımsal desteklerde önünü kapayan barajı yıkalım hep beraber; bu bir fırsat. Bu fırsatı bizler yakalamış olalım, el birliğiyle bunu birleştirelim ve ülkenin gerçek efendisi olan köylülerin, çiftçilerin sorununu çözmüş olalım. Bakınız, tarımsal destekten faydalanan üretim alanımız tüte 1 arkadaşlar. O zaman ben merak ediyorum... Bu IACS veya TÜKAS'a geçtiğimiz zaman her şey ortaya çıkacak. Tekirdağ'ın Banarlı kasabasındaki, Banarlı Mahallesi'ndeki Ali Korkmaz ne ektiye o sistemde gözükecek ve geldiğimiz noktada o vatandaşımız hem sigortasını yaptıracak hem tarımsal desteğini alacak.

Değerli Başkanım, değerli Tarım Komisyonu üyesi arkadaşlar; bu bağlamda, elimizde tarihî bir fırsat var. On beş yıldan beri gelen bu sıkıntıyı ortadan kaldırma gibi bir fırsat var bizim elimizde. Yol yakınken gelin bu fırsatı hep beraber kullanalım. Türk çiftçisinin hele hele bu yıl tarım sigortasından dolayı, doğal afetten dolayı, arazilerini sigorta ettirememiş olmasından dolayı yaşamış olduğu o sıkıntıyı da ortadan kaldırmış olalım. Takdir sizlerin; kanun teklifimiz şu anda Komisyonunda, sizin huzurunuzda. Kalkacak eller Türk çiftçisi için kalkacak; evet, Mustafa Kemal Atatürk'ün dediği gibi, milletin efendisi olan köylü için kalkacak. Köylünün sıkıntısıyla eğer dertleniyorsanız, buyurun arkadaşlar, el birliğiyle bu teklifimizi birleştirelim, bunu da kanunlaştıralım, bu da bize kısmet olsun diyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler İlhami Bey.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayı kaç? Sayıyı sorar mısınız Başkanım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 11'e 8.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bir daha el kaldıralım.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Nerede? Bir daha sayalım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Tekrar edelim.

Kabul edenler... Sayıyorum: 9

Kabul etmeyenler... Sayıyorum: 11

Kabul edilmemiştir.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Az farkla, takdir Komisyonundur.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve 60 Milletvekilinin, Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2985)(Devam)

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Şimdi, teklifin tümü üzerindeki görüşmelere geçiyorum.

Tümü üzerinde söz talepleri var, ekrandan görüyorum. Şimdi sırasıyla, ekrana giriş sırasına göre söz veriyorum.

Buyurun.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli üyeler; öncelikle, en başta, Ayhan Barut’a başsağlığı diliyorum, sabır diliyorum.

Değerli Başkan, değerli arkadaşlar, Değerli Komisyon üyeleri; gelen teklifi 2 açıdan değerlendirmek isterim grubum adına: Birincisi usul yöntemi; ikincisi de içerik açısından. Usul açısından: Adalet ve Kalkınma Partisi Türkiye Büyük Millet Meclisi tarihine yeni bir model getirerek, sadece kendi içinde ama kimlerle tartıştığını bilmeden, bir yasanın kamusal nitelik taşıması, bu kamusal yapının kimleri oluşturduğu, bu yasanın hangi kitleleri etkilediği, ülkeyi nasıl etkilediği, hangi yapıları etkilediği konusunda yeterli bir duyarlılık göstermeyerek -“Ben yaptım, oldu.”- beş gün önceden tasarıyı Meclise sunuyor, beş gün sonra da Komisyon toplanıyor.

Şimdi, bu yasadan resmî olarak 2 milyon 83 bin TÜİK verilerine göre, ziraat odalarının kayıtlarına göre 4,5 milyondan daha fazla üreticinin etkilendiği belli. Bu üretici temsilcileri acaba bu yasa teklifini önceden görüp tartışabildiler mi? Hayır. Tarımla ilgili meslek odası olan Ziraat Mühendisleri Odası, Veterinerler Odası, Ziraatçılar Derneği, diğer STK’ler, demokratik kitle örgütleri tartıştılar mı? Hayır. Hatta Komisyon üyeleri ve parti milletvekilleri 34 maddelik bir kanun teklifini bire bir, tek tek, yeterli düzeyde tartışıp konuşabildi mi? Hayır. Dolayısıyla yöntem demokratik değil. “En iyisini ben bilirim, en doğrusunu ben bilirim. İmzama atarım. Yeterli çoğunluğum var. Katılımcılığa gerek yok, çoğulculuğa gerek yok. Biz yaptık, oldu çünkü Mecliste ve komisyonlarda sayısal gücümüz yeterli. El kaldırarak bu işi hallediyoruz biraz önce bir kanun teklifinde olduğu gibi.” Dolayısıyla usul yönünden, gerçekten, Adalet ve Kalkınma Partisinin bu yaklaşımını etik demokratik, çoğulcu bulmadığımız gibi, otoriter, tamamen çoğunluk esasına ve sayı esasına dayalı bir anlayış olarak gördüğümüzü çok net bir şekilde ortaya koymak isterim.

Dolayısıyla usul açısından, Sayın Başkan, çok uygun olmamıştır. Çok önemli bir kanun teklifi, 34 madde. Dolayısıyla bu konuda bir rahatsızlığımızı açıkça bu toplantıda ifade etmek isteriz.

İçerik açısından da bakıldığında, yaklaşık 11 kanunda değişiklik yapıyoruz. Bu 11 kanunun birçoğu 2002’den sonra Adalet ve Kalkınma Partisinin iktidar olduğu dönemlerde oldu. Örneğin, Su İşlerinin kanununda defalarca değişiklik yaptık, yine yapıyoruz. 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İhbarı Kanunu’nda yine değişiklik yapıyoruz ama Orman Kanunu’nda, maşallah, başladığımızdan beri, herhâlde tarihî değişiklikler yapmaya devam ediyoruz. Yani hiç de ormanın hoşuna gidecek bir değişiklik değil bunlar. Ormanları yağmalayama, talan etmeye, müteahhitlere yani açıkçası ticarete konu etmeye devam ediyoruz.

Öyle kelimeler kullanıyoruz ki ormanla ilgili; “niteliksiz orman” “orman yapısı bozulmuş” böyle bir şey yok. Buna insanlık, siz biz karar veremeyiz. Ormanın bir ekosistemi var. O ekosistem yüzyıllar boyunca kendi içinde gelişiyor ve büyüyor. Dolayısıyla sizin orman hakkında belirli yorumlar yapıp

“Bu orman kötü alandır. Burası orman alanından çıkmıştır.” diyebilme iradeniz yoktur. Bu insanlığın nasıl küresel ısınmayı sağlayıp insanlara ve doğaya iklim değişikliğinden dolayı yaptığı zarar neyse bunun da bir parçası ormanlara verdiğimiz zarardır.

Hani yeri gelmişken söyleyelim: Yaklaşık bundan daha üç dört yıl öncesine kadar 9-10 milyon, 8 milyon metreküp orman kesimi yapılırken birdenbire ne olduysa iki yılda, üç yılda, hiç beklenmeyen bir mucizeyle herhâlde orman varlığımız 5 kat arttı, ormandaki ağaçlar kutur olarak birdenbire 5 kat büyüdüler bilmediğimiz yöntemlerle; 25 milyon ila 30 milyon metreküpe kadar orman kesme olanağı çıktı, gerçekten bir mucize(!) Dünyanın bu mucizeden, bu teknikten ve bu bilimden haberi yok. Lütfen, bunu topluma ve dünyaya öğretirseniz çok kıymetli olur diye düşünüyorum. Ama elbette önce bizi ikna etmek koşuluyla.

Yine, yakın tarihte, özellikle sahil bölgelerinde ormanlık alanlarda vasfını yitirdiğini düşündüğünüz makilik, özellikle denize bakan yamaçlarda makilik alanlar, kiralama yöntemiyle 49+49 yıllığına hem de içinde siyasi yakınlarının da olduğu bir yapı eliyle âdeta peşkeş çekiliyor arkadaşlar. 21 bin başvuru var, 21 bin başvuru. Bakanlık bunu kiralyor. Evet, birçok insanın haberi yok, inanın, ben de öğrendiğimde nasıl olur diye şaşırılmışım ama bütününe baktığım zaman kâr, rant, rekabet sisteminin egemen olduğu bir mekanizmada, vahşi liberalizmin en egemen olduğu tarihsel süreçte, paraya ihtiyacın olduğu en yüksek noktada... Elbette, paranın -hani yasanın önemli noktalarında diyorsunuz ya- insan sağlığı, insan güvenirliliği, insanın gıda güvenirliliği meselesinden çok daha önemli olan paranın varlığıyla ilgili bir mekanizma işlediğini açıkça paylaşmak isterim ve bu konudaki rahatsızlığımızı söylemek isteriz.

Ormanlarda kurulacak olan tıbbi ve aromatik bitkilerle ilgili işletmeler... Yani, işletme mi bitti de yerleşim alanlarında, laboratuvarlarda, sanayi alanlarında, tarım-sanayi alanları öngördüğünüz yerlerde her şey bitti de şimdi ormanlarda işletme mi kurmak zorundayız, böyle bir durumda mı geldik bu hâle? Bu konuda da rahatsızlığımızı açık bir şekilde ifade etmemizde yarar olduğunu düşünüyorum.

Aynı zamanda, ormanlarda öylesine tahribatlar yapıldı ve yapılmaya devam ediliyor ki özel ormanlar... Ya, âdeta dünya tarihine ve literatürlere özel kelimeler ve özel yapılar getiriyorsunuz; özel ormanlar. Ne demek özel ormanlar? Özel ormanlardaki ağaç dikimleri... En başta söylediğimi söylüyorum: Ya, ormanlar bireyin inşa edeceği bir şey değildir, orman kendini inşa eder; doğa kendini geliştirir, büyütür. Yapay ormanların, aslında ormanlaştırma üzerinden yapılan yapay ormanların da nasıl tahrip olduğunu hepimiz biliyoruz. Bu Komisyonunda daha önce söylemiştim, gerçekten bu tarihsel süreç bize şunu öğretti: Kemalpaşa’da bir yer var, Bursa Kemalpaşa’da, Mustafa Kemalpaşa’da 1.050 dekarlık bir yer. 2004-2005 yıllarında, bir önceki Orman Bakanı tarafından, Veysel Eroğlu tarafından inşa ettirilmiş bir orman; çam fıstığı ormanı. Bu orman 2012-2013 yıllarında yani yedi yıl sonra, hemen hemen çam fıstığı hasatı aşamasına gelmiş bir orman. Yine aynı Bakanlığın, birinci bilirkişileri tarafından “Ormanlık vasfı bozulamaz, korunmalı.” denmesine rağmen, seçilen ikinci bilirkişi grupları tarafından, orman vasfı bozularak 90 adet villanın yapıldığı bir iktidar dönemini yaşıyoruz. Aynı Orman Bakanı, aynı Bakanlık. Orman olarak diktiren aynı Bakanlık, bozup “Orman vasfını yitirmiştir.” diyen aynı Bakanlık, 90 villayı kurduran aynı Bakanlık. Şimdi, böyle olunca, Orman Kanunu’ndaki yapılan değişiklikler maalesef bizim için samimi gelmemekte.

Yani, kısaca, bu kanunun içeriğine baktığımızda, aslında her zaman olduğu gibi, cezayı öngören... Eski yaptığımız, çıkardığımız kanunlarda, yaptığımız hataların bir kısmını telafi etmeye dönük ama bütününde rantı egemen kılan bir mekanizmayı açık bir şekilde görüyoruz.

Şeker Kanunu’nda denetleme... Şeker Kurulu vardı, bilen var mı arkadaşlar? Başladı, biraz çalıştı, kaldırıldı. TAPDK, Tütün ve Alkol Piyasaları Denetleme Kurulu vardı arkadaşlar. Var mı? Yok. Peki, kaç yıl oldu bu ülkede nişasta bazlı şeker, şeker varlığı... 1925, 1932 yıllarından beri şeker bu ülkede

ama yakın tarihte şekeri biz neyle tanımaya başladık? Şeker fabrikalarının özelleştirilmesi ve nişasta bazlı şekerin, sentetik şekerin insan hayatına girmesiyle, ülkemiz insanının hayatına yoğun bir şekilde girmesiyle. Peki, şimdiye kadar şirketleri denetliyorduk, fabrikaları denetliyorduk bu yasayla küçük işletmeleri de denetleyeceğiz. Mesele belli; büyükleri nasıl olsa denetleyemiyoruz, denetleme şansını yok -neden olduğu söyleyeceğim- o zaman küçükleri rahat rahat denetleriz, cezaları da yaygınlaştırırız, dolayısıyla oradan da bir gelir elde yoluna gideriz. Evet, dostlar da alışverişte görsün.

Yani, denetlemeye eyvallah, sorun yok ama sorarlar... 2000, sanıyorum 15,16,17 içinde bulunduğum tarihsel süreç... Nişasta bazlı şeker oranı yüzde 10'dan yüzde 5'e düştü, daha sonra yüzde 2,5'e düştü, çok iyi gelişme. Mecliste çıkarıldı, bu yapılırken de şu dendi: "Biz şeker fabrikalarını özelleştiriyoruz ama amacımız şeker pancarı üretimini kıstak değil tam tersi artırmak. Ama öbür taraftan da toplumun sağlıkla ilgili güvenilirliğini sağlayabilmek için nişasta bazlı şeker üretiminin de azaltılmasını sağlıyoruz." Böyle bir mesaj verildi, en azından ben öyle anladım. Peki, soruyu şuradan soruyorum. 5 tane büyük firma, isimlerini siz benden daha iyi biliyorsunuz ama söyleyeyim: Başta Cargill, Amylum, Pendik Şeker gibi şirketler. Nişasta bazlı şeker üretim oranı yüzde 10'dan yüzde 5'e, yüzde 5'ten yüzde 2,5'e düştüğünden bugüne kadar bu fabrikaların hangisinin üretiminde 1 kilogram azalma oldu? Daha doğrusu, bu fabrikaların üretim miktarını bilen bir kamu yapınız var mı? Bu ülkede ne kadar nişasta bazlı şeker üretiliyor, bunun ne kadarı gerçekten ihraç ediliyor, ne kadarı iç piyasaya sürülüyor? Niye söylüyorum bunu? Bunların verileri elbette sizde bir miktar olabilir ama gerçekten bunu kamuoyuyla paylaşmayı düşünüyor musunuz? İkincisi de yine kanunun ana maddelerinden, insan sağlığı meselesini oturttuğunuz alanda, bu açıklamalar üzerinden ne kadar insan sağlığını düşünüyorsunuz? Yaptığımız bu kanunlar insanın gıda güvenliğini sağlamak açısından ne kadar samimi?

Diğer bir konu, tütün ve tütün mamulleri ve alkollü içecekler meselesi. Ya, yasaklayın kökünden olsun bitsin. Yani, deyin ki "Alkollü içecekleri yasaklıyoruz." Tekel bayisinin dükkânında 10 bin liralık mal var, 10 bin. Arkadaşlar, verdiğiniz ceza 30 bin. Ya, bir iş adamının, yandaş iş adamının 418 milyon tl vergi borcunu bir dakikada sildiniz ya. Binlerce tekel bayisi var, bu insanların dükkânlarında 10 bin, 15 bin, 17 bin, 20 bin liralık mal var. Bu insanların şu anda borçları ödenemez durumda. Bizim bunlara bir çözüm getirmemiz gerekirken siz cezaları artırıp tekel bayilerinin kapanmasını, sadece belirli yapıların bu işte kalmasını öngören bir teklif getiriyorsunuz, daha da fazla cezalandırıyorsunuz. Arkadaşlar, bu bir kültür meselesidir, bu bir eğitim meselesidir. Yani rakı satışını durdunuz da Türkiye'de rakı içenler azaldı mı? Sigaraya yüzde 83 vergi getirdiniz de, 20 TL oldu da -evet, hazineye para geliyor, doğru-Türkiye'de tütün tüketimi azaldı mı? Hayır. Bakın, 2002'de iktidara geldiğiniz de viskideki vergi oranı yüzde 80'in üzerindeydi, rakıdaki vergi oranı da yüzde 17'yle 20 civarındaydı; umarım bir eksikliğim, bir hatam olmaz. Bugün, viskideki vergi oranı yüzde 50'lere düştü, yerli üretimdeki rakı ve diğer ürünlerdeki vergi oranı yüzde 50'lere, yüzde 60'lara doğru hızla gidiyor. Bu nasıl bir lahana turşusu, bu nasıl bir perhiz? Siz iktidara geldiğinizde, Türkiye'de 1 milyon litre viski satılıyordu, bugün 10 milyon litreyi geçti ama rakı üretimi azaldı, içen azalmadı. Sayenizde Türkiye'de üreticilerin aşağı yukarı hepsi kimyager oldu; votka üretiyorlar, rakı üretiyorlar ve viski üretiyorlar. Teşekkür ederiz, aslında bu da topluma kazandırdığınız önemli bir başarı öyküsü olarak yazılabilir. Tütünde de bunu gerçekleştirdiniz. Tütünde vergi çok arttığı için insanlar artık paketle sigara alıp içemiyorlar, açığa tütün ekimi vardı, siz çıkarmıştınız kanunu, AKP döneminde çıkmıştı Tütün Kanunu, 4733 sayılı Kanun. Orada açığa tütün ekimi vardı. Özellikle Mardin, Diyarbakır, Malatya, Adıyaman bölgesinde üretilen tütünde açığa satış yapıyordu, onda vergi yoktu. "Olmaz, vergi almamız lazım, paraya ihtiyacımız var." dediniz. Önce, iki sene önce kanun çıktı. O zaman idari yaptırımlar vardı, para cezaları; daha sonra, iki hafta önce, olmadı, hapis kararları aldınız. Şimdi, sigara kâğıdı, sigara filtresi ve makaron üzerinden de cezaları artırarak... Ha, denetim... Kaçakçılığa elbette karşıyım, hiç itiraz yok ama siz ne yaparsanız da bu

toplum sigara içiyor, siz ne yapsanız da bu toplum alkol alıyor. Yani ya kökünden yasaklayın, tam bir denetleme mekanizmasıyla, kolluk kuvvetleriyle yaşama geçirin ya da para zoruyla, ceza zoruyla bu sistem gitmez, bu doğru değil. Dolayısıyla, tekel bayilerinin bu feryadını duyalım, buradan yapacağımız iş, onlara bugüne kadar yazılmış ve ödenemeyen bu cezaları makul bir şekilde, uygun bir şekilde iptal etmektir. Adam evde oturuyor, yaşlı, torununa veriyor parayı “Git, şu tekel bayisinden şunu al.” Gitmeyecek mi? Gidecek. Vermeyecek, almasın, doğru, çok doğru. Ama bilin ki bir kanun toplumun yüzlerce yıllık alışkanlıklarına karşı gelemez. Yani en doğru yasaları yapabilirsiniz kâğıt üzerinde ama toplum vicdanında ve hayatın içerisinde, hiyerarşik yapı içerisinde bir karşılığı yoksa o yasa kâğıtlarda kalır. Kaldı ki zaten sürekli iki yılda, üç yılda bir koyduğunuz yasaları, yaptığımız yasaları yenileme ihtiyacı duyuyorsunuz. Öyle şeylerle karşılaşıyoruz ki bakın, herkesi değil, kurumları suçlamak değil ama özeldede bazı şeyler var ki kolluk kuvvetlerinden ya da bu işin denetimini yapanlardan bayiyeye gıcık, aralarında bir husumet olmuş, dışarıdan bir adamı gönderiyor, saat on bir, zorla oradan 1 bira, bedeli kaç para bilmiyorum, kaç para olduğunu bilmiyorum ama o bira ona zorla veriliyor, rica minnet bir şekilde almıyor, iki dakika sonra o bira dışarıda yakalanıyor, adama 30 bin lira ceza yazılıyor. Bu mudur ya yasa? Bu mudur hukuk? Bu mudur vicdan? Elbette bunları kabul etmemiz mümkün değil.

Avcılıkla ilgili arkadaşlarımız konu geldiğinde zaten önerilerini söyleyecekler. Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu, Değerli Başkanım, bu çok önemli, değerli üyeler, bu çok önemli. Çıkardınız 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu yine AKP iktidarı döneminde çıktı.

Değerli arkadaşlar, 2002’den bugüne geldiğimizde arazi varlığımız 410 milyon dönümden bugün için 377 milyon dönüme yani 35 milyon dönüm arazinin tarımsal yapıdan çıktığını kendiniz söylüyorsunuz. Kim söylüyor? TÜİK söylüyor. 41 milyon küsur hektardan 37,7 milyon hektara. O da nasıl? 2002’den bugüne kadar inanılmaz bir istatistik ve çok başarılı, değişmeyen bir mera alanımız var: 146 milyon dönüm. Arkadaşlar, olacak iş mi ya? Büyükşehir Yasası geçti, gözlerimizin önünde bir sürü mera talan edildi, bir sürü mera bozuldu, başka alanlara çevrildi, büyükşehirler tarafından mera vasfından çıkarıldı, başka yerlere dönüştürüldü ama Bakanlık biraz daha sağduyulu, Tarım Bakanlığının verileri şöyle: “Benim elimde şu anda 110 milyon dönüm civarında mera var, 146 milyon dönümden şimdilik benim haberim yok, en azından benim elimdeki kullanılabilir mera varlığı bu. Bunun da 60 milyon dekarı aşağı yukarı ıslah ediliyor ve o konuda çalışıyorum, gerisi hâlâ ıslah da edilmedi, mera ıslahı yapılmadı.” diyor. Dolayısıyla bu çok önemli. Komşu parsel meselesini defalarca söyledik. Bu çok doğru bir gelişme ama şunu yapmalıyız, komşu parsel ya da bir ailenin hissedarları arasındaki bölüşüm meselesinde en büyük problem şuradan çıkıyor: Tapudaki satışla piyasadaki fiyatların birbirinden farklı olmasından kaynaklanıyor. Komşu parsel meselesi ya da hissedar parseller meselesi; ikisinde de temel mesele bu. Tapuda rayiç bedeli belediyeden alıyorsunuz, götürüyorsunuz; 20 dönüm arazi, tapudaki değeri 110 bin lira, 110 bin liradan harcınızı ödüyorsunuz, satış yapıyorsunuz. Piyasada onun değeri 1 milyon lira, meseleyi buradan çözmek lazım. Zaten kardeş parsel meselesi açıkça büyük güçlerin, toprak oligopolü oluşturmasına dönük, toprak hegemonyası ve toprak gaspı. Mesela yeterli arazi büyüklüğü ve yeterli ekonomik verimliliğinden bahsediyoruz. Karacabey’den bir örnek vereyim, 70 dekar bir arazim var -bir vatandaşın, çiftçinin burada duruyor- yani başında bu arazi satılıyor 170 dönüm; 70 dönüm, 170 dönüm. Bunun da arazi varlığı ve ekonomik geliri yeterli miktarda ölçüğe uygun, bu arkadaşımızın da uygun. Bu arkadaş 170 dönüm arazisini satıyor. Tapudaki rayiç bedel üzerinden satıyor belediyeden aldığı. Bu 70 dönüm arazisi olan, satılmış olan araziye dava açıyor, 170 dönüm araziye tapudaki rayiç bedel üzerinden satın alıyor. Bu zaten uygulanabilir, anlatılabilir, sürdürülebilir bir şey değildi, bunu söyledik defalarca. Bu açıkça akıllıların ve güçlülerin toprağı zapt etme, toprakta açıkça büyük bir kapitalist anlayışa dönme biçimiydi, bu doğru. Ama bu işi tamamen kaldırıyoruz deyip, aile içi hissedar parsellerdeki bu mekanizmayı başka birilerine devretmek de doğru

değil, bunu ne Bakanlığa ne kurumlara ne başka bilirkişilere... Bu, ailenin kendi içinde halletmesi gereken bir konu. Bunun içinde Sayın Başkan, değerli üyeler; bir komisyon oluşturulmalı, bu tür sorunlu anlaşılabilen alanlarda mutlaka ve mutlaka komisyona gidilmeli, o komisyon oradaki rayiç bedeller üzerinden bir fiyat belirlemeli. Tapuda rayiç bedeli gösterilen fiyatlar geçerli olmamalı yoksa bu mesele, şu getirdiğiniz yöntemle, daha da acı ve büyük bir sıkıntı olarak karşımıza çıkacaktır. Tarım Kanunu'yla ilgili yine -her geldiğinde- arkadaşlarımız konuşacaklar, sorunlar iç içe duruyor ama bu bir öz eleştiri aynı zamanda AKP iktidarı tarafından Sayın Başkan çünkü kanun maddesinde yeni değişiklik yapıyorsanız bunun itirafıdır. Bu da kıymetli bir şeydir, bizim kanunumuz işlemedi, toplum da karşılığı yok demektir, bu da kıymetli.

Makaronu söyledim.

Özellikle şu Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'yla ilgili... Değerli arkadaşlar, Türkiye'de -yine TÜİK'in verilerini baz alarak söylüyorum- 675 bin, 700 bine yakın gıda işletmesi var; küçük, büyük, orta. Büyük işletmelerde, belirli beygir gücü üzerinden üretim yapan işletmelerde bir ziraat mühendisi, veteriner, gıda mühendisi görev yapıyor. Aslında Bakanlık iyi bir şey yapmıştı; o gücün altında olan işletmelerin 4 tanesinde yetkili olmak üzere 1 veteriner veya 1 ziraat mühendisi veya 1 gıda mühendisi veya 1 kimyager öngörmüştü. Bunların da ücretinin yarısını devlet veriyordu, kalan kısmını da iş yerlerinden alıyorlardı. Geldiğimiz noktada İstanbul Fırıncılar Odası itiraz etti buna. "Bunlar ne iş yapıyor ki biz bunları burada bulunduralım" dediler ve -Bakan Yardımcısıydı sanırım o zaman- yine İstanbul'da bir toplantıda "Haklısınız, dediğinizi düşündük ve bugünden itibaren bu işe son veriyoruz." dedi. Bunun yerine o gıda işletmelerinde çalışan, kalfalık yapan kişilere on beş günlük eğitimle gıda kontrolü yaptırıyorlar arkadaşlar. Şimdi düşünün, bir işletmeniz var, o işletmede personeliniz var; kalfa olan birine on beş günlük eğitim aldırıyorsunuz, orada gıda denetimi yaptıracaksınız. O vatandaş da diyecek ki: "Sayın patron, burada tağşiş yaptınız, burada taklit yaptınız, burada sahte ürün üretiyorsunuz." Sokakta 10 milyon işsiz olduğu, ekmeğın aslanın ağzında değil, çok daha ileride olduğu bir tarihsel dönemde siz böyle bir gıda güvenliğinden bahsediyorsunuz.

Bir başka yönteminizde şu, kısaca: 700 bin işletme, 7 bin Bakanlık görevlisiyle siz denetleme yapamazsınız arkadaşlar. Onun da çözümünü kolay buldunuz hemen; ifşa ediyorsunuz belirli zamanlarda, belirli bir para cezası veriyorsunuz. Bu ne zaman oluyor? Ürün üretiliyor, markete, manava, bakkala gidiyor, orada satılıyor, tesadüfen giderse yetkililer, raftan, bir yerden onu alıyor; o güne kadar ne kadar satıldığını, ne kadar üretildiğini, stoklarda ne kadar olduğunu kimse bilmiyor. Orada yaptığımız analizlerde tağşiş, taklit, sahte olduğu ortaya çıkıyor, ona da bir ceza yazıyorsunuz ama sistem hazır, adamın zaten 10 tane şirketi var, sadece üstündeki etiketi değiştiriyor, öbür taraftan dava ediyor. "O cezaya can kurban." diyor, "20 bin lira, 22 bin lira cezayı öderim, işime bakarım." Şimdi düzenlemede biraz daha bu sertleştirilmiş ama çok net, şirket ve marka bazında değil, onun içindekilerine bakacaksınız. O şahıslara kadar inen bir denetleme ve cezalandırma mekanizması olmak zorunda, yoksa Türkiye şirketler cenneti, her gün akşamdan sabaha şirket kurar, istediğiniz gibi işinize bakarsınız. Bir adamın 17 şirkette yönetim kurulu üyeliği var. O kişi üzerinden eğer giderseniz, o adam sabıkalıdır. Yani ceza ya da denetim mekanizmasının da bir anlamı olmalı yoksa evet, doğru, hazineye işte o cezalardan falan bir miktar para geliyor ama sürdürülebilir değil, halk sağlığını güvence altına alan bir mekanizma olmadığını açıkça söyleyebiliriz.

Zaten yem meselesine hiç girmek istemem, onlara ayrıca değineceğim.

Bu basında yapılan işler... Basındaki yapılan yayınlara, yalan yayınlara ya da amaç dışı yayınlara yasak getiriyorsunuz. Evet, AKP iktidarının en önemli alanlarından bir tanesi de yasaklamalar. Ama yasaklamalar kime? Belirli yapılara yasaklamalar. Kendi yapısına, kendi havuz medyasına gelince herkese istediği gibi küfretme hakkına sahip, hakaret etme hakkına sahip, her türlü tağşişi, yalanı yapma serbesti ve özgürlüğü var ama olur ya, kazara bir kelime çıksın iktidarın hoşlanmadığı, ona yasak. Burada yine öyle. Şimdi, bu bilimsel bir alan, bilimsel gerçeklikler üzerinden çıkılmalı ama tarım ürünleri, gıda güvenliği dediğinizde, beş yıl önce yüzde 100 güvenilir dediğiniz bir gıdanın bugün bilim dünyası tarafından güvenilir olmadığını çok net bir şekilde görüyoruz. Bir zamanlar insanlık tarihinin en önemli kurtuluş reçeteleri olarak öngörülen birçok kimyasalın ve onun gibi ürünlerin birçoğunun bugün sistemden kalktığını görüyoruz. O yüzden, bugün sizin öngörüp “En doğrusu bu.” diyeceğiniz bir mekanizma var mı? Bu mekanizmanın ne kadar doğru olduğuna hangi kanıt mekanizmalarıyla karar vereceksiniz ve anlatacaksınız? Ve onun devamında da üç yıl sonra bu doğru olmaz ise ne yapacaksınız? Dolayısıyla çok iyi seçilmeli Sayın Başkan. Niyet kötü olmayabilir ama çok iyi seçilmeli. Kim neyi söyledi, hangisini söyledi, niçin söyledi, amacı neydi? Dolayısıyla biz bütünüyle yasaklamalara karşıyız çünkü inanıyorum ki -ben hukukçu değilim ama- hukukun bu konularda bir cezai müeyyidesi mutlaka ve mutlaka vardır ama demek ki uygulanmıyor ki yeni müeyyideler getirme ihtiyacı olmuştur. Yeni müeyyidelerin yani yeni yaptırımların doğru olmadığını, fikrin, düşüncenin sunulmasının yasaklanmaması gerektiğini ama elbette eksikliği fazlası varsa mevcut hukukun buna cevap verebileceğini açıkça söylemekte yarar görüyorum.

Son olarak, Değerli Başkan ve değerli üyeler; imza koyan değerli vekilimizi dinledik, bir AKP başarısı öyküsünü anlattı on yedi yıllık. Hemen hemen şunu söyledi: On yedi yıllık AKP iktidarının 14’ünde büyüdüklarını söylediler. 2003-2019 dönemlerinde büyümeyi söylediler; 7,5 kat artarak 37 milyar liradan 275 milyar liraya çıkan bir tarımsal gayrisafi hasıladan bahsettiler. Bunların hepsi rakam olarak doğru, onu söyleyeyim en baştan. Yine, ihracatın 18 milyar dolar olduğunu, dış ticarete 5,3 milyar dolarlık bir fazlanın olduğunu ve 1.800 ürün ihraç ettiklerini söylediler. E doğru, kendi isteğiniz doğrultusunda, kendi fikrinizi, kendi duygularınızı, kendi ideolojinizi, kendi sisteminizi başarılı göstermek için istediğiniz gibi rakamları, verileri kullanabilirsiniz.

Bir kısa AKP hikâyesini de birlikte değerlendirelim isterseniz. Öncelikle şu büyümeyi bir ele alalım, büyüme rakamlarını ele alalım: 2002’de gayrisafi millî hasıla 359 milyar gibi bir rakammış. Onun içinde 37 milyar liralık bir tarımsal gayrisafi hasıla var, bunun yüzde karşılığı 10,3. Tekrar söylüyorum: Gayrisafi yurt içi hasılda tarımsal hasılanın payı yüzde 10,3. Dolayısıyla bu da o günün rakamlarında 37 milyar yapıyormuş. 2019’da toplam gayrisafi millî hasıla 4 trilyon 280 milyar. Sizin öngördüğünüz tarımsal hasıla 275 milyar TL, yüzde oranı -baktığımızda- 6,4. 2002’yle karşılaştırdığımızda toplam gayrisafi millî hasıla 12 kat artmış, onun karşılığı 4 trilyon 280 milyar, olması gereken tarımsal gayrisafi hasıla ise toplam 440 milyar. Siz ne diyorsunuz? 275 milyar. Kayıp: 165 milyar TL. Yani tarımsal gayrisafi hasılanın aslında millî hasılaya göre yüzde 10,3’ten 6,4’e düştüğünü, bunu hanenize, karnenize birer başarısızlık öyküsü olarak yazmanız gerektiğini söylemek lazım.

Yine, 2002’de iktidara geldiğinizde -biraz önce söylemiştim- toplam tarım varlığımız 410 milyon dönüm iken bugün kendi ifadelerinizle 35 milyon dönüm araziyi sistemden çıkardığınızı, amaç dışına sürüklediğinizi, yol, köprü, bina, TOKİ’yle -ne dersiniz, ne yaptysanız siz biliyorsunuz- yok ettiğinizi söyleyerek tarımsal varlığımızı aslında ne kadar azalttığınızı bir de o pencereden görmek lazım. 35 milyon dönüm arazi AKP döneminde -2020 buna dâhil değil- şu anda yok olmuş durumda, amaç dışına gitmiş görünüyor. Bu, ikinci bir başarısızlık öyküsü olarak orada durmaktadır.

Yine, büyüme rakamlarından bahsettiniz, yüzde 2,2 olarak öngördünüz. Söyleyeyim: Türkiye, AKP iktidarında ortalama olarak yüzde 4,5-5,5 civarında bir büyüme gerçekleştirmiş ama tarımsal olarak yüzde 2,7 büyüme var arkadaşlar yani Türkiye'deki toplam büyümenin yarısı kadar. 24 Haziran 2018, yeni sistemdeki son iki yılın ortalama tarımsal büyümesi de yüzde 2,5 ama şunu unutmayın ve mutlaka bir yere yazın ki bu da üçüncü başarısızlık öykünüz, karnenize yazıldı.

Bakın, Covid döneminde bütün sektörler durdu; anahtarlar kapandı, fabrikalar kapandı, toplu yaşam alanları kapandı, insanları eve koyduk "Çıkmayın, bu hastalıktan korunmanın yolu bu." dedik, bütün dünya kapılarını kapattı, belki de dünyadaki en demokratik, en eşitlikçi, en adaletli hastalık mekanizmalarından bir tanesiydi, zengini de fakiri de o da bu da herkes eve girmek zorunda kaldı ama herkes karnını doyurmak zorundaydı. Elbette yoksullar kuru ekmekle, kapıdan gelecek koliyle, şükürle karınlarını doyurdular. Elbette bu gruplar da İstanbul'dan Bursa'ya, Bursa'dan İzmir'e, İzmir'den Ankara'ya zengin zümre, özel yiyecek kolileri ısmarladılar. Bu da bu vahşi kapitalizmin hani bir ironisi, bir gerçeği; burada paylaşmak gerekir. Yani şunu söylemek istiyorum: Tarım sektörü durmadı ve gerçekten ifade ettiğiniz gibi yüzde 3,3 gibi devasa bir büyümeyi sürdürüyor ve sürdürmeye devam edecek. Ama niye, insanlar yiyor. Ama niye, bu dinamik bir sektör. Yakın tarihte yaşanan bütün krizlere bakın, bundan önceki krizlerde turizm de ayakta kalıyordu, bu krizde turizm de bitti, geriye bir tek tarım sektörü kaldı. Peki, iktidar ne yaptı arkadaşlar, ne yaptı? Bakın, çiftçinin en önemli girdisi ne, herkes bilir: Mazot. Bütün dünyada petrol fiyatları yüzde 65 oranında azalırken Türkiye'de maksimum yüzde 27 civarında bir azalma oldu, mazot 4,87 liraya kadar düştü. Eğer bir eksiğim varsa şimdiden düzeltilebilir. Ama bir şey yaptı siyasal iktidar, nisan ayında üst üste, birkaç gün arayla 11 kuruş ve 15 kuruş olmak üzere 2 defa mazota vergi zammı yaptı, petrole vergi zammı yaptı. Yani çiftçi ticaretin özel bir konusu oldu. Ekim zamanıydı, dikim zamanıydı, sürüm zamanıydı, çalışma zamanıydı, çiftçi sahaya inmek zorundaydı, bizim gibi oturup bilgisayarın başında, bu salonlarda işini sürdürme şansına sahip değildi. 65 yaş yasağı kaldırıldı, sahaya inmek zorundaydı. Traktörler yanaştılar, petrol aldılar ve tıkr tıkr devletin hazinesine para aktardılar. Aynı günlerde tabii -gübreden bahsediyor Okan Hocam-gübreye fiyatları da tekrar zmlandı.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Ona da Okan Hocam devam eder.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Ben çok farklı şeylerden bahsedeceğim, merak etmeyin.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Elbette, arkadaşlarımın da söyleyecekleri var.

Ve değerli arkadaşlar bilin: 2020 bütçesinde, 22 milyar tarıma ayrılmış para var, 22 milyar. Çiftçinin mazota verdiği parayı biliyor musunuz? Değerli arkadaşlar, yaklaşık olarak 19 milyar civarında. Koca bir ülkede kayıtlı 2 milyon 83 bin, kayıtsız 4-4,5 milyon çiftçiden bahsediyoruz. Mazota verdikleri para 19 milyar civarında, minimum 3 milyar litreden bahsediyoruz. Koca ülkenin bütçesinden ayırdığı pay sadece 22 milyar. 22 milyar bütçenin kaçına geliyor, bunu da yazın Sayın Başkan. 22 milyar, 1 trilyon 90 milyarlık bütçenin yüzde kaçına geliyor değerli arkadaşlar? Yüzde 2'sine yaklaşık. Avrupa Birliğinin 2020 yılı ya da 2019 yılı bütçesinden çiftçiye, tarıma ayırdığı para ne kadar? Yüzde 42 ile 45 arasında arkadaşlar. Çok net, çok açık, bunu da yazın Sayın Başkan.

Buradan şunu söylemeye çalışıyorum: Coronavirüs döneminde bile bütün dünyadaki liderlerin ve ülkelerin kendi çiftçilerine söyledikleri söz şuydu: Değerli çiftçiler, bugün Covid-19 nedeniyle soframızda ekmeğimiz varsa, yiyeceğimiz varsa, karnımızı doyurabiliyorsak siz değerli üreticiler sayesinde. Sizlere şükranlarımızı, sizlere teşekkürlerimizi sunuyoruz. dediler ve birçok özel katkılar, özel politikalar, özel destekler yaptılar. Avrupa Birliği, Kanada, Amerika, Çin, Rusya, hangisini söylerseniz söyleyin. Diyeceksiniz ki "Biz de yaptık." Evet, yaptınız söyleyeyim: Bir: Mazota zam yaptınız, vergi zammı. İki: Bir şey yaptınız, ekonomik kalkan paketi hazırladınız, çağırdınız, sarayda

-100 milyarlık bir paketti- o paket için çağırduğunuz kişiler arasında tarım ve çiftçinin bir tek temsilcisi yoktu. Paketin içinde tarıma dair “t” yoktu ama bir şey vardı. “Halkı eve kapattık. Ya sakın çıkmayın, coronavirüse yakalanabilirsiniz, evde durun, mümkün olduğunca izole olun.” dediniz ama “Evin içindediniz hepiniz, salondan mutfığa, mutfaktan yatak odasına, yatak odasından lavaboya giderken uçak kullanırsanız biletlerinizin KDV’sini yüzde 18’den yüzde 1’e düşürdük.” dediniz. Yine, evde otururken, fabrikalar kapanırken, işsizlik tavana vurmuşken “Ev alacakların kredi oranını yüzde 80’den yüzde 90’a çıkardık.” dediniz. Yaptınız, yalan yok. Çiftçiye ne kadar faydası var, tarım örgütlerine sormak lazım ve devamında iki şey daha yaptınız, hakkınızı yemeden söylüyorum: Dediniz ki “364 bin dekar alanda 6,7 bin ton, 6.700 ton tohum desteği vereceğiz, bunun yüzde 25’ini devlet karşılayacak.”

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 75’ini.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Yüzde 75’ini özür dilerim, 75’ini. İyi, güzel, hakikaten güzel. Ama arkadaş, öbür tarafta 197 milyon dönüm ekili alan var, ekilecek, ekiliyor; neresinden bakarsanız bakın 35 milyon dönüm tarımdan çıkmış ya da kısmen ekilebilecek alan var ve Türkiye’de resmi kayıtlara göre 2,5-3 milyon, yaklaşık olarak toplam 4 milyon ton tohum ekiliyor. Öyle de bunu magazinleştirip medyalarınız üzerinden öyle güzel uyutuyorsunuz ki adeta Covid sürecinde çiftçinin can simidi olmuş, çiftçi uçmuş. Bütün tohumu siz verdiniz, bütün tohumu ektirdiniz gibi, yapmayın. Bunu da yaptınız, bu ne kadar başarılı bunu size soruyorum.

Bir şey daha yaptınız, çok enteresandı bu, Sayın Başkan, değerli üyeler. Hazineye ait 9,7 milyon metrekare -tekrar söylüyorum- hazineye ait 9,7 milyon metrekare alanı 7 ildeki çiftçilere bedelsiz olarak üretim için verdik dediniz. Vallaha çok merak ettim, arsa olarak mı verdiniz, müteahhitlikle çiftçiliği mi karıştırdınız? O ünlü müteahhitler var, o müteahhitlerle mi karıştırdınız, TOKİ’ye mi verdiniz bunu? 9,7 milyon metrekare arkadaşlar. Cevap hazır: 9,7 milyon metrekare sizin on yedi yıllık iktidarınızda sistemden çıkardığınız arazinin karşılığı olarak 35 milyar metrekareye denk geliyordu arkadaşlar yani 35 milyar metrekarede tarımı bırakıp çiftçilik yapmayan çiftçi dostlarımız zaten kendi arazilerini kullanıyorlardı, para falan da vermiyorlardı, dolayısıyla yaptığınız buydu.

Son olarak bir şey daha yaptınız “dijital tarım pazarlama” diye, bunun yetkisini de TOBB’a verdiniz. Çiftçi internetten girecek, muhatap firmayı bulacak, onunla internet üzerinde sözleşme yapacak, sisteme kayıt olacak, ondan sonra onun bilgisayar üzerinden denetimi sağlanacak, o beyefendi de bunu uygun bulursa alacak, çok güzel, buraya kadar gayet güzel. Çiftçi hepsini gerçekleştirdi, bir şey daha var: O şekilde internette sözleşmeli tarım yapıp alan açan firmalara da -umarım hata yapmam- 35 milyona varana kadar bir destek. Sayın Başkan, gerçekten şaşıyorum, bir çiftçi olarak şaşıyorum. Bu ülkenin Toprak Mahsulleri Ofisi var mı, var. ÇAYKUR’u var mı, çayı rezil eden kurum var mı, var. FİSKOBİRLİK’i var mı, var. MARMARABİRLİK’i var mı, var. ANTBİRLİK’i, ÇUKOBİRLİK’i, diğer kurumları var mı, var. Bu kadar güzel para varsa, büyük para varsa niye bunlara vermiyorsunuz da bu çiftçiyi rezil ediyorsunuz ya! Yani coronavirus süreci de adeta çiftçinin kâbusu olmuş bir tarihsel süreç olarak karşımızda kaldı. Bunu da coronavirus sürecine yazdık.

Bir diğer konu, yine, AKP karnesi. 2002 yılında -66,4 sanıyorum, umarım bir eksikim olmaz- 66,4 milyon nüfus var, tarımın istihdamdaki payı yüzde 35,

7,4-7 buçuk milyona yakın. 2019 yılı, 83 milyon Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı, 4-5 milyon -sayısı net değil- sığınmacı, 88 milyon nüfus, tarımsal nüfus inmiş yüzde 16,4’lere, 17’lere, sanıyorum 4,5-5 milyon civarında. Bunu da yazın Sayın Başkan.

Diğer bir konu, bu ithalat-ihracat meselesinde inanılmaz rakamlarla durumu anlatıyorsunuz, dediniz ya “Şu kadar ihracat, şu kadar ithalat yaptık.” İhracat yapılmasına kimsenin itirazı söz konusu olamaz. Sadece şuradan değerlendirmek isterim Değerli Başkan, değerli arkadaşlar; bu topraklarda

üretilebildiğimiz, üretme olanağımızın olduğu, toprağımızın, iklimimizin, çiftçimizin, teknolojimizin, bilim insanlarımızın olduğu bir ülkedeyiz. Biz ithalata da karşı değiliz, ihracata zaten hiç olamayız. Ama bu topraklarda üretilebileceğine inandığımız ürünleri ithal ettiğimizde canımız acıyor, canımız acıyor arkadaşlar.

Şimdi, hem sizi destekleyen hem de eleştiren bir örnek vereceğim: Arkadaşlar, -buğday bu ülke insanının vazgeçilmezi, ekme toplumdur. Kişi başına yıllık 140-150 kilogram ekme düşüyor arkadaşlar, ekme toplumdur, geçtiğimiz bu bizim. Hindistan'ın, Çin'in pirinci, başka ülkelerin başka temel gıdaları varsa bizim de temel gıda ürünü buğday.

AKP iktidara geldiğinde 93 milyon dönüm alanda buğday ekiliyordu, şu anda bu rakam 77 milyona kadar düştü, bu bir sorun. İyi tarafı şu, bunu yazabilirsiniz: Bu elbette bütün sektörün bir kalkınma ve gelişme biçimi, dekar başına verim arttı, bu önemli bir şey ama arkadaşlar 62 milyon ton buğday ithal ettik, 2020'nin son ayları dâhil değil. 2019'da 9,8 milyon tonla dünyada en çok buğday ithal eden ülkeyiz.

Şimdi, 276 kilogram ortalama verimi baz alırsak, sizin geldiğiniz gündeki 93 milyon dekar araziye baz alırsak Türkiye'nin buğday açığı kalmıyor arkadaşlar. Bu sene şanslıyız, yağmurlar çok; 20,5 milyon ton olarak açıklandı. İklim bir taraftan, tarımda birçok darboğaz yaratırken -dolu, afet, yüksek sıcaklık vesairelerle- bu tarafta da artı bir şey koydu, burada da buğday verimi artacak gibi görünüyor, sonucuna bakacağız. Orada da başka sorunlarımız var. Kısaca şunu net bir şekilde söylemek isterim...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Bu “kısacası” güzeldi Orhan Bey.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Evet, evet.

Ne yazık ki derdimizi ancak böyle anlatabiliyoruz.

Arkadaşlar, tarım ve hayvancılık dış ticareti -ihracat olarak söylüyorum- AKP iktidarı döneminde toplam 79 milyar 542 bin dolar; karşılığı yıllara göre hesaplanmıştır, 203 milyar 642 milyon TL düzeyinde; ithalat 108 milyar 147 milyon dolar ve TL karşılığı 292 milyar 809 milyon. Yani nereden bakarsanız bakın, arada ciddi bir açığın, eksi 27 milyar dolar gibi açığın olduğunu söylemek zorundayım. Burada da şunu söyleyeceksiniz, söylediniz: “Yıllara göre 5,3 milyar fazlamız var.” Elbette onu da paylaşmak isterim, orada da bir şey yok, doğrudur.

Gıda ürünleri ve içecekleri, tümü, mezbahacılık, balık ürünleri, bitkisel, hayvansal ürünler, kösele, yani aklınıza ne geliyorsa bunları dâhil ettiğimiz noktada, özellikle içecek, gıda ürünlerini ilave ettiğimizde evet, ihracatçıyız, ama bizim derdimiz başka, bunu anlıyorsunuz, bir türlü anlamak istemiyorsunuz. Biz diyoruz ki bu ülke pamuk üreten bir ülke. Bu ülke on yedi yılda 13 milyon ton pamuk ithal etmiş, 22 buçuk milyar dolar para ödemiş. Yahu, Urfa öldü mü? Adana, Amik Ovası, Aydın, İzmir... Ne oldu arkadaşlar? Neden ben bu topraklarda bu pamuğu üretmiyorum da daha fazla ihracat geliri kaydetmiyorum? Ayçiçeği de aynı, buğday da aynı, pamuk üretilmiyor. Bakın, siz iktidara geldiğinizde -kabaca söylüyorum- pamuğun yüzde 75'i, yüzde 80'ine yakını bu topraklarda üretiliyordu. Bugün, yıllık ihtiyacımızın yarısından fazlası ithalat, yarısından daha azını bu topraklarda üretiyoruz. Açın bakın, ben söylemiyorum, TÜİK'in verileri, TÜİK sonuçta Bakanlığın bir kurumu. Her ne kadar Sayıştay “TÜİK'in verileri şüphelidir.” diyorsa da biz onu baz alarak sizlerle paylaşıyoruz.

Diğer bir konu, ithalat ihracat konusunda da -üzgünüm ama- özellikle tarımsal ham maddelerde, canlı hayvan, et, yem, yağlı tohumlar ve hububat, buğday ağırlıklı olmak üzere mısırdaki açıkça ithalatçıyız arkadaşlar, net. Yılda 9 milyar dolara yakın bu tür, buna benzer, bu topraklarda üretilen ürünleri ithal ediyoruz. Bizim derdimiz, anlatmak istediğimiz hep bu oldu, bundan sonra da bu olacak.

Siz “İşte, buğday alıyoruz ama un ihraç ettik.” diyorsunuz ama 2020’nin ilk dört ayı 3 milyon 395 bin ton buğday ithal ettiniz ve 2019’un ilk üç ayına göre un ihracatınız yüzde 15 azaldı. Ne diyeceksiniz şimdi? Bu da karneye yazıldı Başkan.

Ve çiftçi borçları, evet, haklısınız 2002’den beri geldiniz, çiftçiye bütün bankaları açtınız, çiftçi acayip güzel bir borçlanmaya doğru gitti. 2002’de bankalara olan toplam borç 2,4 milyardı, bugün BDDK’nin raporuna göre 2020’nin ilk üç ayı dâhil toplam 128 milyar çiftçinin borcu var. Hani, diyorsunuz ya “Gayrisafı millî hasılayı 3 kat artırdık, asgari ücreti 3 kat artırdık.” Ya, şu borçlar kaç kat artı diye bir söyleseniz gerçekten daha iyi olacak, samimi olacak. Net olarak söylemek lazım bunu.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Diğer arkadaşlara konuşacak bir şey bırakmadınız.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Yok, onların konuşacakları var. Bahane etmeyin arkadaşlarımızı, rahatsız olmanız başka bir şey, arkadaşlarımızı bahane etmeniz başka bir şey.

ABDULLAH DOĞRU (Adana) – Rahatsızlık değil de süre çok uzun oluyor.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Ne olacak Başkanım, anlatacağız, derdimiz var, biriktiriyoruz... (Karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Karşılıklı konuşmaktan ziyade arkadaşlar, Orhan Bey’e müsaade edin.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Bakın, bu tüccar yaklaşımı, tam bir kapitalist, dahası neoliberal ve yağmacı bir bakış, bu toprak gaspı, bunu böyle değerlendiremeyiz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Arkadaşlar, Orhan Bey, karşılıklı konuşmayın.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Bitiriyorum Başkan.

Bir karne söylendi, biz de söylemeyelim mi? Bir karne var, söyleyelim. Bu yaklaşımı lütfen söylemeyin, bu doğru değil, ben bir çiftçi olarak bundan çok rahatsız olduğumu söyleyeyim. Şu anda çiftçinin 128 milyar bankalara, 10 milyar Tarım Krediyeye ve bunun içinde tohumcuya borcu bilinmiyor, gübreceye borcu bilinmiyor, tarım ilacına borcu bilinmiyor, elektrik borcu bilinmiyor, su borcu bilinmiyor; yaklaşık 160 milyar borcu var. 2,4 milyar nerede, 160 milyar nerede. Sadece 128 milyar, 10 milyar da Tarım Kredi, 138 milyar üzerinden değerlendirseniz çiftçinin borcu 50 kat artmış. Bu ne demek biliyor musunuz? Çiftçi sağa dönse borçlu arkadaşlarım, sola dönse borçlu olduğunu söyler, nereye baksın borçlu olduğu yerler. Bütünüyle bakıldığında, ne yazık ki çiftçi borç batağına sürüklenmiş ve orada yaşamını sürdürüyor.

Ve son olarak da şunu söyleyip kapatmak isterim... Sanıyorum en doğrusunu... Şimdi siz, bu anlamda “İyi oldu.” filan diyeceksiniz.

Tütün üretimine girmeyeceğim, arkadaşlarım yeri geldiğinde söyleyecekler. Sadece şunu söyleyeceğim: Bir kanun teklifi getirdiniz. Coronavirüs sürecinde yaşıyoruz, bir süreç var. Bu süreçte özellikle şunu paylaşmak isterim sizinle, kısa kısa bunu özellikle paylaşmak istiyorum, önemli: Değerli Başkan, değerli üyeler; bir kanun getirdiniz, içinde üç yıl sonra uygulanacaklar var, iki yıl sonra uygulanacaklar var, uygulanabilecekler var, uygulanamayacaklar var. Oysa söylendi, Türkiye ciddi bir doğal afet yaşıyor arkadaşlar, çok ciddi, yaşadı ve yaşamaya devam ediyor. “Küresel ısınma ve iklim değişikliği” denen insanoğlunun dünyaya canavarlaştığı bir tarihsel süreçten geçiyoruz. Adana’da donla başlayan, arkasından “Afrika sıcakları” dediğimiz yüksek sıcaklık ve düşük nem, ardından poyraz, soğuk hava, ardından dolu, fırtına, sel baskınları, taşkın ve ne yazık ki Türkiye’de doğal afetlerden çiftçinin zararını gidecek iki mekanizma var: Biri 2090 sayılı Kanun, 2975; iki, TARSİM, sanıyorum 2006. Arkadaşlar, böyle bir şey olamaz, 2005-2006. Doğal afetlerden kaynaklanan

zararın giderilebilmesi, 2090 sayılı Kanun'dan yararlanabilmeniz için TARSİM'e kayıt yaptırmanız gerekiyor arkadaşlar. Arkadaşlarım söyledi, ÇKS'ye kayıtlı olup TARSİM'e sigorta yaptırılanların oranı yüzde 13; 2019 yılı verileri, 197 milyon dönüm arazi ekilişi var, TARSİM'de sigortalanmış arazi 26 milyon dönüm. O da nasıl? Ziraat Bankası, Vakıflar Bankası, Yapı Kredi Bankası ve diğer bankalara gittiğinizde, tarımsal kredi istediğinizde aynen araba kredisi verildiği gibi, nasıl size kasko zorunluluğu getiriyorlarsa “Ürününüzü sigortalatın, yoksa krediyi vermeyiz.” deyip kendi paralarını güvence altına aldıkları için yapılan sigorta. Yani bu, şu demektir: TARSİM bu ülkede doğal afetlerden kaynaklanan sorunları çözebilme iradesine sahip değildir ve uygulanan on iki-on üç yıllık tarihsel süreçte de bunu başaramamıştır. O yüzden bunun derhâl yeni bir yasal düzenlemeyle düzenlenmesi gerekiyor.

TARSİM bir açık bırakmış, “Bende görülmeyen afet tipleri varsa onlarla ilgili alanlarda 2090'a gidebilirsiniz.” diyor, gönderme yapmış. Ama zaten yüzde 87'si TARSİM'e kayıtlı olmadığı için onlar bu hakkı yitiriyor. Hadi diyelim ben TARSİM'liyim, yaptırдыm, bu sene de poyraz, yüksek sıcaklık oldu, güvence kapsamı içinde değil, yeni bir şey. 2090'a gideceğim, 2090'dan yararlanmak istiyorum, 2090 ne diyor biliyor musun? “Senin beklenmeyen bu afetler nedeniyle 2090 sayılı Kanun'dan zararını giderebilmen için –bir tek madde söyleyeceğim, gerisini söylemeyeceğim- tarımsal üretime ait canlı, cansız mallarının, canlı, cansız varlıklarının işletmelerinin toplam değerinin yüzde 40'ından daha fazla zararın olması lazım.” Yani daha açık, net söyleyeyim: Bilen var, bilmeyen var. Benim 200 bin zararım var, 200 bin zararım var, benim toplam mal varlığımın değeri de -yani tarımsal üretimim, traktörüm, makinem ve tarımsal işletmem- 1 milyon. 1 milyonun yüzde 40'ı ne yapar? 400 bin lira. Benim zararım ne kadardı? 200 bin lira. “Sen bu kanundan yararlanamazsın.” diyor. Ya, arkadaşlar, gerçekten, özür dilerim sizden, şeytanın aklına gelmez böylesine düzgün bir yapı ya. Yani TARSİM duvar, 2090 duvar; birinden atlıyorsunuz, öbürünün çukuruna düşüyorsunuz, öbüründen atlıyorsunuz, öbürüne yakalanıyorsunuz ve olacak iş değil arkadaşlar ya. Defalarca söyledik arkadaşlar, gelin, bunu değiştirelim. Çiftçi, tarlada, dediği gibi, şu anda ayağı çamur, bataкта bunu bekliyor bunu. Herkes ağlıyor, perişan.

Çay alım fiyatları, arkadaşlar, belirli şeyler aşıldı, gidecekti, gitmeyecekti; 3 lira 40 kuruş olarak açıklandı. Dedik ki: Şu kota, kontenjan. Siz kendiniz de dediniz, yetkililer dedi. Genel Başkanınız dediği gibi “Bir karış yer boş bırakmayacağız.” dedi, 35 milyon dönüm boş. Yine Bakan “Hiçbir kimsenin ürünü dalda kalmayacak, yerde kalmayacak.” dedi, inanıyoruz. Hükümet yetkilileri, milletvekilleri, kamu görevlileri, bakanlar... Arkadaşlar, çay için 3,40 lira fiyat açıklandı. Kota, kontenjan, randevuyu kaldırın dedik, biçim aralıklarındaki süreyi uzatın dedik; hiçbiri olmadı arkadaşlar. Çay 2,6 liraya; 2,5 liraya; 2,7 liraya ancak alıcı buldu arkadaşlar. Resmen özel sektörün kucağına... Bana diyor ki: Sen 20 kilo verirsin günde. Ben tarla ekmişim, 40 kilo biçiyorum. 40 kilonun 20 kilosunu bana vereceksin, 20 kilosunu ya eve götüreceksin ya özel sektöre. Çay sıcak, yeşil bitki, yirmi dört saatte bozulur, mecburen götürüyorum özel sektöre. Özel sektör yine deyim yerindeyse, göbeğini kaşıya kaşıya, güzel bir şekilde 2,5 lirayla; 2,6 lirayla; üç ay, beş ay, altı ay, yedi ay, sekiz ayla çayı almaya çalıştı. Çay Kanunu'na hemen bir ilave yapalım Sayın Başkan. ÇAYKUR'un açıklamış olduğu 3,40'ın altında ürününü satan, onu fatura eden herkesi 3,40'a tamamlayacak bir destekleme modelini kuralım, hemen bunu yapalım.

Değerli arkadaşlar, söyledim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Ara vereceğim, toparlarsanız.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Mazot, gübre, ilaç, tohum; çiftçinin en önemli girdileri. Bütün dünya bu coronavirüs sürecinde bunlara destek verdi, çağrıda bulundu. Destekleyelim arkadaşlar, mazotun üzerindeki ÖTV, KDV'yi derhâl kaldıralım. Bu bile bu topluluğun yapabileceği en kıymetli iş.

Diğer bir konu, borçların öyle üç ay, iki ay sonra değil derhâl 2020 yılında geriye hiç ödenmemesi, 2021 yılından da oluşmuş faizlerin silinmesi. Yani para basılabiliyor, bu mümkün; işsizlik sigortası fon olarak kullanılabilir, bu mümkün; bir sürü şirket, fabrika kurtarılabilir, para var, bu mümkün; “Paramız var, ithal edebiliyoruz.” diyor Bakan, demek ki bu da mümkün. “Fabrikayı kurtarıyoruz, olmaz fabrikanın da çalışması lazım diyoruz; bankayı kurtarıyoruz, banka para vermeli, yetmez tüketimi de artıralım, kredi veriyoruz.” diyoruz. Çiftçiye niye bir şey vermiyoruz arkadaşlar? Bunları düzenleyecek bir mekanizmayı hayata geçirelim.

Arkadaşlar, Mardin Kızıltepe Derik kanayan yara. 21’inci yüzyıl, gerekirse ne olursa olsun... Değerli arkadaşlar, toprağa düşen her tohum, toprağa ekilen her fide, toprağa ekilen her fidan millî servettir, kamu üretimidir. Tarım hukukunda böyle bir şey yoktur. Toprağa tohumu ektiniz, fidanı diktiniz, o saatten sonra kamunundur, halkındır, milletindir, devletindir. Onun yetiştirme, hasat ve pazar aşamasında yaşanacak sorunlar nedeniyle üretim eksilmesine sebep verecek hiçbir gerekçe kabul edilemez, elektrik kesintisi kabul edilemez. Ne dediniz? “Şirketlere veriyoruz, daha iyi elektrik gelecek, daha ucuz gelecek, kesilmeyecek.” Derik’te, Kızıltepe’de elektrik direklerinin tümü daha önce yapılmış, çiftçi kendisi trafolarını koymuş, tarlalarına kendisi getirmiş. Elbette, bunu söylerken çiftçide üzerine düşen elektrik parasını ödemedi, bu başka bir şey, hiç itiraz etmiyorum ama gerekçe ne olursa olsun çiftçinin sulama elektriği kesilemez. 21’inci yüzyılda insanların kullanma ve içme suyunu engelleyecek bir mekanizma hayata geçirilemez. Vali, Bakanlık, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, şirket, kamu görevlileri insanlık suçu işlemişlerdir ve işlemeye devam ediyorlardır. Evde su yok, buzdolabı çalışmıyor, çamaşır makinesi çalışmıyor; bu, kabul edilemez arkadaşlar. Biliyorum, lüksten feragat edilmiyor, itibardan feragat edilmiyor, farkındayım ama içme suyu bu arkadaşlar, içme suyu, kullanma suyu; kabul etmemiz mümkün değil arkadaşlar. Bu dönemde tarihe bir kara leke olarak, oradaki mülki yetkililer, Bakanlık yetkilileri ve özellikle Enerji Bakanlığının yetkilileri yazılacaklardı arkadaşlar. 21’inci yüzyıl “Hani Avrupa’da şunu olacağız, dünyada bunu olacağız.” diyorsunuz ya.

Son olarak arkadaşlar, bu ihracat rejimi. Bakın, baştan söyledik, başladınız 2018’den itibaren buğday ihracat kısıtına, geçtik. Getirdiniz, soğan ihracatına kısıt koydunuz pandemi döneminde; yönetemediniz. Soğan, sanayi soğanı vardı; Çorum’da, Polatlı’da soğanlar depolarda çürüdü ama aynı zamanda ihracat kısıldığı için pazar kaybettik, sonra arkasından taze soğan geldi ve bir baktık ki yine kısıt devam ediyor ve arkadaşlar, artık özellikle Rusya pazarını kaybetmiştik, Mısır o pazarı almıştı. Değerli arkadaşlar, bugün, patates, soğan, limon tarlada kaldı, çürüdü, piyasada rezil oldu. Görmek isteyen varsa Karacabey’de sürülen yüzlerce dönüm, hiç hasat edilmeden sürülen soğan tarlalarını görebilir. İthalat, ihracat rejimini doğru kullanmak lazım. Burada bir gerçek daha çıktı ortaya: Bizim ihracatçılarımız aslında sahici bir ihracatçı değil; o boşluğu dolduracak, başka ülkelerden tedarik zincirini koyacak bir mekanizmayı da kuramadıklarını görüyoruz. Bunu ihracatçılara da açıkça söyledim, bu da başka bir şey ama bunun, tamamen iç piyasayı yönetemeyen iktidarın uyguladığı ihracat politikasından kaynaklandığını açık bir şekilde söylemek isterim.

Çok önemli bir konu daha -bitiriyorum- var: Domateste şu anda ciddi bir sorun var: Virüs, arkadaşlar virüs. Sanayi domatesi, sofralık domates... İkinci bir sorun, domateste, Rusya’ya bağlı olmamız. 200 bin ton doluyor ne yapacağız, 200 bin ton doluyor ne yapacağız? Arkadaşlar, eğer Rusya domatesi durdurursa ki bugünlerde öyle bir durumla karşı karşıyayız, domates rezil olacak. Oysa domatesin bugün dekar fiyatını aşağı yukarı biliyorsunuz. Açık alanda 3-4 bin TL’den, serada 8-10 bin TL’den aşağıya 1 dekarda domates üretmek mümkün değil.

Kısaca, getirilen kanun, sizin başta öngördüğünüz insan sağlığı, toprak koruma, denetim mekanizmalarını hayata geçirecek bir özelliğe sahiptir; cezai müeyyideleri öne çıkaran, ceza ile terbiye etmeye çalışan, sorunların gerçeğini görüp ona göre çözüm üretme mekanizmasından uzaktır. Dolayısıyla bir ikrardır, bir öz eleştiridir, geçmişte yaptıkları başarısızlıkları ortaya koymaktır. Bu da iyi bir şeydir. Bu anlamda, bu yasanın bütün detaylarının tartışılacağı... Bizim açımızdan olumlu yanları, olumsuz yanları var; olumlu yanlarına “Evet.” diyeceğiz, olumsuz yanlarına da itiraz edeceğimizi bildirir, başarılı olmasını, yararlar getirmesini diliyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler Orhan Bey.

Tabii, Orhan Bey’in birkaç avantajı olduğu için bu kadar uzun konuşması normal, tarımdan sorumlu Genel Başkan Yardımcısı, Komisyon üyemiz, sahada birisi.

Tabii, anlattıklarına elbette Bakanlığın, bürokratların, kurumların ve bizim vereceğimiz cevaplar var ama izin verirseniz bir ara vermek istiyoruz arkadaşlar.

Saat 14.00’te yeniden toplanmak üzere ara veriyorum.

Kapanma Saati: 11.54

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 14.10****BAŞKAN : Yunus KILIÇ (Kars)****BAŞKAN VEKİLİ : Hasan KALYONCU (İzmir)****SÖZCÜ : Fatma AKSAL (Edirne)****KÂTİP : Zafer IŞIK (Bursa)**

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Saygıdeğer arkadaşlar, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 4’üncü Toplantısının İkinci Oturumunu açıyorum.

Çoğunluğumuz vardır, toplantımıza geneli üzerinde yapılan konuşmalardan devam ediyoruz.

Söz talepleri vardı.

Ömer Fethi Bey’den başlayalım.

Buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım ve değerli katılımcılar; tarımın stratejik önemi pandemi döneminde daha da arttı. Ülkemizde tarımın sorunlarının varlığı bir gerçek. On yedi yılda Adalet ve Kalkınma Partisinin tarımla ilgili politikaları sonuçsuz kaldığı gibi, bir benzetmeyle bütünü şöyle tanımlayayım: Tarım ağır hasta, siz saçını tarayıp, aynaya baktırıp “Çok sağlamsın, maşallah.” diyorsunuz. Biraz evvelki sunumunuzda da ben onu gördüm. Çünkü köyler boşalıyor, köylerde, kırsalda 55 yaşın altında çiftçilik yapan kesim kalmamış, üretimle ilgili sıkıntılar artıyor, girdi fiyatları dolar oynadıkça yukarı çıkıyor, dolar aşağıya gelse dahi değişmiyor, ekilen arazilerde önemli ölçüde daralma var. İhracat rakamlarını veriyorsunuz, biz de onlardan memnun oluyoruz ama portakalı, mandalınayı, üzümü, zeytin, fıındığı ihraç edip yerine hububatı, bakliyatı, pirinci, bitkisel ham yağı ithal etmek herhâlde tarımda bizim kendimize yeter bir ülke konumunda olduğumuzu göstermiyor. Çünkü biri temel tüketim ürünleri, diğerleri olsa da olur olmasa da olur ürünler ama varlıkları ülkemiz için önemli, değerli ve mutlaka da o konuda yapılan çalışmaları önemsiyoruz.

Burada, 13 ayrı kanunda değişiklik var. Ben ormanı en sona bırakacağım. Öncelikle, torba kanun anlayışının daha önce bakanlar varken bir anlaşılabilirliği vardı; sistem değişti, milletvekilleri hazırlıyorlar, hâlâ torba üzerinden gidiyoruz. Oysa temel kanun olarak bazılarının ele alınıp bir bütün içinde değerlendirilmesi ülkenin hayrındır. Bu konuda yapılması gereken de çok çalışma var. Bir tarafı tamir ediyor görünüyorsunuz, o tarafı tamir edip öbür tarafı göçürüyorsunuz ya da bir tarafı olumlu kıldığımızı düşünürken bir süre sonra farklı bir düzenlemeyle buraya geliyorsunuz. Bunlardan biri de Devlet Su İşlerinin durumuyla ilgili. İki yıl önce bu salonda sulama birliklerinin Devlet Su İşleri kapsamına alınmamasını çok yoğun biçimde söyledik. Çünkü sulama birlikleri çiftçilerin kuruluşlarıydı, onların gelirleriyle elde edilmiş makine parkları ve kapsamı içinde varlıkları vardı, ne yazık ki onlar Devlet Su İşlerine geçirildi. Şimdi, Devlet Su İşlerinin yapısı, kısmi olarak özerkliği içeriyor. O dönemde özelleştirmeyle ilgili bir anlayışla duruma yaklaşılmış, göletlerin, barajların sularının satılması amaçlanıyordu. Adalet ve Kalkınma Partisinden o dönemki birkaç arkadaşımızın ve Komisyon Başkanının da bizlerle birlikte davranışı o maddenin ortadan kalkmasını sağladı ama o arkadaşlardan hiçbiri de herhalde milletvekili olmadı; böyle de dezavantajları oldu.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – İşe yaramamış yani.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Şimdi, şunu açıkça belirtmekte yarar var: Kooperatifler Türkiye’de sorunlu, özellikle sulama kooperatifleri. Ben düşündüm, acaba Devlet Su İşlerinin özerk yapısını da özelleştirme anlayışıyla bir yerlere şekillendirme, bir proje mi var da ondaki “Sorunlu kısımları dışarı alalım.” diye bir çalışma yapılıyor dedim. Çünkü kooperatiflerin bazılarının borçluluğu, kapalı olan kuyuların varlığı, sıkıntıları ortadayken niye su bütüncül olarak ele alınıp da Devlet Su İşleri bünyesinde bütünüyle bulundurulmayıp bu kapsamın dışına çıkarılıyor? Burası bir soru işareti. Belki bunu süreç daha iyi gösterecek ama kooperatiflerin böyle bir düzenlemeye tabi tutulmasını açıkçası ben bu maddede anlayamadım.

Keza 2010 yılında gıdayla ilgili düzenleme yapıldı. Bu düzenlemeyle belediyelerin 2004’te alınan yetkileri 2010’da tamamen ortadan kaldırılarak Bakanlığın bünyesine toplandı. Kanunun adına baktığınız zaman zaten ne kadar amaç dışı bir kanun yapıldığı ortaya çıkıyor: Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu. Yani hayvan yemiyle insan gıdasını aynı kanunda ele alan bir anlayış. Ben bu kanunun adını okuduğumda bunun nasıl olabirliğini çok tartıştım, kamuoyunda da söyledim. Özellikle Türkiye’de gıda güvenilirliği diye bir olgunun şu anlamda varlığından söz edilemez. Tarım Bakanlığının mevcut yapısıyla bu denetimlerin tümünü ihbarsız kontrol etme olasılığı yok, belediyelerin bu konuda yetkilendirilmesi gerekiyor. Kanun, Bakanlığa yetki vermiş, kendisinde olan bazı yetkilerin başka kurumlarla birlikte paylaşılacağını ifade etmiş. Daha önce yaptığım görev nedeniyle biliyorum, zabıta olarak gidiyorsunuz; tavuk bozuk, başına varıyorsunuz, işlem yapma şansınız yok; Tarım İl Müdürlüğünden görevliler gelecek, onlarla olayı değerlendireceksiniz. Belediyelerin gıda laboratuvarları kapatıldı ya da tabela durumuna dönüştürüldü. Belediye sağlık birimleri artık hayvanların sağlığı dışında insan gıdasına yönelik değerlendirme yapamıyor, laboratuvarlar bu anlamda devre dışı. Oysa en yaygın denetimi sağlayacağımız yapı belediyeler. Belediyelerden bu yetkilerin alınması 2004’te NBS’nin Türkiye pazarına girmesi döneminde hızla alınmış kararlarla gerçekleşti. Belediyelerin bu konudaki yetkileri burada değerlendirilmediği sürece sorunları aşmak mümkün değil.

Diyorsunuz ki: “Taklit, tağşiş ürünlerle ilgili cezaları artıracamız.” Bu konuda ben kanun teklifi de vermiştim. Şimdi, buradaki cezaları artırmanın ötesinde yeni bir madde getiriyorsunuz: “Yanlış bilgi verenleri cezalandıralım.” Yani toplumda “Çayda boya var.” diyene Sayın Bakan dedi ki: “Çayda boya yok.” İki gün sonra da çayda boya olduğu Bakanlığın yayınladığı taklit, tağşiş ürünleri listesinde yer aldı. Eğer “Çayda boya yok.” dediği gün bir gazeteci “Çayda boya var.” yazmışsa bu tanıma göre ceza alacak. Şimdi, bunun kriteri ne? Ya da 2006 yılında Adalet ve Kalkınma Partisinin çıkardığı, Sayın Cumhurbaşkanının altında imzası bulunan... Domuz etinin, at etinin kasaplık hayvan eti sayıldığı ve bunun günümüzde suç olmadığı bir gerçek ama dana eti diye vatandaşa yedirilmesi suç. Öyle olunca “Domuz eti yediriliyor, at eti yediriliyor.” dediği zaman bunun değerlendirmesi nasıl olacak? Burada bir açıklık olmadığı gibi sanki bu konuyu gündeme taşıyan insanları cezalandırmayı amaçlayan bir hüküm varmış gibi ve ondan da bu çıkıyor. Diyor ki: “Verilen bilgilerin kamuoyunda oluşturduğu itiba olumsuz olursa bununla ilgili yanlış bilgi üzerinden değerlendirme yapılır.” Yani şu mu? Türkiye’ye 32 tane GDO’lu -belki sayısı artmıştır, benim son baktığımda, 34 olsa gerek- ürün giriyor ve bunlar hayvan yemi olarak değerlendiriliyor. Deniyor ki... Ne kuruluydu o?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Biyogüvenlik Kurulu.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Biyogüvenlik Kurulu. İçi boştu, bilmiyorum şimdi koydular mı, kimse var mı çünkü Cumhurbaşkanlığı sistemiyle boşaldı o. Onun verdiği karar doğrultusunda Türkiye’ye girdi. Ben, şimdi, yurttaş olarak söylüyorum: Biyogüvenlik Kurulunun onay verdiği 32 tane GDO’lu ürünü kullanan hayvanların ürünlerinin sürekli denetimi sağlanabiliyor mu? Hayır, böyle bir yöntem yok. Ayrıca yurt dışından gelen ürünlerle ilgili yapılan genel anlaşmaların çoğunda o ürünlerin

Türkiye laboratuvarlarında denetimine izin verilmiyor. Diyor ki adam: “Ben sana bu ürünü veriyorsam benim verdiğim laboratuvar tahlil sonuçlarını kabul edeceksin.” Başka bir örnek daha vereyim. Bosna Hersek’ten gelen etlerin piyasaya sürüldüğünde bozuk olduğu yönünde kasım ayında basın toplantısı yaptım, o dönemin bakanı dedi ki: “Bunlarla ilgili bilgiler doğru değil.” Sonra ocak ayında bu etlerin toplatılarak imhasına karar verildiği açıklandı. Şimdi, bu noktada, o etlerin bozuk olduğu ilgili düzenlemeler sonucunda açığa çıkıncaya kadar yapılan yayınların durumu ne olacak? Bir yerde deniyor ki: “Olumsuz örnekler de olsa kimse bunu konuşmasın, sesini çıkarmasın, takibini, değerlendirmesini yapalım ama o süreci devre dışı bırakalım.” Burada çıkan değerlendirmenin bir özelliği de bu.

Kanun teklifinde hileli ürünlerle ilgili caydırıcı önlemler yeterince alınmamış. Bir insan bu dönemde de birden fazla aynısından yakalandığında parayı ödeyip çıkıyor. Öyle yaptırım gelmeli ki bu insanlar bu işi yapamaz hâle gelmeli.

İkincisi: Belediyelerin bu konuda yetki ve denetimleri artırılarak elde edilecek verilerin hızla uygulamaya alınması sağlanmalı.

Üçüncüsü de Türkiye’de üretim alanlarında -Sayın Başkan da biraz evvel anlattı- merdiven altına yoğun bir kayış var. Değerli arkadaşlar, hepiniz biliyorsunuz, 10 kilo süttün 1 kilo kaşar elde ediliyor. Sütün fiyatı ile kaşarın maliyetini hesapladığımız zaman, onun fabrika giderleriyle birlikte maliyeti 40 liranın altına düşüyor. Piyasada 25 liraya kaşar satılıyor. Bunu nasıl belirleyeceksiniz? Yok. İçinde ne var? Bitkisel yağ var, kemik unu var, buna benzer farklı değerler var yani sütsüz peynir üretilen bir ülkeyiz. Gıdalarda bu anlamda sağlık konusunda kendimiz için de geçerli, çocuklarımız için de geçerli gerçekten ciddi riskler var. Çok daha kapsamlı bir gıda kanununun çıkarılması ve -sürekli gündeme getiriyorum- 82 milyonluk ülkede bir gıda bakanlığının kurulması şiddetle ihtiyaçtır. O kadar işsiz veterinerimiz, o kadar işsiz ziraat mühendisimiz, o kadar işsiz gıda mühendisimiz var; bunları alıp burada değerlendirmekte fayda var.

Bakınız -Şeker Kurumu ortadan kaldırılırken de bunu tartıştık- Şeker Kurumu NBS üreten firmanın da temsilcisi olduğu bir kuruluş. En azından piyasa denetimini yapabiliyordu, belli konularda bilgi sahibi olabiliyordunuz ama sonradan işlevsiz kılındı. Şimdi, burada NBS’yle ilgili getirilen bir düzenleme var; 5 adet kotalı, 5 adet kotasız olmak üzere 10 adet NBS fabrikasının ülkemizde kuruluşuna izin vermişiz. Bunların 1 milyon 400 bin tonluk -yanlış olmasın, 1 milyon 400 bin olması lazım- yıllık üretim kapasitesi var. Yani bu kadar NBS’li ürün Türkiye’de üretiliyor, bunun yarısını yurt dışına gönderiyor, yarısını Türkiye’ye veriyor. NBS’li ürünlerin insan sağlığına zararlı olduğu bilim insanları tarafından dile getiriliyor ve yurt dışına verdiğin ürünler tekrar Türkiye’ye işlenmiş ürün olarak geldiğinde senin gönderdiğin NBS’yi gerisin geriye mamul madde olarak alıyorsun. Bununla ilgili bir yaptırım var mı? Bunu konuşana, getirdiğiniz maddeyle ceza vermeye kalkıyorsunuz. Adam derse ki: “NBS kanser yapar.” Sen bunu ispatla. İspatlayamadın, gitti. Bir sürü meyve suyunun -bakıyorsunuz, ismini anmayalım burada- üstünde yazıyor: “Tatlandırıcı var.” Onu da geçtik, “sentetik tatlandırıcı” diye bir tatlandırıcı 2015 yılından bu yana yalnızca ilaçlar için Türkiye’ye sokulurken şimdi gıdada izin veriyorsunuz. İnsan sağlığına kesinlikle zararlı olduğu belli olan sentetik tatlandırıcının gıdada ne işi var? Şimdi bunu diyen adam yarın gazeteyle yazdıysa bu adama diyeceksiniz ki: “Sen suç işledin, ceza veriyorum.” Bu madde bunu getiriyor.

Bütününe baktığımız zaman gıda olayı gerçekten sıkıntılı bir olay. Biraz evvel Sayın Başkan anlatırken burada bir arkadaşımız da arazi fiyatlarıyla ilgili değerlendirme yaptı. Ben size oradan bir değerlendirmeden sonra ormanla ilgili bir metin var, onu okuyup sözlerimi bitireyim, fazla uzatmayayım. Bugün buğdayın tonu -Bakanlığın açıkladığı rakamlar- 1.650 lira. Kıraç arazide -TÜİK “270” diyor, ben 300’den hesapladım- 300 kilogram ürün alıyorsunuz. Şimdi bunun maliyeti 514

lira. 1.650 lirayla hesapladığınızda çiftçinin eline doğru dürüst para kalmıyor ama bütünü üzerinden bakalım: 1.650 liraya bugün kaç gram altın alabiliyorsunuz? 4 gram altın alıyorsunuz. 2002 yılında kaç gram altın alabiliyordunuz? 33 gram altın alıyordu. Aradaki fark bu kadar net. Peki, çiftçinin ürettiği, 1 lira 65 kuruşa sattığı buğdayın üretim şartları, koşulları, maliyeti sıkıntısını değerlendirirken bugün bu ülkede çoğunluğu yabancıların elinde olan ambalajlı suyun 1 litresi kaç lira? 2 lira. Hani çiftçiye değer veriyorduk? İçindeki su Allah'ın suyu. Adam dolduruyor, ambalajlıyor, getiriyor, önümüze koyuyor, 2 lira alıyor; öbürü çocuğu çocuğu, ailesi, kendisi varlığıyla gidiyor, çalışıyor, anası ağlıyor, 1,65 veriyoruz, arkasından diyoruz ki “Çok iyi fiyat verdik.” Şimdi, burada, bir yaman çelişki var.

Bütünü içinde baktığımız zaman tarımda söylenecek, yapılacak çok iş var. Birincisi: Kısa vadede -burada da önereyim, herhâlde Başkana da vermiştim değerlendirmesi açısından- Tarım Kredi Kooperatifleri ve Ziraat Bankasının 2020 yılı için pandemi dönemi dikkate alınarak kullandıkları kredilere ilaveten yüzde 50 oranında artırım yapılması ve mevcut kredi dosyası üzerinden işlem yapılmasını öneriyoruz. 2020 yılına ait tarım arazileri için dekar başına ilave doğrudan gelir desteğiyle hayvan kayıt sistemine kayıtlı büyükbaş ve küçükbaş hayvanlar için küspe başı ilave destek verilmesini öneriyoruz. Gerek tarımsal sulamada gerekse hayvancılık işletmelerinde kullanılan elektrik enerjisi borçlarının yapılandırılmasını, üçte 1 oranında desteklenmesini ve her il için hasat zamanında üretim sürerken ödenmeyen fatura borçlarından dolayı özel elektrik şirketleri tarafından kesintilerin durdurulmasını öneriyoruz. Daha dün telefon ettiler; dolu yağmış, üretici perişan olmuş, kalan ürününü sulayacak, gelmiş özel şirket “Borcunu ödemedin.” demiş, Hüsniye köyündeki 15 tane çiftçinin trafosunun şeylerini sökmüş. Şimdi, adamlar arıyorlar “Vekilim perişanız.” diyorlar.

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Sökmemiştir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sökmüş, sökmüş. Resmi de var, vallahi resmi var, hemen gösteririm. Biz de kanıtsız laf olmaz.

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Niğde’de sökülmez.

ÖMER FETHİ GÜRER(Niğde) – Hüsniye köyünde, ismini söylüyorum. Eski’de de tarım arazilerini yıllardır sürenlerin arazileri son toplulaştırmaya girmiş. Şu anda, çiftçi onu ekip dikemiyor, o anlamda yaşadığı bir mağduriyet var. Keza, ÇKS ve TARSİM’le ilgili olanı arkadaşlar söyledi, tekrarlamayayım. Şimdi, bunlarla ilgili düzenlemeler yapalım.

Bakınız, şimdi, ormanla ilgili de orman sınırları içinde veya bitişiğinde geçerli tapu kaydı olarak belirtiliyor; f maddesinin eski şekli. Değişiklikle “tapu kaydı ve diğer tasarruf belgeleri” denilmekte. Kimi tapu kayıtları geçerli olmayabilir, tapuda belirtilen nitelik ve nicelik araziye uygun olmayabilir. Özellikle eski tapu kayıtlarında da bu böyledir. Bu nedenle, 6831 sayılı Kanun’un 18’inci maddesine eklenecek olan bozuk ormanlarda orman bitkisi ve fidanlıkların kurulmasına, mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğine, odun dışı ürünlerin mamul ve yarı mamul işleme amacıyla tesis kurulmasına izin verilmesine olanak sağlanması da istenmektedir.

Değerli arkadaşlar, tabii, yıllar akıp geçiyor. Ne zaman, neyin konuşulduğuna da geriye dönüp çok bakılmıyor. Adalet ve Kalkınma Partisinin 2004 yılında 116 orman fidanlığından 39 tanesini kapatma ve satma kararı aldığını, gerekçe olarak ise özel fidanlıkların ihtiyacı karşılayacak kapasitede olduğunu, devletin fidan üretmesine gerek olmadığını söylediğini burada anımsatmakta yarar görüyorum. Kırsal Çevre ve Ormancılık Sorunları Araştırma Derneği konuyu yargıya taşıdı ve bu kararı iptal ettirdi. Yargı sürecinde 5 fidanlıklar satıldı, bir tanesi Söğütözü fidanlığı -merak edenler için- Konyalı fidanlığı ise yargı kararından sonra satıldı, diğer 33 tanesi ise günümüzde işlevsiz. Orman Genel Müdürlüğü, bugüne kadar fidan üretimine önem verseydi Kızılcahamam fidanlığına sahip çıkar, imara açılmasına olanak sağlamazdı. Günümüzde orman bitkisi fidan üretimi yetersiz ise bunda Adalet ve Kalkınma

Partisinin sorumluluğunun büyük olduğunu da burada ifade etmek istiyorum. Keza, özel fidanlık ve mantar üretimi yapılması ormancılık amaçlarıyla örtüşmediği gibi ormanı tarıma açmak anlamına da geleceğini, odun dışı ürünleri işleyen tesislerin orman içinde kurulmasının son derece yanlış olduğunu da tekrar dile getirmekte fayda var.

Bakınız, geçen dönem gelen yasada ormanların içine yer altı depolarının yapılması kararı alınmıştır. Onun ardından bu kanunla da ormanlar farklı biçimde, olumsuz olarak ele alınmaya başladı. Ayrıca, ayın 11'inde, saat 11.00'de, 11 milyon fidan dikiminin bugüne yansımalarının ne olduğunu da Bakanlığa sorduk: "Kaç tanesi kurudu, kaç lira para harcadı, sonuç ne oldu?" Çünkü göstermelik yapılan işlerin süreci döneminde yapılmaması sağlıklı sonuçlar vermiyor. Eğer onu mart ayında, yağmurun yaşın olduğu dönemde, doğru biçimde yapsaydık siyasete ormanı dahi alet etmeseydik belki bugün o ağaçların önemli bir bölümü yaşıyor olacaktı.

Bütünü için de söyleyeceğim: Getirilen birkaç olumlu değerlendirmeye rağmen buradaki amaç çiftçinin ve tarım alanında var olan kesimlerin sorunlarını çözecek önerileri kapsamıyor.

Ayrıca, bugüne kadar üretim desenleriyle ilgili yapılan çalışmaları da ayrı bir konu olarak ele almakta yarar var. Her bakan değiştiğinde kararlar değişti, uygulamaların alana yansması farklı oldu. Niğde'nin patatesi ünlüdür. Mısır'dan patates getirilip Niğde üzerinden piyasaya verildi. Patateste dahi 2002'den bugüne ne yazık ki 1,5 milyon ton patates daha az üretir durumdayız.

Bütünü içinde baktığımız zaman, tarımın sorunlarını çözmek için el birliğiyle çalışalım. Biz bu desteği vermeye hazırız. Önemli olan çiftçimiz ve orada fayda sağlayan işçimiz, emekçimiz, insanımız yarar görsün diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler Ömer Fethi Bey.

Söz sırası, Cengiz Bey'in.

Buyurun.

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'ni görüşüyoruz.

Yedi ay sonra Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonumuzu toplantıda görmekten mutluyum. Demek ki istenince oluyormuş. Gerçekten, tarımın bu kadar sorunu, çözülmesi gereken konuları varken tarımla alakalı yasal düzenlemelerin bu kadar geç, bu kadar aradan sonra getirilmesi bence çok üzücü bir durum.

Değerli arkadaşlar, burada, elbette ki hepimiz ülkemizin ve insanlarımızın ihtiyacı doğrultusunda gerekli yasal düzenlemeleri yapmak, insanların sosyoekonomik durumunu düzeltmek adına görev yapıyoruz. Bu bilinçle olaya baktığımız zaman, getirilen tekliflerin iyisi kötüsü, eksigi aksağı, fazlası neyse aslında buradan daha doğru sonuç çıkacağına da inanıyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi söyleyeceğim -hep eskiye atfen yapılıyor ama- eskinin iyi olduğu ya da eskideki hataların da görmezden gelinmesiyle alakalı değil. Değerli arkadaşlar, su ürünleriyle alakalı yaptığımız ilk toplantıda da söyledim: Şimdi, buraya 34 maddelik yasa teklifi geldi. Burada, elbette ki istişare ederek, hepimizin görüşü alınarak ve hepimizin oraya ortak bir fikir beyan etmesiyle birlikte yaptığımız bir yasadan daha doğru sonuç alabilirdik diye düşünüyorum. Tabii ki bugünkü sistem buna elvermiyor ama bizim, sistem el vermiyor diye de beş gün önce Komisyona gelip 34 maddelik bir yasa teklifini beş gün sonra sağlıklı bir şekilde sonuçlandırmamız da mümkün değil. Aslında, burada -en azından eski sistemdeki gibi- her grubun Komisyon üyeleri oturup aramızda, sivil toplum kuruluşlarından, tarım sektöründen, paydaşlardan ve bilim adamlarından fikir alarak her maddeyle alakalı doğru olarak, alanda yaşanan sıkıntıları yerinde tespit ederek bu yasaların çalışmasını yapsak

bence en doğru olan. Özellikle söylüyorum: Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu -tarımsal amaçlı- geçtiğimiz dönemlerde çıkarıldı. Bakın, bugün maddelerini değiştirmek zorunda kalıyoruz. Neden? Çünkü alanda olan durumla yasadın sonra olabilecek olumsuzlukları irdelemeden tamamen kendi düşüncemiz ya da bürokratların önerisiyle yasa yapma durumunda oluyoruz, ki bu da sonuç vermiyor. Bu şekilde -Başkan, bir dahakine ricam sizden- yani beş gün kala değil, madem biz yedi ay sonra Tarım Komisyonunu topladık -en azından normal bir süre, artık bu süre on gün mü olur, yirmi gün mü olur, bir ay mı olur- önceden bu teklifleri bize ulaştırırsanız ya da Komisyon o kadar süre verirse elbette ki bizim dünya görüşümüz, bilgimiz, birikimimiz, dağarcığımız; bununla doğru sonuçları ortaya çıkartacak bir fikir beyan edebiliriz ama şimdi, öyle değişiyor ki günlük hayat, sizin doğru bildiğiniz şeyler bir gün sonra maalesef yanlış oluyor ya da eksik hâliyle bilmiş oluyorsunuz, hafızanızda kalmış oluyor. Dolayısıyla, biz eğer bu yasanın işleyişiyle topluma bir kazanım sağlayacaksa ve bu yasanın uygulanması gerçekten kolay olacaksa en son, güncel hâliyle ihtiyaçları belirleyip ona göre bu yasaları yapmamız bence en doğru olan şeylerden diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, aslında burada bu yasalar yapılırken kesinlikle muhataplarından da -özellikle alanda bu sıkıntıları yaşayanlardan- bilgi almak çok önemli; bunu bir dahaki dönemde hassasiyetle... Başkanım, benim de sizden ricam olsun. Gerçekten doğru şeyler yapalım istiyoruz yani burada iktidarın getirdiği teklife salt "İstemezük!" düşüncesiyle muhalefet etmeyelim. Gelecek olanları sizinle, toplantı olmadan da istişare edelim. Düzilmesi gerekenleri, bari bu süreçte -biz insanız- kişisel olarak, birbirimizi ikna ederek düzeltme yoluna gidelim; doğru şeyler olsun. Burada ben isterdim ki... Özellikle ormanla ilgili konuşmak istiyorum: Değerli Başkanım, birtakım konularda cezai müeyyide içeren maddeler var ama daha geçtiğimiz yıl 52 bin metre arazide, ormanda 70-80 yaşındaki 1.500 çamı bir gecede kesen bir vatandaş belirlendi, tutuklandı; cezaevinden iki üç ay sonra elini kolunu sallaya sallaya çıktı, gitti. Şimdi, bizim aslında bunları ortaya koyup, geleceğimizin teminatı olan çocuklarımızın ve ülkede yaşayan insanların sağlıklı bir şekilde yaşamlarına devam etmesi için gerekli olan çevreye, dolayısıyla ormana duyarlılığımızı göstermek adına ormana ve orman alanlarına zarar verenlerle alakalı, tahribatta bulunanlarla alakalı bir ceza maddesi bence en önce gelmesi gerekendi, ormanla alakalı. Yasa maddesine bakıyoruz "bozuk orman arazisi"... Değerli arkadaşlar, bu orman arazisi bozulmuşsa bunu bir insan evladı yapmıştır yani ben başka bir canlının ormana zarar vereceğini düşünmüyorum çünkü bozuk orman arazisini yarattıysak biz insanlar yarattık. Bunun için bir önlem alınması gerekirken, o bozuk orman arazilerinin tekrardan ekolojik koşullarda rehabilite edilmesi gerekirken bir bakıyoruz fidanlık ve aromatik bitkilerin, mantarın işlenmesiyle alakalı sanayi kuruluşlarının tesis edileceği bir teklif karşımıza çıkıyor.

Değerli arkadaşlar, burada -ben uzman değilim, ben çiftçiyim, her yerde de söylüyorum- uzman arkadaşlarla birtakım görüşmelerimizde, ekolojik sistemi işleteceksek doğaya sahip olabiliriz, eğer ekolojik sisteme olumsuz yönde müdahalemez olursa biz ne doğayı ne çevreyi ne ormanları koruyamayız. Onun için diyorum ki: Burada, o madde içerisinde şu fidan üretim merkezlerinin yapılması bizce doğru ama ne şartlarda? Bakın, az önce kamunun, Orman Genel Müdürlüğü'nün fidanlıklarının özelleştirilmesi, satılmasıyla ilgili Ömer arkadaşımız bir konu ortaya attı. Ben de size olumlu yaptığınız bir işi örnek vererek doğrunun nasıl olduğunu söyleyip bu konulardaki yorumumu da getireceğim.

Değerli arkadaşlar, evet, biz ormanları tekrardan rehabilite edeceksek o bölgede, uygun çeşitlerin yetiştirileceği fidanlıkları oluşturmak zorundayız. Yani eğer bölgede iklim, toprak, hava muhalefeti olan yerlerde; farklı bir bölgede fideyi yetiştirip, oraya getirip, ekip dikersek -11 milyon fidan gibi- o şeyden sonuç alamayız. Tarsus Çamlıyayla ilçemiz, eskiden Tarsus'a bağlıydı, şu anda Çamlıyayla ilçemiz Mersinde... Değerli arkadaşlar, kim o öneriyi getirip hayata soktuysa teşekkür ediyorum, binlerce kez teşekkür ediyorum. Bölgedeki köylü kadınların oluşturduğu bir kooperatif kurularak orada fidanlık

oluşturuluyor Orman Bölge Müdürlüğü tarafından ve –taksire şayan bir şekilde- orada fidanları köylü kadınlar yetiştiriyor hem orman köylüsünün ekonomik seviyesini yükseltiyoruz hem de ormanı kendi kontrolü altında, ormana zarar vermeden bu fidanlıkta üretim yapılıyor. Bu bir örnek olsun sizlere, bu çok önemli. Yani bu benim düşüncem değil, AKP'nin bürokratinin ya da Bakanlığın yaptığı bir olay. Bu da güzel bir olay, buna devam edelim. Ama kalkıp da biz, orman köylüsünün hakkı olan ve orman köylüsünün kendi bulunduğu bölgedeki kazanımlarından hak mahrumiyetine sebep olacak özel sektörün ormana girmesine bu vesileyle burada yol açılmasın arkadaşlar. Özel sektöre karşı değilim. O bölgede kurulan kooperatifler eğer orman köylüsünün ekonomisini güçlendirecek yapıda fidanlık –bakın, sadece fidanlık- burada oluşturulsun, özel sektör de o kooperatife ortak olsun, o yetiştirdiği fidanı satarken hem kooperatife destek olsun hem kendi ticari faaliyetini yürütsün. Bu anlamda hem ormanı koruyacağız hem orman köylüsünü kalkındıracağız hem de özel sektörün ticaret yapmasının önünü açacağız.

Burada bir deyim var o maddede yine, odun dışı ürünlerin işlenmesiyle alakalı. Şimdi “odun”u anladık, ormandaki ağaçların dalları budakları kesildi, bu odun. “Odun dışı” ne? Ben size söyleyeyim: Tomruk. Hepimizin hızarlarda kesilirken gördüğü ahşap birtakım malzemelerin...

ZAFER IŞIK (Bursa) - Ne alakası var?

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Her neyse, siz farklı algılayabilirsiniz. Bu da bu şekilde fiilen gelir önünüze, sonra görürsünüz bu yasa maddesi geçtiğinde.

Çamı kesip, onu tomruk olarak işleyip, tahta hâline getirip de orman sanayisini ormanın içine kuracak bir maddeyi burada belki de oylayacaksınız birazdan. Dolayısıyla bunların önüne geçilmeli.

Değerli arkadaşlar, orman, orman olarak kalmalı. Kesinlikle, bir yapıya, özellikle bir işletmeye, üretim yapabilecek bir yerlere tahsis edilmemesi çocuklara olan borcumuzu ödememize de bir neden olacak. Bu konuda duyarlılığınızı ben inanıyorum ki göstereceksiniz. Bu yasa teklifi maddesinde bunu gerekçeleriyle de anlatacağız zaten.

Değerli arkadaşlar “orman” demişken son zamanlarda –hepiniz biliyorsunuz, söylemeye gerek yok- doğal afetler arttı. Doğal afetlerin artmasındaki neden -yine bu işte uzman arkadaşların söylediği gibi- küresel iklim değişikliğiyle ortaya çıkan sonuçlar. Küresel iklim değişikliğine katkı yapan etkenleri hepimiz biliyoruz, insanoğlunun çevresine verdiği zararlar ya da aşırı kirlenme. Dolayısıyla, doğal afetlerden en fazla kim etkileniyor? Hepimizin şimdi burada Komisyon üyesi olarak görev yaptığımız tarımsal üretim etkileniyor, çiftçiler etkileniyor.

Değerli arkadaşlar, geçtiğimiz yıllarda da bu yıl da gerçekten çok kötü ve çiftçileri mağdur eden afetler yaşandı. Burada, geçtiğimiz haftalarda biz, 46 ilde bu konularla ilgili inceleme yaptık, aşağı yukarı her bölgenin sorunu aynı. Aşırı sıcaklardan etkilenen bölgeler var, dondan etkilenen bölgeler var, doludan, fırtınadan etkilenen bölgeler var. Burada bu insanların, çiftçilerin mağduriyetini giderecek önlemler alınmalı. Mevcut olan 2090 sayılı, 70'li yıllarda çıkarılmış Doğal Afet Yasası çiftçilere doğal afetlerden dolayı zararlarını karıştırmakta katkı yapmaktan uzak. Orhan Başkanım izah etti, uzatmayacağım.

Tarım sigortası var. Evet, gerçekten, elimizde, doğru uygulandığı zaman çiftçilerin mağduriyetini giderecek bir argüman aslında. Ben kendim de tarım sigortası yaptıran bir çiftçi olarak bu sene aşırı sıcak ve poyrazın olabileceğini asla kestiremezdim ama şöyle de bir durum var: Şimdi, bu “Tarım Sigortası” diyoruz, “TARSİM” diye adlandırılıyor. Bu sigortanın amacı, doğal afetlere karşı ürünleri koruyabilmek. O zaman siz doğal afetleri adlandırıp, belirli bir kalemleri oraya oluşturup “Sadece bu afetlere maruz kalırsanız tarım sigortası sizin zararınızı tazmin eder.” dersiniz işte yanlışlık orada başlar.

Adı üstünde doğal afet sigortası; doğal afetin ne olacağını Yüce Mevla'm bilir, hiçbirimiz bilemeyiz; dolu mu yağar, don mu olur, aşırı sıcak mı olur, fırtına mı olur... Yani, burada aslında yapılacak en hayırlı iş, bu işte gerçekten alanda hem bunu yaşayan hem tarım sigortasının yaygınlaşmasını -defalarca söylüyorum- isteyen bir çiftçi olarak her zaman şunu dedik: Bir poliçe yapın, bir poliçe, doğal afet poliçesi; burada fırtına da olsa, sel de olsa bu yıl yaşadığımız örnek gibi aşırı sıcaklar da doğal afettir, bunun da güvence altında olduğu bir sigorta modeli olsun ülkede. Dolayısıyla bu yapılmadı, hep bir kavram kargaşası, çiftçi dolu sigortası yaptırıyor, eksper gidiyor "Vay efendim, senin poliçende bu olan afet yok bölgede, dolayısıyla zararını karşılamayız." diyor. Türlü türlü zorluklar var, dolayısıyla burada aslında tekrardan, Sayın Bakan Yardımcısı da burada, tarım sigortasıyla alakalı mutlaka bizler Parlamentoda bununla ilgili yasal değişiklikleri teklif edeceğiz ama yürürlükte olan Tarım Sigortaları Kanunu var, bu kanun çerçevesinde bu yılı da içine almak şartıyla tek bir poliçe ve poliçenin yapıldığı primler de uygun hâle getirilerek çiftçilerin tamamının faydalanacağı bir tarım sigortası modelinin mutlaka ülkede hâkim kılmamız gerekiyor. Kaçış yok, neden kaçış yok? Artık doğal afetlerin ne zaman, nerede, nasıl geleceğini bilemiyoruz. Bir daha söylüyorum: Eğer çiftçileri güven altına alacaksa mutlaka tarım sigortasını daha geliştirip sadece ürünü güvence alacak değil aslında çok yıllık bitkileri de güvence altına alacak... Biz böyleceksek poliçeleri, ürün poliçesi bir de işletme ile çok yıllık bitki poliçesi adı altında bunları devam ettirebiliriz, bu çok önemli.

Şimdi, gelelim olan aşırı sıcak afetine. Değerli arkadaşlar, burada geçmişe dönük... Şimdi arkadaşlar diyor ki: "2021 yılında, bu aşırı sıcak da poliçe güvencesi kapsamına alınacak." Ee, iş işten geçti, doksan yılda, yüz yılda böyle bir sıcak olmuş. Ee, ne olacak şimdi bu zarar gören çiftçi, kendi başına mı kalacak? Eğer, biz sosyal bir devletsek mutlaka bu yılı da içine alacak şekilde bir düzenleme yapılması lazım. Şimdi, diyebilirsiniz ki: "Geçmişe dönük, geriye dönük böyle bir işlem olmaz." 2016 ya da 2017 bizim sigortamız sadece ürünü kapsamasına rağmen özellikle Ziraat Odası Başkanı olduğum dönemde Mersin'de aşırı kar yağışı nedeniyle kırılan ağaçlar, az önce bahsettiğim, çok yıllık bitkiler geriye dönük Bilim ve Danışma Kurulunun tavsiye kararıyla TARSİM Yönetim Kurulunun aldığı yönetim kurulu kararı ve o zamanki Bakanlığın onayıyla bu zararlar karşılandı. Burada da kaçış yok, bu insanlar gerçekten mağdur, Hatay'dan tutun İzmir'e kadar milyonlarca çiftçi, narenciye üreticisi, zeytin üreticisi, birtakım meyve üreticileri bu işten mağdur, dolayısıyla bunların mutlaka gündeme getirilmesi doğru olacaktır, bu yılı da içine alacak şekilde bir düzenlemenin mutlaka uygulanması gerekir.

Değerli arkadaşlar, söylenecek çok şey var özellikle de şunu söyleyeyim, şimdi, saygı duyuram siz öyle görüyorsunuz, öyle inanmışsınız, hep tarımla ilgili sorunları konuşmaya başladığımızda 2002 yılında tarımdaki ekonomik birtakım rakamları veriyorsunuz, bugün geldiğimiz noktayı veriyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, şimdi, siz ona inanıyorsunuz ama bir de gerçekten alanda bir bakın, ne oluyor ne bitiyor. Şimdi, "Tarımda en büyük sorun ne?" desek diyeceksiniz ki: "Sorun yok." ama tarımda sorun çok. Bak, az önce anlattım doğal afeti ama aslında en büyük problem şu anda çiftçi borçları. Siz geçmişte çiftçilere, parayı nasıl idare edeceğini bilmeyen, parayı nereye harcayacağını bilmeyen insanlara hayatta görmediği kadar kredi imkânı sağlarsanız, bugün 180 milyara yaklaşır banka, Tarım Kredi Kooperatifleri borcu ve piyasa borcu. Dolayısıyla, yani bu çiftçiden kaynaklanmıştır, iktidardan kaynaklanmıştır, bir sıkıntı var.

Yine aynı konuyla alakalı, 2006 yılında çıkartılmış bir yasa var. Burada, bu yasa maddesine de dayanılarak çiftçilerin borçları, faizi affedilerek hatta 2006'dan bu tarafa çiftçilere destek olarak verilmesi gereken ama verilmeyen miktarı da bütçeye koyarak çiftçinin borcunu affedecek bir pozisyona da gelebiliriz. Aslında faiz affi ve borç yapılandırmasından ziyade, çiftçilerin borçlarının ortadan kaldırılması, affedilmesi bence bu ülkeye yapılacak en hayırlı iş. Çünkü işte bu Covid 19, işte

pandemi dönemi de bize gösterdi ki vallahi istersen dünyanın en zengin adamı ol, istersen en fakir insanı ol, bir simide, bir ekmeğe muhtaç oluyorsunuz evinizin içinde. Dolayısıyla burada gıda önemli, gıdayı da üretecek insanlar önemli. Bizim için çiftçilerimiz çok değerli, çok kıymetli. Topraklarımız aslında atalarımızın canlarıyla kanlarıyla kazanıp bize armağan ettiği bir miras. Biz bu mirasın üstünde ekip diken insanları korumalıyız, ekonomik olarak güçlendirmeliyiz ki bu insanlar topraklarına sahip çıksınlar, bu insanlar toprakları gelecek nesillere, evlatlarımıza bir miras olarak bırakabilsinler, sahip çıksınlar topraklara. Özellikle tarım topraklarına sahip çıkılsın yani şehirdeki o rant elde edilen topraklardan bahsetmiyorum, yatırımlardan bahsetmiyorum. Tarım arazilerinin mutlaka korunması gerekiyor. Öncelikle çiftçiyi ekonomik olarak güçlendirerek koruruz bu toprakları, ondan sonra da alınacak yasal önlemlerle koruruz.

Değerli arkadaşlar, bir de burada hazine arazileri sorunu var. Sayın Orhan Başkanımız da söyledi, evet, 9.700 hektar hazine arazisi tarımda kullanıma açıldı. Şimdi şu anda Sayın Tarım Bakan Yardımcısı burada, acaba ülkemizde ne kadar hazine arazisi tarımda kullanılıyor, bunun bir envanteri var mı? Ne kadarı üretimde kullanılıyor, bunun bir çalışması var mı? Tarımda aslında esas önemli olan –ikinci bir konu- hem envanter çalışması yapılması; ülkede hangi alanda, hangi bölgede ne üretiliyor, ne kadar üretiyoruz... Bu bir ticari meta. Eğer siz ürettiğinizi bilemezseniz ne ülkenin iç piyasadaki ihtiyacını programlayabilirsiniz ne ihracatınızı artırabilirsiniz. Onun için envanter mutlaka şart. Acilen, en başta yapılması gereken bence bu durum tespiti. Ondan sonra da hazine arazilerinin tarımda kullanılan miktarları tespit edilecek. Özellikle tarımsal amaçla kullanan çiftçilerimize bunun tahsisi yapılarak daha sonraki dönemlerde inşallah –tahsisinden sonra- üretimden para kazanır ve o arazileri tarımsal amaçlı kullanmak şartıyla satışının ve tapusunun verilmesi de elzem olandır bu ülkede. Çünkü bu topraklarda üretim yapan çiftçiler gerçekten ne desteklerden faydalanabiliyorlar ne de –işte az önce bahsettiğim- üretimlerini doğal afetten koruyabiliyorlar çünkü kayıt altına giremiyorlar. Dolayısıyla bu çok önemli.

Bir de şu hususu dikkatlerinize sunuyorum: Özellikle Mersin gibi, deniz sahili olan şehre yakın bölgelerde arazilerin çok kıymetli olduğu illerde yeni bir salgın başladı arkadaşlar, ne salgını biliyor musunuz? Hazine arazilerini Ankara’dan, oradan buradan insanlar geliyor köylere, belki de seksen-yüz yıldır kullandıkları arazilere diyor ki: Bakanlığa müracaat ettim, ben bu hazine arazilerini kiralayacağım, burada üretim yapacağım. Hoppala arkadaşlar ya, bu insanların hiç mi hakkı yok? O insanlar, oraya giden şirkettir ya da işte sermaye sahibi orayı tahsis edeceğiniz insandır. Peki, o bölge halkıyla ilişkisi ne olacak? Huzuru nasıl bulacağız? Dolayısıyla, burada Sayın Tarım Bakan Yardımcımıza da söylüyorum: Tarımsal amaçlı arazileri mutlaka koruyalım, o kırsal mahalle mi dersiniz köy mü dersiniz, ne dersiniz deyin, orada üretim yapan çiftçilere mutlaka bunları kullandırmalıyız. Bu çok önemli. Yani siz o arazileri sermayeye ya da ne bileyim ticaret erbabına verirsiniz bugün para kazanıyorsa eker diker ama iki sene sonra, iki gün sonra para kazanamıyorsa oradan, üretimden çekilir gider, ondan sonra o araziler orada atıl kalır. Dolayısıyla bu çok önemli.

Mersin’de bugün altın gibi çok değerli olan limon ihracatını yasakladık. Niye yasakladık? “Bir afet oldu, iç piyasaya yeteri kadar ürün arz edemeyiz dolayısıyla ihracatını yasaklayalım.” dedik. Çünkü limon çok kıymetli, uzmanlar limonun faydasını anlata anlata bitiremiyor. Benim köylüm, 80-100 yıldır, dedesinden, daha önceki nesilden kalan hazine arazisinde limon üretiyor.

Hazine, 260 dekar bir araziye TOKİ’ye tahsis ediyor. Ne amaçlı tahsis ediyor? Konut amaçlı; orası tarım arazisi. Çünkü belediyeler orada onun tarım dışına çıkmasına izin vermez, nefes aldığımız bir yer. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, ben iddia ediyorum, eğer yarın TOKİ’de kalırsa bu arazi, oraya imarı verecek, oranın betonlaşmasının önünü açacak. Orada 9 bin dekar daha arazi var ve o köylüler emin olun, şu an belki de milyarlarla ölçülecek değerde arazileri imara açtırmadılar biliyor musunuz?

Çünkü insanlar ekmeğini tarımdan kazanıyor yani bugün bıraksa şehrin en güzel yeri. Bu insanlar imara açtırmadılar tarımda kalalım diye. E biz devlet eliyle bu TOKİ'yi oraya koyarsak ne olacak? Yazık değil mi bu ülkeye? Dolayısıyla bunlar çok önemli. Kusura bakmayın biraz da ses tonumu yükselttim ama gerçekten üzüldüğüm için söylüyorum. Bunlara dikkat etmemiz gerekiyor. Hazine arazilerinin özellikle eğer tarımda kullanılacaksa o bölgede üretim yapan çiftçilere -biz "kadim hakkı" deriz, sizler de mutlaka öyle diyorsunuz- önceden orada işletmede bulunduğu için, araziyi işlettiği için burada bu insanlara mutlaka tahsisinin yapılması çok önemli.

Burada bu yapacağımızı 34 maddelik yasada tabii ki birtakım aksaklıkların olduğunu biliyoruz, gördüğümüz kadarıyla, onun çalışmalarını yapıyoruz. Maddeler üzerinde de konuşacağız.

Ben şimdiden, Komisyonumuzun alacağı kararın ülkemize, çiftçimize ve insanlarımıza hayırlı olmasını diliyorum, kolay gelsin.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler Cengiz Bey.

Tabii, ben aslında çok konuşulmasından, çok tartışılmasından yana bir kişiliğim ama tabii bu zamanla da alakalı bir sıkıntı olacak, belli ki ilerleyen saatlere kadar çalışmamızı gerektirecek. O yüzden, biraz daha hızlı toparlarsak sözlerimizi hayra geçer diye düşünüyorum.

Şimdi, Ayhan Hocam söz sizde.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bakanlık bürokratlarımız, değerli katılımcılar hepinizi saygıyla selamlıyorum. İYİ PARTİ grubu adına kanun teklifi üzerine söz almış bulunuyorum.

Bu kanun teklifi de maalesef hemen hemen bütün teklifleriniz gibi istişareden uzak görünüyor, istişareyi kendi aranızda yapmış olabilirsiniz fakat muhalefetin fikirlerine yeterince başvurulmadığı görülüyor. Muhalefetin ve meslek kuruluşlarının, gönüllü kuruluşların görüşleri alınmayınca da kanunlarda hatalar, eksikler oluyor ve siz de bu eksikleri gidermek için daha sonra tekrar kanun teklifi vermek zorunda kalıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, tarımın önemi özellikle bu corona sürecinde daha çok ortaya çıktı. Ataların dediği gibi, "Bir musibet bin nasihatten iyi oldu." Umarım bundan ders çıkarırız. Bu açıdan, yasa teklifine genel olarak olumlu bakıyoruz.

AK PARTİ iktidarının tarımla ilişkisi mehter yürüyüşü gibi iki ileri bir geri olarak devam ediyor. Önceleri tarımı önemsemeyen "Paramız var, ithal ederiz." anlayışıyla yola çıkan iktidar, durumun vahametini görünce geri adım atıyor. Ancak menfaatleri bozulan başka güçler Hükümeti tekrar zorluyor. Bu sefer de onlara boyun eğiliyor. Sabahki konuşmasında Metin Yavuz Vekilimiz tarımdaki gelişmeleri anlattılar; durumumuz çok iyi görünüyor, bir sorun yok gibi. Eğer öyleyse bu yasaya niye ihtiyaç var? Sorunları gizlemeyelim, sorunların varlığını kabul edelim. Bence tarımda sorun var çünkü arazi fiyatlarına bakalım: Yozgat'ta kıraç arazinin metrekaresi 2-3 lira, Ankara'da bir bardak çay alamıyorsunuz 1 metrekaresi toprak bedeline. Ömer Fethi Vekilimizin dediği gibi "Bir bardak su parası 1 metrekaresi arazi." Yani demek ki sorun var, değerli değil tarım arazileri.

Yasa teklifine gelirse, demin de söylediğim gibi, olumlu bulduğumuz bir yasa; tarım topraklarının daha sıkı denetimi, gıda güvenliğinin sağlanması için yaptırımlar, ormanlardan aromatik ve tıbbi bitki üretiminde faydalanılması, yerli tütünün desteklenmesi olumlu bulduğumuz hususlar.

Ben, burada birazcık tütün ve içkiyle ilgili maddeler üzerinde durmak istiyorum: Adalet ve Kalkınma Partisinin içki ve sigaraya yaklaşımı biraz aşk-nefret ilişkisine dönüşüyor. Aşk kısmı vergi, içki ve sigarayı iyi bir vergi kaynağı olarak görüyor, ne zaman başı sıkışsa hemen bir vergi kaynağı olarak içki ve sigaraya zam, vergilere artış yapıyor. Tabii, vergi oranını artırmak her zaman lineer

olarak vergi gelirini artırmak anlamına gelmiyor yani vergi oranınız sıfırsa vergi geliriniz sıfır; vergi oranınız sonsuzsa vergi geliriniz gene sıfır çünkü arada ortada bir optimum nokta var, onu doğru bulmak lazım. Zaten şu anlaşılıyor: Aslında bakarsak Hükümet vergi gelirlerinde içkilerde ve sigarada, tütün mamullerinde müthiş vergi gelirleri bekliyor, 2020 yılında içkilerden 17 milyar, 2021’de 19 milyar, 2022’de 21 milyar vergi geliri bekliyor. Tütün mamullerinde 2020 yılında 64 milyar, 2021 yılında 69 milyar, 2022 yılında 74 milyar gibi rakamlar öngörülüyor. Demek ki tütün mamulleri ve alkollü içkiler tüketimi azalmayacak. Ayrıca bunun dışında kaçakçılığı da teşvik ediyor bu vergiler, dolayısıyla daha çok kaçakçılığa sebep oluyor. Tabii, bu vergi kısmı ama Hükümetin bir de nefret kısmı var tütün ve alkollü içkilere. Onu da ağır cezalar ve yasaklarla halletmeye çalışıyor. Fakat orada da “Toplumsal ihtiyacı nasıl karşılayacaksınız?” sorusu ortaya çıkıyor. Osmanlı’da IV. Murat’tan beri bu yasaklar uygulanmış ama başarılı olamamış. Biliyorsunuz Amerika’da da 1925 yılında içki yasağı uygulanmıştı ve Amerika’da mafyanın doğuşunun o içki yasağıyla olduğu söylenir. Dolayısıyla yasaklarla da bir yere varmak zor. Şu an birçok Batı ülkesinde önceden yasak olan uyuşturucular yavaş yavaş kontrollü bir şekilde serbest bırakılmaya çalışılıyor. Bu toplumsal bir olay, sadece yasaklarla çözemeyiz. Ayrıca yasakları da tam uyguladığımızı da düşünmüyorum. Sigara içmek kapalı alanlarda yasak ama Meclisimizde içiliyor, bunu da buradan belirtmek istiyorum: Kaç kere şikâyet ettim, dilekçeler yazdım Meclis Başkanlığına, maalesef önleyemiyoruz. Dolayısıyla, biz yasağı koyarsak onu uygulamamız da önemli, uygulayabilmemiz lazım.

Tabii, şu anda yasaklamalar esas olarak uluslararası tekelleri desteklemek anlamına geliyor, eminim ki amaç bu değil ama onların işine geliyor. Yabancı tekeller Türk tütününü kullanmayınca yasa ile halletmeye çalışıyoruz. Eskiden Birinci, Bafra, Samsun, Maltepe gibi tamamen yerli ürün sigaralarımız vardı, şimdi yüzde 30’a razı oluyoruz. Geçmişte yaptığımız hataları şimdi düzeltmeye çalışıyoruz. Bence yüzde 30 değil, hemen yüzde 50 yapalım. Keşke kendi tütünümüzü destekleyebilesek.

AYHAN BARUT (Adana) - Yüzde 15’i de iptal edelim, yüzde 50 yapalım, doğru.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – İptal edelim, evet.

Bir diğer önemli konu olan hobi bahçelerine de kısaca değinmek istiyorum. Her ne kadar basında ve kamuoyunda bu taslak “hobi bahçeleri taslağı” olarak adlandırılrsa da tabii, teklif içerisinde tarım arazilerinin kullanımına yönelik genel bir uygulama düşünülmüş; bunun içerisine tarımsal amaçlı yapılan bütün yapılar da dâhil edilmiş. Belli ki denetimlerde ciddi aksaklıklar olmuş ki bu konuda düzenlemeye ihtiyaç duyulmuş ancak bugüne kadar yapılan tarımsal amaçlı yapıların da yıkılması bir mağduriyet doğuracak gibi gözüküyor. “Hobi bahçesi” adı altında tarım arazilerine yapılan site benzeri yapıları kastetmiyoruz tabii ki ama hayvancılık amacıyla yapılmış ya da bağcılık yapan bir vatandaşımızın ihtiyacına yönelik yapılmış bir bağ evini ya da malzemelerini koyabileceği bir depoyu bundan farklı tutabiliriz; Yapı Kayıt Sistemi’ne kayıtlı olup olmamasına bakabiliriz veya insanların kayıt ettirmesi gibi bir çözüm bulabiliriz. Her şeyden önce, bahsettiğimiz gibi yapılan yanlışlıkların düzeltilmesi denetim mekanizmasının doğru işlemeyle mümkün olacaktır.

Bir başka husus: Gıda güvenliği konusunda hakikaten yaptırımlar getiriliyor; bu çok iyi, buna bir itirazımız yok ancak “yanıltıcı yayın” diye bir tanım getiriliyor ve “Yanıltıcı yayın yapılamaz.” deniliyor. Ama “yanıltıcı yayın” tarifinde “...tüketicide endişe, korku ve güvensizlik yaratarak tüketicinin tüketim alışkanlıklarını olumsuz etkileyen gerçeğe aykırı yayınlar...” Şimdi, bunun tarifi biraz muğlak, bu biraz yoruma açık bir tarif; dolayısıyla, bu teklif yasalarsa bilimsel olmadığı iddiasıyla hiç kimse gıda ve beslenmeye dair hile, tuzak, aldatma ve yalanlara karşı hiçbir hususta eleştiri yapamayacak hâle gelebilir, eleştiri yaparsa cezalandırılabilir. Medya kuruluşları ceza ödememek için yayınları otomatik

olarak sansürlerebilir. Bir dev şirket için önemsiz olan 20 veya 50 bin lira pek çok kişi için susturacak kadar ağırdır; dolayısıyla, burada kantarın topuzunu fazla kaçırılmayalım, bu konuya dikkat edelim diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Teşekkürler Hocam.

Aydın Bey kısa bir söz istedi.

Buyurun.

AYDIN ÖZER (Antalya) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun çok kıymetli üyeleri; burada bir teklifle geldik biz. Ben, tabii, sizin gündeminiz üzerinde konuşmayacağım.

Biliyorsunuz, orman vasfını yitirmiş, kadastro marifetiyle orman alanları dışına çıkarılmış araziler 2/B arazileri. Bunların orman vasfını kaybetmesi ve bir daha geri kazanılmaması nedeniyle bu arazilerin satışı var gündemimizde. Bu arazileri satın alma başvurusunda bulunmuş olup peşinat bedelini veya 2'den fazla taksitini ödeyemediği için haklarını kaybeden vatandaşlarımız var. Ödeme sürelerini geçirdikleri için mağduriyet yaşayan vatandaşlardan gelen taleplerin giderilmesi yönünde düzenleme yapılması ve uygulamadan kaynaklanabilecek ihtilafların da önlenmesi gerekiyor. Önceki yıllarda, ödeme sürelerinin uzatılmasına yönelik düzenlemeler çıkarılmıştı; böyle bir düzenleme için kanun teklifi sunmuştuk, Komisyona da havale edilmiş durumda. Burada görüşülen torba kanuna bir madde daha eklenerek bu düzenlemenin de gündeme alınıp, değerlendirilip bunun Genel Kuruldan çıkması için hep beraber bir çaba sarf edelim diyoruz. Konuyla ilgili önergeyi Divanımıza, size biraz sonra Komisyon arkadaşlarımız sunacaklar. Komisyon üyesi diğer partililerinden ve milletvekillerinden bu hususta ilgilerini rica ediyoruz.

Şimdi, tabii, ödeme gücünü içinde bulunan 2/B arazi sahipleri; atadan, dededen kalmış arazi sahipleri... Zaten bu işte ekonomik durumu güçlü olanlar ödemelerini yaptılar ve tapularını aldılar şu anda ama durumu gecikmiş, ödeme durumunda olmayan, 2019 yılına kadar uzatılmış olan sistemin içinde de ödemesini yapamayan, sonra geç de olsa arazilerinin ücretlerini ödeyen ama vaktini geçirdiği için tapularını alamayan, mağdur olmuş çok sayıda kişinin şikâyeti var sahadan. Ben de diyorum ki: Biz bunu bir ya da iki yıl daha uzatalım, yeni bir yapılandırmaya koyalım ve bu vatandaşlarımızın da mağduriyetlerini giderelim; onlar da atadan, dededen kalma arazilere sahip olsunlar. Benim teklifim budur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Teşekkürler, sağ olun.

Buyurun.

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz; öncelikle, annemizin vefatından dolayı başsağlığı diledi arkadaşlarımız, milletvekillerimiz; acımızı paylaştığınız için sizlere teşekkür ediyorum, sağ olun, var olun.

Bugün, tarımla ilgili Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunda ele alınacak bazı düzenlemeler hakkında konuşuyoruz. Kısa bir değerlendirmede bulunmak istiyorum. Tarım, tüm dünyada olduğu gibi ülkemiz için de oldukça stratejik öneme sahip bir sektördür; yaşamın tüm bileşenlerini ve özellikle de tüm alanlarını yakından ilgilendiren böylesine bir sektör, tek kişinin ortak akla ihtiyaç duymadan yönetebileceği bir sektör değildir. Bu nedenle, tarımla ilgili yapılacak her türlü yasal düzenlemelerin ya da değişikliğin sektör paydaşlarıyla birlikte, mesleki kuruluşlarla, sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte geniş bir platform üzerinde değerlendirilmesi gerekir diye düşünüyorum.

Benden önceki arkadaşlar da söyledi ama ben de söylemek istiyorum. Beş günlük bir sürenin çok yetersiz olduğunu zaten gördük, herhangi bir toplantı dahi yapamadık kendi alanımızda, zaten zor ve çok geç toplanıyor, kanun da çok az geliyor tarım sektörüne, belki de bu konuşmaların bu kadar uzamasının da nedeni budur, dertlerimizi biraz daha fazla dökme şansı buluyoruz, buradan sizin vasitanızla duyurma şansı buluyoruz. Örneğin, Plan ve Bütçe Komisyonunda böyle değil, onlar sürekli toplandığı için orada sürekli sorunlar ele alınıyor ama Tarım Komisyonu öyle değil, doğal olarak konuşmalar uzuyor olabilir. Benim söylemek istediğim, bu beş günlük süre çok yetersiz. Bundan sonra böyle bir kanun geleceği zaman, sizler bu işin içerisinde olan insanlarsınız, bizler de bu işin içerisinde olan insanlarız, bize önceden gelirse biz bu işi biraz daha enine boyuna inceleyebiliriz, bizden haber bekleyen bölgemizdeki insanlara, üreticilere daha iyi bir haber aktarma şansını yakalarız.

Kanun teklifi 34 maddeden oluşuyor, genelde bir kısmı olumlu olmakla birlikte, epey bir kısmında değişmesi gereken bir durum da var. Biraz acele hazırlanmış, işte bu nedenle hazırlanmadığı için. Biz, burada, hepimizi, ülkemizi yakından ilgilendiren hususlarda gereken özeni göstereceğimize, bir ortak akıl paydasında, çerçevesinde değişiklikler yapılarak bu işe, düzenlemeye imza atacağımıza inanıyoruz. Ancak şöyle de bir durum var: Az geliyor ama genellikle torba yasanın içerisine giydiriliyor bu iş. Torba yasa mantığının da her kanundan hususların ele alınarak yamalı, bohçalı, parçalı bir biçimde bir kanun olduğunu söylemek istiyorum. Bir örnek vermek istiyorum: Bir kentin ulaşımıyla ilgili bir düzenleme yapılırken bir ulaşım master planı ele alınıyor, oradan, o gibi kılavuzdan yararlanılıyor. Eğer onlar yapılıyorsa biz de genel çatısı tarım olan ulusal, aynı zamanda sürdürülebilir bir yönetimin benimsenmesi, yasal değişiklik veya da düzenlemelerde yol haritasının gösterilmesi gibi, bu açıdan, buna göre bir planlama yapılması gerekliliğinin olduğunu düşünmek istiyoruz. Genel bir değerlendirme, kısa bir değerlendirmeyi bu şekilde yapmak isterim.

Ayrıca, bunun içerisinde önemseydiğimiz, birçok tarım toprağının amaç dışı kullanımı, hobi bahçeleri var. Maddesi geldiğinde yine kısaca değineceğim. En önemseydiğimiz konulardan biri de -özellikle güney illerinde bu çok merakla bekleniyor çiftçi kuruluşlarında bu- "ön alım hakkı" denilen bir konu. Burada, getirilen düzenlemede sadece sınırdış tarla hissedarlarına ön alım şartı kaldırılıyor. Aynı tarla içerisindeki ön alım şartlarındaki hissedarların ön alım hakkı muhakkak devam etmelidir, bekliyoruz bunu. Bu bölünmelerin aynı zamanda önüne geçeceğini düşünüyoruz ve bir hak olduğunu düşünüyoruz. Çünkü aynı zamanda bunun bir doğal toplulaştırma olduğunu, parçalanmayacağını, bölünmeyeceğini, ön alım hakkı olan yerlerde rayiç bedellerinin gerçek değer üzerinden gösterilerek devletin vergi kaybının da olmayacağını düşünüyoruz, bu çok önemli arkadaşlar. Ayrıca noterle bildirilmesinde üç ay, bildirimsiz iki yıl olan ön alım hakkı süresinin de çok uzun olduğunu düşünüyoruz. Noterle bildirilirse bir ay, notersiz üç ay sürenin yeterli olacağını düşünüyoruz. Çünkü iki yıl bekleyip de bu hakkı kullanan art niyetli, kötü niyetli kişiler enflasyondan dolayı, günün tarla fiyatlarından dolayı onu düşürmüş olabilirler yani bu şekilde kötü niyetle kullanabilirler, bunu önemsiyoruz.

Genel anlamda da bölgemizle ilgili bazı şeyleri söylemek istiyorum çok uzatmadan. Pandemiyle birlikte tarımın ve sağlığın öneminin çok daha önemli olduğunu herkes anladı. Çok şükür ki bir ziraat mühendisi olarak, yıllarca demokratik kitle örgütlerinde başkanlıklar yapmış, bu işe emek vermiş bir arkadaşınız olarak yıllardır tarımın önemli olduğunu anlatıyorduk. Belki de çok fazla anlatamıyorduk; nasıl olsa tarım yapılıyor, nasıl olsa çiftçiler üretecek, bu insanların karnı doyacak diye düşünülüyordu. Bir musibet bin nasihatten iyiymiş; bir pandemi geldi, pandemide tarımın çok önemli olduğu görüldü. O nedenle bizim, tarımın kıymetini bilmemiz gerekiyor. Tabii, bugünkü durum sıkıntılı, biliyoruz. Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ekim alanları ilk defa 20 milyar hektarın altına inmiş; 2 milyon 800 bin çiftçi 2 milyon 100 bine düşmüş; çiftçi borcu 4 milyardan 160 milyara çıkmış, bunların hepsi bir sıkıntı, bunlar önümüzde çözülmesi gereken sorunlar yumağı olarak görünüyor.

Ancak bölgemizde, geçtiğimiz mayıs ayında, bizim esas ve ana ürünlerimizden olan hem pamuk hem narenciye ürünlerimizde bazı sıkıntılar olduğunu söylemek istiyorum. Birkaç arkadaş değinmeye çalıştı, özellikle 15 Mayıs-25 Mayıs arasında oluşan aşırı poyraz, çöl sıcaklığı ve rutubetin yüzde 25'in altına düşmesi esas etkiledi. Rutubet yüzde 25'in altına düştüğü zaman narenciye bahçelerinde yüzde 80'e varan bir oranda zarar oluştu. Bu zararları kaldıracak boyutta değil üreticilerimiz. İşte burada devlet babanın şefkatinin kollarını, sıcaklığını hissediyor üretici ama gelin görün ki böyle bir 2090 var -çalışmıyor, söylediler- TARSİM var. TARSİM'den arkadaşlar var mı burada bilmiyorum ama. TARSİM'den geldiler, Adana'daki iktidar partisinden arkadaşlarımız da vardı, onlarla gezildi. Bu sıcak ve poyrazın teminatın kapsamında olmadığı belliydi bu dönem ancak orada bir sonuca varıldı ama 2021'le ilgili bir sonuca varıldı. Önümüzdeki dönemlerde TARSİM'de sıcaklık, poyrazın teminat kapsamına alınacağını söylediler. Peki, ya 2020? 2020'de çiftçinin zararı yanına kâr kalmış oldu. Burada sizlerin aracılığıyla bunun tekrar güncellenmesini istiyoruz, 2020 yılındaki bu zararın da telafi edilmesi yolunda somut adımlar atılırsa çok iyi olur çünkü hasada ramak kaldı. 25 Ağustostan sonra bölgemizde limon hasadıyla birlikte narenciye hasatları başlıyor.

2020'de uygulanacak yağlı tohumlardaki destekleme primleri henüz belli değil. İşte, kilogram başına pamukta ne verilecek, ayçiçeğinde ne verilecek, soyada ne verilecek? Bunların bir an önce belirlenmesi lazım. 2020 desteği belli değil, hani 2020'de, belki bu pandemi sürecinde iktidar çıkıyor işte tarıma şöyle destek verdik, böyle... Ama böyle bir destek miktarı belli değil, daha pamuğa kimin, kaç kuruş alacağı belli değil, 2019'un destekleriydi bu ödenenler, 2020'nin değil. 2020'nin birim fiyatları da belli değil. 2020'nin birim fiyatlarının bir an önce belirlenmesi ve çiftçiyi, üreticiyi tatmin eder bir nitelikte olmasını istiyoruz. Bir örnek vermek istiyorum: Pamukta son üç yıldır uygulanan prim miktarı 80 kuruş. Bundan üç yıl önce pamuk 4,5 liraydı şimdi 3,5 lira. Bu dünya piyasasına entegre bir şey. Dolayısıyla bu 80 kuruş primin -eğer 3,5 lirada kalacaksa dünya piyasasında devam edecekse-minimum 1,5 liraya yükseltilmesi lazım. 1,5 liraya yükseltilir mi, yüksektir 80 kuruştan gibi görünürse üç senedir yükselmiyor. Üç senedir enflasyon artışı düşünürseniz aslında çok da yüksek değil, normal bir şeydir. Bunu değerlendirmek gerekiyor. Bölgemizde soğan, patates tarlada kaldı. Bu ithalat ve ihracat politikası... Özellikle hasat yaklaştığı an ihracatın yasaklanması çok kötüydü, hasat başladığı dönemde sınırsız açılmalıydı, burada yanlış bir yol izlendi. Bütün üreticilerin bundan bir sezon, iki sezon evvel soğan depoları basılıyordu, terörist ilan ediliyorlardı. Bu anlamda şimdi de aynı hassasiyeti yine üretici bekledi, o gün nasıl depoları basıyorlarsa, bizimle çok yakından ilişkiye giriliyorsa bugün de bizim sorunumuz çözülsün noktasında. Ama çözülmedi, tarlada kaldı, çürüdü. Tarım, çiftçi, ziraat mühendisleri; bunlar ayrılmaz bir bütündür, ayrılmaz bir üçlüdür.

Son olarak şunu söylemek istiyorum: Parlamento sistem döneminde, ziraat mühendisleri, gıda mühendisleri, veteriner hekimleri, su ürünleri mühendisleri grubuna Tarım Bakanının bir atama sözü vardı, 10.551 kişiye atama sözü vardı. Bütün bu meslek gruplarının içerisinde 100 binin üzerinde işsiz var. Epey bir mücadele, epey bir uğraş sonucunda 2.153 atama çıktı; bunun 790'ı veteriner hekim, 699'u ziraat mühendisi, 363'ü gıda mühendisi, 101'i su ürünleri, 11'i veteriner teknikerler, 189'u da ziraat teknikerleri. Bu son derece yetersiz bir atamadır. Her yıl fakültelerden yüzlerce, binlerce mezunun olduğu yerde, bu, oldukça yetersiz bir atamadır. Yıllardır da atama yapılmıyor ama yıllardır bu kurumlarda bir şekilde boşalmalar oluyor. Bir şekilde emekli olunuyor, görev değişikliği oluyor, vefatlar oluyor. 15 Temmuz darbesinde birçok kurumda boşalma oldu, o günden bugüne bu kurumlarda ciddi miktarda boşalma oldu. Kimler nasıl alındı, niye alındı, alındı mı, alınmadı mı? Alınmadıysa 2.153 sayısı çok az bütün bu meslek gruplarında; alındıysa alınanları bilmek istiyoruz. Bu arkadaşlarımızın KPSS puanları var, oldukça da yüksek puanlar elde eden bu arkadaşlarımızın çığılıkları, mesajları, feryatları figanları hepinizin SMS'lerine, maillerine geliyordu. Özellikle Tarım Komisyonuna oldukça

çok fazla geliyor. Lütfen buradan bir çağrımız olsun, yine sizin aracılığınızla Tarım Bakanlığına, Tarım Bakanı Yardımcısı buradaymış, onun vasıtasıyla Tarım Bakanına duyuralım: Tekrar bu meslek gruplarına ilave bir alım hakkı, atama hakkı tanınsin diyorum çünkü bu meslektaşlar tarımda lazımdır, gerçekten gereklidir, ücretleri, maaşları, verdikleri teknik bilgiyle birlikte çok fazlasıyla çıkaracak olan ve hak edecek olan insanlardır diyorum.

Önümüzdeki süreçte maddeler hakkında tekrar kısa kısa sözlerimizi, görüşlerimizi belirteceğiz.

Ben tekrar sizlere teşekkür ediyorum, iyi bir toplantı diliyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler Ayhan Bey.

Okan Hocam, buyurun.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çok değerli milletvekili arkadaşlarım, Komisyon üyesi ve dışarıdan gelen arkadaşlar -yine bir AKP klasiği diyeceğim- yine bir torba yasayla karşı karşıyayız. Yani kimseye sormadan, danışmadan yasa hazırlanıyor, ne meslek örgütlerinin haberi var ne tarımla ilgili kuruluşların -arkamızda bir çiftçi arkadaş vardı, o da yeni öğrenmiş- ne üniversitelerin. Gerçi hepsini bitirdiniz, kimse sayenizde konuşamıyor, danışsanız belki de destek verirlerdi, “Padişahım çok yaşa!” derlerdi.

Yasa teklifini veren sayın milletvekilimiz AKP'nin tarım karnesinden bahsetti. Acaba Hollanda'nın tarım karnesini mi anlattı diye bir an böyle düşündüm ama aslında sizin karneniz nasıl, biliyor musunuz? Hepsi 1. Ama böyle yaramaz çocuklar, haşarı çocuklar, tembel çocuklar vardır ya, gider tükenmez kalemle o 1'in yanına “sıfır” yazar, annesine babasına gösterir, “Bak, benim karnem 10.” der. Yani siz Türkiye tarımını bize böyle anlatıyorsunuz ama gerçekte böyle değil, vatandaşı kandırdığımızı zannediyorsunuz ama artık kimse kanmıyor çünkü biz daha önceden de sizi biliyoruz; “300 koyun vereceğiz.” dediniz, koyunlar ortada yok; “Mazotun yarısı sizden, yarısı bizden.” dediniz, hiç öyle bir şey olmadı; “Türkiye tarımı Avrupa'da 1'inci, dünyada 7'nci.” dediniz, bakın, bu doğru, buna “Doğru.” diyoruz. Neden? Tarım toprağımız o kadar fazla ki, coğrafi ve stratejik açıdan o kadar güçlü topraklara sahibiz ki o yüzden emperyalist güçler bizim topraklarımıza göz dikmişler, topraklarımız el değiştiriyor, bunun farkında mısınız bilmiyorum ama yabancılar toprak satın alıyor. Bu Mecliste yabancılara toprak satışıyla ilgili yasa çıktı hatta burada 2 katına, 600 dekara çıkartıldı, biliyoruz. Dolayısıyla, buradan gitsek yani Türkiye'nin bu topraklarını korumadan gitsek dünyanın ilk sıralarında yer alan bir ülkenin, tarım ülkesi olan bir ülkenin toprağını daha fazla değerlendiresek, üreticisini daha fazla değerlendiresek çok daha iyi olur. Tropikal ürünler dışında her şeyi üretiyoruz. İşte mesele zaten burada, görüyorlar bizim ne kadar stratejik öneme sahip olduğumuzu ya topraklarımızı ya da tarıma dayalı sanayi kuruluşlarımızı ele geçiriyorlar. Yem fabrikalarımız gidiyor, bir bakıyorsunuz tavukçuluk sektörümüz el değiştiriyor, küresel sermayenin eline geçiyor ya da bankalar geliyor, çiftçi borçlanıyor.

Şimdi, biz, yıllardır birbirimizi tanıyoruz hep tarımdan bahsettik; suyun ne kadar önemli olduğunu, toprağın ne kadar önemli olduğunu ama şu pandemi süreci bizi zaten haklı çıkardı. Bize hiç inananmayan daha önce tarımla ilgisi olmayan, gıdayla ilgisi olmayan kişilerde artık tarıma ilgi duymaya başladı, gıdaya ilgi duymaya başladı. Neden? Sokağa çıktıklarında önce makarnaya hücum ettiler. Sizin Bakan da çıktı dedi ki: “Depolar dolu.” Biz de o zaman şunu söyledik: “Evet, depolar dolu ama ithal ürünlerle dolu.” Eskiden biz makarnayı -Türkiye'nin makarnası meşhurdur, durum buğdayı; Konya, Karaman o taraflarda çok fazladır- işlerdik, dünyaya satardık. Şimdi, Meksika ve Amerika Birleşik Devletleri'nden satın alıyoruz, işleyip yine satıyoruz. Niye kendi çiftçimizden almıyoruz da başka ülkelerin çiftçilerinden almaya çalışıyoruz? Bize kalırsa siz hâlâ tarımın önemini anlamadınız. Çünkü

torba kanun getiriyorsunuz, güzel, 35 maddeden oluşuyor, bir çok alan var, bazılarına destek veriyoruz ama ben, şu ortamda mesela bu yasanın içerisinde çiftçi borçlarının yeniden yapılandırılmasını görmek isterdim açıkçası. Yani madem bir dinamizm kazandıracaksınız tarıma bunu görmek isterdim ya da bir aylık süreç içerisinde 70 tane ile dolu yağdı, kuraklık oldu, zararın 1 milyar liranın üzerinde olduğu söyleniyor. Bu gelir kayıplarını telafi edecek önlemler yok. Tamam, bazıları sigortalanmış ama sigortalayan çiftçiler Tarım Krediden borç aldıkları için kredi aldıkları için mecburen sigortalatmış. Yani çiftçiyi kaderine terk etseniz, Tarım Krediden başka yerden kredi almasa kimse sigortalatmayacak çünkü para yok çiftçide, çay parası yok, nasıl sigorta parası versin? Yani belki on beş yirmi gün sonra, bir ay sonra Meclise böyle bir yasa getirmemiz gerekecek; çiftçi borçlarının yeniden yapılandırılması ya da doğal afetlerden zarar gören çiftçinin kayıplarının telafi edilmesi. Ama işte arkadaşımız, Genel Başkan Yardımcımız bahsetti, Mardin’de su vermediniz, tarlalara su vermediniz. Bu ürünler bizim en önemli ürünlerimiz. Sanayimizin temel ihtiyaç maddesi suyu kestiniz. Tamam, çiftçinin desteğinden kesiyorsunuz ama bu ürün de yetmişmiş, artık burada hesap kitap yapmayın, birazcık daha dikkatli olmak lazım. Ne bileyim, üretim teşviklerini görmek isterdim yani biz buğday ithal ediyoruz, un ihraç ediyoruz. Bu mantıkla yıllardır sizlerle tartıştık ama ne oldu? Un ihracatını durdurdunuz. Niye? Çünkü bize lazım. Rusya durdurmadı mı, Ukrayna durdurmadı mı? Rusya, Ukrayna en değerli ihraç ürünlerini durdurdu. Demek ki dünya da artık tarımın önemini görüyor. Biz, hâlâ niye sıfır gümrükle ithalat yapmayı planlıyoruz. Bakanınız çıkıyor diyor ki: “26 Ekim 2019’dan sonra hayvan ithalatı yok.” Cumhurbaşkanı çıkıyor “Evet, yok.” diyor ama 200 bin tane hayvanın girdiğini biz kamera kayıtlarından buluyoruz, videolardan buluyoruz. Uruguay’dan gemiye yüklerken diyor ki: “Bak, Türkiye’ye 15 bin tane hayvan gönderiyoruz.” Ya böyle ciddiyetsizlik olmaz yani.

Yine, siz dediniz: “Ülkenin yükselişi de çöküşü de tarımla başlıyor.” Evet ama bunun sadece lafta olduğunu görebiliyoruz. Niye üretebildiğimiz ürünleri ithal ediyoruz? Bakın, çok basit, sizi tebrik ediyorum, nohuda destek verdiniz. Ne oldu? Nohut üretimi arttı. Övünüyorsunuz nohutla, değil mi? Niye? Türkiye kendine yeterliliği aştı, ihracat yapabilecek potansiyele geldi. Demek ki diğer ürünlere de birazcık para verebilmeniz, şu kesenin ağzını bir açabilmeniz... Başka yerlere açılıyorsunuz, çiftçiye açtığınız yok. Ya 4 tane ürün, bakın, yağlı tohumlu bitkiler –bizim bölgemizin ürünü- ayçiçeği, soya, pamuk, bunun çiğiti ve kanola; 3,5 milyar dolar, ya 3,5 milyar dolar ithalat bedeli. Her yıl 3,5 milyar dolar ne, biliyor musunuz? Yani bu sene ÇKS’de kayıtlı yaklaşık 8-9 milyon çiftçiye verdiğiniz tüm destek, bir yılda başka ülkelere verdiğiniz para. Bunu hiç göremiyor musunuz? Biz bunu kendimiz üretebilir miyiz? Evet. Ne yapmamız lazım? Destek yapmamız lazım. Yani bu torba yasa... Bunu görmemiz lazımdı.

2019’un desteklerini hâlâ tamamlamadınız. Biz olsak 2019’un tamamını öderdik, 2020’yi verirdik. Çünkü niye? Ya bütün sektörler durdu şu anda, bütün sektörlerde sorun var; tarımda sorun yok çünkü topraklar bizde. Sulamaya daha fazla destek verirseniz -beraber yapabiliriz bunu- kaynakları tarıma aktarırsınız. Çünkü bizim üretmeye ihtiyacımız var, ithal pamuğa ihtiyacımız yok.

Bakın, arkadaşımız söyledi, üç yıldan beri pamukta destekleme yok, dört yıldan beri de ayçiçeğinde destekleme yok. Ya, biz bu fabrikaları yapmışız, fabrikaları çalıştırmak için ürüne ihtiyacımız var, ürünü başka ülkeden alıp ihracat yapıyoruz. Demek ki Türkiye’de bir potansiyel var, ihracat potansiyeli var ama ithal ham maddeyle yapıyorsunuz.

2001’den beri daha bir tarım sayımı yapmadık; kaç milyon çiftçimiz var, kaç tane buzağımız var? Tamam, bunları görüyorsunuz ama sayılar, rakamlar birdenbire değişiyor, artırıyorsunuz. Mera varlığımız ne kadar? Yıllardır aynı. 14,6 TÜİK’te, 12,6 Tarım Bakanlığında; bizim tespitlerimize göre 10 milyon hektar civarında. Niye? Çünkü hatırlayın, beş altı yıldan beri, 6’ncı yıla giriyoruz

milletvekilliğimizde... Termik santral kuracaksınız -torba yasanın içerisine- merada kurabilirsiniz, haberleşme sistemleri kurulacak, merada kurulabilir. Kanal İstanbul geçecek, “kamu yararı” diye bir şey icat ettiniz, meralar gitti. Yol geçecek, meralardan geçiyor.

Nışasta bazlı şeker... Kim denetliyor? Yani 70 bin ton nışasta bazlı şeker üretimi gerçekten var mı, istatistiği var mı? Çünkü 2 milyon 600 bin ton şeker üretimimiz var yani şeker pancarı üretiminin yüzde 2,5’u yani şeker. Acaba bu kadar nışasta bazlı şeker var mı? Denetlememiz var mı? Hiçbir cevap yok. Ama Rusya’dan beyaz şekeri ithal edebiliyoruz, 70 bin ton. Demek ki bir sorun var. TÜRKŞEKER’in stoklarında -benim bildiğim- hâlâ şeker var. Demek ki siz nışasta bazlı şekere “Yandan geç.” diyorsunuz, bizim şeker pancarından elde ettiğimiz şekere de “Dur.” diyorsunuz.

Yerli tütün... Hadi bakalım, şimdi, torba yasanın içerisine yazalım, “şark tipi tütün” diyelim, siz “yerli tütün” diyorsunuz. Yerli tütün kalmadı arkadaşlar, Türkiye’de üretilen tütünler de Amerikan, Virginia tipi tütün. Yani madem, o zaman, birbirimizi kandırmayalım. Yapmamız gerekenler, dediğim gibi... Dört yıldan beri ayçiçeğinde 40 kuruş destekleme, bir de yüzde 4’ünü kesiyorsunuz, bir de zamanında ödemiyorsunuz. Yani hiç olmuyor. Dünya, tam tersine, üreten sektörler destek veriyor. Biz bunu yaparsak, tarıma dayalı sanayimizi bir geliştirebilirsek hem istihdam sorununu çözeriz hem de dünyaya mal satarız.

“Ayçiçeğindeki destekleme miktarını 80 kuruşa çıkarmalıyız.” demişim. Niye? Başka ülkenin çiftçisine vereceğimize kendi çiftçimize verelim. Geçen sene Bakana açıklattınız. Çıktı Bakan yüzde 40 yağlı ayçiçeğine 2.500 lira... Bütün televizyonlarda konuşturdunuz. On beş gün sürdü, on beş gün sonra kapattınız. Neden? “E, Tarım Kredinin alım miktarı bu kadar.” Madem fiyat açıklıyorsunuz, yer de söylüyorsunuz, sonuna kadar gitmeniz lazım; destekleme alımı budur. Bu sene dolardaki artışı da dikkate alarak yüzde 40 yağlı ayçiçek için 3.250 lira fiyat olması lazım. Gerçi, siz buğdayda da 1.650 lira fiyat açıkladınız. Gidin bakalım, 1.650 liradan çiftçi satabiliyor mu ürününü? Tüccar ucuza topluyor. Ben sordum, 1.450 liradan, 1.500 liradan satıyorlar -ben de borsadaydım- 1.600 liradan satan var.

Evet, lisanslı depoların önünde kuyruklar var şimdi. Tüccar -dediğim gibi- çiftçinin ürününü... Çiftçi sıkışmış tabii ki deposu olan, bekletebilen para kazanıyor ama herkesin deposu yok, herkes bekletmiyor. Kısacası, halkı eve kapattık, halk tarımın önemini anladı, televizyonda seyretti. Çünkü karnı acıktı, gitti bir şeyler yedi “Aman, bunun bende olması lazım.” dedi. Fiyatlar arttı ama tarımın önemi de arttı. Ama şu torba yasada gördük ki yeni bir şey yok. Var olanlara işte, yeni, güzel bazı şeyler var. Tağşiş konusunda, evet gıdada çok tağşiş var. Evet, bazı güzel konular var, bunlarda tekrar maddelerde söz alacağız ama bu kadar emek sarf ediliyor, bu kadar toplanıyor. Yani, çiftçi, buradan çıkan sonuca göre “Ya, bana ne dokunacak burada, yeni bir üretim şekli olacak mı, yeni bir destek var mı, borçlarıma yeni bir şey gelecek mi?...” Yok.

Kısaca bu kadar konuşuyorum. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim Okan Hocam.

Rıdvan Bey, buyurun.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ben de Ayhan Barut Vekilimize başsağlığı dileyerek başlamak istiyorum. Allah rahmet eylesin.

Sayın Başkanım, biraz yorgunluk var, maskelerde de nizam dışı kullanım başladı, siz dâhil olmak üzere. Belki hatırlatmakta fayda olur. Biliyorsunuz, sadece burun açıksa maruz kaldığımız virüs sayısı ağız, burun açık olduğundan daha fazla oluyor.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Arkadaşlar, dikkate alalım.

RİDVAN TURAN (Mersin) - Hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum değerli arkadaşlar.

Pandemi tarımın önemini hatırlattı diyoruz. Tarıma ilişkin bulgular bu çerçevede geliyor. Pek çok yerde pek çok siyasi görüşe sahip olan insanların aşağı yukarı ortaklaşa kanaati bu yönde. Önemini hatırlattı da biz buradan ne gördük? Hatırlatmasaydı ne görecektik ve nasıl davranacaktık? Hatırlattı, neyle karşı karşıyayız? Aslında, bakarsanız, kişisel kanaatim şu yöndedir ki pandemi insanlığa ayna tuttu. Yani, bu zamana kadar kendini bütün varlıkların üstünde gören, bu anlamda son derece böbürlenmiş, her defasında eşrefimahluk olduğunu vurgularken hayatta var olan diğer canlıları, varlıkları biraz hakir gören, tali gören bir modernleşme sürecinin sonuna geldik aslında. Yani, ayna tuttuysa bence öncelikle görülmesi gereken taraf bu, öncelikle tespit edilmesi gereken taraf bu. Biz şimdiye kadar bütün doğa varlıklarına “kaynak” dedik; “kaynak” tüketmeye dönük bir kavramdır oysa ki “varlık” var olmasını muhafaza etmeye dönük bir kavramdır. Onlara “kaynak” dedik ve bütün kaynakları insan için kullanırken yarın bir gün ne olacağını hiç düşünmedik. Bugün gıda, tarım sektöründe baş göstermiş olan bu viral salgının esası buraya dayalı. Yani endüstriyel tarımın bu kadar abartıldığı, endüstriyel tarım tekellerinin dünyadaki bütün tarımsal üretim süreçlerini, bütün pazarları, bütün tedarik ağlarını bu kadar katı bir biçimde denetlediği, sevk ve idare ettiği bir yerde bir kriz ortaya çıkacaktı. Çin falan değil bu işin müsebbibi. Bakın, İspanyol gribi de Amerika Birleşik Devletleri’nde çıkmıştı daha önce, en az 50 milyon kişinin öldüğü tahmin edilen o gripte de. Dolayısıyla biz, endüstriyel tarımın, endüstriyel gıda üretiminin arzularıyla karşı karşıya geldik. Ama buradan çıkarttığımız sonuç, bugünden yarına politikalarımıza dercedilmiyorsa, buna uygun politik istikamet sergileyemiyorsak, vallaha, buradan bir sonuç çıkartamamışız anlamında geliyor. Yani mesele şu mudur? Yalnızca elimizi yıkamak, sosyal mesafeye dikkat etmek, hijyen kurallarına uymak sonucunu mu çıkartacağız bu devasa, dünyayı tepetaklak eden kriz karşısında? Mesele yalnız buysa emin olun, insanlık bundan hiçbir çıkartmamış. İnsanlık, bir bütün olarak tüketim alışkanlıklarımızı, üretim biçimimizi tartıştığımız, içinde olduğumuz medeniyeti tartıştığımız bir noktaya geldi. İşte, tarım, bu anlamda son derece önemli ve belki de çıkartılacak derslerin başında geliyor.

“Gıda egemenliği” dedik, yıllardan beri gıda egemenliğinin öneminden bahsediyoruz. Vallaha, 3-4 tane uluslararası tarım ve gıda tekeli bizim ülkemizde çiftçinin ne üreteceğine, nasıl üreteceğine, hangi girdiyi kullanacağına karar verir düzeye gelmiş durumda. Gıda egemenliğin yoksa ve bu pandemiden “Ya, bizim sağlam bir gıda egemenliğine ihtiyacımız var kardeşim.” gibi bir siyasi sonuç çıkartamıyorsa buradan ileriye de –bu pandemi ya da başka pandemi- atılacak kamucu herhangi bir adımın da kalmadığını tespit etmek gerekir.

“Gıda güvencesi” dedik. Gıda güvencesi, evet, ama çok önemli bir kavram fakat yağlı tohumlar başta olmak üzere pek çok kaleme kendimize yetemez hâlimiz dikkate alındığında gıda güvencesinden de epeyce uzaklaştığımızı tespit etmek gerekiyor.

Arkadaşlar, çiftçi ile tarla bekçisi arasındaki fark nedir, biliyor musunuz? Gıda egemenliğine sahip olana çiftçi, olmayana yani ne ekeceğine, nasıl ekeceğine karar veremeyene ise tarla bekçisi denir. Ne yazık ki ülkemizdeki çiftçiler şimdiye kadar bütün sağ muhafazakâr –AKP dâhil olmak üzere, belki de şahıkası AKP- siyasi anlayışların tarım alanındaki yaklaşımları sebebiyle kahir ekseriyeti gerçekten tarla bekçisine dönüşmüş durumda. Ne yazık ki somut durum bu.

Gıda güvenliği herhâlde çok önemli bir konu hâline dönüştü çünkü virüsten korunmanın en olmazsa olmaz taraflarından bir tanesi doğru dürüst beslenmeydi. Şimdi geline nokta da şununla bizim yüzleşmemiz lazım: 24 Ocak 1980 kararları ve neoliberalizme atılan ilk adım, 89’da finansal serbestleşmenin daha da artması, 2000 Derviş reçeteleri, IMF, Dünya Bankası ve Dünya Ticaret Örgütü –94’te anlaşıldı gerçi DTÖ’yle- yapısal uyum projeleri IMF ve Dünya Bankasıyla... Derviş

reçetelerinin uluslararası sermayeye verdiği taahhütleri en iyi biçimde uygulayan AKP iktidarı. Bakın, bu süreç zarfında ne meydana geldi, biliyor musunuz yani eğer, pandemiden tarıma ilişkin bir şey çıkartacaksa? Eskiden çiftçi, yanında devlet ve sermayedar vardı; sermayedar yine vardı, yok değildi ama devlet, piyasa regülatörüydü, bütün kurumlarıyla, kamusal kurumlara piyasayı regüle ediyordu. Yani düşünün, Toprak Mahsulleri Ofisinden tutun Et Süt Kurumuna kadar, Zirai Donatım Kurumuna kadar, İGSAŞ'a, TÜGSAŞ'a kadar bunların hepsi piyasayı regüle edendi ve çiftçi regüle edildi. Bakın, bunların kâr etmek esas amaçları falan değildi çünkü piyasayı regüle edemezsen bir süre sonra bu uluslararası tekellerin piyasayı belirleyeceği ve orada gıda egemenliğinin, gıda güvencesinin ortadan kalkacağı zaten son derece açıktı. Bakın, oradan başladık adım adım, adım adım, adım adım bu yapıların her biri tasfiye edildi. Ne oldu? Özelleştirildi. Bana kimse şunu iddia edemez arkadaşlar: Bu kurumların özelleştirilmesi bu ülkede var olan siyasi iktidarların kendi fikirleriydi ve kendi siyasi adımlarıydı, buna ikna olmaya son derece kapalıyım. Niye böyle? Çünkü yapısal uyum projelerle imza atıktan sonra IMF bunu yapmak zorundaydın. 1994'te Dünya Ticaret Örgütü kuruldu, herkes koşarak bizimkiler de dâhil olmak üzere gittiler altına imza attılar. Direktör ne dedi biliyor musun o zaman? "Ya, hiç bu Dünya Ticaret Örgütünün anlaşmasını okudu mu bu ülkeleri temsil edenler acaba? Bunun altına herkes imza atıyor, ne yazdığının farkındalar mı?" Arkadaşlar, biz Dünya Ticaret Örgütüne imza attıktan ve ticaretin serbestleştirilmesi için elimizle budumuzla dünyaya katkıda bulduktan sonra Toprak Mahsulleri Ofisi çiftçinin kara gün dostu olma fonksiyonunu yitirdi. Ürünü toplayacak, piyasayı regüle edecek, kötü zamanlarda çiftçiyi destekleyecek, değil mi? Bunları ezberimiz, bildiğimiz şey buydu. Dedi ki Dünya Ticaret Örgütü "Öyle olmuyor o iş." Ya nasıl oluyor? "İhtiyacın varsa alacaksın" Nasıl? Şimdi aynı Rusya'dan aldığımız gibi. Öyle mi? İhtiyacın varsa alacaksın, senin bu depolama hâlin uluslararası ticarete karşı bir tutumdur, bu kabul edilemez, Dünya Ticaret Örgütünün anlaşmasından dolayı bu kabul edilmez. Böyle mi? Evet aynen böyle oldu bu durum.

Bakın, Keynesçi falan değilim, o dönemin kurumlarına da özenip... Ben antikapitalistim ama şunu görüyorum: Bu siyasi perspektif eğer bu pandemi sürecini de dikkate alacak olursak buradan herhangi bir sonuç üretmediği gibi buradan ileriye önerilerin de ne çiftçiye ne 81 milyon halkımızın ihtiyaçlarını karşılayabilecek düzeyde olmayacağını tespit etmek gerekir. Yanlış yollarla doğru hedeflere ulaşılamaz arkadaşlar. Piyasacı tarım anlayışı, uluslararası tarım tekellerinin bütün süreçleri denetliyor ve belirliyor olması hâli yanlış bir yoldur. Buradan çıkarak Türkiye tarımını desteklemek, Türkiye tarımını güçlendirmek falan mümkün değil. Yani, ne olabilir biliyor musunuz? Olabilecek şey, ancak bize çizilmiş olan parantez içerisinde adımlar atılabilir ama iddialara uygun, gerçekten herkesin karnını doyuracağı, gerçekten taklit ve taşışle uğraşmayacağımız, gerçekten gıda egemenliğine sahip olduğumuz bir tarım ve gıda rejimiyse söz konusu olan kapitalizmde ve onun sürümü olan neoliberalizmde çözümü yok, çözüm yok, olsaydı ABD'de olurdu ya da kapitalizmin en ileri ülkelerinde olurdu. Biz, aslında neyi konuşuyoruz biliyor musunuz, konuştuğumuz şeyin esası şu: ABD'nin gıda ve tarım arzı tüm dünyayı doyurmaya yetecek potansiyele sahip olduğu hâlde dünyada şu anda 821 milyon insan aç, aç. İşte kapitalizmin ve neoliberalizmin getirdiği şey bu, vaat ettiği şey bu, bu ufkun dışında yeni bir medeniyet vaadi yok, bu ufkun dışında yeni bir üretim ve tüketim ilişkileri biçimi yok ve geldiğimiz noktada şimdi Türkiye'de de devletin aradan çekildiği, ne yazık ki sermaye sahibiyle çiftçinin karşı karşıya kaldığı, devletin regülasyon mekanizması olarak bir kenarda durduğundan dolayı çiftçinin her biçimde sermayeye tabi olmak zorunda kaldığı, onun güç ilişkileri, politik ilişkileri sebebiyle ezildiği, sömürüldüğü ve horlandığı bir tarım ve gıda rejiminin içerisindeyiz. Mesele buysa buna buradan değil başka bir yerden, başka bir çözüm bulmak gerekiyor. Yani, pandemi derslerini yalnızca hijyene dikkat edelim diye değil, bu yeni bir rejim yeni bir perspektif tartışması yaparsak bize getirisi olacak, bizim açımızdan faydalı olacak ama neyle karşı karşıya kalıyoruz? Bu pandemiyi dünyada herkes tartışıyor

mu, her vechesiyle tartışılıyor mu? Evet tartışılıyor ama iktidar partisi bir kanun teklifi getiriyor, sanki böylesine bir süreç hiç yaşanmamış, sanki bu kaotik hâl devam etmiyormuş gibi olağan durumlarda bir şeyle karşı karşıyayız. Yanlış arkadaşlar, bu perspektif kökten yanlış. Doğrusu şudur: Pandeminin de yaratmış olduğu tarım ve gıda rejimlerine ilişkin tartışmaları gündeme taşımak, böyle “Ben yasa yaptım getirdim, hadi buna ‘evet’ deyin, ‘hayır’ deyin, yarın da Genel Kurula gitsin, oradan da yasalaşsın.” biçiminde değil, bunun bir tartışma gündemi hâline getirilmesi ve “Biz gıda ve tarım rejimimizde bu musibetten bir hayır üretebiliyor muyuz?” bunu yapmaktır, esas tartışılması gereken konu budur ama bunlar olmamış gibi, böylesine büyük bir pandemi süreciyle karşı karşıya kalmamış gibi, iktidarın yasa yapma biçimi ve yasa yapma süreci var. Ben size söyleyeyim: Yasama kalitemiz bozuk, benim gördüğüm yerden -herkesin fikrine saygım var tabii ki- yasama kalitemiz bozuk ama “Ben yapıyorum, siz de katılın ya da katılmayın.” dersin, eğer, bu toplumda pek çok sivil toplum kurumu, pek çok oda, ziraat odasından tarım sendikalarına kadar bir sürü yapı var, bunların fikrini almazsan ve eğer böylesine bir musibetten “Yahu biz gerçekten çiftçiyi, vatandaşını kalkındırarak, destekleyecek ne türden siyasi sonuçlar üretiriz?” temel sorusuna yaslanmadan, bu temel soruyu görmeden eğer bir tarım programı oluşturmaya çalışırsak valla kusura bakmayın yani içerisinde şimdi esasa geçmedim ama yönleme ilişkin zaten pek çok problem var. Bence yani milyonları etkileyen bir yasa tasarısında “Ben her şeyin iyisini bilirim, ben yaparım, herkes de arkasından gelir.” anlayışını bir kenara bırakmakta fayda var.

Bakın, genel gerekçe kısmında benim de çok toz pembe olarak gördüğüm birtakım rakamlar yazılmış. Vallaha Türkiye tarımını tartışacaksak mesela girdi maliyetlerini konuşalım, değil mi? Daha geçen gün Konya’da Yunak’ta 7 tarım işçisi hayatını kaybetti. Tarım işçilerinin yaşadıkları ortamın ne kadar kötü bir ortam olduğunu, nasıl yaşadıklarını, muhalefetin belki şimdiye kadar yüzlerce önerge ve kanun teklifi indirdiği hâlde iktidarın buna niye ses çıkartmadığını tartışalım eğer Türkiye tarımını gerçekten tartışacaksak. Türkiye çiftçisinin yaş ortalaması olmuş 55. Arkadaşlar, 55 yaşında insanın tarlaya gitmesi, üretim yapması gerçekten son derece zor. Kırsal tasfiye olmuş. Mesela konuşalım bunları, nasıl oldu bu süreç? Net ithalatçı hâline dönüştük, bunları konuşalım. İşte, Mardin Derik’te, Kızıltepe’de Dicle Elektrik diye bir kurum –ben de bizzat yöneticileriyle görüştüğüm için de söylüyorum- elektrik parasını ödeyen ve ödemeyen insanların elektriğini kesti. İlk ürün yandı, ikinci ürün de işte Allah’a emanet, ne olacaksa olacak; bunları konuşalım. Tarım konuşurken yalnızca “ithalat-ihracat” “Kaç dolar?” “Ne kadar para geldi?” tartışılıyorsa orada tarım tartışılmıyor; o, Ticaret Bakanlığının gündemi. Tarımın gündemi insandır arkadaşlar, insanı tartışacağız tarım tartışıyorsak. O sebeple de kaç para kazanıldığı değil yani büyüme değil esas mesele. Bakın, kapitalistlerin akli hep böyle çalışır, büyüme “Yüzde 9 büyüdük.” Türkiye bir ara büyüdüydü ya, ortalaması işte yüzde 4,5-5 civarında “Yüzde 5 büyüdük.” Yahu mesele büyüme değil, paylaşım; büyüme tabii ama aynı zamanda paylaşım yani büyüdüğünü nasıl dağıttığınla alakalı. Üçüncüsü, istihdam. Hadi bu 3 parametrede gelin Türkiye tarımını konuşalım. Büyümüş mü? Vele ki büyümüş, bizdeki rakamlar başka diyor, velev ki büyümüş. İstihdam ne olmuş arkadaşlar? İstihdam ne olmuş söyleyeyim: On iki yılda çiftçi sayısı yüzde 48 azalmış mesela. Paylaşım ne olmuş? Hadi rakamlara güvenmiyoruz, çıkın gidin, Tarım Bakanlığına önerimdir, Sayın Bakan Yardımcımız da burada; yahu bağımsız bir kurum çiftçilerle bir mutluluk anketi yapsın, eğer yüzde 30’dan fazla “Mutluyum.” diyen varsa –belki de çok abartılı söylüyorum- ben bütün siyasi iddialarımdan soyunacağım, bunları tamamen bir kenara bırakacağım. İstihdam diyoruz ya, işte istihdamın ve paylaşımın direkt tezahürleri bunlar. Rakamlarla kavgaya etmeyelim, istatistik biraz rakamlara takla attırma yöntemidir yani istediğiniz sonuçları çıkarabilirsiniz kuşkusuz ama sokağa inelim ve çiftçiye soralım, geziyoruz, dolaşıyoruz, insanlarla konuşuyoruz. Bakın, şu ettiğim lafta hiç hilaf yok. Şimdiye kadar, “Ya, nasıl vaziyet, iyi misiniz, iyi gidiyor mu?” falan diye sorduğum hiçbir çiftçiden, bakın, hiçbir çiftçiden “Vallaha durum iyidir, iyi kazanıyoruz, geçen seneden daha da iyisini

kazandık, daha da umutluyuz, daha da iyi olacak.” şeklinde zerreyimiskal kadar ben bir geri dönüş almadım, alan varsa söylesin, belki biz yanılıyorzuzdur o konuda. Yani büyümenin yanına paylaşımı, istihdamı koymayan bir tabloyu herhâlde “pembe tablo” olarak nitelendirmek ve herhâlde eleştirmek hakkımız değerli arkadaşlar.

Dedim ya, istihdam diye, on iki yılda çiftçi sayısı yüzde 48 düştü. Tarım alanları da son on sekiz senede yüzde 12,3 düzeyinde azaldı, sebze bahçeleri yüzde 15 düzeyinde azaldı. Özellikle, son on yılda düzenli ve ciddi bir düşüş söz konusu sektörde. 2008 yılında 1 milyon 127 bin civarında çiftçi var iken 2019 yılında bu sayı 600 binlere düştü. Kayıtlı çiftçi sayısında 2008’den bu yana 541 bin 600 azalma anlamına geliyor bu da aşağı yukarı yüzde 48’lik bir düşüşe tekabül ediyor.

Yine, TÜİK verilerine göre tarımsal istihdamda 2002’de 7 milyon 458 bin kişi istihdam edilirken 2020’nin Şubat ayında 4 milyon 157 bin kişiye geriledi. Bence, pembe tablo çizmenin, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan güzellemelerinin siyasi zemini yok arkadaşlar. Bakın, bu rakamlar TÜİK’in rakamları ve tarım sektörünün ne kadar olumsuz bir yerde olduğunu, rakamlara bakarak değil, kazanılan paraya bakarak değil -kuşkusuz bir belirleyendir ama- insanların mutluluğuna bakarak, insanların durumuna bakarak izah etmekte fayda var. 1992 yılında 27,6 milyon hektar tarım arazisi 2002 yılında 26 milyon 579 bine, 2019’da 23 milyon küsura düşmüş durumda yani on sekiz senede 12,3 azaldı. Niye söylüyorum bunu? Tarım alanlarını kurtarmak için tarım alanlarının tasfiye olmasını sağlamak için, öyle değil mi, iktidar bir teklif getirmiş. Şimdi, bu tarım alanlarını vallahi bu hâle getiren ben değilim. Bazı bilim insanları der ki: “Türkiye’de her yıl ortalama Konya ovası kadar beton dökülüyor.” Bunun sonuçlarından bir tanesi tarım arazilerinin geldiği nokta.

Şimdi, buradan eleştirince tabii, bazen arkadaşlar alınıyorlar, bozuluyorlar. Siyasetin bir stratejiye ihtiyacı var. Hangi konuda siyaset üretiyorsanız üretin, AKP’nin bu konudaki stratejisi ne? Ne? Finansal serbestleşmeyle başlayan, yapısal politikalara devam eden, dönem dönem destekleri artıran, dönem dönem iyice dibe vurduran, bu kadar tarım alanını tasfiye eden ama sonrasında “Ya, biz tarım alanlarımızı kurtaracağız.” diye yasa teklifi getiren bir anlayış. Bunun bir olumluluğa eriliş olduğunu mu düşünmek gerekir yoksa bir stratejiden yoksunluk olduğunu mu düşünmek gerekir değerli arkadaşlar? Buna tabii, herkes kendisi karar verebilir.

Şimdi, gelinen noktada, biraz toparlayarak bitireyim, herkes çok yorgun farkındayım, bu torba yasa; hep karşılaşıyoruz. “Yasama kalitesi” diye bahsettiğim şey bu işte. Yani bir mesele, bir siyasi stratejiye uygun biçimde tartışılmaya başlandığında, onun bütün tarafları, bu konuda çaba sarf ederler, tartışırlar, deyim yerindeyse, birbirinin kafasını yara yara doğruyu bulmaya çalışırlar. Derler ya, “Bârîka-i hakikat, müsademe-i efkârdan doğar.” diye. Budur esas olan şey. Şimdi torba yasa geldi, ya bunun içerisinde kişisel olarak benim günlerce konuşmak istediğim şey var ama denecek ki “Zaman müsait değil, kusura bakmayın.” Kimsenin de takati yok tabii böyle bir şeye. Bu kadar dar zamanlara sıkıştırılmış bir tartışma sürecinden iyi şeyler çıkarmak biraz zordur, bunu zannediyorum takdir edersiniz.

Metnin içerisinde özellikle çok sorunlu olduğunu düşündüğüm bazı başlıklar var: Bunlardan bir tanesi tarım alanlarını, bir tanesi “bozuk orman” kavramsallaştırmasıyla aslında ormanlık alanların tasfiyesini, özelleştirilmesini, özel sektöre devredilmesini parantez içinde ya da satır arasında ifade eden bir yaklaşımdır; maddeye gelince daha ayrıntılı konuşacağız bunu.

Yine, tarım alanlarının korunması derken inşaat sermayesine olağanüstü imkânlar sağlayacak bir saptama var.

Bir üçüncüsü, neydi o? “Yanılıcı yayın” kavramının altında olağanüstü bir düşünce ve ifade özgürlüğü engeli var. Bunları tek tek konuşacağız zamanı geldiğinde.

Şimdi, başka pek çok sorun var kuşkusuz ama bu 3 sorun Türkiye’nin içinde olduğu durumdan çıkmasını sağlayan değil tam tersine çok daha ciddi sıkıntılarla mahal olmasına sebep olacak şeyler.

Şimdi, alkol konusunda yapılan düzenlemede ceza artırımı... Ya bu meseleleri ceza artırımıyla çözmek mümkün değil -çeşitli konuşmacılar bu konuda vurgu yaptılar- yani idari para cezalarının çok artırılması her zaman onu istismar edecek kişilerin ortaya çıkmasına imkân sağlıyor. Ayrıca kaçak satışı yaygınlaştırılmasını, çoğalmasını sağlayan bir faktör. Bu sebeple yani her başı sıkıştığında iktidarın ilk alkole ve sigaraya zam yapan deyim yerindeyse onu kullananı lanetli hâle getiren yaklaşımı ve algılayışı sorun olarak görüyorsa bu sorunu çözen değil tam tersine provoke eden bir yaklaşım olduğunu söylemek gerekir.

Suya ilişkin madde, bir defa, ruhu suyun ticarileşmesi... Biz suyun ticarileşmesine karşıyız. Allah’ın suyunun parayla satılıp alınacak bir şey olmasına karşıyız. Önceki kanunda da karşıydık, bu değişikliğe karşıyım demiyorum; bunun öncesine de karşıydım. Börtü böceğin, kurbağanın, su tosbağasının, balığın suyunu, köylünün suyunu parayla bilmem nereye satmayı doğru görmüyoruz ama burada bir şey yapılmaya çalışılmış, o yapılan da su konusunda irade sahibi olan 2 kurumdan bir tanesi DSİ’den kopartılmış, ki sulama birlikleri yüzde 75 ve daha fazla bu konuyu sevk ve idare eden bir kurum, yüzde 97 buçuk birlikler, yüzde 2 buçuk da kooperatifler orada kalmış yani etkin bir su yönetimi için -hani ben karşıyım ama- bunun kamusal olarak bir merkezden sevk ve idare edilmesi ve bir stratejik plana bağlı olması gerekir. Bu yapılan şeyin ne türden bir fayda doğuracağı doğrusunu isterseniz şüpheli.

Orman konusunda, bozuk orman alanlarında orman bitkisi fidanlığının kurulması ve işleme amacıyla tesis kurulabilmesine izin veriliyor. Kim yapacak bu işi, hani kim yapacak? Ben, Ahmet... Yani ne olmuş oluyor? Bu bozuk orman alanlarında tesis kurmam için ben bu yasadın faydalanmış oluyorum. İyi anladık da şimdi bu ormanların özelleştirilmesi anlamına geliyor, bozuk da olsa Anayasa’nın 169’uncu maddesine açıkça aykırı bir tutum içerisine girmek anlamına geliyor. Ayrıyeten yine orman köylülerinin ve kooperatiflerin ormanlardan öncelikli olarak faydalanmasını esas alan yasaya da aykırı bir tutumla karşı karşıyayız. Bunun sonucunda oralar bozuk orman alanları. E ne olacak şimdi? Bozuk orman alanlarına tesisler kurulacak, bir süre sonra bozuk orman alanları sanayi tesislerine dönüşecek; her yerden bir tane, işte, tıbbi aromatik bitkiler fabrikası... Bu arada, ben o komisyonda da çalıştım, bence iyi de çalıştı komisyon yani iyi de sonuçlar üretti ama o sonucu buraya bağlamamak gerekir. Yani, eğer bozuksa bu ormanlar, orman vasfını yitiriyorsa rehabilite ederiz kardeşim, olur biter; yani, oraya tesisleri getirip de kurmanın, koymanın bir anlamı yok. Keza, yine bu türlü yerlerde eğer orman dışı ürünler üretiyorsanız, örneğin, işte, kültür bitkileri üretiyorsanız bu üretim kaçınılmaz olarak ilaca, gübreye ihtiyaç duyacak çünkü kültür bitkileri her zaman doğal bitkilere göre daha az dirençsizdir; dolayısıyla, oradaki tarımsal zararlıların bir süre sonra ormana zarar vermesi ve ormanlar açısından büyük bir yıkımın ortaya çıkma ihtimali söz konusu. Türkiye’de her yıl yanan orman miktarından daha fazla zararı bizatihi bu zararlıların verdiği yolunda bir makale okumuştum. Konuyu bilenler var, yanlışsa düzeltirler. “Savunma Sanayii Başkanlığınca yapılacak savunma maksatlı...” diye başlayan şeyde onun niteliğine ilişkin bir tartışma yapılmamış ama belli ki o da ormanlık alanları tahrip edecek bir yaklaşımdır, biz ona da kökten karşıyız.

Şeker piyasası ve tütün için konuşmak gerekirse, ya, şimdi, piyasayı denetlemek için bir tasarı uygun görülmüş; daha fazlasıyla, piyasadaki daha küçük üreticilere dönük gördüğüm kadarıyla ama mesela yasayı yazarlar, yapanlar bu Cargill hakkında, Cargill ve onun gibi malum firmalar hakkında

ne düşünürler? Yani, mahkeme kararlarını dahi daha öncesinde, hatırlıyorsunuz, uygulamaya direnen, uygulamayan firma denetlenilecek mi gerçekten? Yani, aslında biz Şeker Yasası'yla beraber bu alandaki egemenliğimizi kaybettik; şimdi daha küçük yapıları, daha küçük sermayeli kurumları denetleyerek bu egemenliği geri kazanamayız arkadaşlar. Orada gıda egemenliği ciddi biçimde hasar almış durumda; onun çözümü artık bir başka konuya.

Bir diğeri, tütün. Yani, Tütün Kanunu; tütünün, tekelin özelleştirilmesi... O zaman Ankara'daydım, o direniş sürecinin başından sonuna kadar Ankara'daydım. O tütünün özelleştirilmesi bizim memlekette yapılmış en büyük yanlışlardan bir tanesiydi. Bakın, Soma'yı konuşuyoruz, Soma katliamını; Soma'daki insanlar tütün işçisiydi, tütün çiftçisiydi, tütünde çalışıyorlardı. Devlet tütünün bitirdiği için hiç bilmedikleri bir yere girdiler; yerin 250-300 metre altında madene girmek zorunda kaldılar, facia oradan neşet etti işte. Ve tütün alanında şimdi yüzde 30... O da "yerli tütün" denilen -bir konuşmacı az önce ifade etti- Virginia tipi tütün; bizim klasik, bildiğimiz, doğu tipi tütün değil, buna rağmen olumluluk var ama şimdi şu soruyu sormak gerekir: Ya, bu ne perhiz bu ne lahana turşusu? Bu alandaki çiftçileri -benim ailem de tütün üretiyordu Amasya'da, Merzifon'da- bu alanı sistemli bir biçimde tasfiye ettiniz önce, şimdi diyorsunuz ki yüzde 30... Onda da Cumhurbaşkanıya yüzde 45 artırma yetkisi tanıyorsunuz, hadi onu da anladık da yüzde 15'e düşürme ne anlama geliyor, onu anlamak doğrusu mümkün değil. Yaptığınız şeyi şimdi tashih mi ediyorsunuz arkadaşlar? Bakın, bu yasa teklifinin içerisinde pek çok yerde daha önce attığınız adımlara ters şeyler var. Ya yazan ekip içerisinde antineoliberal arkadaşlar var, neoliberal politikaları eleştiriyorlar ve buna karşı şeyler yazmaya çalışmışlar; onun haricinde yapılan şey, AKP'nin daha önce attığı adımları şu anda tashih etmek biçiminde görünüyor.

Avcılık Kanunu'yla ilgili her ne kadar kamuoyunda av turizmi gibi şeyler de olsa da metinde yok bu, metinde yok ama orada bir komisyondan bahsedilmiş, içerisine bilim insanları falan konulmuş. Biz av turizmine karşıyız; kara avcılığının alayına karşıyız, onu da söyleyeyim. İçerisine bilim insanları koyarak bu Komisyonun meşrulaştırılmasını da etik bir yaklaşım olarak görmüyoruz; özellikle onu ifade etmek istiyorum. Dolayısıyla o maddeye ilişkin yaklaşımımız da kabaca bu olacak.

Daha fazla ayrıntıya girmeyeceğim ancak şunu söyleyeyim ve bitiriyorum ondan sonra: Ya, deneyerek öğrenmek iyi bir öğrenme yöntemi değil değerli arkadaşlar. Şimdi, ön alımı kanunlaştıran yine zannediyorum -yanlışım varsa düzeltin- AKP iktidarıydı. "Ya, biz baktık ki bu ön alımdan acayip şeyler çıkıyor, millet araziye elinde topluyor." deyip ön alımdan geri adım atan yine aynı anlayış. Ya, bu nasıl olacak arkadaşlar böyle? Yani burada bir yasama kalitesinin olabilmesi mümkün müdür? Yani burada gerçekten, vatandaşın sorunu... Ön alımın ben faydalı olduğunu düşünüyorum ama işaret ettikleri yani yazan komisyonun işaret ettiği şeyin de doğru olduğu kanısındayım. Oysaki bunu önceden görmek mümkündü. Yani "Biz böyle bir şey yaparsak sermaye sahibi, birtakım elemanlar Ali Cengiz oyunlarıyla bu arsaların, bu tarlaların alayını toplarlar, haksız kazanç elde ederler." Bunu düşünmek için ulema olmaya falan gerek yok dolayısıyla böyle bir düzenlemeye de gerek olmayacaktı eğer o önceden görülmüş olsaydı. Ama işte "Ben yaptım oldu..." Böyle muhtemelen o da bir günde, iki günde yasalaşmıştır, dar zamanlarda kısa paslaşmalar biçiminde söz konusu olmuştur, şimdi ondan tekrar geri adım atılıyor, tekrar bir tashih düzenlemesi yapılıyor. Oysa ön alım olmalıdır fakat bunun istismarının engellenmesi için üzerinde çalışmak daha doğru olur. Birtakım yollar, yöntemler... Mesela, tapu müdürlükleri satış öncesi sınırdışlara tebligat yapabilir, komşuların muvafakati alınmadan alım satım yapılmayabilir, bunun gibi şeyler söz konusu olabilir.

Son olarak şundan bahsedeyim: Burada "Yerleşim alanlarında gelişim alanı ihtiyaçlarını karşılamak için..." diye başlayan o değerlendirme, esasen -ayrıntısına zaman sebebiyle girmeyeceğim, daha sonra üzerinde konuşacağım- bu tarım alanlarının parsel parsel satılmasını, özellikle de inşaat esaslı

bir biçimde tarım dışı amaçlarla kullanılmasını destekleyebilecek, güçlendirebilecek, imkân dâhiline alabilecek, hatta yasallaştırabilecek bir çerçeveye sahip; bu son derece tehlikeli, bunu kabul etmek mümkün değil. Yani “Bu meşhur beşli mi yazdırdı acaba bunu?” diye insan düşünmüyor değil, “Şu AKP’nin, AKP iktidarının iktisadi dayanak kaynakları inşaat baronları mı?” diye insan düşünmüyor değil.

Arkadaşlar, diğer konulara daha sonra temas edeceğim fakat şu yanılıcı yayına bir vurgu yapayım, ondan sonra da affınıza sığınarak bitireyim. Şimdi, yanılıcı yayın, bunun kriteri ne? Bülent Şık, Sağlık Bakanlığının başlattığı bir araştırmada uzun süre çalıştı. Aradan yanlış değilsem beş yıl civarında bir zaman geçti, Sağlık Bakanlığı bu verileri bir türlü açıklayamadı. En sonunda Bülent Şık makalesinde elde ettikleri verileri anlattı yani işte Trakya’da, Kocaeli’de, Antalya’da bazı tarımsal ürünlerde çok ciddi düzeyde toksik maddeyi rastlandığını, bunun halk sağlığı açısından büyük bir risk olduğunu, özellikle çocuklarda hormonal sistemi taklit ettiğinden dolayı kanser dâhil olmak üzere pek çok hastalığına sebep olabileceğini yazdı çünkü entelektüel dürüstlük bunu gerektirir, halktan bir şey saklanmaz. Zaten bunu yaptığı için on iki yıla yargılanıyor, hâlâ devam ediyor yargılaması ama hadi bakalım, şimdi, bunu bu tasarı çerçevesinde konuşalım. Kim karar verecek Bülent Şık’ın bilimsel nosyonunun ne olduğuna? Yani bu konuda otoriterlerden bir tanesi kendisi. Kim karar verecek? Yoksa şöyle mi olacak: Ya, bunu yazdığı... Daha önce, hatırlarsınız, Çernobil’de de olmuştu. Biz o zaman mektepteyiz, işte çay falan filan denildi, yazan çizen de oldu. Ardından bunlar hakkında soruşturmalar açıldı, gözaltına alınanlar oldu, tutuklananlar oldu. Bu olmaz arkadaşlar; bu, düşünce ve ifade özgürlüğüne kökten aykırı bir yaklaşım. Yani burada ben şu konunun sonuna kadar arkasındayım: Üçkâğıtlılık, gıdada taklit, tağşiş vesair şeyler yapanlara verebileceğimiz cezanın en ağırını verelim, hem de öyle para cezası olmasın. Para cezasını ödüyor, adam bir yerde merdiven altını yaptığı zaman onları bir şekilde hallediyor; o firmayı kapatıyor, ötekini açıyor. Daha önce bunlar işfa edildi ve aynı kişilerin başka adlar altında, başka ticari sınır altında başka işler yaptığını hep beraber gördük. Bu, para cezasına çevrilmeyen kesin hapis cezası olsun mesela. Bunları elbette cezalandıralım ama şimdi kamusal bir mesele olan gıda güvenliğinde iktidar dışında ya da iktidar mahfilleri dışında insanların söz söylemesini engelleyecek bir tutum içerisinde olursanız bunun adı demokrasiyi katletmek olur, düşünce ve ifade özgürlüğünü ortadan kaldırmak olur. Bu da son söyleyeceğim olsun.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ediyoruz.

Evet, şimdi, arkadaşlar, tabii, Komisyon üyelerimizden hemen hemen herkes konuştu, Komisyonumuzda olmayan milletvekili arkadaşlarımız var, onlara da kısa kısa söz vereceğim.

Evet, biraz daha bu konuda bize katkı sunacağınızı, vakit açısından düşünüyorum.

Bekir Bey, buyurun.

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Sayın Başkan, değerli üyeler; hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle ülkemiz açısından en önemli sektör olan tarım sektörünün sorunlarını tespit ederek çözüm üretmekle görevli olan bu Komisyonun sadece esas Komisyon olarak belirlendiği bir kanun teklifini görüşmek üzere toplanması konusunda eleştiri getirerek başlamak istiyorum. İçinden geçtiğimiz ve tüm dünyayı etkileyen küresel bir salgınla mücadele edilirken gıda temini ve güvenliği, çiftçi sorunları, doğa olayları nedeniyle meydana gelen tarımsal afetler gibi bu Komisyonu yakından ilgilendiren konularda herhangi bir çalışma yapmamış olmak bu Komisyonu gerçek gündeminden uzaklaştırmak anlamına geliyor.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak iktidar partisinin alışkanlık hâline getirdiği torba kanun yapım tekniğine uzun süredir karşı çıkmaktayız. Gerek Komisyon süreçlerinde yaptığımız konuşmalarda gerek hazırlanan muhalefet şerhlerimizde gerekse Genel Kurulda yaptığımız konuşmalarda bu yasa yapma tekniğinin hatalı olduğunu ısrarla dile getiriyoruz. Bu yasa yapma tekniğinin bir sonucu olarak tarımla ilgili birçok konuda Komisyon olarak görüşümüze danışılmadı. Bu teklif tarımla ilgili birçok değişiklik getirirken, tarımla ilgili neredeyse hiçbir soruna yeterli çözüm üretememektedir.

Değerli milletvekilleri, yıllardır tarımın ana sorunları çözülmeden gerekli tarımsal büyümenin, istihdamın, verim artışının ve ürün çeşitliliğinin sağlanamayacağını ifade ediyoruz. Bunların en başında gelen maliyet artırıcı unsurların çözümlenmemesi, elektrik, mazot, gübre, ilaç gibi girdi maliyetlerin dünya fiyatları üzerinde seyretmesi ve piyasa manipülasyonları sektöre büyük zarar vermekte. Tarımsal üretimde kullanılan ÖTV'nin kaldırılması bunun ilk adımlarından biri olmalıydı. Ancak geçtiğimiz günlerde bu konuyla ilgili grubumuzun verdiği kanun teklifi yine iktidar tarafından Genel Kurulda reddedildi. En büyük girdi maliyeti sorunu çözülmeden çiftçiyi nasıl rahatlatmayı düşünüyorsunuz?

Bir diğer sorun, tarım arazilerinin parçalı ve dağınık yapısı. Tarım arazilerinin çok parçalı ve dağınık yapısı üretim maliyetlerini artırmakta, modern teknolojinin uygulanmasını ve ulaşım alanının inşasını zorlaştırmakta, çiftçinin kazancını düşürmekte ve tarımsal rekabetle tüketici fiyatlarını olumsuz etkilemektedir. Bu sorun çiftçilerimiz TARSİM sigortası yaptırırken de ortaya çıkıyor. Arazi parçalanması veya miras gibi sorunlar sebebiyle ÇKS'ye kayıt edilemeyen araziler var. Tarım sigortası için tapu ve kira kontratını esas alan ÇKS nedeniyle ihtilaflı ve intikal yapılmayan araziler güvence altına maalesef alınamıyor. Bu arazilerde ekim yapanlar ÇKS kaydı olmadığı için herhangi bir doğal afette karşılaştıkları zararı tazmin edemiyor.

Değerli üyeler, TARSİM'le ilgili sıkıntılar özellikle Mayıs ayında yaşanan hava kaynaklı doğal afetlerde bir kez daha karşımıza çıktı. Üreticilerin TARSİM'e güveni kalmamış. 2002 yılında ÇKS'ye kayıtlı çiftçi sayısı 2 milyon 588 bin iken bu sayı 2018 yılında 2 milyon 103 bine düşmüş. AKP döneminde 682.265 kişi üretimden ayrılmış. On dört yıllık geçmişi olan TARSİM sisteminin, üreticilerinin dertlerine çare bulamadığı, yıllar itibarıyla sorunlarının azalması gerekirken daha da arttığı görülmektedir. Bugün çiftçilerin sadece yüzde 30'u ÇKS'li ve yine sadece yüzde 13'ü TARSİM'e kayıtlı. ÇKS'ye kayıtlı olmayan çiftçi TARSİM yapamıyor, oysa ÇKS'ye kayıtlı olmayan ama çiftçilik yapan çok sayıda üreticimiz var, buna rağmen TARSİM yaptırılanlar çok az.

TARSİM 2019 verilerine göre ülkemizde ekilen 197 milyon dekarın sadece 26 milyon dekarı yani yüzde 13'ü sigortalı görünüyor, hayvancılık sektöründeki sigortalılık ise çok daha az. 2018 yılı TÜİK verilerine göre 18 milyona yakın büyükbaş hayvanın yüzde 7'si yani sadece 1 milyon 330 bini sigortalı, küçükbaş hayvancılıkta ise oran yüzde 5'i bulmuyor. 48 milyon 500 bin civarındaki küçükbaş hayvan varlığının 2 milyon 305 bini sigortalı görünüyor.

Değerli milletvekilleri, TARSİM kurulduğu günden itibaren sürekli prim artışı yoluna gitmiştir. Bazı üreticilerin sigorta taleplerini riskli kategorisinde değerlendirerek reddetmiş ve üreticiler arasında ayrımcılığa sebep olmuştur. Sigortalıların mağduriyetini gidermede TARSİM maalesef yetersiz kalmıştır. Yaşanan afet nedeniyle zarara uğrayan çiftçiler bir taraftan da sigorta primini ödemek durumundadır. TARSİM sigorta primlerinin çok yüksek olduğunu defalarca gündeme getirdik ancak bu konuda herhangi bir çalışma yapılmadığı gibi, doğal afet ve benzeri olağanüstü durumlarla karşılaşan çiftçilerimize prim ödemeleri konusunda herhangi bir destek sunulmamaktadır. Bu durumdaki çiftçilere destekleme ödemesi yapılmalı ya da sigorta prim ödemeleri ertelenmelidir. TARSİM sigorta kapsamı mutlaka genişletilmeli, tüm ürünlerde ani sıcaklık değişimi, aşırı sıcak ve aşırı soğuk TARSİM kapsamına alınmalı, don olayı da tüm ürünler için teminata dâhil edilmelidir. Tarım Bakanının geçtiğimiz günlerde

bu konuyla ilgili bir açıklaması oldu. 2001 yılı itibarıyla bu hâllerin de sigorta kapsamına alınacağıyla ilgili çalışma başlattıklarını ifade etti. Peki, bu yıl zarar gören çiftçilerimiz ne yapacak? Biz elbette bu konunun yakından takipçisi olacağız.

Coronavirüs salgınıyla zor bir dönem yaşayan üreticilerimiz bir de doğal afetle karşı karşıya kaldı. Üretici birçok yerde ikinci defa ürün ekiyor ve masrafları 2'ye katlanmış durumda ancak hiçbir yardım alamıyor. Bu doğal afetler sonrası ürün veriminde kayıp yaşanacağı için tüketiciler meyve, sebze ve diğer tarımsal ürünleri de daha pahalıya alacak. Zaten borç yükü altında üretim yapmakta zorlanan çiftçinin maliyetleri daha da arttığı için borçları da artacak, geliri de düşecek. Bütün ülkeler coronavirüs nedeniyle tarımsal üretimde aksama olmasın diye çiftçisine destek olurken ülkemiz çiftçisi doğal afetlerde bile maalesef yardım alamıyor.

TARSİM dışında, 2090 sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanun'la çiftçiler doğal afetlerden korunmaya çalışılıyor ancak bu kanun da çiftçiyi koruyamıyor. TARSİM yapmamış, 2090 sayılı Yasa'dan da yararlanamayacak olan çiftçinin ise doğal afetten zarar gördüğünde başvuracağı bir kurum yok. Yetkililerin mutlaka üreticiye yardım etmesi, destek olması gerekmektedir. Bir an önce üreticilerin uğradıkları zararlar tespit edilmelidir. Zarar gören üreticiye mutlaka nakdi yardım yapılmalıdır. Doğal afetlerden zarar gören üreticilerin borçları mutlaka ertelenmelidir. Bununla birlikte yeniden ürün ekecek olan üreticilerin mazot, gübre, ilaç, tohum gibi girdileri mutlaka devlet tarafından karşılanmalıdır. TARSİM sigorta kapsamı genişletilmeli, bütün üreticilerin ürünlerini sigortalayacak bir sistem mutlaka oluşturulmalıdır. 2090 sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanun revize edilerek çiftçiye yardım yapılacak hâle getirilmelidir. AFAD'ın çiftçiye destek vermesi için kolaylıklar sağlanmalı, mutlaka üretim planlaması yapılmalı, bölgelere göre risk haritası çıkarılmalı ve üretim deseni belirlenerek üretim planlanmalıdır. Tarımsal üretim sigortası primleri bu risk haritasına göre yeniden oluşturulmalıdır.

Değerli milletvekilleri, TARSİM'in sorunları bunlarda da bitmiyor. Bir başka sorunlu alan ise eksperler. Çiftçilerimiz, özellikle eksperlerle ilgili oldukça fazla şikâyetle bulunuyorlar. Sel basan tarlalara, fırtına zararına uğrayan tarlalara sıfır hasar raporu düzenlenmesi buna örnek olarak verilebilir. Hasar tespitlerinin konunun uzmanı olmayan eksperler tarafından yapıldığı, hatalı düzenlenen eksper raporları nedeniyle de birçok hasarın karşılanmadığı ya da eksik karşılandığı ifade edilmektedir. Tarım sigorta eksperlerinin sundukları hizmeti gereği gibi yürütüp yürütmediğinin etkin bir şekilde denetlenmesi gerekiyor. Yürüttükleri hizmette kusur tespit edilen eksperlere yaptırımlar gecikmeden ve caydırıcı bir şekilde uygulanmalıdır. Hatalı eksper raporları neticesinde mağdur olan çiftçiler tespit edilerek mağduriyetleri giderecek önlemler alınmalıdır, bu da acilen çözülmesi gereken önemli bir sorundur. Çiftçilerin, sigorta bilincinin gelişmesini sağlamaya yönelik adımların mutlaka atılması gerekmektedir. Primleri düşürmek, kapsamları genişletmek, objektif hasar tespitlerinde bulunacak işinin ehli eksperler yetiştirmek ve çiftçiye gerçekten sigorta güvencesi altında olduğunu hissettirmemiz gerekiyor. Çiftçinin, TARSİM'e karşı kaybettiği güveni yeniden kazandırmalıyız.

Hepinize teşekkür ediyorum, çok sağ olun.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın İlhami Bey.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Gene istirham ediyorum. Tabii, sizlerin, hitabetiniz kuvvetli ve uzundur.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Kısaltacağız Hocam.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Ondan ilerleyen zamanlarda yine yararlanacağız, merak etmeyin.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – İnşallah Sayın Başkanım.

Şimdi, arkadaşlar, Tarım Kanunu da var gündemde, tarımı konuşuyoruz, doğru. Tarım Kanunu'na bakarsak eğer, tarımsal destekler tebliğinin şu ana kadar yayınlanmış olması gerekiyor. Eğer kanuna uyuyorsak, kanuna göre hareket ediyorsak Tarım Kanunu'ndaki 19'uncu maddede tarımsal destekleme tebliğinin ocak ayı içerisinde, en geç şubat ayının başında yayınlanmış olması gerekiyor ama geldiğimiz dönemde geçen yıl ve bu yıl... Geçen yıl 23 Ekim olması lazım, yanlış hatırlamıyorsam, bu yıl hâlâ daha -haziranı bitirdik sayılır, temmuz geldi- tarımsal destekleme tebliğinden ses seda yok. Herhâlde sarayın 1.100 odası var, sarayın odalarında Bakanlığın hazırlamış olduğu tebliğ kayboldu diye düşünüyorum. İnşallah, bir an evvel Cumhurbaşkanlığı tebliği bulur ve yayınlar diye temenni ediyorum.

Şimdi, arkadaşlar, Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonundayız, hep çelişkilerle yürüyoruz. Ya, desteğin niçin verildiğini ben merak ediyorum. Çiftçiye tarımsal destekler niçin verilir? Sayın Bakan Yardımcısı bakıyor bana, göz göze geldik. Tarımsal destek niçin verilir? O ürünün, o çiftçinin desteklenmesi yolunda verilir, üretimin yapılması anlamında verilir ve kolaylaştırılması, özendirilmesi için verilir. Sayın Başkanım, tarımsal desteklerden vergi, stopaj alınır mı? Evet, kanunda “Yüzde 25'e kadar stopaj ve gelir vergisi alınabilir.” diyor. Ya, siz destek veriyorsunuz, sağ cepten verip sol cepten kesiyorsunuz. Devlet, Bakanlık üretsin diye çiftçisine destek veriyor ama kalkıp vergi almaya çalışıyor. Yani gözü dike dike Türk çiftçisine dikmişsiniz, maşallahınız var, nazar değmesin.

Orada, Sayın Vekilimin dediği gibi 5'li bir çete var, siz onların, kanunen çıkmış olan vergi borcunu sileceksiniz amma velakin alın teriyle toprağı işleyen, ekmeği işleyecek olan çiftçimize vermiş olduğunuz tarımsal destekten kalkacaksınız gelir vergisi, stopaj keseceksiniz. Pes doğrusu size, pes doğrusu diyorum. Evet, bir an evvel bu yanlıştan vazgeçilmesi gerekiyor. Sayın Komisyon üyeleri, Sayın Başkanım, sayın Bakanlık temsilcisi arkadaşlar, Bakan Yardımcım; döndükten sonra bir bakın kanuna. Bir de insafsızlık ha, merak etmeyin, yine insafsızlık diyorum, kanun size yüzde 25'e kadar yetki veriyor. Utanın diyorum. Hem destek veriyorsunuz hem de o verdiğiniz destekten para kesiyorsunuz.

Yine, bakınız, geçtiğimiz günlerde Bakanlık temsilcileri Sayın Cumhurbaşkanımıza çok güzel gaf yaptırdınız. Çıktı pandemi döneminde “Ulusa Sesleniş”te dedi ki: “2020 yılı tarımsal desteklerinin yarısından fazlasını ödedik.” Arkadaşlar, siz bizim aklımızla dalga mı geçiyorsunuz? Sizin bizi hakikaten ne yerine koyduğunuz merak ediyorum. Daha tebliği çıkmamış olan bir desteği Sayın Cumhurbaşkanına “Ödedik.” diye söyletiyorsunuz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 2020'de ödenecek olanları dedi.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Başkanım, bakarsınız. Lütfen, ben tamamlayayım, bakarsınız. Çünkü biliyorsunuz, benim söylemlerimde, daha önce de sizinle bir şeyimiz oldu, belge sundum. Bu konuda da...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Sen hep haklı çıkmışsındır.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Çorum, Alim Gürsu -ismini de söylüyorum- Ziraat Bankası Alaca Şubesi. Bakın, hatırlıyorum çok net.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet, tamam.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Yine, burada da Cumhurbaşkanına yanlış bilgi verdiniz. Bu da yetmedi, Sayın Cumhurbaşkanına bir de dedirtiniz ki: “CHP Genel Başkanı saman ithal edildiğini söylüyordu.” Evet, bunu söylettiniz ama biz de ne yaptık? Gittik ispat ettik.

Şimdi, arkadaşlar, işin daha da kötüsü var: Ayçiçeği kabuğu geliyor, evet, ayçiçeği kabuğu geliyor. Ama bir de Ukrayna ve Rusya'daki fabrikalarda çıkan ayçiçeği kabuğundaki yağ oranı yüzde 20'lerde. Evet, arkadaşlar, sizin o getiren yandaşlarınız o yağları sıkıyorlar, kabuğunun tonunu da benim çiftçime 670 liradan satıyorlar. Evet, KDV yok, vergi muafiyeti yok -oh ne âlâ dünya- getir yüzde 20'lerde olan ayçiçeği kabuğu yağını. Ve devleti vergi yönünden de zafiyete uğratiyorsunuz. Bir an evvel bu konunun da gözden geçirilmesi... Çünkü bakıyorum, ilk dört ayda müthiş bir ayçiçeği kabuğu ithalatı olmuş ve adam utanmadan SMS atıyor, "İthal pelet ayçiçeği kabuğunu 670 liradan satıyorum." diyor benim kendi seçim bölgemde. Ve daha neler var, neler!

Bakınız, ben beklerdim ki bugün bu kanunun içerisinde... Geçtiğimiz günlerde ve daha öncesinde pandemiyle beraber başlayan süreç var ve tarımda Türkiye'nin her bölgesinde neredeyse doğal afetle baş başa kaldık. Pandemiyle beraber doğal afetin birleşmiş olduğu bu süreçte çiftçilerimizin Tarım Kredi Kooperatiflerine, Ziraat Bankasına olan borçlarının yapılandırılmasıyla ilgili maddeleri de bu kanun teklifinin içerisinde görmeyi beklerdim; Sayın Milletvekilim, bu beni mutlu ederdi, onurlandırırdı ve yüreğim rahat bir şekilde elimi de kaldırırdım ama bakıyoruz, olmayacak şeylerle uğraşıyoruz.

Yine, bakınız, gelin çiftçinin önünü açalım diyoruz, hem tarım sigortasında hem de diğer konularda, tarımsal desteklerde sıkıntılar var diyoruz ve çiftçi artık dönemez hâle geldi. Sayın Hatay Vekilimiz diyor ki: "Arazi varlığı arttı." Sayın Vekilim, sizin zihniyetinizi ben size gönderiyorum. Ben, o topraktan çıkan buğdaya, oradan çıkan arpaya, oradan çıkan yulafa, oradan çıkan ayçiçeğine bakarım, pamuğa bakarım. Amik Ovası'nı su bastığında çiftçinin feryadını da... Bizim arkadaşlarımız o bölgedeydiler, doğal afet bölgesinde. Tüm Türkiye'yi gezdik. İsterdim ki sizlerin de o şekilde sahada olmanızı; çiftçileri, tarım arazilerindeki fiyat artışıyla değil, çiftçinin üretmiş olduğu üründen daha fazla kazanç sağladığını söylemenizi beklerdim. Bu konuda sözü iade ediyorum size, bilginiz olsun.

Diğer bir konu da arkadaşlar, Konya Şekerimiz varmış, PANKOBİRLİK'in iştiraki Konya Şekerimiz varmış! Pandemiyle beraber birden kolonya ihtiyacımız çıktı yani etanol çıktı. Ne yaptı Hükümet? Hemen operasyon yaptı; petroldeki, işte, benzindeki etanol oranını aşağıya düşürdü, işi kotarmayla ilgili. Konya Şekerin fabrikası olmasaydı vay hâlimize diyorum. Şimdi ben buradan Komisyon aracılığıyla hem Sanayi Bakanına hem de Hazine Bakanına sesleniyorum: Ya, gelin şu işten bir vazgeçin de -15 tane şeker fabrikası özelleştirme kapsamında- şu fabrikaları şu PANKOBİRLİK'e verelim de, çiftçinin ortak olduğu kuruluş gelsin bu fabrikayı işletsin de etanol için ele avuç açmayalım bir sıkıntı olduğunda, hem de şeker pancarı üretimini de artıralım. Biliyorsunuz, şeker pancarı sadece şeker ihtiyacı değil, birçok alanda da tarımın ve sanayinin ham maddesidir.

Yine, bakınız -sabahki konuşmamda da ifade ettim- övünerek açıklanan bir taban fiyatı var. Ya, ben merak ediyorum: Bu ülkede kaliteli ürün üreten çiftçiye, üreticiye ceza mı veriyorsunuz sizler? Evet, daha önce bakarsanız... Hiç mi bakmadınız sevgili bürokrat arkadaşlar veya Bakanlıktaki yetkili arkadaşlarımız? Toprak Mahsulleri Ofisinin bir sistemi vardı, prim usulü vardı; kim kaliteli üretiyorsa ona ilave prim veriliyordu. Ya, iki yıldan beri bunu da yok ettiniz. Yani, kaliteli ürün üreten çiftçinin primine dahi göz diktiniz. Yahu, gelin, şu yanlıştan vazgeçin. Bizim derdimiz, kaliteli ürün üretmek. Ülkeyi zaten yemliğe çevirdiniz. Dışarıdan bir avuç Rusya, Ukrayna ve Azerbaycan'daki sanayiciye veya tüccara, oradakilere ithalattla dövizleri akıtıyorsunuz. Ya, siz gidin gerçek üreticiyi, çiftçiyi primle destekleyin ki kaliteli üretilen o zaman destek vermiş olursunuz, üretmesini sağlarsınız. Ama siz ne yapıyorsunuz? "Kaliteli üretmesin, ben ithal edeyim." Ondan sonra kalkıp diyorsunuz ki: "Onda ihracatçınız." Evet, merak ediyorum ben şimdi: Dâhili işlemde gelen, o Sayın Başkanımızın ifade ettiği rakamlar vardı, geçen yıl 9,8 milyon tondu. Acaba bu dâhili işlemcilerle üç aydı, altı aydı... Arkadaşlar,

bu ceza işi ne olacak? Bu mallar çıkmadı, bu malların hepsi iç piyasada tüketildi. Şimdi, ben merak ediyorum, bir vekil olarak da soruyorum: Birilerine gene mi peşkeş çekildi, yine rant mı sağlandı? Evet, onlar ne zaman çıkacak? Cezası var mı arkadaşlar, merak ediyorum.

Şimdi, arkadaşlar, Tekirdağ'da -birazcık da bilgi vereyim, Sayın Başkanla da paylaştım aslında-kendi ilimde de güzel işler oluyor, merak etmeyin. Devletin yapmadığı mera ıslahını benim Büyükşehir Belediyem şu anda üçte 1 tamamladı. 330 bin dönümden 110 bin dekarlık arazinin ıslahını tamamladık. Büyükşehir Belediyesi bunu yaptı. Yine, bakınız, 22 bin küsur tane, 22.500 taneye yakın arı kovanı dağıttık; daha yeni, dün arı kovanı dağıtımımız vardı. Ve ne kadar güzel ki ilimizde üretilen balan dünya 2'nciliği çıkardık. Ergene köylülerimizin üretmiş olduğu bal 2020'de dünya 2'nciliğini aldı, bu onur bize yeter. Demek ki doğru proje yapmışız. Şimdi, Bakalığın bir zamanlar bedava yaptığı şap aşısı vardı, hatırlarsanız, aşlarımız vardı; sonra kalktınız -demek ki hazineye para bitti- geldiniz, gene çiftçiye, çiftçinin aşısına göz diktiniz. Ama Genel Başkanımızın talimatıyla bütün belediyelerimize yazı gönderdik; işte, örneği de burada. Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi de 26/6/2020 tarihinde Tarım İl Müdürlüğüne Valilik kanalıyla yazı gönderdi "Bütün küçükbaş, büyükbaş hayvanlara yapılacak aşuların -koyundan tut ineğe, ne aklınıza geliyorsa- çiçek aşısından brusellasına kadar, kuduzuna kadar ne varsa hepsinin parasını ben ödeyeceğim, eğer izin verirsiniz tabii." diyor. Ben izin vereceğini ümit ediyorum, olumlu düşünüyorum çünkü doğru iş yapılırsa... Biliyorsunuz, aynı şey pandemi sürecinde büyükşehir belediyelerimize, belediyelerimizin yapmış olduğu yardım kampanyasında "paralel devlet" de söylendi. Burada da herhâlde "Bu belediyelere 'paralel devlet' dersiniz." diye korkuyorum. Bütün aşuların bedelini Büyükşehir Tarımsal Hizmetler Dairesi karşılayacak. Rakamları, fizibilitesi de bitti, hazır. İnşallah, buna izin çıkar.

Yine, bakınız, hafta sonu bir tören vardı Tekirdağ'da Ergene'yle ilgili. Tekirdağ şu anda kanserden ölümlerde birinci sırada; ikilerde, üçlerdeydik birlere geldik. Geçenlerde de yine Sayın Edirne Milletvekilimizle de karşılıklı olarak söylemiştik, konuşmuştuk. Şimdi, bugün, kalkmış, eski Sayın Bakan diyor ki: "Suçlu belediyeler. DSİ yaptı." Sayın Bakan -daha önce de ifade ettim- bilmiyorsa da ben buradan, Komisyondan ona göndereyim. Burada değerli Devlet Su İşlerinde görevli bürokrat arkadaşımız var, vekil arkadaşımız şu anda ama... DSİ bütün paraları belediyelerden tahsil etti arkadaşlar, ediyorlar. Yani kimse kimseye mal bağışlamadı. Eski Sayın Bakanımız çıkmış, bugün, mal bağışlanmış gibi açıklama yapıyor, Trakya'daki bütün belediyeleri, Edirne'deki, Kırklareli'deki, Tekirdağ'daki belediyeleri suçluyor.

Şimdi ben o zaman soruyorum Ergene havzasıyla ilgili. Su profesörü hocamız da var. eğer Hasan Hocam bizi dinlerse... Hocam, biliyorsunuz çok önemli bu konular, sizin su konusu.

Değerli arkadaşlar, Ergene'yle ilgili merak ettiğim soru şu: Sanayi atıkları biyolojik arıtmayla çözümlür mü? Hocam, çözümlür mü?

HASAN KALYONCU (İzmir) – Atığın tipine bağlı olarak uygulanacak sistem belli.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bir dakika... Ben bitireceğim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Bitsin, vereceğim size.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Arkadaşlar, evsel atıklarla biyolojik arıtma yapmışız, eyvallah. Oradaki sanayi atıklarında kadmiyum, lityum, bir sürü ağır metaller var, tuz var, renk var. Ya, biyolojik arıtmayla bunu çözebilir misiniz? Çözemediler zaten, çözülemeyecek ama geldiğiniz noktada Marmara'yı altı ayda bitireceğiz çünkü ne tuzu ne rengi çözdüler. Belediyelerin evsel

atıklarının arıtmaları zaten yapılıyor, bitecek -bitiyor da bitenler de var- ve sanayi atıklarını olduğu gibi Marmara'ya basacağız. Aynı Haliç'te yaptığımız gibi, temizledik ama maalesef, geldiğimiz noktada yine kirlilik artmaya başladı. Marmara'yı en kısa sürede yok edeceğiz.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Dediğin sistem farklı bir sistem.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Hocam, her neyse, bakacağız.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Arkadaşlar, kanuna dönersek...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Hocam, ben devam edeyim.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Soru sordun, cevap veriyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – İlhami Bey...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bitiriyorum Hocam.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Özgür dilerim, bitireceksiniz.

Genellikle, tarım ve hayvancılığın, bütün sektörün birikmiş problemlerini bu Komisyon halledemez, burada hallolmaz zaten.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, şu anda gündemde güncel bir konu. Ben Tekirdağ Milletvekili olarak ve Mecliste de benim siyasi görüşüm yazılmıyor “Tekirdağ Milletvekili” olarak yazar. Şey yazmışlar işte “Güneşi göreceğiz, ışığı göreceğiz.” diye. Bir bakıyorsunuz, sadece AK PARTİ milletvekilleri, belediye başkanları. Oradaki diğer belediye başkanlarının da olması gereken bir programa dahi dâhil edilmemesini ben burada esefle kınıyorum.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Şimdi, İzmir'i de ben anlatmaya başlarım.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sırası geldiğinde anlatırsınız Hocam, ben sözümü bitireyim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Biyogüvenlik Kuruluyla ilgili sabah da konuşuldu. Ya, bir Biyogüvenlik Kurulu vardı, lağvettik.

Arkadaşlar, GDO almış başını gitmiş, GDO'lu bir sürü ürün var. Dünyada, Avrupa'da GDO'lu ürünlerin üretilmesi ve pazarlanması yasaklanıyor, biz gene GDO'lu ürünlerin kontrolünü sağlayan Biyogüvenlik Kurulunu iyice lağvettik, boş ettik. Biyogüvenlik Kuruluyla ilgili, Bakanlığım bana göre bir an evvel tekrar, eskisi gibi sorumluluk alması lazım. İşte, bakınız, kanserden ölümler. Ben, yeğenimi kaybettim, 41 yaşında kanserden kaybettim -meslektaşınız, veteriner hekim- ve içimizi yanıyor

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Biliyorum. Allah rahmet etsin.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Yine, bakınız, daha önce dediğim gibi, şeker fabrikalarını lütfen, lütfen diyorum... Ülkenin, tarımın geleceği ve ülkenin kalkınmasının geleceği. İnşallah bir daha pandemi süreci yaşamayız etanol ihtiyacımız olmaz ve bunun için de dua ediyoruz ama geldiğimiz noktada Sayın Başkanımızın söylediği bir cümle vardı çayla ilgili, beraber gittik çayı ziyaret ettik, dolaştık oralarda, dinledik. Sayın Cumhurbaşkanının bir sözünü ben size, kulaklarınıza şöyle tatlı bir şekilde sesleneyim: “Ya, Allah'ın verdiği çaya kota ve kontenjan konulmuş.” Bunu söyleyen Recep Tayyip Erdoğan. Tam on sekiz yıl geçmiş arkadaşlar, on sekiz yıldan beri ne kota değişmiş ne kontenjan. Ya, elinizi tutan mı var? İktidardasınız, tek başına iktidardasınız, söyleyen lideriniz, Cumhurbaşkanı veya Başbakan. On sekiz yıldan beri çayda kota devam ediyor, “Allah'ın verdiği çaya kota, kontenjan mı olurmuş.” diyor. Evet, on sekiz yıldan beri bu devam ediyor. Yine, bakınız, geldiğimiz noktada ülkenin tarımını konuşacağımız yerde, çiftçiye destek olacağımız yerde biz olmayacak şeyleri konuşuyoruz ve

ne kadar güzel ki yapboz tahtasına dönmüş bu iş, aynı diğer kanunlarda olduğu gibi. Maden Kanunu ben geldiğimden bu tarafa 3-4 kere değişti, iki yıllık vekil oldum; Tarım Kanunu'nda da yok işte komşu parselle ilgili olsun, artı satamazsın yetkisi veya küçük parçaları satamazsın... Konjonktürü görmeden işte kanunlar bunları buraya getiriyor. Eğer siz sahaya çıkıp bu STK'leri, bu işle iştiğal eden kurumları, temsilcilerini, sahadaki insanı dinleseniz böyle hatalar yapmayız; ondan sonra tekrar düzeltmeye çalışıyoruz. Geldiğimiz noktada, bir an evvel, bana göre, kanun yaparken sadece belli, kapalı kapılar arkasında değil, birçok görüşü alarak yapılması doğru olacaktır diye düşünüyorum. En azından bu kanun Tarım Komisyonuna geldi yani başka komisyona da gidebilirdi; genelde tali komisyon oluyoruz, ilk defa ana komisyon olduk, bu da bir başarı diye düşünüyorum ama bunların artmasını bekliyoruz.

Şimdi, içkiyle ilgili ilginç bir anıyı da anlatayım, ondan sonra toparlayacağım Başkanım. Şimdi arkadaşlar, gülün gülün, Ankara'da da restoranlara gittiğiniz zaman yanınızda artık alkol götürüyorsunuz, evet kendi alkolünüzle gidiyorsunuz, çantanızda alkolle.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Ne diye?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Neden acaba? Fiyatlardan dolayı, insanlar artık çekinmeye... Amma velakin kaçakçılığı da arttırdınız. Bak, hiç aklınıza geliyor mu o sahte içkilerden ölen insanlar, kör olanlar?

HASAN KALYONCU (İzmir) – Yani, serbest mi oldu?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Hocam, bakınız, cezayla hiçbir yere gidemezsiniz. Ne kadar çok ceza yaparsanız paralel bir yol bulunur, insanlar bir yol bulurlar. Bakınız, insanlar buluyorlar bir yolunu.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Hiçbir konuda cezaya gerek yok.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Ben, şimdi, bakınız, iyi niyetle ilgili bir şey bekliyorum. Şekerle ilgili, orada nişasta bazı şekerle ilgili çok şey bir madde var. Valla ben bu madde içerisinde bir bit yeniği, bir şey bekliyorum ne çıkacak ilerleyen saatlerde. İnanın, artık her şeyden korkmaya başladık. Bu ülkeyi düşünmüyorsunuz, bu ülkenin sağlığını düşünmüyorsunuz. Kalkıyorsunuz, işte "Paramız varda, ithal ediyoruz." dediniz. Bir yerden Bakan diyor ki: "Biz hayvan ithalatını durdurduk." Bir bakıyorsunuz Mersin'den, Tekirdağ'dan Türkiye'ye hayvan ithalatı var. Ne oldu? O dün dündür, bu bugün hesabı... Aynı, Süleyman Demirel'in sözü var: "Dün dündür, bugün bugündür." Ya, arkadaşlar, devlette bir yönetim sistemi vardır -devlette böyle sistem olmaz- karar alırsın, uygularsın. Ama bizde nedir? Karar anlık. Nasılsa Bakanlar karar alıyor, Cumhurbaşkanı nasılsa, sanki danışıklı dövüş var, ardından olaya müdahale ediyor. Ama burada Cumhurbaşkanı da aldandı, o da dedi ki: "İthalatı kestik." Onun da 26 Ekim 2019 olması lazım, tam tarihi hatırlamıyorum, 26 Ekim 2019. Sayın Bakan Yardımcım kafa sallıyor, o da o gün deklare etti ama daha bitmeden ülkeye besilik hayvan da getirdiniz, her şey getirdiniz. Ondan sonra kalkıyorsunuz millilikten, yerlilikten bahsediyorsunuz. Arkadaşlar, gerçekçi olalım. Lütfen, milliyetse, yerliyse yerliliği destekleyelim. Şimdi, ben merak ediyorum, sizin hangi çiftçiyi desteklediğinizi, hangi ülkeyi desteklediğinizi anlayamıyorum. Olmayacak sıfır gümrüklerle birçok ürünü Türkiye'ye açtınız. Yani bu ülkede her şey üretiliyor idi, bu ülkede her şey fazlasıyla üretilip yurt dışına gönderiliyor idi; ne oldu da birden ithalatçı konumuna geldik? Evet, ithalatçı konumuna geldik, dünyanın her yerinden ne varsa Türkiye'ye geliyor. Yahu ülkeyi çöplüğe çevirdiniz, ithalat cenneti oldu ülke.

Bakınız, hâlâ daha tarımsal destekler açıklanmıyor dedik, çiftçi pamuğunu da ekti, ayçiçeğini ekti.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – İlhami Bey, bir daha başa döneceksen...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Yok Hocam, bitiriyorum ben.

Çiftçi ürününü sattı, hâlâ daha 2019 ürününün prim desteği ortada yok. Ya o zaman nasıl iş yapacağız merak ediyorum. Şimdi bunları söyleyince de kusura kalmayın, acı gelmesin arkadaşlar. Mızrak çuvala sığmazmış biliyorsunuz, bunlar da –gerçekler- mızrak gibi ortaya çıkıyor bir şekilde. Bir an evvel tarımsal destekleri ve dört yıldan beri artmayan ayçiçek prim desteğini, pamuk desteğini artıralım. Gidip biz Rusya’daki, Ukrayna’daki çiftçileri desteklemeyelim arkadaşlar; ithalatı desteklemeyelim, biz içerideki üreticiyi destekleyelim.

Bakınız, sulamayla ilgili ve elektrik borcuyla ilgili Danıştay 10. Dairesinin kararı var, ona rağmen uygulamıyorsunuz. Tebliğ çıkartıyorsunuz “Biz uygularız.” Şimdi onunla ilgili kanun teklifi de verdik Sayın Başkanım, gelin hep beraber onların da önünü açalım. Çiftçinin hiçbir ürününe, hiçbir şekilde alet ekipmanına, hırdavatına, desteğine haciz konulamaz. Nasıl yaşlıların maaşına haciz konulamıyorsa çiftçinin de karnını doyurduğu, ailesine baktığını, ülkesini doyurduğu –o fabrikası onun- kendi fabrikasının üretiminden onu men etmeyelim, onların önünü açalım diyorum.

Sabrınıza teşekkür ediyorum. Daha konuşacağımız maddeler var ama benim kafama takılı bir madde var, ilerleyen saatlerde inşallah arkadan bir madde gelip önümüze çıkmaz diye temenni ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Eyvallah.

Şimdi, arkadaşlar, madde çok, herkesin zaten yeterince konuşmaya fırsatı olacak. O yüzden, bence marabayı çok zorlamadan, telef etmeden milleti yavaş yavaş biraz daha, kısa kısa, maddelerde yine söz vereceğiz. Herkes bunaldı yani ben onun da farkındayım ama hiç ilerleyemediğimiz için ara da veremiyoruz.

Şimdi, son 3 arkadaşımız var. Lütfen meramlarımızı kısa kısa bildirebilirsek...

Buyurun.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bu teklifi hazırlayarak gündeme getiren değerli milletvekilleri ve başta Tarım ve Orman Bakanlığımız olmak üzere ilgili bakanlıkların hazırladığı bulunan değerli yetkilileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sevgili Ayhan Barut Vekilimizin annesi Sakine Hanım’ın vefatı dolayısıyla başsağlığı diliyorum bir kez daha, mekânı cennet olsun.

Sayın Başkan, size bu sorum, özel: Bunlar şahsınıza mı ait, dağıtılan bu şeyler yoksa Komisyon olarak mı dağıtıldı?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Benim şahsıma ait.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Güzel, teşekkür ediyoruz ama “Tarım Orman Komisyonu” demişsiniz; Tarım, Orman ve Köyüşleri Komisyonu yazmak uzun geldi herhâlde.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Yazan onu becerememiş.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Peki, teşekkür ederim.

Şimdi, tabii, tarım sektörünün meseleleri o kadar çok, o kadar büyük; belki hiçbir sektör bu kadar yoğun, bu kadar kapsamlı, bu kadar önemli ve büyük meselelere sahip değil. Dolayısıyla buradaki bütün muhalif vekil arkadaşlarımız da -doğal olarak- fırsat buldukça Meclis çatısı altında bu sorunlara ve çözümlere yönelik –ben de dâhil- Bakanlığımızın da bürokratlarını, yetkilileri, çok sık göremediğimiz Bakanlık yetkililerini hazırladığı bu sorunlara dikkat çekme gayreti içinde oluyoruz.

Şimdi değerli arkadaşlar, acı bir söz ama söylemek zorundayım: Türk tarımının nasıl ve hangi nitelikte yönetildiğini bugüne kadar -belki de AK PARTİ'nin iktidar döneminde, biraz öncesine de gidebiliriz- bu önümüze gelen tekliflerin niteliğinden anlayabiliyoruz. Torba kanun niteliğinde gelen bu kanun teklifleri aslında bir temel kanun niteliğinde kabul edildiği için ve Meclis Genel Kuruluna indiğinde de madde madde değil, kanunun, sonuçta tümü oylanarak, herhangi madde üzerinde belki kabul oyu kullanabilecekken veya tümü üzerinde kabul oyu kullanabilecekken veya ret oyu kullanabilecekken tamamı üzerinde bir karar vermek durumunda kalıyoruz. Bu da torba kanunla yasalaşan ve değişik kanunlarda değişikliğe neden olan nitelsiz değişiklikleri de beraberinde getiriyor. Bütünsel olarak baktığımızda, belki, gerçekten, hepimizin kabul edeceği, arkasında duracağı maddeler olmasına rağmen bütünü içerisinde ağraz çıkaran maddeler nedeniyle bütününe karşı çıkmak zorunda kalıyoruz. Ve bu da tabii, nitelikli bir yasama faaliyetini gerçekleştirme imkânını bize sunmuyor, bunu özellikle belirtmek istedim.

Şimdi, dolayısıyla burada, mesela bugün önümüze gelen kanun teklifinde 12 ayrı kanunda ki Türkiye Radyo Televizyon Kanunu da var bunun içerisinde tabii, o da tarımla ilgili bazı meseleler, taşıyla ilgili meseleler olduğu için belki. Ama 12 ayrı kanunda değişiklik yapan bir teklif; o kanunda değişiklik, bu kanunda değişiklik, Devlet Su İşleri Kanunu'nda 2018'de iki ayrı değişiklik, şimdi bir değişiklik, bir daha bir değişiklik. Yani kanunlar aslında tırtıklana tırtıklana ve kanunun bütünselliği bozularak yasama faaliyetini sürdürüyoruz. Gerçekten, çok nitelsiz bir faaliyet olduğunu söylüyorum. Bunu kesinlikle doğru bulmadığımın bir kez daha kayıtlara geçmesini isterim.

Mesela, Devlet Su İşlerinin bundan önce sulama birlikleriyle ilgili çok kapsamlı kanunu vardı. O zaman sulama kooperatifleri, Bakanlık üzerinden olsun, denetlensin falan dedik ettik, olmadı, şimdi kanun teklifinde değişiklik geliyor. O zaman DSİ Kanunu'na getirdiğiniz bir maddeyle, "Birliklere su borcu ve elektrik borcu olan çiftçilerin bu borçları Ziraat Bankası üzerinden yapılan destekleme ödeneklerinden mahsup edilir." diye desteğe el koyma düzenlemesi getirdiniz. Şimdi bunun sıkıntılarını çekiyoruz. Hemen bu arada bir parantez açarak söyleyeyim, mesela İzmir'de Bergama ilçemizde Yortanlı barajımız var. Burada sulama yapan çiftçilerimizden, kullandığı suyun, borcunu ürün hasadından önce ağustos eylül aylarında ödemesi isteniyor. Yani pamuk üretiyor, eylül ayında hasat edecek, "Hasat etmeden borcunu öde." diyorsunuz. "Ödeyemezsen, elektrik desteğinden mahsup edelim." diyorsunuz. Yani çiftçiyi, üreticiyi çaresizlik içerisinde yok olmaya mahkûm ediyorsunuz. Eğer kullandığı suyun borcunun ödemesini ötelerseniz hiç olmazsa hasat eder, hasadını tamamlar, borcu neyse... "Borcumu ödemeyeceğim." demiyor. Mesela çiftçiye, su borcunu ödemezse aynı zamanda yasal takip başlatıyorsunuz.

Ayrıca, baraj suyunda örneğin, açma kapama planlaması yok, çiftçi su isteyecek, planlama olmadığı için ne zaman su verirler bilemiyor, üretim kararını veremiyor. Böyle, gerçekten kabul edilemez... Yani kimseyi incitmek adına söylemiyorum bunları, bilginiz olsun ve bu konuda bir şeyler yapılması gerekiyor. Geçen yıl barajda patlama oldu, taşkın oldu, bölgedeki ürün çiftçisi çok ciddi bir hasar gördü. Ziraat Odası ve bilirkişi zarar ziyan tespitlerini yaptı ama sonra dendi ki: "Devlet burada sorumlu değil, bu hasarı siz kendiniz karşılayacaksınız." Bu kabul edilemez. Dolayısıyla bunların bir bütünsellik içerisinde -Devlet Su İşleriye Devlet Su İşleri; hemen yanımda oturan değerli vekilimiz de bahsetti- yani bu bütünsellik korunarak... Mesela bir su politikası, su stratejisi çerçevesi içerisinde kooperatifleri, birlikleri, yönetimi, denetimi, suyun tasarruflu kullanımı vesaire gibi meseleler, temel kanun, torba kanun vesaire değil, bir kanun teklifi olarak, böyle bütünsellik içerisinde gelirse nitelikli yasama işte o zaman olur diye düşünüyorum.

Orman tanımı... Bakın, orman tanımını hemen kanundan okuyacağım size: “Tabii olarak yetişen veya emekle yetiştirilen ağaç ve ağaççık toplulukları yerleriyle birlikte orman sayılır.” Orman tanımında bir yerde aslında ağaç olması da gerekmiyor, ekosistem içerisinde orada ağaç da yetişebilir ama orman sadece ağaç ve ağaççık değil, aynı zamanda içerisindeki ekosistemin bütünü içerisinde, yaşayan bütün canlı cansız varlıklarıyla birlikte bir bütündür. Bunu bozuk orman, işte taşlık, kayalık, bozuk makilik vesaire gibi sanki böyle işe yaramaz bir alanmış gibi tanımlayarak Orman Kanunu sürekli tırtıklandı. O “tırtıklama” kelimesini özellikle kullanıyorum, daha önce tırtıklandı. İşte orman arazilerinde orman dışı ürünlerin depolanması vesaire, orman altına, yer altına depo yapılması, işte efendim, diğer bazı ürünlerin işletilmesi, depolanması vesaire... Şimdi yine başka tesisler geliyor. Buradan özellikle şunu okumak istiyorum, bu 18’inci maddesini Orman Kanunu’nun, örneğin eklediğiniz madde şu: “Bozuk orman alanlarında...” Ne demekse bozuk orman alanları? Kim bozdu bu orman alanını, kim bozdu yani? Doğal hâlde kendi kendine bozulur mu orman alanı? “Bozuk orman alanlarında orman bitkisi fidanlıkları kurulmasına...” Güzel. “Mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğine...” E güzel. “Orman alanlarından üretilen odun dışı ürünlerin mamul ya da yarı mamul olarak işlenmesi amacıyla tesis kurulmasına...” Orman alanlarından üretilen yani orman ürünlerinden değil, orman alanlarından üretilen odun dışı ürünler. Şimdi, bir orman alanından başka ne üretilebilir, ben size söyleyeyim: Ormanı keser biçersiniz, altındaki taş toprak -neyse- maden, çıkartırsınız, orman alanında maden üretirsiniz. Ben merak ediyorum, ben mi yanlış okuyorum ya da benim algım mı yanlış, ben mi ters algılıyorum ya da burada böyle bir sıkıntı mı var? Yani bu çok ciddi bir değişiklik yani “Orman alanlarından üretilen odun dışı ürünlerin mamul ya da yarı mamul olarak işlenmesi amacıyla tesis kurulması...” Alın size bir orman alanını yok etme projesi daha. Olmaz değerli arkadaşlar, böyle bir şey olmaz. “Devlet ormanları daraltılamaz.” diyoruz Anayasa’da, daraltmak için elimizden gelen her şey -elimizden gelen derken kendimi kastetmiyorum, lafın gelişi söylüyorum, doğal olarak, bu kanun teklifini getiren arkadaşlar açısından veya yürütme açısından söylüyorum- elden gelen her şey yapılıyor, ormanların yok olması, tırtıklanması, endüstri bölgeleri, sanayi bölgeleri, ona buna açılması vesaire. Mera alanları da aynı, tarım alanları da aynı.

Toprak Koruma Kurulu var. Toprak Koruma Kanunu zaten yıllar oldu kanunlaşalı. Yıllarca bekledik bu büyük ova koruma alanları, arazi kullanımı planları yapılsın; yapılmadı, yapılmadı. Arazi kullanımı haritaları yapılsın; yapılmadı, yapılmadı. “Tarım il müdürlükleri Toprak Koruma Kurulları çerçevesinde...” dendi, kurullar toplanmadı bile. Ben İzmir’de Ziraat Mühendisleri Odası İzmir Şube Başkanlığı da yaptım, Ege Üniversitesinde öğretim üyesiydim, bu kurullar çalışsın istedik, çalıştıramadık. Tarım il müdürünün bir imzasıyla, parsel parsel, ne kadar tarım alanı varsa kaybettik ama şimdi çok fazla koruma tedbiri değil, daha çok yine tırtıklama anlamında değişiklikler önümüze geliyor maalesef.

Şimdi, ben soruyorum: Hangisi öncelikli bir millî değerimiz, varlığımız? “Kaynak” demiyorum Vekilim gibi, varlığımız; çok önemli. Savunma sanayisi yatırımla yapacağımız tesis mi, ormanlarımız mı? Hangisi öncelikli varlığımız, hangisi? Ormanlarımız mı, tesisler mi? Bu tesisler orman dışında yerlere yapılamıyor mu? Yapılabilir. Niye orman? Asla kabul edilebilir değil. Şimdi, bu Orman Kanunu’nda da istisnaları gittikçe artırıyoruz. Bu Kamu İhale Kanunu’nda istisnalar öyle a’dan geldi; a, b, c, d, z’ye kadar; z’den sonra aa, ab, ac diye trafik plakası gibi devam ediyor. Orada da demiştik: KİK Kanunu’nda istisnaları yazacağımıza kapsam içinde olanları yazalım, daha kolay işimiz; istisnaları okumak, anlamak, öğrenmek daha zor oluyor. Şimdi neredeyse Orman Kanunu da bu hâle gelecek. Orman dışına çıkartılabilecek alanları yazmak yerine orman alanlarının tanımını yapmak belki kısaca daha kolay olacak. “Diğerleri ne hâli varsa görsün?” mü denecek? Bu da kabul edilebilir bir şey değil diye düşünüyorum.

Notlarıma göre sanıyorum söyleyeceklerim bu kadar.

Şunu da söylemek istiyorum, bakın, değerli arkadaşlar, şu söyleniyor kimi zaman bize: “Ya, ne olacak? 3-5 ağaç; 3-5 dönüm, 3-5 hektar ağaç kesiliversin. Bak, biz buraya onun 5 katı, 10 katı ağaç diktik.” Değerli arkadaşlar, sizin 1 evladınız var; yeni 9 evlat daha kazandınız, yetiştirdiniz, 10 evladınız oldu, 10 evladınız var, “Hadi, 1’ini feda edeyim.” der misiniz? Ormanları evladı gibi ve millî bir değer olarak görmeyen anlayış ha bire onları yok etmeye, tırtıklamaya çalışır.

Tabii, burada şunu da belirteyim: Bu Sulama Kooperatiflerinin talepleri var. Yani, burada kooperatifi Tarım ve Orman Bakanlığına denetimine bırakmak, denetimine almak falan filan, vesair değil ama mesela Tarım Kredi Kooperatiflerinin ana sözleşmesinin 8’inci maddesinde kooperatifler ile bölge birlikleri genel kurullarının verecekleri kararların merkez birliğince de onaylandığında kesinleşmesi ve kooperatifler için merkez birliğinin bu yetkisini bölge birliğine devretme yetkisinin verilmesini istiyor, gayet basit bir yetki. “Tarım Kredi Kooperatiflerinin bu yetkisi var, ben de istiyorum.” diyor Sulama Kooperatifleri Merkez Birliği. Mesela “Yine, Tarım Kredi Kooperatiflerinin ana sözleşmesinin 9’uncu maddesinde bölge birliği çalışma alanı içine alınan kooperatifler ile bölge birliklerinin üst kuruluşlara girme zorunluluğu var, bunu da getirin.” diyor. Mesela kooperatiflerle ilgili ya da DSİ’yle ilgili bütünsel bir sulama stratejisine yönelik bir kanun teklifi gelseydi, burada konuşuyor olsaydık bu maddeler üzerinde daha detaylı, doğru... Ben şundan tereddüt etmek istemiyorum, tereddüt etmiyorum da diyemiyorum maalesef: Yani, bu salonda gerek yürütmeden olan vekil arkadaşlarımız gerek Bakanlığınızın yetkilileri gerek buradaki diğer bütün milletvekili arkadaşlarımız, yani burada hazırında bulunan herkes olarak bu devletin, bu milletin, bu vatanın iyiliği, güzelliği, geleceği için mutlaka bir çaba içerisindeyiz ama bunu böyle yapmazsak buna aykırı bir durum oluşuyor. Mesela her yıl yapılan kooperatif bölge birliği ve merkez birliğinin genel kurullarının Tarım Kredi Kooperatiflerinde de olduğu gibi mali ve olağan genel kurulunun dört yılda bir yapılmasını istiyor Sulama Kooperatifleri Merkez Birliği. Yine, mesela, merkez birliği ve bölge birliklerinin güçlenmesi ve merkez birliğinin kooperatifleri... Güneş enerjisi kurulumuna katkı sağlanması için tarımsal elektriklerden merkez birliği hesabına yüzde 1 kesinti yapılarak yatırılmasının sağlanmasını istiyor. Tüyüklerinde daha önce var olan Kooperatiflerin su satışlarından kesilen yüzde 2’lik payın yüzde 1’inin bölge birliğine, diğer yüzde 1’lik payın da merkez birliğine; eğitim ve ucuz enerji altyapısı oluşturulmasında kullanılmak üzere tüzüğe tekrar konulmasını istiyor. Merkez birliğinin daha etkin bir şekilde ülke ekonomisine katkı sağlayabilmesi ve verimli çalışma yapabilmesi için bu tedbirlerin ve kararların alınmasını bekliyor Türkiye Sulama Kooperatifleri Merkez Birliği.

Değerli arkadaşlar, su, toprak, hava ve tabii ki bütün flora ve fauna olarak yeryüzünde ve ülkemiz topraklarında sahip olduğumuz bütün bu varlıkları evladımız gibi korumak zorundayız; bunlara en ufak bir hanel gelmesine, en ufak bir zarar gelmesine tahammülümüzün olmaması gerekir ama bu yapılan düzenlemelerin ne yazık ki bunu, bu düşüncemizi çok fazla yerine getirdiğini, getirebileceğini düşünmüyorum.

Sulama yatırımlarına bakın; geçen sene, 2018 yılı GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Raporu... Hem de kapağında yazıyor, hem de kapağında...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Toparlarsak efendim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bitiriyorum. Son cümlemdi Sayın Hocam, Başkanım; kusura bakmayın.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Estağfurullah.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – “2018 yılında GAP projesi, bütün sulama yatırımları tamamlanacak.” Hedef 2018’di, aradan iki yıl geçti, GAP’ın tamamlanmış sulama yatırımları oranı yüzde 31, 2018 yılı Faaliyet Raporu’nda tamamlanma oranı yüzde 31. İşte onun için bu Covid-19 pandemi süreci, bize hem su kullanımında, su tasarrufunda hem de gıda arzı anlamında, tarımsal üretim anlamında sulama yatırımlarına biraz daha dikkat etmemiz, önem vermemiz gerektiğini hatırlatıyor. Ve çok yakın bir gelecekte karşılaşacağımız kuraklık ve tarımsal üretim arz sorununu karşılayacak yatırımlara öncelik vermemiz gerekirken 2002 yılında bitmesi gereken GAP projesi 2012’ye uzatıldı -GAP Master Planı’nın hedefleri- sonrasında 2020’ye geldik, on sekiz yıllık AK PARTİ’nin iktidarı döneminde bir karınca boyu yol katedilemedi; bunu da belirtmek istiyorum.

Sabırla dinlediğiniz için Sayın Başkan, değerli vekiller; hepinize teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

Arkadaşlar, 17.30’da başlamak üzere yirmi dakikalık ara veriyorum.

Kapanma Saati:17.11

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 17.42****BAŞKAN : Yunus KILIÇ (Kars)****BAŞKAN VEKİLİ : Hasan KALYONCU (İzmir)****SÖZCÜ : Fatma AKSAL (Edirne)****KÂTİP : Zafer IŞIK (Bursa)**

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 4’üncü Toplantısının Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır.

Arkadaşlar, geneli üzerindeki konuşmalardan devam ediyoruz. Umarım kısa sürede burasını tamamlayıp maddelere geçeceğiz; son iki üç konuşmacımız var, kısa kısa olursa lütfen.

Buyurun Gülizar Hanım.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan Yardımcısı, sevgili bürokrat arkadaşlarımız; sabah ondan beri bir torba kanunun geneli üzerinde konuşmalarımız devam ediyor. Komisyonumuzda özellikle tarım alanında çok yetkin arkadaşlarımız var. Bu alanda oldukça önemli konulara değindiler. Ben tarım alanlarına çok girmeyeceğim. Sadece tütün üzerine birkaç cümle sarf ettikten sonra orman alanında, Orman Kanunu’nda yapılacak olan değişikliklere ilişkin geneli üzerinde kısaca bir değerlendirme yapacağım.

Öncelikle seçim bölgesi Denizli’de; Beyağaç, Kale, Tavas, Güney ve Pamukkale ilçelerinde çok kaliteli tütün üretimi yapılmaktadır ve bu tütün üreticilerimiz özellikle sözleşmeli tütün üretimine geçtikten sonra gerçekten artık ürettikleri tütünün kaç paradan satılacağına bir garantisi olmaksızın hâlâ üretmeye ve üretim adına da direnmeye devam ediyorlar. Ancak 2020 yılında, şu an, tütün kırma dönemi yaklaşmış olmasına rağmen tütün üreticileri şirket tarafından ya da sözleşme yapılan şirketler tarafından desteklemelerinin kendilerine hâlâ ödenmemiş olmasından dolayı mağduriyetlerini dile getirmemi özellikle ifade ettiler. Tütün üzerinde Adıyaman Milletvekilimiz geniş bir değerlendirme yapacaktır. Ancak 2020 yılında tütün piyasasındaki yerli tütünün payı yüzde 12’lere düşmüş durumda. Yine, 2019 yılında yabancı tütüne 590 milyon dolar para ödemişiz. Eskiden “Türk tütünü” diye bir tanım vardı ve dünyaca kalitesiyle, övgüyle bahsedilen bu tütünde maalesef, ithalata 590 milyon dolar ödeyecek kadar da üretimimiz düşmüş durumda. Kota ve alt sınır meselesini de sanıyorum Abdurrahman Vekilimiz ifade edecektir.

Evet, bu kanun teklifinde özellikle olumlu bulduğumuz noktadan başlayarak diğer eleştirilerimize geçmek istiyorum. Öncelikle şu şerhi düşmek isterim: Bir canlının bir başka canlının yaşamına son verme hakkının olmadığına olan inancımı ve parti politikamızı ifade ettikten sonra, özellikle Merkez Av Komisyonu sayısı bakımından yapılacak olan değişikliği bu şerhimiz doğrultusunda olumlu bulduğumu da ifade etmek isterim. Daha önce, Merkez Av Komisyonunda, özellikle avcılık sektöründeki katılımcı sayısına baktığımız zaman, burada yaban hayatının korunması ve canlıların yaşam hakkının korunması adına gerçekten doğru kararların alınabilmesi için gerekli çoğunluk bulunmamaktaydı. Bu maddeyle doğa koruma alanında faaliyet gösteren STK’lerden 3 temsilci, 1 biyolog ve gönüllü kuruluşlardan 1 temsilcinin daha alınacak olması olumlu bir gelişmedir ancak Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizler 1 ekolog ve 1 ziraat mühendisinin de bu komisyona eklenmesiyle komisyonun çalışma biçiminin

çok daha doğru, çok daha uygun olacağını ifade etmek isterim. Böylelikle, en azından, Merkez Av Komisyonunun yapısına baktığımız zaman hayvanların sadece bir av malzemesi değil, avlanacak bir meta olarak görülmesinden çok, ulusal ortak değerlerimizin de korunacağına ilişkin kararlar alınacağı umudunu taşıdığımızı ifade etmek isterim.

Söz STK'lerin bu komisyonda yer almasına gelmiş iken bir torba yasayla karşı karşıyayız, oysaki 24 Haziran seçimleri öncesinde Cumhuriyet'in adayları meydanlarda hep şunu söylediler: "Türkiye Büyük Millet Meclisinde torba yasa uygulamasına artık son vereceğiz." Ben 24 Hazirandan bu yana iki yıllık milletvekiliyim. İnanın, kaçınıcı torba yasanın Mecliste görüşüldüğünü ve bu torba yasalar içerisinde kaç kanunda kaç değişiklik yaptığımızı hatırlamakta zorlanıyorum.

Tabii ki burada değiştirilmesi istenen 12 ya da 13 kanundan bahsediyoruz. Bu kanuna ilişkin üniversitelerimizin görev alanına giren konular var. Yine burada sivil toplum örgütlerinin konusuna giren değişiklikler var. Gönül isterdi ki bu birimlerden de bu kuruluşlardan da bilim insanlarından da görüşler alınsaydı keşke; bu kanun hazırlanırken ortak akıl, çoğulcu anlayış hâkim kılınabilseydi. Ancak Cumhuriyet Halk Partisi olarak ben burada bu kanun teklifi, torba kanun önümüze geldiğinde özellikle bize düşüncelerini ileten ve bu düşüncelerini Cumhuriyet Halk Partisi olarak dile getirmemiz noktasında destek veren değerli bilim insanlarına da teşekkür etmek istiyorum. Sayın Profesör Doktor Doğanay Tolunay'a, Sayın Profesör Doktor Erdoğan Atmış'a, Doçent Doktor Cihan Erdönmez'e ve Doçent Doktor Oğuz Kurdoğlu'na da Komisyondaki tüm katılımcılarımız adına teşekkür etmek isterim çünkü bu bilim insanları özellikle ormancılık, Orman Kanunu üzerindeki değişiklikler konusundaki fikirlerini bizlerle paylaştılar, bizler de onların bu alandaki önerilerinin sesi olmaya çalışacağız.

"Bozuk orman" deyiminden az önce değerli milletvekili arkadaşım da bahsetti. Bozuk orman olmaz, herhâlde bozulmuş orman olur çünkü ormanlar kendi kendine bozulmaz; ormanların bozulmasını sağlayan yasal düzenlemeler vardır ve bu yasal düzenlemeleri hayata geçiren ve ormanları bozan insan faktörü vardır. Bunu açıkça ifade etmek isterim.

Peki, aslında orman sadece ağaçtan oluşmaz, orman aynı zamanda bir ekosistemdir. Ormanlarda yaban hayatı vardır, yaban hayatın devamlılığını sağlayacak bir alandır ormanlık alanlar. Yine biyoçeşitlilik adına orman alanlarının korunması oldukça önemlidir. Bu kanun teklifinde, Orman Kanunu'nda yapılacak olan değişikliklerle özellikle ormanların parçalanması, yaban hayatının bozulması ve biyoçeşitliliğin kaybı gibi birçok ekolojik soruna neden olacak düzenlemeler yer almaktadır.

Hepimizin bildiği gibi, iklim kriziyle karşı karşıyayız. Geçtiğimiz günlerde Çevre ve Şehircilik Bakanı iklim kriziyle mücadele eylem planlarının bütün ülkede uygulanacağından, hayata geçirileceğinden bahsetti. Oysaki ormanlar da iklim krizine neden olan altyapılar için bir karbon yutağıdır. Kömürlü termik santraller karbon solunumu açısından iklim krizinin baş etmenlerinden iken ormanlar da bu karbon salımını düzenleyen karbon yutak alanlarıdır ve ormanları korumak ve ormanlık alanları geliştirmek ve büyütmek bizlerin temel görevi olmalıdır gelecek kuşaklara yaşanacak bir ülke ve dünya bırakabilmek adına.

Yine, iklim krizinin yıkıcı etkisini bu süreçte çok yakından tanımlamak ve gözlemlemek durumunda kaldık maalesef. 2018 yılında Ordu'da yaşanan sel felaketinde 1 yurttaşımız yaşamını yitirdi, 2019'da yine Düzce'de yaşanan sel felaketinde... Ki oradan, sel bölgesinde, özellikle 85 yaşındaki bir ninemiz şunu ifade etti: "Ben 85 yaşındayım, bugüne kadar böyle bir sel felaketi görmedim, yağmur görmedim." dedi. Bu da aslında iklim krizinin yıkıcı etkisinin giderek arttığının da başlıca tanıklığından biri diye düşünüyorum. Yine geçtiğimiz hafta Bursa'da yaşanan sel felaketinde 5 yurttaşımız yaşamını yitirdi. Sadece seller değil, Denizli'de gündüz 37 derece sıcaklık varken gece eksi 2 dereceye sıcaklığın ani

düşüşü nedeniyle birçok tarımsal üretim alanlarımız önce don, arkasından dolu felaketiyle perişan oldu. Yine Aydın'da, Adana'da, Mersin'de ve yurdumuzun birçok bölgesinde bu iklim krizinin neden olduğu ani hava değişimleri ve hava olayları nedeniyle çok ciddi sorunlar yaşandı. İşte bu sorunların tekrarlanmaması, iklim kriziyle etkin bir mücadele ve eylem planlarının hayata geçirilebilmesi için bizlerin ormanlarımızı korumak, ormanlar içerisinde yaratılan boşlukların da ancak ve ancak yeniden orman ekosistemine dahil edilecek olan yapıların ve ağaçların orada sağlanması ve dikilmesiyle olacağını ifade etmek isterim.

Yine, ormanlık alanlarda ya da bozuk orman -tırnak içerisinde kabul etmediğimizi ifade ederek alanlarında tesisten bahsediliyor, tesisler kurulacak deniyor; bu tesislerin ne olacağı bu kanunda maalesef ifade edilmiyor. Özellikle eterik yağlar, reçine gibi odun dışı orman ürünlerinin işletilmesi, işlenmesi için bir tesis kurulacaksa o zaman kendi ellerimizle orman yangınlarının artmasını ve boyutunun daha da yıkıcı hâle gelmesini sağlayacağız demektir. Yine, odun dışı orman ürünlerinin mamul ya da yarı mamul olarak işlenmesi için tesis kuracağız dediğimizde şunu ifade etmek isteriz: Odun dışı orman ürünü dediğimiz zaman bunların büyük bir kısmı ilaç sektöründe, büyük bir kısmı kozmetikte, büyük bir kısmı da eczacılık sektöründe kullanılan kimyasalları içermektedir. O zaman bunların üretimi neden orman alanlarında, bozulmuş orman alanlarında yapılıyor. Bu tesisleri kim işletecek? Bu tesisleri Tarım ve Orman Bakanlığı işletmeyecek, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı da işletmeyecek. Kim işletecek? Gerçek kişiler; Ali, Veli ya da A, B şirketleri işletecek. E, bu şirketlerin acaba maliyetlerini mi düşürmek istiyoruz, bu şirketlerin daha çok kâr elde etmesini sağlamak için bu tesisleri ta ormanın göbeğinde kurmaya mı çalışıyoruz? Bunu ifade etmek isterim.

Yine, Anayasa'mızın 169'uncu maddesi ormanlık alanların kamusal amaç dışında kullanımını yasaklamaktadır. Bu düzenlemenin de açıkça Anayasaya aykırı olduğunu burada ifade etmek isterim. Yine, değişiklikle getirilen bir başka konu, orman bitkisi fidanlıklarının kurulması, mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliği uygulamaları söyleniyor ancak ben yanlış hatırlamıyorsam 2019 yılında Resmi Gazete'de de böyle bir yönetmelik yayımlandı ve 2020 Mart ayında da bu yönetmelik, bir tamimle uygulamaya geçildi. O zaman kanunsuz bir yönetmelik, kanuna dayalı olmayan bir yönetmelik mi yürürlüğe girdi ve bu özel ağaçlandırma yönetmeliğine dayalı olarak bir tamim mi çıktı? Bunu da buradan ifade etmek isterim.

Değerli arkadaşlar, sevgili milletvekili arkadaşlarım; öncelikle corona salgını döneminde coronanın bu kadar yıkıcı etkisinin olması özellikle, orman alanlarının fiilen daralmasına, ekosistemdeki ciddi bozulmalara ve doğal yaşamda ciddi kötüye gidişlere yol açtığı bütün bilim dünyasında ve yurt dışında bu alanda çalışan bütün bilim insanlarının makalelerinde açıkça ifade edilmektedir. O zaman, artık dünya yeşil ekonomiye, yeşil kalkınma modellerine dönüşmeyi tartışırken ve artık doğayla yarışan, doğayla karşı karşıya gelen değil doğayla birlikte aynı alanları, aynı yaşam alanlarını birlikte paylaşacağımız, doğayla dost bir kalkınma, sürdürülebilirlik ve ekonomi modellerinin hayata geçirilmesini sağlamak bizim de aslında başlıca sorumluluk alanlarımızdandır. Bu nedenle Covid-19 gibi salgınların, geçmişte yaşanan salgınlardan sonra bütün dünyayı saran ve hâlâ etkisinden kurtulamadığımız bu tür salgınların önüne geçebilmek için artık bizim de doğayı, ormanlarımızı koruyacak, sulak alanlarımızı koruyacak, su varlığımızı koruyacak düzenlemeleri tartışmak, konuşmak ve bilim insanlarıyla birlikte bu alana ilişkin neler yapabileceğimizi, bu doğa yıkımının ve doğal felaketlerin ve iklim krizinin önlenmesi için hangi yasal düzenlemeleri hayata geçirmemiz gerektiğini tartışmak ve ona ilişkin yasal düzenlemeleri burada hayata geçirmek gerekir diye düşünüyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Toparlayalım lütfen.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Son cümlem Sayın Başkan.

Yine, Komisyon toplantısına ilişkin görseller sosyal medyada paylaşılmca Erzurum'dan bir çiftçinin mesajını burada okumak istiyorum, kendisi özellikle bunu yazdığı için: "Sayın Vekilim, Tarım Komisyonundasınız. Çiftçiler, Tarım Kredi Kooperatifleri borçlarının ertelenmesini ve faizlerinin devletçe ödenmesini, eğer devlet faizlerini ödeyemeyecekse de faizin yapılandırılmasını talep ediyoruz." diyor. Ben çiftçilerimiz de bu talebini sizlere ilemiş bulunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

Cihan Bey...

CİHAN PEKTAŞ (Gümüşhane) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Özellikle, görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Şimdi burada iki konudan bahsedeceğim: Birincisi, bu bozuk orman alanlarıyla ilgili verilen izinler hakkında bilgilendirme yapmak istiyorum çünkü ben daha önce Orman teşkilatında çalışmış birisiyim. Özellikle, bazı bölgelerde o yöreye ait yetişen ürünler var ormanlarda. Mesela, Bursa'da defne topluyor vatandaşlar. Bunlar daha çok kooperatifler şeklinde veya köylüler şeklinde ama etraf hep tarım arazisi olduğu için onları işleyecekleri bir yer yok, sadece o insanlara onun toplanıp depolanması veyahut da işlenmesiyle ilgili izinler veriliyor; sadece yöresel ürünlere ait, yoksa öyle "Dışarıdan sanayici gelecek, ormanlar alınacak..." Arkadaşlar, asla böyle bir şey yok. Veya işte adam özel orman almış, ceviz dikmiş. Edirne'de çok var bu. Şimdi bu cevizleri topluyor, onu işleyecek küçük bir tesis kuruyor. Bunu bir kere düzeltmekte fayda var.

İkincisi: Ben özellikle Ergene'den bahsetmek istiyorum arkadaşlar. İlhan Bey de keşke burada olsaydı, neticede Ergene nehri tabii, Trakya'nın gerdanlığı. Fakat şöyle söyleyeyim: Yıldız Dağları'ndan doğuyor, 2 metre küp/saniye bir debisi var ama Enez'den denize döküldüğü zaman debisi 10 metre küp/saniyeye çıkıyor. Peki, nereden geliyor bu sular? Bunun 240 bin metre küp/günü etraftaki yerleşim yerlerinin atık suları, 460 bin metre küp/günü ilave su da Çerkezköy bölgesindeki sanayi atık suları. Ve arkadaşlar, Ergene bitmiş, anaerobik hayat tamamen durmuş yani içinde bir canlı bile yaşamıyor ve biz buraya el attık. Ben o projede de Bakanlıkta çalışıyordum. Bakın, Veysel Bey'in bu projede çok büyük emeği var. Sayın Cumhurbaşkanımız o zaman Başbakanken talimat verdi, hatta DSİ'nin sorumluluk alanında olmamasına rağmen bir kanunla Ergene Nehri'yle ilgili çalışmalar DSİ'ye devredildi. Burada 13-14 yerleşim yerimizin, ilçelerimizin atık su arıtma tesisleri DSİ tarafından yapıldı. 25 bin nüfusun altındakilere yüzde 50'si SUKAP kapsamında, diğer yüzde 50'si de otuz yılda faizsiz geri ödenecek şekilde yapılıyor. Zaten DSİ'nin kanununda bu var. Mesela, şimdi biz İstanbul'a Melen suyunu götürmüştük. Ne yapıyorsunuz? Otuz yıl boyunca, o faiz alınmadan o parayı eşit taksitlerle bir şekilde geri ödüyor. Her şeyin geri ödemesi var yani hani "Bedava yapıldı." diye bir şey de yok.

Gelelim esas şeye arkadaşlar: Şimdi, bu sanayi atık sularında hakikaten çok ağır metaller var. Yani, siz her türlü ağır metali arıtabilirsiniz ancak bunun maliyeti artar. Dolayısıyla, bizim şeyimiz şu oldu: Biz yerleşim yerlerindeki atık suları ileri biyolojik arıtma tesislerinde arıtarak Ergene'ye veriyoruz ancak sanayidekileri vermiyoruz. Çünkü siz her ne kadar ağır metalleri orada düzeltseniz, yok etseniz bile renk ve koku bakımından, tuzluluk bakımından tam çözemiyorsunuz. Dolayısıyla oradaki bütün atık suları topluyoruz. Aslında geçen, Cumhurbaşkanımızın ve Tarım Bakanımızın da açmış olduğu... Bu toplanan bütün atık sular kollektörler ve tüneller vasıtasıyla güneyde Marmara'ya indiriliyor, oradan da 4.700 metre uzunluğunda deniz deşarj hattıyla Marmara'nın dip akıntısına veriliyor. Dolayısıyla oradaki bu sular direkt Karadeniz'in ölü bölgesine gidiyor. Zaten Karadeniz'in 175 metre altından aşağısı

tamamen ölü bölgedir; bu, zaten dünyada bilinen bir şeydir. Ancak şunu söyleyeyim -mesela o zaman biz testleri de yaptık- yani, biz o atık suları Marmara'ya verdiğimiz anda İlhami Bey, üç saniye içerisinde yüzde 98 çözeliyor; anında, hemen dip akıntıya karışıp gidiyor. Yani, ben beklerdim ki bu projeye teşekkür edilsin. Gerçekten büyük bir emek var. Hatta şunu da söyleyeyim, bakın, biz, daha önce ben Komisyon Başkanymken de oradaki temel atma merasimine gitmiştik, o zaman bütün milletvekillerimizi davet ettik ama bir tek iştirak eden -Allah rahmet eylesin- rahmetli Erdin Bircan ağabeyimiz olmuştuk. Ama emin olun -ben mesela geçen Mustafa Varank Bakanımızı da dinledim- seneye bu atık suların tamamı -mesela şu anda bir kısmı bağlanıyor zaten kollektöre- özellikle sanayininkiler artık denize verilecek ve ben inanıyorum ki 2021, 2022'de artık yavaş yavaş Ergene kendine gelmeye başlayacak. Ama takdir edersiniz ki arkadaşlar, hiçbir şey orijinali gibi değildir yani Ergene'nin o orijinal hâli bir kere gitmiş ama yüzde 95 oranında, 98 oranında da mutlaka Ergene düzelecektir. Ben buna yürekte inanıyorum çünkü orası insanımızın en büyük geçim kaynağı; malum, araziler Ergene'den sulanıyor. O bölgede bir de bayağı göletler möletler yaptık yani orada böyle Ergene'nin yükü de azalıyor; onu da belirtmekte fayda var diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet, teşekkür ederim.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Değerli arkadaşım bir... Araştırma var MAREM'in; uluslararası araştırma bu, Marmara Denizi'nin Değişen Oşinografik Şartlarının İzlenmesi'yle ilgili. Buradaki rapor sizin söylemlerinizle uyumuyor. Bende bir rapor var, resmî rapor...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Onları aranızda paylaşın, anlaşın.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Vereceğim şimdi zaten.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet, buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, bugün burada Gıda, Tarım ve Orman Alanlarında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'yle ilgili görüşüyoruz. Bu kanun teklifi 34 maddeden oluşmakta ve işte, 4250 sayılı Kanun, 6831 sayılı Kanun, 4733 sayılı Kanun, 5403 sayılı Kanun gibi -biraz evvel milletvekilimizin de bahsettiği gibi- 12 tane kanunda değişiklik öngörmekte. Burada da 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun 6 maddesinde değişiklik öngörmekte. Ben bu Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nu bir araştırdım, baktım; bu kanun daha önce 2007 yılında, 2008 yılında, 2014 yılında, 2018 yılında defalarca değişikliğe uğramış. Bugün de burada 6 maddesinde değişiklik yapılmak istenmekte. Esasında burada yasama faaliyetlerimizin kalitesinin ne denli kötü olduğunu gösteren onlarca, yüzlerce örnekten bir tanesiyle karşı karşıya kalmaktayız. Bunun sebeplerinin araştırılması lazım. Yani, bunun sebeplerinin kanunları her üç dört senede bir defaatle değiştirmemizin sebebinin, sektör temsilcilerinin burada yer almamasından; akademik oda temsilcilerinin burada yer almamasından; akademisyenlerin, uzmanların görüşlerine başvurulmamasından kaynaklandığını ben düşünmekteyim. Evet, elimizde bir tane Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu var ve bu ülkede böyle, defalarca değiştirilen bir kanun var ve bu ülkede ne yazık ki 4 milyon hektarın üzerindeki tarım alanı kullanılmamakta. Yani, bu saymış olduğumuz alan Hollanda'nın yüzölçümünden daha fazla; yani, bunu da bir ironi olarak görmekteyim. Bu kanun teklifinde gıda güvenliğiyle ilgili, taşıma alaka, taşıma karşı önemli yaptırımlar getirilmekte. Gıdanın güvenliği bir halk sağlığı sorunu, halk sağlığı açısından önemli. Evet, yaptırımların yapılması lazım. Bir taraftan yaptırımlar yapıyoruz ancak bir

tarafından da daha önce bu taşıma konusunda hüküm yemiş insanları rektör yapıyoruz veyahut da önemli kuruluşların mesela Tarım Kredi Kooperatiflerinin, Tarım Kredi marketlerinin başına genel müdür yardımcısı olarak atayabiliyoruz; bence bu da bir çelişkidir.

Ben 1'inci maddeye baktım, söz konusu kanun teklifinin 1'inci maddesine baktım, 3-4 defa okumak zorunda kaldım, hakikaten anlamakta da ciddi şekilde zorlandım. En sonunda, özet olarak anladığım şey: Tekel bayilerinin, biliyorsunuz, akşam saat on ile sabah saat altı arasında alkol ürünü satmaması konusunda bir kısıtlama var. Buradaki cezaları arttırmaya yönelik bir adım atılmış. Neden bu kadar karmaşık bir kanun maddesi yapılmış, onu da anlamış değilim çünkü burada 4250 sayılı Kanun'da yasakları düzenleyen 6'ncı maddede yer alan beşinci fıkradaki, işte biraz evvel bahsettiğim "Alkollü içkiler, 22:00 ila 06:00 saatleri arasında perakende olarak satılamaz." hükmü, aynı fıkradaki diğer iki cümleden ayrıştırılıyor. Bunun gerekçesinin ne olduğunu anlamış değilim.

Bir de cezaları neden bu kadar artırma gereği duyulmuş, onu anlamış değilim. Yani bildiğim kadarıyla, daha önce cezalar 52 bin lirayla 65 bin lira arasında değişiyordu. Ki zaten, sermaye yapısı küçük olan esnafımız için bir yıkım demektir, 50 bin lira, 65 bin lira ceza yemek ciddi bir yıkım demektir. Bu cezalar ağır gelirken, insanlar bu cezaları ödemekte zorlanırken, kredi çekmek durumunda kalırken bu cezaların alt limitinin 65 bin lira olması, 320 bin liraya kadar da bir aralık olması hakikaten de tuhafıma gitti işin doğrusu. Yani bu cezaların artırılmasının bir sebebi olması lazım. Yani elinizde şöyle bir veri var mı: Bu kısıtlama başladığından bugüne kadar kaç tane esnaf, kaç tane perakendeci, tekelle satıcısı ceza yemiştir? Toplam tutar ne kadardır? Son yıllarda önemli bir artış var mı ki böyle bir yola başvuruldu? Bu cezaların artırılmasının sebebi nedir? Hakikaten de bu konuya tam anlam veremedim. Eğer varsa böyle istatistikî bilgiler, paylaşırsanız seviniriz.

Bir de şunu görüyoruz yani şunu anlamamız lazım: Bu cezalar, vergi artırımları, kısıtlamalar, bu tip düzenlemeler ülkedeki alkol tüketimini azaltmıyor; belki, alkol üretimini azaltıyor. Mesela, Türkiye'de "millî içeceğimiz" dediğimiz rakı üretimi 2011 yılında 48 milyon litreken...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Ayrandı o, biz öyle biliyorduk.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Yani "ayran" da diyebilirsiniz, ona da bir şey demeyiz.

Ama, biliyorsunuz, Yunanlılarla aramızda da rakının kime ait olduğu konusunda bir husumet var.

Yani 48 milyon litreken rakı üretimi 2018 yılında 35 milyon litreye kadar düşmüş. Bir yandan yerli üretimimiz düşüyor ama bir yandan da ithal içkilerin alınması ve tüketimi artıyor. Yani esasında, iktidarın alkole bakış açısını Türkiye olarak hepimiz biliyoruz ama "Bu kadar hassas olmamız gerekir mi?" diye de düşünmek lazım. Türkiye'deki alkole bağımlılık oranına baktığımız zaman yüzde 1,5 civarında. Yani Türkiye'de kişi başına tüketilen alkol oranı 2 litre civarında, Avrupa ülkelerindeki en az tüketim oranı bizde. Yani "Alkol bu kadar büyük tehdit mi acaba?" diye düşünüyoruz. Bu cezalar, bu vergiler, kısıtlamalar -dediğim gibi- alkol üretimini belki düşürüyor, resmî alkol satışını belki düşürüyor ama alkol tüketimini düşürmüyor, ondan emin olabilirsiniz. Şu anda, seçim bölgelerimize gittiğiniz zaman denk geliyorsunuz, milletvekillerimiz denk geliyordu yani birçok insan kimyager olmuş durumda yani evler birer atölye hâline gelmiş durumda. Evlerde insanlar kendi içeceklerini yapıyorlar, rakıyı yapıyorlar, şarabı yapıyorlar, birayı yapıyorlar, bira üretmeye başladılar. Tuhaf da bir şey söyleyeyim size: Yani son on yılda, zannederseniz, rakının fiyatı yüzde 1.800 oranında artmış. İşte, biraz evvel bahsettiğim gibi, rakının iç piyasadaki arzında çok ciddi bir düşüş olmuş ama rakı tüketiminde herhangi bir değişiklik yok; hatta, daha da fazla arttı çünkü 180-200 lira rakının 1 litresi, evlerde yapılanın maliyeti 40 lira, 50 lira ve insanlar bunları kendileri yapıp içmekten ziyade, artık ayrı bir iş kolu hâline gelmiş, alınıp satılır bir hâlde bu. Yani bu tip yaptırımlar esasında amaca hizmet

etmiyor. Ama şunu da unutmayın: Bu sektörde perakende tekel bayisi olarak çalışan 167 bin tane işletme var ve yaklaşık 300 bin insanı bunlar istihdam ediyor. Eğer, bu rakamlar gerçekleşirse, bu cezalar gerçekleşirse bunların birçoğu kapanacak. Bunların kapanması demek ciddi bir durumdur. Bunlar, vergi ödeyen insanlar, devlete yük olmayan insanlar, İşsizlik Fonu'ndan, herhangi bir yerden, herhangi bir şekilde devletten faydalanmayan, tam tersi, vergi veren insanlar, istihdam sağlayan insanlar ve bu insanların birçoğu kapatmak durumunda kalacak.

METİN YAVUZ (Aydın) – Niye kapatsınlar, ben onu anlamıyorum. Zaten bir yasak var.

AHMET VEHBİ BAKIROĞLU (Manisa) – Efendim, şimdi, evet, bir yasak var ama bakın, şimdi, bu insanların ruhsatı saat bire kadar, bakın ruhsat bire kadar ve diyorsunuz ki bunlara: “Saat onda...”

METİN YAVUZ (Aydın) – Avrupa'daki uygulamaları biliyor musunuz, dünyadaki uygulamaları biliyor musunuz?

AHMET VEHBİ BAKIROĞLU (Manisa) – Efendim, biliyorum ama benim dediğim şey şu: Ben yasak olmasın demiyorum, niye bu kadar arttırıyorsunuz diyorum.

METİN YAVUZ (Aydın) – Yasağın olmasının dükkânların kapanmasıyla ne alakası var ben onu anlamıyorum.

AHMET VEHBİ BAKIROĞLU (Manisa) – Şimdi, şöyle: Eğer birisi 150 bin lira ceza yerse dükkânı kapatır.

METİN YAVUZ (Aydın) – Yasağa uysun.

AHMET VEHBİ BAKIROĞLU (Manisa) – Peki, şöyle bir şey var: Bakın, efendim, şu anda bu ülkede hava saat dokuzda kararıyor yazın, saat dokuzda kararıyor. İnsanların evine gitmesi saat dokuzu geçiyor. Yani, şimdi, sizin söylediğiniz şey şu, çok güzel bir şey söylüyorsunuz, diyorsunuz ki: “Ceza var, insanlar uysun.” İnsanlara diyorsunuz ki: “Saat bire kadar dükkanını açabilirsin, bire kadar ruhsat var...”

METİN YAVUZ (Aydın) – Az önce bir şey sordunuz. 1.500 civarında bir artış var, bu artışın... Müesseselere bakıldığı zaman, hep aynı kişiler yani cezasını ödemiş, işine devam etmiş; cezasını ödemiş, işine devam etmiş. Bu engellenecek, gayet basit yani.

AHMET VEHBİ BAKIROĞLU (Manisa) – O zaman şunu yapabilirsiniz: Yani söylediğiniz şey doğru, işte, beş yıl içerisinde 3 defa ceza yiyenin ruhsatının iptal edilmesi doğru, ona bir şey diyemem ama rakamların yükseltilmesindeki gerekçeyi ben anlamış değilim. Aynı insanlar yapıyorsa bunu, aynı insanları bunu alışkanlık haline getiriyorsa şunu diyebilirsiniz, onda gayet haklı olabilirsiniz: “İşte beş yıl içerisinde 3 defa bu suç...”

METİN YAVUZ (Aydın) – Cezada artış yok.

AHMET VEHBİ BAKIROĞLU (Manisa) – Bakın, benim bildiğim kadarıyla, daha önce 300 bin lira ceza veriyor muydunuz, verebiliyor muydunuz? Şimdi, o zaman -ben yanlış biliyor olabilirim, bir daha bakmam lazım- İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanunu'ndan bahsediyoruz değil mi? Bu da nereye atf yapıyor? 4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun 8'inci maddenin 5'inci fıkrasının (k) bendinde öngörülen idari para cezası. Orada, benim bildiğim kadarıyla “20 bin liradan 100 bin liraya” gibi bir rakam var.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI TÜTÜN VE ALKOL DAİRESİ BAŞKAN VEKİLİ YÜKSEL DENLİ – Hayır. 2020 verileri 63.815 lira ile 319.112 lira.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – O yeni değerlendirmelerle.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI TÜTÜN VE ALKOL DAİRESİ BAŞKAN VEKİLİ YÜKSEL DENLİ – 63.815 lira ile 319 bin...

AHMET VEHBİ BAKIROĞLU (Manisa) – 320 bin değil ama.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 19 ya; 20 değil, 19.

AHMET VEHBİ BAKIROĞLU (Manisa) – 320 bu kanunla geliyor, ben yanlış bilmiyorum değil mi?

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI TÜTÜN VE ALKOL DAİRESİ BAŞKAN VEKİLİ YÜKSEL DENLİ – 319.112 lira. Zaten onu yuvarlayarak 320 bin lira...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 900 lira artmış.

AHMET VEHBİ BAKIROĞLU (Manisa) – Doğrudur o zaman, kusura bakmayın, benim baktığımda 20 bin lira ile 100 bin lira arasında bir rakam vardı.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – O değerlendirme rakamları oluyor, her yıl değerlendiriyor ya yeniden.

AHMET VEHBİ BAKIROĞLU (Manisa) – Yani herhangi bir artış yok o zaman, cezalarda herhangi bir artış yok?

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI TÜTÜN VE ALKOL DAİRESİ BAŞKAN VEKİLİ YÜKSEL DENLİ – Sadece ruhsat iptali.

AHMET VEHBİ BAKIROĞLU (Manisa) – Peki, o zaman niye cezaların artışından rahatsız oluyor diyorsunuz bana, onu anlamadım ben de. Artmadıysa bunu söyleyebilirdiniz yani daha önce.

METİN YAVUZ (Aydın) – Ruhsat iptali cezaların en ağırı zaten, Sayın Milletvekilim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Tamam, artık ondan sonrasına gerek kalmıyor, bir şey kalmıyor ortada yani.

Evet, arkadaşlar, tamamlayalım lütfen.

AHMET VEHBİ BAKIROĞLU (Manisa) – Neyse, o zaman tamamlıyorum. 320 binlere kadar... O zaman basında çıkanlar yanlış bilgilendirme, yani cezaların arttırıldığı falan yok, öyle bir durum yok. Tamam onu öğrenmiş olduk biz bu şeyde, yuvarlama olduğu...

Peki, neden böyle bir şeye gerekçe... Niye bir tane (f) bendi ilave etmeye ihtiyaç duyduunuz?

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ DURSUN KELKİT – O kanun yapma tekniğiyle ilgili...

AHMET VEHBİ BAKIROĞLU (Manisa) – Hayır, hayır, niye ayrıyeten bir (f) yani niye o...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Kanunda ne geçiyor o? Kanunda ne geçiyor ceza miktarı? Şu anda yürürlükte olan kanunda ceza miktarı ne geçiyor?

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI TÜTÜN VE ALKOL DAİRESİ BAŞKAN VEKİLİ YÜKSEL DENLİ – Yüzde 15.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ne zaman değiştirildi o kanunda?

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI TÜTÜN VE ALKOL DAİRESİ BAŞKAN VEKİLİ YÜKSEL DENLİ – Bu, ilk kurulduğu andan itibaren her yıl yeniden değerlendirme oranıyla güncellenen rakam. 2020 yılı için 63.815 lira ile 319.132 lira arasında değişiyor.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Şunu neden yaptınız peki: Yani mesela burada 4250 sayılı Kanun’un 6’ncı maddesinin beşinci fıkrasından bahsediyorsunuz, 3 tane cümleden oluşuyor, bunu ayırmaya neden gerek duydunuz? Şimdi burada diyor ki: “Alkollü içkiler, otomatik satış makineleri ile satılamaz...”

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ DURSUN KELKİT – Sayın Vekilim, izin verirsiniz anlatacağım.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Buyurun.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ DURSUN KELKİT – Tamam, çok haklısınız.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Ya bunlara hiç (f) bendi koymaya gerek yoktu, hiçbir şeye gerek yoktu baktığımız zaman.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ DURSUN KELKİT – Efendim, birinci ve ikinci cümleler bu internet ve uzaktan satışlarla ilgili, bizim alanımız dışındaki bir yaptırımcılık. Biz bu 22.00 ile 06.00 arasındaki satış yasağını tekerrür hâlinde şeye bağlamak için o fıkrayı ayırmak durumundaydık yani ayrı bir fıkra, o cümleden, üçüncü cümleden ayrı, tamamen hukuk tekniğiyle ilgili bir konu. 18 yaş altı için de aynı şey söz konusu. Burada bağımsız birer fıkra hâline getirerek hem 18 yaş hem de 22.00 ile 06.00 arasındaki satış yasağını, tekerrürü de buna yaptırım olarak ekleyebilmek için diğerlerinden ayırmak durumunda kaldık yani hukuk tekniğiyle ilgili bir konu.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Ondan böyle bayağı bir karışık hâle geldi.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ DURSUN KELKİT – Biraz dolambaçlı olduğunun farkındayız ama başka çözümü yoktu Sayın Vekilim.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Teşekkür ederim Hocam.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ DURSUN KELKİT – Ben teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederiz.

Son 2 konuşmacı kaldı, Utku Bey’le bitireceğiz.

Buyurun.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinize iyi çalışmalar diliyorum.

Değerli arkadaşlar, tabii, tarımla ilgili, özellikle Komisyonadaki arkadaşlarımız gerekli eleştirilerini yaptılar yasaya dönük. Ben bu yasada özellikle 11’inci, 12’nci ve 14’üncü maddelerde tütünle ilgili kısım ile ilgili birkaç hususu belirtmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, tütün, Türkiye’nin bir gerçeği; tütün, Türkiye’nin uluslararası anlamda gerçekten bir marka değeri. Ancak AK PARTİ iktidarı döneminde, özellikle 2002’den bu yana tütünün başına birçok felaket geldi; çok ciddi yasalar çıktı ve bu yasalarla Türk tütünü gerçekten gün geçtikçe hem üretici bazında hem üretim bazında ciddi anlamda kan kaybetti. Özellikle 2008 yılında TEKEL’in kapanmasıyla birlikte tütün üretiminde Türkiye’de ciddi anlamda bir düşüş söz konusu oldu.

Değerli arkadaşlar, tabii, bu, sözleşmeli tütünle birlikte, bir de bizim Adıyaman seçim bölgemiz başta olmak üzere Türkiye’nin çeşitli bölgelerinde yetişen ve tek başına içim özelliğine sahip olan sarmalık tütün gerçekliği var. Bu sarmalık tütünle ilgili de yine Türkiye Büyük Millet Meclisinde hem

2017 yılında, öncesinde hem de geçen hafta birtakım yasal düzenlemeler geldi ve geçti. Bunlar da çiftçide ve üreticide ciddi bir mağduriyet yaratacak. Şu anda mesela seçim bölgemde, bu geçen hafta geçen, özellikle ticari amaçla kağıda veya makarona sarmalı tütün konularak satılması, pazarlanmasına üç yıl hapis cezası getiren, Kaçakçılık Kanunu'na eklenen hükümlerle birlikte ciddi bir tedirginlik ve endişe oluşmuş durumda. Bu yasaların hepsine bir baktığımızda aslında bu yasalarda gizli bir elin olduğunu, nihayetinde dolaylı yollardan da olsa büyük sigara şirketlerinin, çok uluslu şirketlerin korunduğunu ancak yerli üreticinin, yerli üretimin dışlandığını görmekteyiz. Şu anda bu görüşmelerini yapmış olduğumuz yasada da yapmış olduğum incelemede, yine büyük sigara şirketlerine bir avantaj sağlandığı durumlar söz konusu. Bu nasıl, bunu bir izah edeyim.

12'nci madde özellikle Türkiye'de üretim yapan sigara fabrikalarında yerli tütün oranının artırılmasını öngörüyor. Bu, görünüşte gerçekten güzel, olması gereken de bu; aslında yüzde 30 değil, yüzde 50'lere kadar da çıkarılması gerekiyor. Çünkü Türkiye'deki yerli üreticinin desteklenmesi ancak ürünlerinin Türkiye'de üretim yapan fabrikalarda değerlendirilmesiyle mümkün olacaktır. Bu kanunda, özellikle 12'nci maddede, daha önceki taslakta bu oranı yüzde 45'e kadar artırmaya Tarım Bakanına yetki verilmişti ama şu anda bakıyoruz ki teklifte Cumhurbaşkanına yüzde 45'e kadar artırma, yüzde 15'e kadar indirme yetkisi veriliyor. Ben özellikle Bakanlık yetkililerine soruyorum: Neden Tarım Bakanına değil de Cumhurbaşkanına bu yetki veriliyor? Yani tütünün kullanma oranını da mı Cumhurbaşkanına bağlıyorsunuz? Yani bu kadar yük, bu kadar yetki yetmiyor mu da tütündeki bu artışı ve indirimi de Cumhurbaşkanlığına bağlamak gerçekten doğru bir şey değil. Burada yetkinin aslında Tarım Bakanlığında olması daha doğru olurdu.

Yine, değerli arkadaşlar, bu Türkiye'deki özellikle, sigara üretimi yapan fabrikalardaki yerli ürüne ilişkin ben sizinle kısa bir not paylaşmak istiyorum. Tekelin özellikle 2008 yılında özelleştirilmesi ve tütün fonunun kademeli olarak azaltılması sonucunda Türkiye sigara pazarının tamamına yakınına sahip olan çok uluslu sigara şirketleri, sigara harmanlarında giderek artan miktar ve oranlarda ithal tütün çeşitlerini kullanmaya başlamışlardır. Bu zaman zarfında, iç piyasadan satın aldıkları yerli tütün miktarı, bu kullanım oranlarına paralel olarak azalış göstermiş, tütün fonunun sıfırlandığı bu ürünlerin kullanımı sigarada perakende satış fiyatının artmasına rağmen önceki yıllara oranla önemli bir maliyet avantajı sağlamıştır.

Değerli arkadaşlar, bir de 2003 yılında Türkiye'de iç piyasamızda satış amaçlı üretilen sigaralarda yerli ürün kullanma oranı yüzde 42. 2008 yılında TEKEL'in sigara biriminin özelleştirilmesinden sonra tütün fonunda bazı ürünlerde fonda vergi sıfırlanmasıyla birlikte 2017 yılında gelir itibarıyla yüzde 12'ye düşmüştür. Bu yüzde 12'lik oranın bugün gelen teklifle yüzde 30'lara çıkarılması doğrudur, hatta biz, bu oranın da yüzde 40-50'lere filan çıkarılmasının daha doğru olacağını düşünüyoruz. Ancak burada da yine sorunlu bir durum var şöyle ki bunun uygulanması, yürürlük maddesine baktığımızda, bu kanun maddesinin aslında yerli üreticiyi korumak adına yasalaşır yasalaşmaz yürürlüğe girmesi gerekiyordu. Neden kademeli bir şekilde yıllara dağıtılarak 14'üncü maddede 2023-2024 ve 2024 sonrasında yüzde 30'a çıkıyor? Yani bu yüzde 30'luk oran kanunda zikrediliyor ama yürürlük maddesine baktığımızda yüzde 30'luk oranın 2024 yani 2025 yılındaki mahsulde ancak hayat bulabileceği gibi bir gerçeklik ortaya çıkıyor. Benim aklıma takılıyor; madem üreticiyi korumak adına yerli tütünün üreticilerini ve üretimi artırmak adına böyle bir yasa geliyor bunun yürürlük maddesi neden böyle üç dört yıla yayılıyor bu derhâl yürürlüğe girse ne olur? Buradan çok uluslu şirketler mi zarar görecektir ya da tütün üretimi mi karşılamayacak talebi?

METİN YAVUZ (Aydın) – Sözleşme var, yapılmış olan sözleşmeler var. Onlar şu anda devam ediyor.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Yani onu sadece o şekilde açıklamak ne kadar doğru bilmiyorum ama benim kanaatimce yine burada sadece kanun çıkaracağı zaman uygulanması gerçekten istediğimiz sonuçları vermeyecek. Dolayısıyla burada bu kanun eğer bu şekilde çıkacaksa derhâl yürürlüğe girmesi daha faydalı ve yararlı olacaktır.

Değerli arkadaşlar, yine 13'üncü maddede 4733 sayılı Yasa'nın 8'inci maddesinde değişiklik öngören kısımlar var. Özellikle burada bu 8'inci madde, 4733 sayılı Yasa'nın cezai hükümlerini içeriyor. Yasa hükümlerine baktığımızda özellikle (k) bendinde "sarmalık tütün" ibaresinin de eklenmiş olduğunu görüyoruz. Şimdi, aynı Kanun'un 8'inci maddesine baktığımızda, burada mevcut yasada tütün mamulleri ve alkollü içkileri tüketiciler satışını internet, televizyon, faks telefon gibi elektronik ticaret araçları ve postayla sipariş yöntemiyle vesaire... Burada "20 bin Türk lirasından 100 bin Türk lirasına kadar idari para cezası verilir." diyor.

Değerli arkadaşlar, ben yıllarca cezada da çalıştım ve bu tütün konusunda çok ilgili ve alakalı bir avukat olarak söylüyorum. Şimdi buraya siz (k) bendine sarmalık kıyılmış tütünü koyduğunuz zaman aynı kanunun (o) bendinde zaten sarmalı kıyılmış tütüne ilişkin hüküm var. Şimdi burada, sarmalık tütüne 20 binden 100 bin liraya kadar idari para cezası koyuyorsunuz, orada miktar belli değil 1 kilo, 5 kilo, 10 kilo yani mesela internet aracılığıyla 5 kilo tütün sattı, 20 bin lira para cezası olacak ancak (o) bendinde 50 kilografa kadar, 50 kilogram dâhil 250 liradan başlatıyor yani KDV'li bir idari para cezası uygulaması var. Bu şekilde bir eylem için 2 ceza söz konusu aslında sarmalık kıyılmış tütünün de dercedilmesinin hiçbir anlamı yok zaten sarmalık tütüne ilişkin (o) bendi ayrıntılı bir şekilde cezaları kademeli olarak göstermiş ve bu şekilde sarmalık tütünü siz hangi şekilde satarsanız satın çünkü "Ticari amaçla sarmalık kıyılmış tütün üretenler ile satan ve satışa arz edenlere ürettikleri, sattıkları..." diyor yani burada internet de dâhildir buna. Faks, elektronik ortam, her türlü ortam, (o) bendi bunu karşılıyor zaten. Buraya ekstra tekrar (k) bendine sarma usulünü ekleyerek siz sarmalı tütün üreticilerini 2 kere cezalandıracaksınız. Bu çok teknik olarak da ceza hukuku açısından da yanlış bir şey. Yani bir eylemin bir cezası olur veya eylemin şu andaki cezası (o) bendinde zaten düzenlenmiş. Adıyamanlı üretici...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Şöyle bir farklılık var: İnternet üzerinden ve iletişim kanalları üzerinden yaptığınız zaman tütün ve tütün mamullerinin ilave olarak reklamını yapmış oluyorsunuz. Bu suç ile o suç çok farklı.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Ama satış diyor, reklam o zaman...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Tütün ve tütün mamullerinin reklamını...

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sayın Başkanım, kanundan o şekil anlaşılmaz, şimdi, o zaman siz buraya sarmayı koyduğunuz zaman, burada mülki amir ne yapacak? (k)'ya göre herkese 20 bin liradan basacak cezayı, böyle inceleyecek bir şey de yok. Burada şu anda kanunun maddesine bakalım, o şekilde anlaşılmıyor. Kanunun orijinal hâline bakın siz; 8'inci maddede "Tütün mamullerinin ve alkollü içkilerin tüketicilere satışının internet, televizyon, faks ve telefon gibi ticaret amaçlarıyla sipariş yöntemi..." "diyor.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Aynen, iletişim kanalları üzerinden satmanın cezası ayrı, dükkanda alıp da satmanın cezası ayrı. Bu, onu ayırıyor.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Yani ben sizin gibi düşünmüyorum hukukçu olarak çünkü sarmalı tütünü de buraya eklediğiniz zaman sarmalı kıyılmış tütünün satış şekli yani sonuçta ticari amaç olduktan sonra orada değişen bir şeylerin olmadığını düşünüyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Sayın avukatım, siz daha iyi bilirsiniz aslında da bakın, bu sigara gibi tütün mamullerinin reklamı yasak ya yani bunları aynı zamanda gösterip reklamını yaparak satma ilave ayrı bir suç.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Ben, burada, ceza hukukunun genel ilkeleri açısından bakıldığı zaman bir eylemin bir cezası olur. Burada (o) bendinde yeteri kadar düzenleme vardır, bunun tekrar bu şekilde düzenlenmesinin doğru olmadığını düşünüyorum. Burada cezalar arasında da bir orantısızlık var, çok fahiş cezalar zaten, bunun bu şekilde yanlış olduğunu düşünüyorum.

Gelelim şimdi, (ö) bendine: Şu anda, 8'inci maddeye bu teklifle yeni bir bent ekliyoruz. 6'ncı maddenin ikinci fıkrasına aykırı hareket edenler... Yani şu anda biz bu teklife ve gerekçeye de baktığımızda yerli üretimi artırmak adına yüzde 30'lara kadar bir kullanma zorunluluğu getiriyoruz. Evet, şimdi, peki bu çok uluslu şirketler, uluslararası şirketler bu kanundaki şeyi uygulamadılar, müeyyidesi ne olacak? Şimdi, burada (ö) bendinde bunun öğeleri belirtilmiş ve bence bunlar çok düşük yani bir firma bu cezaları göze alır ve yerli tütünü hiç de kullanmaz, buraya daha caydırıcı gerçekten bu çok uluslu şirketlerin Türk tütünü yerli ve millî tütünü kullanabilmeleri için daha caydırıcı ceza konulması lazım yani küme başına 8 lira, 10 lira ve 12 lira en fahiş o. Siz vatandaşa orada mesela düşün ki internette 10 gram tütün satana 20 bin liradan başlatıyorsunuz cezayı ama çok uluslu şirket bu kanunlara uymayacak, yerli tütünü kullanmayacak, küme başına alacağı ceza 10 liradan başlıyor. Ya gerçekten bu, eğer samimiysek bu konuda, yerli üretimi gerçekten Türk tütünü, tütüncüyü geliştirmek, Türk tütünü yine önceki dönemlerde uluslararası anlamda Türkiye'nin prestijli ürünü hâline getirmek istiyorsak bu (ö) bendindeki cezaların da biraz artırılması gerekiyor. Adam buna uymaz, biz hesap yaptık, Tatvan'da büyük bir sigara işletmesi eğer bu şekilde buna uymazsa alacağı ceza onun için hiçbir şey ifade etmeyecek ve yeri gelecek, fon sıfırlandığı için yurtdışından tütünü getirecek, ithal edecek, bütün ihtiyacını oradan karşılayacak, bunda da Türk tütünü kullanmayacak ve o şekilde üretime devam edecek. Buradan benim önerim bu cezaların birazcık daha caydırıcı hâle getirilmesi. Bakınız geçen hafta Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçen yasada bir paket sigara, Adıyaman tütünü konulmuş sigara satana üç yıl hapis geldi, o şekilde kanunlaştı, şu kanunu ihlal eden uluslararası şirkete küme başı 10 liradan para cezası veriliyor. Yani bu gerçekten cezalar arasında... Bu kanundaki diğer cezalara da baktığımız zaman 5 bin, 10 bin yani vatandaşın, bireyin alacağı cezalar ile tüzel kişilerin, bu işten para kazanan büyük uluslararası şirketlerin aldığı cezalara baktığımızda, gerçekten aralarında uçurum kadar fark var. Bu ceza, bu şekilde bu müeyyide yetersiz olacağı için iyi niyetle gelen 12'nci maddenin pratikte uygulanma şansı olmayacaktır, bu konunun üzerinde de düşünülmesi gerekiyor. Yerli tütünün önünü açmak için bu cezaların, bu müeyyidelerin, bu oranın artırılmasının daha doğru olacağı kanaatindeyim. Şimdilik söyleyeceklerim bunlar. Maddeler üzerinde de tekrar yeri geldiğinde bazı eksikler var, onları da tekrar ifade edeceğim.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Teşekkür ederim.

Utku Bey, buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan Yardımcısı, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben, tabii, alanının uzmanı bu kadar isim varken haddimi de aşmak istemem ancak Eskişehir çiftçisinin son bir yıl içinde yaptığımız müteakip ziyaretlerde onlardan aldığımız -ne diyelim-sorumlulukla, emanetle bazı talepleri vardı; bu kanun taslağının, hazırlanmış metnin içinde onları görememenin verdiği hayal kırıklığını sizinle paylaşmak isterim ve somut örneklerle de neden düzeltemediğimizi sizlere aktarmak ve inşallah da düzeltilmesine yönelik çağrılarda bulunmak isterim.

Öncelikle, birçoğumuzun illerinde bir yıl içinde çeşitli afetler yaşandı, çeşitli doğal afetler. Bizim Eskişehir’de tam bir yıl içinde 3, hatta sonuncu doluyu da eklersek 4 farklı afet yaşandı; bunlardan ilkinde yaklaşık 1.200 çiftçimiz değişik ilçelerimizde çok büyük zarar görmüştü selden, doludan. Biz köylere gittiğimizde, tabii, çaresiz çiftçi, tarlasının başında “Ne yapacağız, ne edeceğiz...” Sağ olsun, tarım ilçe müdürlüklerimiz, il müdürlüğümüz geliyorlar, işte, zarar tespiti yapılıyor, hasar tespiti yapılıyor, sonra onlar raporlaştırılıyor her ilimizde olduğu gibi. Bizim ilimizde bir rapor hazırlandı yaklaşık 1.200 çiftçinin zararına ilişkin; 55 milyon liralık -eski parayla 55 trilyon liralık- bir hasar tespiti yapıldı ve Ankara’ya -hep öyledir, Ankara’ya gönderilir- gönderildi, hem Bakanlığa hem Cumhurbaşkanlığına. Ancak aradan geçen bir yıl içinde maalesef 440 bin lira gibi komik bir rakam dışında bu çiftçilere tek kuruş hiçbir yardım gitmedi; ben şahidim çünkü bazı köylere 2-3 kere daha fazla gitmişliğim var. Öncelikle şunu söyleyeyim: Gittiğimiz tarlalarda “TARSİM karşılıyor mu...” “Karşılıyor.” “Diğer, işte, 2090 sayılı Kanun karşılıyor mu?” “İşte, orada da o ‘yüzde 40’ koşuluna uyamıyoruz.” diyorlardı. Daha sonra, şubat ayında özellikle Sarıcakaya, Mihalgazi gibi seracılığın yapıldığı ilçelerimizi bu sefer fırtına vurdu. Fırtınanın vurduğu köye, hatta bir önceki doludan etkilenen, selden etkilenen aynı çiftçiye gittik -ismini şimdi hatırlamıyorum, daha sonra paylaşırım sizinle- bu sefer fırtına vurmuş, adam perişan. “Ne yaptınız?” “Bu sefer de TARSİM karşılıyor.” “Neden?” “İşte, karşılanması için fırtınanın hızının saatte 90 kilometre olması lazım ama bizim Sarıcakaya’da saatte 60 kilometre yaşanmış o gece.” Yani buna inanmak mümkün değil dinlediğinizde. Adama ne anlatacaksınız? Adam size anlattığında onu nasıl teskin edeceksiniz? Yani, bu TARSİM meselesi kendi boyutuyla; ayrıca, işte, ÇKS’yi kapsamaması boyutuyla başlı başına ele alınması gereken bir mevzu ama burada bunu göremiyoruz.

Son olarak, bu sefer yine don vurdu 12 ilçede 5.575 çiftçimizi; yaklaşık 220 bin dekar alan zarar gördü; bizim ziraat odalarının ve tarım ilçe, il müdürlüklerinin hesabına göre 100 milyona ulaşan bir zarar daha var. Ama gittiğinizde, artık çiftçiler tamamen ümidini kesmiş durumda, “Nasil olsa versek de vermesek de bir şey gelmeyecek.” havasındalar. Mesela en son, 4’üncü dediğim doluda da yine tekrar Tepebaşı ilçemizin Sakintepe köyünde bir çiftçiye gittik, böyle büyük bir üretici; 1 milyon 200 bin adet marulu tarlada gitmiş. “Faydalanabiliyor musun?” “Hayır, faydalanamıyorum; TARSİM’den faydalanamıyorum, öbür taraftan faydalanamıyorum.” “Ne yapacağız?” “Hiçbir şey yapamayacağız.” Şimdi, gerçekten perişan durumdadır ki her biriniz biliyorsunuz, alanlarında uzman isimler de burada. Bu konularda bir şey yapılması lazım ama biz, işte, bu metne, diğer torbalara, gelenlere baktığımızda, maalesef bu dertleri çözecek adımlar atılmıyor. “Nedir onlar?” dendiğinde, konuştuğumuzda hepinizin bildiği konular. Ama işte, bu afetlerin sonrasında ortaya çıkan hasarın en aza indirilmesi adına çiftçiye en azından ekim, tohum, ilaç, gübre, işçilik, mazot, sulama gibi masraflar için destek verilmesi lazım, nakit desteği lazım. O da yapılmıyor mu? Borç ertelemesi, nakit desteği de lazım çiftçiye. Benzer şekilde, işte, sınırlı da olsa verilen desteklerde Çiftçi Kayıt Sistemi’ne dâhil olmayan üreticilerin de kapsanması lazım. İşte, pancarda kotasını tamamlayamayan çiftçilere ceza kesilmesinin önünün kesilmesi lazım. Banka ve Tarım Kredi Kooperatiflerinin çiftçi borçlarını sıfır faizle en az iki yıl ertelemesi lazım. Burada defalarca ifade edildi, tarlalarda kullanılan sulama ekipmanlarının, trafoların, panoların, pompaların da TARSİM kapsamına dâhil edilmesi lazım. Ama dolu, don, fırtına vesaire... Şimdi, sigorta dediğimiz şey, hepimiz evimizi sigortalıyoruz, arabamızı sigortalıyoruz yani olabilecek her türlü riske karşı sigortalıyoruz. Şimdi, ne gelse başına “TARSİM karşılıyor.” Böyle bir şey olmaz. Biz çiftçiye geçmiş olsuna gidiyoruz, “Karşılıyor mu?” diye soruyoruz, “Karşılıyor.” diyor. “Niye karşılıyor?” diyoruz. “Şu kadar kilometre hızda olmuş fırtına, çok düşük kaldı bizim fırtına.” diyorlar. Bir daha gidiyoruz “Niye karşılıyor?” diyoruz. Bu sefer seli karşılıyor. Yani böyle hakikaten trajikomik ama insanları yapayalnız bırakan durumla karşı karşıyayız.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, enerji giderleri konusu çok ciddi sıkıntı. Bir yılda elektrik giderleri yüzde 118 artmış durumda. Borcunu zamanında ödeyemeyen çiftçilerin aboneliklerinin iptal edilmesinin önüne mutlaka geçilmeli ve mağduriyetlerin giderilmesi mutlak surette şarttır. Çiftçinin tarımda kullandığı elektrikten alınan kayıp kaçak bedeli, enerji fonu bedeli, tüketim vergisi, KDV vergisi, trafo kaybı, TRT payı gibi ilave vergilerin kaldırılması gerekir. Hakikaten, bunları ödeyecek hâli kalmamış durumda çiftçilerin. Bölgede yaşanan elektrik kesintileri nedeniyle -hepimizin köylerinde var, biliyorsunuz- çiftçinin derdi büyük. Bir taraftan elektrik kesiliyor, bir taraftan da kullandığımda elektriğin faturasını ödeyemiyor. Pompalar, panolar hasar görmekte. Tarlalarda kullandığı sulama ekipmanlarının ve işte bu pompaların TARSİM kapsamına alınması lazım. Eskişehir'imiz -birçok ilimizde de aynı sıkıntı var- IPARD kapsamına alınmıyor. Neden? Eskişehir gelişmiş il. E, tamam ama gittiğinizde bizim kırsalımız daha az gelişmiş, Günyüzü'müz, Beylikova'mız, Alpu'muz, İnönü'müz şehir merkezinde olan Köprübaşı, Tepebaşı'mız, Odunpazarı'mız kadar gelişmiş değil. En azından ilçe bazında IPARD kapsamının -sadece Eskişehir değil, Türkiye'de- mutlaka değerlendirilmesi lazım.

Aranızda şanslı iller var, 21 ilde tohum desteği alabilen iller var ama Eskişehir öyle bir il değil, yüzde 75 hibe tohum destekleri kapsamına alınmadı. Yine, 7 ilde çiftçilere bedelsiz verilen ücretsiz hazine arazilerinden Eskişehir çiftçisi faydalanamadı, bunların düzeltilmesi lazım.

Burada konuşurken zaman zaman değerli milletvekillerimiz de gündeme getirdi, bu hobi bahçeleri meselesinde ilk başta ortaya çıkan şey tamamen aşılmış durumda. Bundan zaten ortaya çıkan rahatsızlık nedeniyle -anladığımız kadarıyla- bu düzenleme geldi ve böyle bir düzenlemeye ihtiyaç da var ama burada dikkat çekmek istediğim bir konu var, o da şu: İşte cezalar getirilecek, denetimler yapılacak, yapılsın, cezalar getirilsin vesaire ama şöyle bir şey var: Belediyelere "Yıkın." denilecek, yıkılmazsa ya da il idareleri yıkılmazsa yapıyı Tarım ve Orman Bakanlığı yıkacak, yıkım masrafının 2 kat fazlasıyla bu, belediyeden tahsil edilecek. Belediyeden alamazsa belediyenin İller Bankası ödeneğinden kesilecek. Şimdi, belediyeler öyle bir hâlde ki şimdi -burada ayırım da yapmıyorum, AK PARTİ'lisi, CHP'lisi- hangimiz ilimize gitsek şu anda belediyelerin parası yok. Nisan ayında en son yüzde 55 kesildi, sonra sanırım, yüzde 40 kesildi, şimdi, bir de bunu keseceksiniz. Bu, öyle böyle değil. Ben kendi ilimdeki hobi bahçeleri meselesini biliyorum. Bunların hepsini Tarım ve Orman Bakanlığı yıkmaya kalktığında ve bunun bedelini belediyeden tahsil etmeye geldiğinde belediyelerin artık kapanması lazım. Yani iyi niyetli bir şey yaparken bunun başka zarar verebilecek yanlarını engellemek lazım.

Tabii, öte yandan, hobi bahçelerinin tamamen yasaklanması da doğru değil. Yani bu, çok tartışılması gereken bir konu. Yani verimli tarım arazilerine yapılmamalı, dünyada da Türkiye'de de güzel örnekleri var, kent içindeki alanlara yapılabilir yasalara uygun bir şekilde, belediyelerin mutlak suretle denetimi altında -emlakçıların, rant peşinde koşanların değil- yerel yönetimin, sosyal hizmet uzmanlarının, ziraat fakültelerinin yönetiminde, denetiminde sosyal bir hizmet olarak tarım konusunda farkındalık yaratacak, kendi meyvesini, sebzelerini yetiştirecek kent bahçeleri kurulabilir, kurulmalıdır. Bizim insanımız sebze yetiştirmeyi seviyor. Benim evimde bile, küçük kızım küçücük bir bahçe bölümünde domates, biber, salatalık yetiştiriyor, düşünün, hiç alakası olmamasına rağmen yapıyor. İnsanlar buna hevesli, bunu tamamen yok etmememiz lazım. Tarımın, gıdanın önemini, üretimin önemini hissettiren, anlatan kent bahçelerine ihtiyaç vardır. Tarımı yok eden değil, tarımı, üretimi destekleyen bir kent tarımı, kent bahçeciliği olması lazım.

Burada kaygım, belediyelerden bu kesintilerin yapılması çok büyük... Zaten gelirleri iyice gitmiş olan... Hepsini söylüyorum, bakın sadece muhalefet olarak söyleyemiyorum, AK PARTİ'lisi, MHP'lisi, CHP'lisi, HDP'lisi kendi illerinize sorun, hepsinin şu anda tek sıkıntısı gelirinin olmaması.

Değineceğim son iki konudan biri de mesleğim gazetecilik olduğu için ve bu yakınlarda çok konuşulduğu için teklifte 31 ve 32'nci maddelerdeki yani gıda güvenliği ve güvenilirliği hususunda tüketicide endişe, korku ve güvensizlik yaratarak tüketicinin tüketim alışkanlıklarını olumsuz etkileyen gerçeğe aykırı nitelikte olabilen yayınlara getirilecek cezalar için... Şimdi, burada şöyle bir sıkıntı var, tutanaktan gördüğüm kadarıyla daha önce Sayın Sarıbal da değinmiş: RTÜK'e böyle bir yetki veriliyor, yeni bir bent oluşturuluyor (u) bendi diye. "Ticari reklam kapsamına girmeyen gıda güvenliği ve güvenilirliği hususunda tüketicide endişe, korku ve güvensizlik yaratarak tüketicinin tüketim alışkanlıklarını olumsuz etkileyen gerçeğe aykırı nitelikte olamaz yayın hizmetleri." deniyor. Bakın, niyet olabilir, niyet halis olabilir ama RTÜK'ün şu andaki yapısı nedeniyle biz neyi tartışıyoruz? Birçok örnek verebilirim ama mesela, bir yayıncı, bir gazeteci dostumuz Abdülhamit'le ilgili bir şey dedi diye şimdi ona bir ceza kesilecek.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Şimdi, Utku Bey, onu RTÜK kesmeyecek. RTÜK'e orada bir hak vermiyoruz, orada bilim kurulu kurulacak. Onun devamında şu var: Tarım Bakanlığı, aynı şu an Sağlık Bakanlığındaki gibi, Toplum Bilimi Kurulu kurulması gibi bir bilim kurulu kuracak. Yani, RTÜK orada bir yetki sahibi değil, oranın almış olduğu kararı sadece uygulayacak.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Benim oradaki endişem şu: Bu zararlıdır, bu söylediğiniz yani "Utku konuştu ama şöyle bir şey yaptı..." Bazen bir tekelleşme ortamında, kartelleşme ortamında öyle bir etki yaratılıyor ki bir kişinin dediği... Bunun örneklerini isim vermeyeyim şimdi ama siz bu tartışmaları biliyorsunuz, bazı hocaların tavsiyelerini, beş yıl önceki tavsiyesi şimdi yanlış ya da beş yıl önce yanlış dediğimiz doğru çıkabiliyor o yüzden bunun sonrasındaki yaptırımın yayını yasağına kadar gitmesinin kaygı verici olduğunu gazetecilikten gelen biri olarak söylemek istiyorum yoksa tabii ki bilimsel değerlendirme olsun. Bu, bazen göreceli olabiliyor, ne endişe yaratır, ne yaratmaz, neye göre, orada baz alınacak temel değer nedir diye, o kaygımı sizinle paylaşmak istedim.

Bir de dediğim gibi tüm illerimizde, hepimizin beklentileri olabiliyor, bizim de Eskişehir'imizin kısa başlık altında söyleyeceğim birkaç tane beklentisi var. İlimizin hayvan yetiştirici bölgeler içerisine mutlaka dâhil edilmesini, ilçelerimizin az önce söylediğim IPARD Programı'na alınmasını, benzer şekilde Uluslararası Kalkınma Fonu IFAD kapsamında değerlendirilerek finansman sağlanmasını... Mesela Mahmutiye ilçemizi bilenler var mıdır bilmiyorum, Türkiye'nin bence en iyi, en çevik, en sağlıklı atlarının yetiştiği yerdir. Bir alan var, hipodrom standartlarında olan bir idman merkezi var ama biz bunu bir türlü bir hipodroma dönüştüremiyoruz. Oysa hipodroma dönüşmesi Eskişehir ve Mahmutiye'deki at, hayvan sevgisini hem bir sportif faaliyetle sosyal yaşama kazandıracak ama aynı zamanda orada tarım, yem, hayvancılık, veteriner bilimleri ve ilaç olmak üzere turizm sektörleri arasında da sıkı bir sinerji yaratacak. Bizim, burada, hem çim pist hem kum piste sahip olan bu idman merkezinde bir an önce gerekli çalışmalar yaparak -buradaki bürokratlar benden çok daha iyi biliyordur bu dediklerimin ne olduğunu- hipodrom olarak kullanıma açılmasının hem ilçemize hem şehrimize hem de ülkemize katkı sağlayacağına ben yüreğime inanıyorum.

Hepimizin tekrar tekrar söylediği bu çiftçilere kredi kolaylığı sağlanması ve borçların ertelenmesi konusundaki taleplerini zaten biliyorsunuz; mazot konusu, elektrik, yem, gübre, ilaç gibi girdilerin fiyatlarının yüksek olmasını artık hakikaten söylemeyen, görmeyen milletvekili yok, sizler de söyleyemeseniz de görüyorsunuzdur, hissediyorsunuzdur. Elektrik faturaları için dönemsel ödemeleri çiftçimiz ısrarla istiyor, biliyorsunuz. Taban fiyatlarının da ekim dikim sezonu öncesi açıklanmasının çiftçilere büyük katkı sağlayacağını... Ben Eskişehir sulamaları rehabilitasyon birinci kısmının de yatırım programına -üç yıldır "Alacağız." deniyor, alınmıyor- mutlaka alınması talebimle bitiriyorum.

Hepinize sabrınız için teşekkür ederken saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler.

Son bir iki cümleyle Hasan Hocam da...

HASAN KALYONCU (İzmir) – Şimdi, sayın vekilim hobi bahçelerinden bahsetti de buraya konu olan hobi bahçeleri farklı. Şimdi, normalde Odunpazarı Belediyesinin hobi bahçesi var, Türkiye’de birçok ilde hobi bahçeleri var. Kentsel tarımda hobi bahçeleri zaten kent peyzajında önemli yer tutuyor. Şimdi, belediyelerin organize ettiği hobi bahçeleri ayrı. Burada önlem alınan şeyler, hobi bahçeleri kapsamında bir kooperatif kurularak tarım arazilerini tarımdan çıkarma...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Ben zaten “Belediyeler denetimde olsun, işin içinde olsun.” diyorum, onlar başında olsun. Belediyeden parasını alacak, yıkımın parasını...

HASAN KALYONCU (İzmir) – “Zaten yıkımın parasını belediyeden alacaklar.” değil, belediyelere yıkma görevi veriliyor. Belediyeler bundan kaçındığı zaman parasını alacaklar. Mesela, bugün -bundan üç gün önce, dört gün önce- İstanbul Silivri’de hobi bahçeleri yıkılıyor, başlamış. Zaten belediyelerin görevi bu ama belediyeler oy kaybını düşünerek, tarım toprağını korumaktan kaçınırlarsa o zaman cezayı ödeyecekler. Yani onda bir sıkıntı yok, belediye zaten yıkımı yaparsa ceza meza ödemeyecek.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

Bu kadar dinledikten sonra bir iki cümle de ben edip bu tümü üzerindeki görüşmeleri tamamlayacağız inşallah.

Efendim, özellikle Utku Bey’in söylediğine aynı zamanda bir cevap olsun. Bizim amacımız, hobi bahçeciliğine özentiyi veya o yoldaki gidişi azaltmak ve kesmek değil. Aslında hepimizin istediği bir şey, herkes yeşille uğraşsın, ayağı toprağa değsin, bir uğraşı olsun, bir hobisi olsun, bir meşgalesi olsun. İnsana yakışır yaşam şekli de budur ama bizim buradaki kastımız şudur: Birinci sınıf tarım arazilerimize yapmasın. Yani korumakla kollamakla, çocuklarımıza, torunlarımıza, yüz nesil sonrasına bırakmakla sorumlu olduğumuz bu tarım arazilerimizin, bu yeşil alanlarımızın -ben çıkıyorum, dolaşıyorum- ne atsan bitecek tarım arazilerinin, yemyeşil tarım arazisinin adam ortasına gelmiş, 2 tane marul ekip de şey yapıyor. Yahu orada zaten Allah vergisi bir üretim var, buraları kapatmayıp burada yerel yönetimlerin aksiyon almaları lazım, onlara görev düşüyor. Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla istişare etsinler, marjinal tarım alanlarını açsınlar, belirlensinler, altyapı götürsünler, insanımız da eğer bir hobi istiyorsa, dünyaya ve çevreye bir katkı yapmak istiyorsa orada ufak bir toprağı eşesin, azıcık su serpsin. Oralar da birkaç yıl sonra hemen hemen birinci sınıf tarım arazisi olmasa da onların ihtiyacını görecek, yaşamlarına da bir anlam, güzellik katacak hobi alanı hâline gelir. Biz bunun önünü açmak istiyoruz ama ısrarla söylüyorum, bunu televizyonlarda da anlatıyoruz ama dönüp dönüp insanlar “Efendim, hobi bahçeciliğine karşı mısınız?” Hayır, canım niye karşı olalım, biz de insanız, aynı ihtiyaçlarımız bizim de var. Özendirmek istiyoruz ama kendi alanında.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – “Kendi alanınız” dediğiniz yer neresi Başkanım?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Kendi alanında, marjinal tarım arazilerinde. “Kendi alanı” dediğim bu, kişinin kendi alanı değil.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Yani gerekli izinleri alarak belediyelerin oluşturduğu tarım alanı dışında olan yerler. Dünyadaki uygulaması bu.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet, yani tarım yapılmayacak alanları belirlensinler yapınlar.

Efendim, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlandı.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Görüşmelere başlıyoruz.

1'inci maddeyi okutuyorum:

AYDIN MİLLETVEKİLİ METİN YAVUZ VE 60 MİLLETVEKİLİNİN, GIDA, TARIM VE ORMAN ALANINDA BAZI DÜZENLEMELER YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 8/6/1942 tarihli ve 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde yer alan “fıkrasındaki” ibaresi “fıkrasının birinci ve ikinci cümlelerindeki” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya aşağıdaki bent, maddeye ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş, mevcut üçüncü fıkrasında yer alan “Bu maddenin (a), (ç) ve (e)” ibaresi “Birinci fıkranın (a), (ç), (e) ve (f)” şeklinde ve “diğer bentlerde” ibaresi “birinci fıkranın diğer bentlerinde” şeklinde değiştirilmiştir.

“f) Beşinci fıkrasının üçüncü cümlesindeki yasağa aykırı hareket edenlere, altmış beş bin Türk Lirasından üç yüz yirmi bin Türk Lirasına kadar,”

“6 ncı maddenin üçüncü fıkrası ile beşinci fıkrasının üçüncü cümlesinde belirtilen kabahat eyleminin, ilk fiilin işlenmesinden sonraki beş yıl içinde üçüncü defa işlenmesi halinde ayrıca Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından, satıcıya ait tüm perakende alkollü içki ve açık alkollü içki satış belgelerinin iptaline karar verilir. Satış belgesi iptal edilen kişilere iki yıl süreyle yeni perakende alkollü içki ve açık alkollü içki satış belgesi verilemez.”

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Birinci madde üzerinde söz isteyen var mı?

Ama ısrarla şunu belirtmem lazım: Herkes meramını geneli üzerinde uzun uzun anlattı, sadece maddeyi içerecek şekilde çok kısa konuşmalarla yol alalım inşallah.

Madde üzerinde 1 önerge var, öncelikle önergeyi okutalım:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2985) esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanlarında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesiyle değiştirilmek istenen 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanunu'nun 7'nci maddesine eklenmesi teklif edilen birinci fıkrasının (f) bendinin kaldırılmasını arz ve teklif ediyoruz.

Okan Gaytancıoğlu

Edirne

İlhami Özcan Aygün

Tekirdağ

Ayhan Barut

Adana

Orhan Sarıbal

Bursa

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – İlhami Bey, buyurun.

İLHAMİ ÖZCANAYGUN (Tekirdağ) – Değerli arkadaşlar, madde 1'de ceza yüklerinin artırılması, konuşmamın başında da belirtmiştim daha önce de; illegal uygulamaları ve kaçakçılığı artıracak ifade etmiştik. Esas konu, içkiye makul vergi konulmasıdır. Bu hem toptan hem vergiyi artıracak hem vatandaş kendi evinde içki yapmaya itmeyecek hem de toplum sağlığını koruyacaktır. Merdiven altı yollardan içki edinen birçok vatandaşın yaşamını yitirdiğini görüyoruz.

Bakın, içki fiyatlarındaki artış birçok sorunu da beraberinde getirmiştir. Birçok tesis, restoran müşteri çekebilmek için içkinin evinden getirilmesini dahi kabul etme yoluna kapıları açmıştır. Bu da yasakların başka türlü delinme yöntemidir. Oysaki ruhsatlı içkilerin ruhsatlı yerlerden satın alınması, vatandaşın vergi ödeyerek içki alması doğrudur ama maalesef, ülkemizdeki tablo yavaş yavaş illegaliteyi ortaya çıkarmaktadır. Dünyanın hiçbir ülkesinde rakı, şarap Türkiye'deki kadar

pahalı değildir. Siz içkiye, sigaraya zam yaptıkça bunu içenler buharlaşmıyorlar, yok olmuyorlar, içkiyi legal olmayan yollardan almaya, kendileri üretmeye başlıyorlar. Evlerinde herkes rakıyla ilgili tesislerini kurmuş, şimdi birayla ilgili tesislerini kuruyorlar. Yani, bir şekilde etanolü de etil alkolü de elde edip rakısını da yapıyor, birasını da yapıyor, şarabını da yapıyor. Ondan sonra da her gün gözleri kör olanlarla ve hayatını yitiren vatandaşlarla karşı karşıya kalıyoruz. Yani uzağa da gitmeyin, sabah ki konuşmamda ifade etmiştim. Restoranlarda artık “İçkini getirebilirsin.” kampanyasını başlattınız. Bu da AKP iktidarına kısmet oldu. Bu uygulamayla beraber artık insanlar yanlarında, restoranlara giderlerken çantalarında içkisini de alkolünü de getiriyorlar. Yani gelinen tablo bu. Vergi rakamlarını ne kadar yükseltirseniz ama sonuçta bir şekilde vatandaşımızın onun çözüm yollarını buluyorlar ve yanlış uygulamadan dolayı yaşamlarına da kıyıyorlar sonuçta.

Onun için gelin, fazla bu işi zorlamayalım. Doğru, makul bir rakamda veya makul bir cezai müeyyide de buluşarak bu sistemi bu şekilde aşmanın doğru olacağına inanıyoruz. Yasak yerine makul vergilerle legaliteyi artıralım diyorum. Milleti kaçakçılığa değil normal yollardan tüketimini sağlayan... Şunu da söyleyeyim, özellikle Komisyonun bilmesinde fayda var: Ben içki kullanmıyorum, sigara içmiyorum. Bilginiz olsun içki de sigara da içmiyorum ama kimseyi de zorla içki için veya sigara için diye zorlamıyorum. İnsanların bu bir alışkanlığıdır. Yıllardan beri gelmiştir bunu da kısıtlayamazsınız, cezalandıramazsınız. Sayın Başkanım, bu konuda da arkadaşlarımızın bu şekilde düşünmesinde fayda olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Evet, sadece Google’a bakalım, yani evde içki yapımı deyince dünya kadar kişi, buralardan içki yapıyor yani alkol yapıyor. Bunların hangi standartlarda yapıldığını, geçenlerde bir firmada çalışan birisiyle konuştum. “Ne kadar sağlıklı yaparsa yapsın belli noktalarda vücutta birikim oluyor.” dedi. Yani, dört veya beş yıl sonra bu birikim ortaya çıkıyor.

Çok yüksek vergi oranları var, bir de siz cezalarla bunu daha da artırıyorsunuz. Zaten fazla vergi alınıyor.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Sana ceza vermeyiz ya.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Ceza tamam, onu demiyorum. Şimdi, bir eğlence yeri var orada saat bire kadar içki içmek serbest, yanında da TEKEL bayisi var saat onda oraya diyorsunuz ki “Sen satamazsın.” Ee adam orada gidecek daha pahalı ücret ödeyecek, oraya gidemiyor, TEKEL bayisinden de alamıyor. Yanlışlıkla bir dakika geçse bir satış yaptığında... Ya bunu bir saat uzatamıyor muyuz? Yani en azından eğlence, tatil mekânlarında yabancı turistlere...

HASAN KALYONCU (İzmir) – Ondan önce alsın.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Neden? Ya alan alıyor zaten. Alamayan şimdi yani yabancılar...

AYHAN BARUT (Adana) – Bence de on bir olmalı.

Şimdi, bakın, çok eskiden sizler mağdurken benim bir arkadaşım gelmişti Avusturya’dan, sakallıydı. Ben, orduvine eşimle birlikte giriyordum, sakallı diye onu almadılar. Sakalı da öyle şey sakalı değil yani normal bir sakal. Niye? Ben anlatamadım, şimdi bunu da anlatamazsınız yani bunlar da niye bu kadar sıkıntı yapıyoruz, ben bunu anlamakta zorluk çekiyorum. Ben, size söyleyeyim Edirne Milletvekiliyim. Edirne’de mastika satılıyor, uzo satılıyor yasal olmayan yollardan giriyor. TEKEL’in ya da diğer markaların satış miktarlarında azalma var. Bu devlet için çok büyük bir vergi kaybı yani söyleyeyim fiyatlarını da 1 litre mastika 60 liraya satılıyor.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – O zaman kolluk kuvvetleri iyi çalışıyor.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Çalışmıyor... Çalışsa nasıl engelleyebilir yani bunu? Evde 1 litre Yeni Rakı yapılıyor, 70 liraya yani 70'lik 70 lira. Fiyatlar da bu şekilde gidiyor. Bunu daha dikkate alalım diyorum. Madem siz fazla uzatmayacaksınız oylayalım madem. Birkaç şey söylemem lazım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Teşekkür ederim, öncelikle şunu söylemek lazım: Arkadaşlar, AKP iktidara geldiğinden beri içki ve tütündeki vergilerden dolayı -her gün anket yaptırıyorsunuz, her gün ülkenin sosyolojik ve ekonomik koşulları üzerinden değerlendirmeler yapıyorsunuz- buna dayalı olarak acaba Türkiye'de uyuşturucu bağımlılığı üzerinde bir analiziniz var mı? Yani alkol üzerinde, tütün üzerinde uyguladığınız bu vergilerin toplumsal yaşam, sosyal yaşam üzerindeki etkileri üzerinden bir analiziniz var mı Sayın Başkan? Böyle bir değerlendirmeniz var mı Sayın Bakan Yardımcısı, var mı? Yasayı getiren Sayın Vekil, var mı? Ben, size söyleyeyim birkaç örnek: Rekor kırılıyorsunuz, evet, bunu yazın. "AKP yapar, halk bakar." diyorsunuz ya evet AKP yaptı. Türkiye, tarihinin en büyük uyuşturucu ticaretinin olduğu dönemleri yaşıyor. Madde bağımlılığı yaşı 7 yaşına kadar düştü ve hızla artıyor. Yani bir tarafta alkolü, sigarayı içmesinler tüketmesinler diye sadece vergi ve ceza yaptırımları uygulanırken öbür tarafta ne yazık ki madde bağımlılığı meselesi toplumun en büyük sorunu hâline gelmiş durumda. Üniversite öğrencilerinde, işsizlikten tutun da her şeye, bütün sorunlara karşı ne yazık ki uyuşturucu madde kullanma süreci başlamış, bunu bir değerlendirin. Yine, en başta söylediğimi tekrar söylüyorum: Yasaklayın arkadaşlar, deyin ki "AKP bu ülkede tütün ve tütün ürünlerinin kullanılmasını yasaklıyor." aslında. Deyin ki "Alkol ve alkol tüketimini yasaklıyor." Bunun bir anlamı olur ama parasal ceza ve hapis cezası meselesi üzerinden sürdürdüğünüz süreç insan hakları gasbı ya, açık ve net. İç piyasaya arz meselesi üzerinden iki örnek vereyim size: İktidara geldiğinizde nüfus 66.4 milyon, rakı 44 milyon litre tüketiliyormuş, 2019 nüfusu 83 milyon ve tüketim 27 milyon litreye düşmüş. Aynı şekilde, iktidara geldiğiniz 2004 yılında 1 milyon 800 bin litre olan viski tüketimi, şu anda 10 milyon 176 bin litre olmuş. Kaç kat artmış? 8 kat. Yani aslında, statü olarak toplumda ekonomik seviyesi yüksek olanlar için uygun bir kullanım oranı açmışsınız çünkü yerli içkilerde vergi sürekli arttı, arttı, arttı rakı da yüzde 10, 15, 20, 30, 40, 50 arttırdınız.

METİN YAVUZ (Aydın) – Toplam da tüketim azaldı.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Tüketim azalmadı, yanlış bakıyorsunuz halk evde üretiyor. Ben, çiftçiyim.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Ben fiyatları söyledim size.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Viski ve rakı üretmek için benden talep edilen armudu size göndereyim. Gelin, gelin tarlaya.

EBUBEKİR BAL (Diyarbakır) – Senin armutlar o kadar güzel mi?

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Evet, o kadar güzel. Bu mantık doğru değil. Şu dürüstlüğü bekliyoruz: Çıkin deyin: "Biz aslında bunun kullanılmasını istemiyoruz ama tarımda toplumu nasıl ithalatla terbiye etmeye çalıştıysak bugüne kadar, olmadı, işte, cezalarla da toplumu terbiye etmek istiyoruz. Aslında bizim bakış açımızda, ideolojik olarak ve sosyal yaşam açısından, biz rakıya da içkiye de tütüne de tütün mamullerine de karşıyız ama bunu doğrudan söyleyemiyoruz. Toplumda sosyal, siyasal ya da oysal bir tepkiyle karşılaşabiliriz ancak böyle ceza müeyyideleri uygulayarak, ceza rakamlarını artırarak, hapis cezaları koyarak bunu yapmaya çalışıyoruz."

Şu anda TEKEL bayileri bitik arkadaşlar. Değerli bir gruba kalacak bu. O grup belki şimdi alkışlıyordur siz bu kanunu buradan çıkarmaya çalıştığınızdan dolayı ama onlar merak etmesinler, baskı, otoriter yapılaşma ya da kafanızın arkasındaki o ideoloji eninde sonunda gidecektir bu tartışmasız. Ama bir arkadaşımız çok önemli bir şey söyledi. Arkadaşlar, işsizlik var bu topraklarda, işsizlik. 2 milyon küçük esnaf var, küçük esnaf bu ülkenin en büyük istihdam alanı. Bu bayilerde, baba oğuldan başka kimse çalışmıyor ki ya baba 50-60-70 yaşında, emekli olmuş orada duruyor ya da oğlu başka iş bulamıyor, üniversite mezunu çocuklar, o bayilerde o sattıkları şeylerden ekmek kazanıyor. Ne kadar sizi ilgilendirir, dikkatinizi çeker, çekmez bilmem ama aslında bu, bir insanlık sorununa, bir vicdan sorununa dönmüş durumda. Birikmiş cezaların iptal edilmesi lazım. Sayın Başkan, birikmiş cezalar var. Bu adamlar işlerini kapatıyorlar. İtibardan tasarruf etmiyorsunuz farkındayız. Şu Meclisi düşünün, yeri göğü harcama ama orada o insanlar 6 liralık, 10 liralık bira satacak 30 bin lira ceza yiyecek. Neresinde bunun vicdan, neresinde bunun hukuk, neresinde bunun adalet, neresinde bunun insanlık, neresinde bunun siyaset? Olacak iş mi?

Ne yaparsanız yapın, içiyor halk. Daha da bastırın, hiç almasınlar o marketlerden falan, o TEKEL'i yok pahasına sattığınız o yamyam kuruluşlar da batsın, ben ona razıyım. Hatta yine bulup içecektir bu yoksul halk, bu kadim halk kendi ihtiyacını giderecek bir metot bulacaktır. Onlar için de patates ve soğan depolarını bastığınız gibi -artık sıra oraya geldi- halkın evini basarsınız çünkü tüccarlar o zaman diyecek ki... Hazine ben para istiyorum diyecek, vergi dairesi ben para istiyorum diyecek; o büyük şirketler de "Yeter artık ya, bu evlerden bu rakırları çıkarın, biz oraya girelim." diyecek. Buyurun, ne yapıyorsanız yapın, reddediyoruz bu maddeyi, olumsuz buluyoruz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet, teşekkür ediyoruz.

Tabii, arkadaşlar, maddenin getiriliş sosyolojisini, psikolojisini hiç düşünmeden bu şekilde eleştirmek sadece olayın özünü yakalamaktan uzak bir bakış açısı. Yani, şimdi, içki satışı Türkiye'de yasak değil, hiçbirinin satışı yasak değil. Yani bunun akşam on ile sabah altı arasındaki satışının engellenmesinin içerisindeki psikolojiyi, sosyolojiyi hiç hesaba katmadan konuşuyorsunuz.

AYHAN BARUT (Adana) – On iki-altı olsa ne olur?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Hayır, fark etmez. On iki- altı veya her neyse, burada amaç şudur...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Çok fark eder.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Hayır, onu içenler bilir.

Bakın, şu anda amaç: Toplumda o saatte, herkes istediği yerden istediği kadar içki bulmasını ve tabiri caizse içip sokaklarda ona buna saldırmamasın. Gaye bu ama zaten içen adam gündüzden de alır, bir hafta önceden de stoklar, kendi evinde de yapar, ne yapıyorsa yapsın problem bu değil, bu tarafını da değerlendirmek lazım.

Bir de, 18 yaşın altındaki çocuk... Efendim, şimdi, bunun önünü açmış olsak haklı olarak kıyameti koparırınız. Ya, 18 yaşın altındaki çocuk birtakım şeylerde de hani rüşdünü daha ortaya koymamış bir çocuk... 18 yaş altındakine satana da ceza var, işte, bunu da değerlendirelim. Niye buna ceza var? Yani bizim çocuklarımız tabiri caizse istediği yerden istediği kadar içkiyi alabilme rahatlığında olsunlar mı, olmasınlar mı; buna karar vermemiz lazım.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 2- 18/12/1953 tarihli ve 6200 sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne Yürütülen Hizmetler Hakkında Kanunun ek 10 uncu maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 2’nci madde üzerinde 1 önerge var, okutuyorum:

Tarım Orman ve Köy İşleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2985) esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanlarında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesi ile 6200 sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne Yürütülen Hizmetler Hakkında Kanun’un ek 10’uncu maddesinin yürürlükten kaldırılması teklifinin metinden çıkartılmasını arz ve teklif ediyoruz.

Okan Gaytancıoğlu

Orhan Sarıbal

Edirne

Bursa

Ayhan Barut

İlhami Özcan Aygun

Adana

Tekirdağ

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Arkadaşlar, izin verirsiniz, DSİ’den var mı burada arkadaşlar?

METİN YAVUZ (Aydın) - Var Sayın Başkanım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet, kısa bir açıklama alalım gerekçesiyle alakalı, getirilmesiyle alakalı, sonra devam edelim.

Buyurun.

DSİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 1. HUKUK MÜŞAVİRİ NURİ TEMEL - Sayın Başkan, daha önce 7139 sayılı kanunla DSİ’ye verilmişti bu yetki. Ancak herhangi bir şekilde kooperatiflerle ilgili bir teşkilat kurulmadı. Ardından da Tarım Bakanlığına geçtik, tekrar bu yetkiyi Tarım Bakanlığına iadesi şeklinde bir düzenleme yaptık.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Sayın Bakan Yardımcımız da burada, bir katkıda bulunacak.

Fatih Metin Bey, buyurun.

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Efendim, bu birleşmeden önce planlandığı için biz bütün yapılarımızı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü bünyesinde oluşturduğumuz için ve teşkilatlanmamız ülke düzeyinde tarım bölümünde daha geniş olduğu için, o nedenle bu düzenlemeyi bu şekilde uygun buluyoruz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

Önerge üzerinde... Ayhan Bey buyurun.

AYHAN BARUT (Adana) – Sulama kooperatifleriyle ilgili ve iş ve işlemlerde Tarım ve Orman Bakanlığının yetkili olması ilk bakışta olumlu bir gelişme görülebilir. Ancak teklifle sulama kooperatifleri DSİ Genel Müdürlüğünden alınırken sulama birlikleri hâlen DSİ’de bırakılmaktadır. Ülke genelinde sulamaların yüzde 97,5’i birlikler, yüzde 2,5’i kooperatifler tarafından gerçekleştirildiği gerçeği ortada iken tarımsal sulamayla ilgili proje ve uygulamaların yine tek elden yönetilmemesi sorunu ortaya çıkacaktır. DSİ Genel Müdürlüğü hâlen Tarım ve Orman Bakanlığının ilgili kurumu iken yarın örneğin, yine, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına bağlanabilir. Büyük ve küçük sulamalarda sulama birlik ve kooperatiflerinin proje takibi ve denetlenmesi açısından tek bir kamu kurumunun görevli olması ve yetkilerin aynı çatı altında kalması daha doğru olacaktır. Sulama tesislerinin işletilmesinde birliklerin varlığı devam ederse bu durum, DSİ’nin Tarım ve Orman Bakanlığı bünyesinde kalması koşuluna bağlanmalıdır. Kalıcı çözüm için, şu an işlevsiz ve dağıntık olan kamu yönetimi yerine su yönetiminde etkin bir kamu yönetimi kurulmalı, merkezî yönetim görev ve yetkilerine sahip çıkmalı, uzman kurumlar kapatılmamalı veya işlevsizleştirilmemelidir. Büyükşehir ve diğer yerel yönetimlerin

altyapı eksiklikleri tamamlanmalı, görev, yetki ve sorumluluklar yeniden tanımlanmalıdır. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü güçlendirilmeli, en ücra noktalara hizmet verecek şekilde Toprak Su Genel Müdürlüğü ise yeniden kurulmalıdır.

Tarımsal sulamada çiftçi örgütlenmesi için tek model olarak güçlü ve demokratik sulama kooperatiflerinin varlığı yeterlidir. Tarımsal kooperatiflerin tek elde toplanmasını gerekli görmektedir. Tarımsal kooperatiflerin tek elde toplanması adına hâlen Ticaret Bakanlığına bağlı bulunan –belki diyeceksiniz ek madde gerekebilir ama- TARIŞ, FİSKOBİRLİK, MARMARABİRLİK, ÇUKOBİRLİK gibi tarım satış kooperatif ve birlikleri yaş sebze meyve kooperatifleri, üretim pazarlama kooperatifleri gibi tarımla ilgili diğer kooperatiflerin de Tarım ve Orman Bakanlığı bünyesine alınması daha doğrudur diyoruz efendim. Görüşümüz bu.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

Ayhan Bey’in bu söylediği üzerine yine söz almak isteyen var mı?

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Tabii, tabii...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Devam... Bugün sabaha kadar buradayız Başkanım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Biz buradayız zaten, siz gidiyorsunuz. Bizim için sıkıntı yok, biz her gün buradayız.

Buyurun Orhan Bey.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Peki, teşekkür ederim.

Bir süre önceydi Devlet Su İşleri sulama birliği... Aslında sulama birliği meselesi şuydu: AKP iktidarının geleneksel bir tutumu ortaya çıkmıştı, tezahür etmişti, kayyum yöntemiyle sulama birliklerine müdahale edilmişti. Sulama birliklerinde yüzde 75 normal çalışan, sorunu olmayan, ödemeleri yerinde olan, hiçbir problemi olmayan yapılar vardı; sadece yüzde 5’inde bazı sorunlar gündeme gelmişti. Düşünün ki kocaman bir yapının içinde yüzde 5 sorun elbette olabilirdi ve oraya müdahale edilerek ne yazık ki sulama birlikleri lağvedildi, Devlet Su İşlerine geçirildi, oradan da kayyum atandı ve şu anda sulama birlikleri kayyum tarafından yönetiliyor. Bunu çok net bir şekilde görmemiz lazım.

Peki, ne oldu? Şu oldu: Sulama birliklerine, bizim bütünüyle reddettiğimiz ama sizin elektrik şirketlerine tahsildarlık yaptığımız, çiftçinin desteklemelerinden kesilen o paralar ne yazık ki –aynen söylüyorum, gülebilirsiniz elbette, hâlinize gülüyorsunuzdur, bana gülecek hâliniz yok, kendi hâlinize gülün- anayasal olarak 5403 sayılı Toprak Koruma Kanunu’nun öngördüğü desteklemeler hiçbir şekilde kesintiye uğramaz, doğrudan çiftçinin kendisine gider çünkü üretime dönük bir harcama kalemidir. Siz iki yıl üst üste bunu, yönetmelik düzenleyerek önce her yıla özgü olarak kestiniz, elektrik şirketlerine tahsildarlık yaptınız, daha sonra burada bu Devlet Su İşleri Kanunu’nda yaptığımız değişikliklerle beraber bu defa Devlet Su İşlerini görevli kıldınız, sulama birliklerine kayyum atadınız ve hemen sulama birliklerinin alacaklarını da çiftçiye yapılan desteklemelerden alma yetkisi verdiniz ve yasalaştırdınız. O gün kooperatiflerin yetkileri de Devlet Su İşleri bünyesinde duruyordu, “Sulamayı tek elden, suyu tek elden yöneteceğiz.” dediniz ama ben size söyleyeyim, aldığınız öğreti 2016 yılında Birleşmiş Milletlerin size yaptığı bir sunumdur: Suyu nasıl yöneteceksiniz, suyu nasıl verimli kullanacaksınız, suyu nasıl ticarileştireceksiniz.

Hiç unutmam, Bursa’da... Uludağ, gerçekten muhteşem bir dağdır, doğal su kaynakları olan. En baştan onu söyleyeyim su haktır, halkındır, doğanıdır, ormanındır; ne sizindir ne partinizindir ne de tüccarlarınızındır. Su haktır, insanlık hakkıdır ve onun sahibi de doğadaki bütün canlılardır. Bunu net söyleyeyim. Bursa’da sular satılmaya başladı, AKP iktidarı gereğini yapmıştı. Her alanı nasıl metalaştırdıysa, nasıl bir rant, kârlılık meselesi üzerinden baktıysa, nasıl her şeyden acaba derisini

yüzüp onu nasıl kâra dönüştürebilirim mantığıyla baktığı gibi, o zaman il başkanıydı, daha sonra il özel idaresinde o dönemin temsilcisiydi, daha sonra milletvekili oldu; gittik “Uludağ’ın sularını satmayın, Büyükşehir bunu doğrudan halka versin, doğrudan musluktan içilebilecek kalitede bir sudur, doğru olan da budur.” dedik. Söylediği şey aynen şuydu. “Bizden öncekiler suyu çok ucuz satmışlar, biz 3 kat pahalya satıyoruz şirketlere.” Tam bir tüccar mantığı. Diyecek bir şey kalmamıştı, her şeye parasal olarak bakıyorlardı, her şeyin bir parasal bedeli vardı elbette, onlar da onu yapmışlardı, bugünkü Türkiye’de olduğu gibi. 83 milyon inanılmaz bir halk ve tüketen iyi bir pazar ve elbette bir tüccara ihtiyaç vardı; bir tüccar, iktidar. Her şeyi para, her şey.

2016 yılında Birleşmiş Milletler de sulama suyunun nasıl yönetilmesi gerektiğine dair iktidara sunum yapmıştı ve rapor vermişti:

“1)Kararlı ve güçlü bir iktidar olacak.

2)Önce bu yapılar birleştirilecek, kamu eli altında organize edilecek.

3)Altyapısı düzenlenecek.

4)Bunu düzenli pazarlayacak güçlü ama devletin, kurumun ya da kuruluşun arkasında duracağı bir özel mekanizmaya ihtiyaç var.”

Alın, bakın, bende o rapor vardı, o gün elimde duruyordu; gene bulurum, gene size sunarım. Aslında bu hikâye, su hikayesi arkadaşlar, para hikayesi. Ne yazık ki su hikayesi, kapitalizmin önemli bir vahşi uygulama alanı dolayısıyla oradan itibaren gelen bir süreçtir bu.

Kayyumları atadınız... Kendimden örnek vereyim: Sulama birliği varken iyi kötü, az çok yollarımız yapılıyordu, stabilize döşeniyordu, telefon açtığımızda yardımcı oluyorlardı çünkü su parası alıyorlardı, özellikle toplulaştırılmış bölgelerde 1’inci derece sorumluluklarıydı; şimdi, hak getire. Devlet Su İşleri denen hiçbir şey bulamıyoruz ama Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğünün yaptığı en iyi işi söyleyeyim: Saati alacaksınız, önce “saatleri biz vereceğiz.” diye söz veriyorlar, sonra “Olmaz, bu saatleri siz alacaksınız.” O da yetmez, önce 2,5-3 liralık saat aldılar -bende faturası duruyor- sonra “Gerek yok buna, 800 liralık saat de takabilirsiniz.” dediler. Bu nasıl bir hikâye arkadaşlar ya? Bu nasıl bir şey, nasıl bir durum bu? Bir bir yaşadığım için söylüyorum, merak eden varsa gelsin, hemen binelim arabaya gidelim, tek tek göstereyim.

Farkındayız, suyu ticarileştirdiniz, şimdi daha da organize edeceksiniz. Bütün hepsini önce bir kontrol altına alıp, sonra da onu elektrikte olduğu gibi, diğer alanlarda olduğu gibi özel sektöre satın -bugün Mardin’deki elektrik kesintilerine “Biz karışmayız, özel sektörün...” denildiği gibi, aynı o şekilde- çiftçiyi ne yazık ki...

Yine bir şey söyleyeyim: O sulama birlikleri çiftçiyi kolay kolay icraya vermezlerdi. Şimdi, Devlet Su İşleri takır takır icraya veriyor çiftçiyi, hem de parasına, sizler eliyle, desteklemelerden gelen paraya el koyarak. Bu beklenen bir şeydi.

Bir sonraki madde gelecek, tarla içi sulama sisteminin o zaman Bakanlıkta kalmasını istedik “Yok olmaz DSİ olsun, bunu tek elden yöneteceğiz.” dediniz. Ondan da şimdi vazgeçiyorsunuz. Evet, hakikaten komik, tam gülünecek hâldesiniz, aynen öyle ama. Bunu samimi söylüyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet, toparlayın lütfen.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Toparlayayım.

Günün sonunda, bu kooperatifler -bu kooperatifler öyle kooperatifler ki gerçekten çok zor koşullarda, alın terleriyle, çiftçi dostluğuyla yüzde 100 çiftçiye ait olan bu yapılar, su da aşağı yukarı, birçok yerde kendilerinin, kuyular da kendilerinin, işletim de kendilerinin- bunlar, kurumsal olarak daha

sağlıklı bir yapıya kavuşmak istiyorlar. Bizden bekleedikleri düzenleme de bu. Denetim yetkisinin Devlet Su İşlerinde olmasının ya da Tarım Bakanlığında olmasının çok önemi yok. Ha Ali Veli, ha Veli Ali; bir şey değişmiyor sonuçta. Dolayısıyla arkadaşlarımız detaylarını söylediler ve belki yine söyleyecekler, Okan arkadaşım da söyleyecek. Kooperatiflerin bizden beklediği; bu kesinti payları var, bunlarla ilgili merkez birliklerinden ödeme yapılıyor. Bunu okumak isterim çünkü çok hâkim olmadığım için bir hata yapmak istemem, taleplerini paylaşmak isterim. “Türkiye Sulama Kooperatifleri Merkez Birliğine bağlı birim kooperatiflerinin bölge birliğine, bölge birliğinin Merkez Birliğine ortak olma mecburiyeti getirilmelidir. Birim kooperatif kuruluşu Merkez Birliğince yapılmalıdır. Birim kooperatif genel kurulu bölge birliği, bölge birliği genel kurulu Merkez Birliğince yapılmalıdır. Sulama kooperatiflerinin ayakta kalması gerekmektedir. Eski uygulamada olduğu gibi, daha önce de tüzüğümüzde yer alan, kooperatiflerin su satışından kesilen yüzde 2’lik pay -yüzde 1’i bölge birliğine, diğer yüzde 1’lik payının da Merkez Birliğine eğitim ve ucuz enerji altyapısı oluşturulmasında kullanılmak üzere- tüzüklerimize tekrar konulmalıdır. Merkez ve bölge birliklerimizin güçlenmesi ve Merkez Birliğimizin sulamada güneş, rüzgâr enerjisi, üretim tesisleri kurulmasında da kullanılmak üzere TEDAŞ Genel Müdürlüğüne bağlı olup özelleştirilen dağıtım şirketleri tarafından tarımsal sulama tarifesi kullanan abonelerden yüzde 1 tarımsal kalkınma payı kesilerek Genel Kurul kararınca Türkiye Sulama Kooperatifleri Merkez Birliğine aktarılmasını talep etmekteyiz.” derler. Talepleri budur, yoksa derleri Devlet Su İşleri değildir ama yeri geldiği için içindekileri söylüyorlar.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Fatih Bey, buyurun.

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Sayın Başkanım, sayın vekilimiz birliklerin yeni yönetim değişikliğinden sonraki durumlarını anlattı. Ben de kıymetli Komisyon üyelerine, yeni yönetimle, Devlet Su İşlerinin görevlisinin bu yönetimlerde yer almasıyla beraber nasıl bir değişim oldu, onu rakamlarla ifade etmek istiyorum.

2017 yılında, birliklere üye olanlar yüzde 31 iken, mevcut üreticilerimizin yüzde 31’i bu birliklere üye olurken bu birliklerin yeni yönetimdeki başarısıyla yüzde 58 üye oranına ulaşılmıştır. Bir başka örnek, sulama oranımız yüzde 68’ken bu yeni yönetimle beraber yüzde 72’ye ulaşmıştır. Tahsilat/ tahakkuk oranı yüzde 68’e çıkmıştır.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – E tabii, aldınız zaten, doğrudan aldınız yani.

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Personel giderleri yüzde 58’den yüzde 31’e düşürülmüştür ve biraz önce kendisinin ifade ettiği rakamlar ile tabii ki buradaki rakamlar farklı çünkü bakım onarım harcamaları yüzde 57 oranında artırılmıştır. Yani bu yönetim şeklinden önce yapılan bakım onarım şu anda yüzde 57 oranında daha fazla yapılmaktadır.

Bir örnek daha vereyim, bir rakam daha vereyim: 2019 yılında ilk defa sulama birlikleri bütçe açığı vermemiştir, üstüne üstlük 42 milyon fazla vermiştir. Dolayısıyla mevcut, sorun olarak ifade edilen her şey, bu düzenlemeden önceki o birliklerdeki yöneticilerin ne yazık ki basiretsizliği, ferasetsizliği yüzünden çiftçinin borç yükü altında bu hizmetlerden yeteri kadar faydalanamayışından olmuştur.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Kaç çiftçi şu anda hacizli, kaç çiftçiye dava açtığınızı söyler misiniz? Kaç üreticiye dava açtınız, söyler misiniz? Var mı elinizde?

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Dolayısıyla rakamlarla ifade ettiğim gibi...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Var mı elinizde, kaç çiftçiye dava açtınız? Kaç çiftçi takipte bana söyler misiniz?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Orhan Bey, tamam, bu şekilde konuşmalıyım.

Arkadaşlar, siz zaten yeterince konuşuyorsunuz yahu, iki dakika da başkasının konuşmasına sabredin, müsaade edin.

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Ben rakamlarla konuştum, ben yorum yapmadım, ben rakam ifade ettim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Bakan Yardımcısı rakamlarla konuşuyor.

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Sayın Başkanım, ben rakam ifade ettim, ben yorum yapmadım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Arkadaşlar, sizin konuştuklarınızın çoğu afaki ama rakam veriyor, ona da saygı göstermek lazım. Bakan Yardımcısını niye tutuyoruz burada? Onun söylediğine de inanmayacaksa kime inanacağız?

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Ben de rakam talep ediyorum Başkanım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Hayır efendim, rakamları veriyor. Lütfen...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Rakam talep ediyorum, kaç üretici şu anda...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Elinde olan rakamları söyledi.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Bakın, gerçekten merak ediyorum.

1)Kaç üretici şu anda takibe alındı? Kaç tanesine dava açılmış durumda?

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Dün de yapıyordu bunlar, bugün de yapılacak yani.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – 2) Doğrudan gelir desteği üzerinden çiftçinin Ziraat Bankasına yatırılan parasının ne kadarını kestiniz, ne kadarını aldınız?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Arkadaşlar, su kullanacak, borcunu ödemeyecek, öyle bir şey var mı yahu?

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Yahu, olanaklar, imkânlar...

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Ödeyen ne olacak? Yani ödeyen “Tahsil et.” diyor.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Hemen böyle, kafadan “basiretsiz” kafadan “kötüler” anlayışını ifade ediyorum size.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Hayır, su kullanan herkes gibi, benim gibi, sizin gibi, su kullanan, elektrik kullanan herkes gibi herkes parasını ödeyecek; medeniyetin gereği bu. Yahu adam ödemiyor parasını...

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Eğer izin verirseniz efendim, bir hususu daha son olarak ifade edeyim, bilgilendireyim, ondan sonra...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun, devam edin.

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Şimdi, birliklerin hâliyle bu yapıları itibarıyla bir kâr amacı yok. Birliklerin bütçesi bir tek şekilde yapılıyor. Mevcut bakım-onarım giderleri ve işletme giderleri yıllık toplanıyor ve o toplanan para çiftçinin kullanım bedeline bölünüyor.

(Uğultular)

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Bakan Yardımcınız konuşuyor arkadaşlar, dinleyelim lütfen.

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Dolayısıyla buradaki yönetim şekliyle biz çiftçinin hakkını koruyan bir sistemi harekete geçirmiş olduk. Rakamlarla da ifade ettim. Hem birliğe üye olma sayısı artmıştır hem sulama oranı artmıştır, personel gideri düşmüştür, bakım-onarım harcaması -ki çok önemli- yüzde 57 oranında artmıştır.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Arkadaşlar, ben de mesela kendi yaşadığımız bir örnekten size bir iki çıkarım yapayım: Küçük bir ilçenin sulama birliği; zamanında bunların yetkileri, sınırları çok belirlenemediği için -çok eski tarihli bunlar tabii- adam tutmuş, iki kişiyle yürüteceği yere sülalesinden çalışacak yaşa gelmiş ne kadar adam varsa hepsini oraya doldurmuş. Şimdi bu nasıl kendini kurtaracak da çiftçiye bir de borçlarını ödeyecek, sulama yapmaya devam edecek? Şu anda, tabiri caizse, değiştirilmeye çalışılan bu hantal yapı.

Bakın, Sayın Bakanımız çok güzel bir rakam verdi. Yani onu can kulağıyla dinlerseniz... Personel giderleri yüzde 57'den yüzde 31'e düşüyor, yapım-onarım giderleri 2 katına çıkıyor. Demek ki oradan kıstığıyla hatların bakımını yapıyor, çiftçinin hizmetlerini götürme... Yani bu kadar güzel rakamlar varken buna destek olmamız lazım. Daha iyisi olabilir mi? Evet, daha iyisini önerebiliriz ama olanı da takdir etmemiz lazım.

Buyurun.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Özür dilerim, son bir şey söylemek isterim.

Sayın Başkan, denetim mekanizması denen bir şey var. Demokratik bir kuruma müdahale ettiniz, mesele bu. Seçimle gelen, çiftçinin kendisinin seçtiği bir mekanizmaya müdahale ettiniz. Denetlersiniz, bu personel fazlaysa kamusal harcamalar -ki kamusal olarak bunu değerlendiriyorum- boşa gidiyorsa bunu denetler, o yanlışı orada da giderebilirsiniz. Yöntem bu olmamalı; yöntem, müdahale edip oraya kamudan ya da DSİ'den -önemli değil kurum- birilerini atayarak o demokratik yapıyı bozmak olmamalıdır. Elbette denetim yapın, elbette suçlu bulun, elbette hata yapanı yapın ama...

METİN YAVUZ (Aydın) – Siz nerede çiftçilik yapıyorsunuz Başkanım?

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Türkiye'de yapıyorum.

METİN YAVUZ (Aydın) – Çiftçide böyle bir sorun mu var? Memnuniyetsizlik yok, hiçbir şey yok. Siz nerede yaşıyorsunuz?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Siz nerede yaşıyorsunuz?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – İlhami Bey, buyurun.

Arkadaşlar, İlhami Bey konuşuyoruz.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Başkanım, şimdi, “Nerede çiftçilik yapıyorsunuz?” çok geniş bir soru. Aslında, değerli arkadaşşıma, ben Türkiye'de siyaset yapıyorum, Türkiye'de tarım yapıyorum ama sizin nerede yaptığınızı ben merak ediyorum. Benim konumum belli, arkadaşımızın da konumu belli. O konuda daha dikkatli olursanız cümlelerinizi söylerken... Bu saatte çünkü gerilmeye başladık. Gerginlik kimseye fayda sağlamaz.

Şimdi, değerli arkadaşlar...

METİN YAVUZ (Aydın) – Rakamlar belli...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bir dakika ama bakın, ben söz aldım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Şu anda İlhami Bey konuşuyor.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Böyle olursa yürüyemeyiz.

Şimdi, ben merak ediyorum, birlikler bir tarafta kalacak Devlet Su İşlerinde, kooperatifler Bakanlığa geçecek. Şimdi bugün sorun yok. Yarın Devlet Su İşlerini... Yani artık şaşırдық, iki dudak arasında kaldı. Bugün Sayın Bakan diyor ki: "Yarın sokağa çıkma yasağı var." Ertesi gün saat on birde farklı bir açıklama. Sağlık Bakanı öncesinde "Kesinlikle yok." diyor, Sonra İçişleri Bakanı yasak koyuyor. Ertesi gün Cumhurbaşkanı "Kaldırdım." diyor. Şimdi, ben merak ediyorum...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – "Su"dan nasıl gittin oraya, ben de orayı anlayamadım.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Başkanım, şimdi bakınız, ben sizi örneklemesem, anlatamazsam siz anlamayacaksınız, gene bildiğinizi yapacaksınız.

Arkadaşlar, şimdi sorun yok, bugün Devlet Su İşleri Tarım ve Orman Bakanlığına bağlı. Doğru mu? Geçtiğimiz dönemler neredeydi? Şimdi, bakıyorum, yarın birliklerden aynı işle iştigal eden bir sulama birliği, bir de sulama kooperatifi; birini bir tarafa bağlıyorsun, birini bir tarafa bağlıyorsun. Ya bunların hepsini bir yere bağlayın ya da DSİ'ye bundan sonra başka bakanlık deyin, Tarım Bakanlığına çakın kalsın. Yani yarın yine geleceğiz buraya bugün yaptığımız gibi. Nasıl işte bu tarlalarla ilgili, arsalarla ilgili yine kanun değişikliği... Arkadaşlar, lütfen, aklımızla dalga geçmeyin. Yani bir işi yaparken de doğru yapalım. Kanun çıkarıyoruz şu anda.

Sayın Başkan, alaylı geldi ama aynen aslında bu konu bu. Şimdi, biri gelirse yarın bakanlığı değişirse...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Yarın DSİ'nin başka bir yere gideceği...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bakınız, bakanlığı değişirse diyorum. Cumhurbaşkanının kafasına esti, dedi ki: "Ben Tarım Bakanlığımı yine böleceğim." Vallahi ben aşağı yukarı 1991'den beri sektördeyim, bizim Tarım Bakanlığı 50 tane isim oldu, değiştiriyor: Tarım Orman, Tarım Gıda, Gıda Hayvancılık... Oldu da oldu, ya yarın değişirse soruyorum size. Şimdi, yarısı burada, yarısı orada, aynı davul tokmak hesabı. Nasıl olacak o zaman? Bu bir.

İki, ya, arkadaşlar, bu devlette bir Toprak Su vardı, Toprak Su köylere giden, kırsala giden. Ya, bu Toprak Suyu ne yaptınız? Neden lağvettiniz? Ne kadar güzel, kırsaldaki vatandaşlarımıza... Ama tabii kırsalda kimse kalmadı, o ayrı bir şey, bırakmadınız kırsalda insanları, Toprak Suyu da gerek kalmadı. Şimdi, geldiğiniz noktada yani hep yapboz, bir şeyler yapıyoruz, bir şeyler bozuyoruz. Şimdi, geliyorum, bakıyorsun, sulama borcundan dolayı adamın tarımsal destek veya başka elektrik borcundan dolayı koyuyorsunuz. Merak ediyorum, tebliğ çıkartıyorsun 2017'de tebliğle bunu -dikkatinizi çekiyorum 2017'de Şubatta çıkardığınız tebliğle- vatandaşa vermiş olduğunuz desteğe el koyuyorsunuz; kimin adına el koyuyorsunuz, merak ediyorum. İşte, bir kanun teklifi verdik, görelim bakalım, şimdi kanun teklifinden sonra ne yapacağımızı merak ediyorum çünkü ucu açık bırakıyoruz aynı bunlar gibi, şu anda bu kanun da bana göre madde de ucu açık. Yarın ne olacağı muallak.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Başkanım, ona göre, arkadaşlar, yol yakınken bana göre bunları birleştirmekte fayda var diye düşünüyorum. Takdir sizlerin çünkü parmak hesabı gene 11-9 veya 9-8 çıkacak ama sonra yine geç olacak diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler.

Evet, Fatih Bey, burada gene bir kısa...

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Sayın vekilimin kaygısına cevap vermek için söyledim. Yani tabii ki devlet yönetimi içerisinde bu kararlar alınabilir. Yani alınsa bile bir sıkıntı olmaz. Neden? Şu anda kooperatifler ile birliklerin hukuki statüleri farklı, işleyişleri farklı. Dolayısıyla biz kooperatifleri, işleyişleri ve hukuki statüsü bakımından Tarım Reformu Genel Müdürlüğümüz bünyesindeki yapıya alıyoruz. O yapı da zaten ilçelere kadar örgütlendiği için ileride böyle bir bölünme söz konusu olsa bile engel teşkil edecek bir durum yok.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Şimdi, Sayın Bakanım...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Bir saniye...

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Bundan sonrasında alakalı hiçbir endişeye mahal vermeyecek bir yapımız ve kabiliyetimiz mevcut, Bakanlık olarak.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Öznur burada, Sayın Genel Müdür burada. Ben merak ediyorum, Bakanlığa da bildiğimden dolayı, ne varsa hepsini tarım reformuna yüklüyorsunuz; ya, bu tarım reformu nasıl taşıyacak, bir yerde patlayacak bu tarım reformu.

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Gayet güzel taşıyor.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Valla, bilemem taşıyıp taşımadığını ben sahada gezerken görüyorum, sık sık zaten Sayın Bakan ve Genel Müdürle de görüşüyorum. Tablo ortada ve yine TARSİM'deki tablodan dolayı Sayın Bakan Yardımcımız, ortada. TARSİM, evlere şenlik ve desteklemeleri evlere şenlik ve geldikçe de aynı yeri dinlemek yerine...

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Bugün gerçekten...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bir saniye...

TARIM VE ORMAN BAKANI YARDIMCISI FATİH METİN – Bilgi vereceğim, bugün, sayın milletvekillerimizin -çok dikkatimi çekti- TARSİM ciddi bir eleştiri ve değerlendirmelerine konu oldu.

AYHAN BARUT (Adana) – Kanayan yara.

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Ben notumu aldım, arkadaşlara da talimat verdim. İnşallah, size TARSİM'le alakalı, kuruluşundan bugüne kadar ve bundan sonraki perspektifiyle alakalı bir sunum yapacağız.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – TARSİM'le alakalı iki cümle edeyim...

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Onun gerekliliğini hissettik, gördük.

AYHAN BARUT (Adana) – Sunum yapmayın, iyileştirici bir özellik...

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Tabii ki zaten şu anda...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – İşletmesi gereken...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – İlhami Bey, diğer maddede gene devam edersin.

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Şu anda zaten adım adım o sorunların çözümüne ilişkin önlemlerimizi, tedbirlerimizi alıyoruz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Bakın, TARSİM'le alakalı Sayın Bakanım bir cümle de ben söyleyeyim.

TARSİM, 2006'da ilk başladığı zaman sadece dolu klozu vardı, bak, doluyla alakalıydı. Bugün 30'ün üzerinde prim kabul ediyor ve ödeme yapıyor. TARSİM'in 2006'dan bugüne kadar üreticiden toplamış olduğu paranın tamamı 5,5 milyar lira; üreticiye ödemiş olduğu paranın tamamı 6,5 milyar lira. Yani TARSİM, aldığından daha fazlasını üreticiye ödeyen bir kuruluş ve her geçen gün bu prim kapsamını genişletiyor.

Şimdi, haklı olarak birçok milletvekilimiz konuşurken dedi ki: Hani bu yıl bu aşırı sıcaktan kaynaklanan sıkıntılarla alakalı bir şey yapmadı TARSİM. Ya, ilk defa -siz söylüyorsunuz- altmış yıldır böyle bir iklim değişikliği ve ondan kaynaklı sıkıntı görülmemiş. TARSİM hemen, birkaç üniversiteyi topladı bir araya ve bir çalışma yaptırıyor şu anda. Bunun nasıl dâhil edileceğiyle alakalı bir yapı kurmaya çalışıyor ve yakın zamanda bunu da inşallah sahada göreceğiz. Yani, TARSİM aslında interaktif çalışan, çok hızlı aksiyon alan bir kuruluş ama geliştirilebilir mi geliştirilebilir tabii ki.

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Zaten sayın milletvekillerimizin de bugün ifade ettiği şeyler yapıcıydı.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Hepsı yapıcı tabii.

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Yani biz o konuda notlarımızı aldık, gerekli, yapmış olduğumuz çalışmaları inşallah, en kısa zamanda uygun bir ortamda sizlere aktaralım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Okan Hocam buyurun.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Evet, şimdi, ben size çok farklı bir şey söyleyeceğim: 80 öncesinde kooperatiflerde hiçbir sorun yoktu ama hep “komünist yuvası” denilerek kooperatiflere öyle bir darbe vuruldu ki... Şimdi, bak, nereye geleceğim Hocam, kötü örnek, örnek olmaz. Hep kötü örnekler verdiniz, “Kooperatifler kötü, birlikler kötü, işte paraları şöyle harcadı, biz bunu Devlet Su İşlerine alalım, şimdi Bakanlığa alalım.” dediniz. Hatırlayalım, iki üç sene önce şurada bir sürü sulama birliği başkanı vardı, yöneticisi vardı, kooperatifler vardı -Ahmet Bey hatırlar- yalvarıyorlardı “Yapmayın, etmeyin.” diye. Niye? Köylerde kaldıysanız, köylerdeki sulama kooperatifleri, sulama birliklerinin seçimleri vardır, demokrasi vardır, 2-3 tane liste yarışır. Siz demokrasiyi yok saydınız. Yani “Oralarda hatalar oluyor, oralandaki yöneticiler suistimaller yapıyor.” diyerek yapıları hep yıktınız. Sonra, ciddi anlamda vergiler alınıyor zaten, kurumlar vergisi, dünya kadar girdileri, maliyetleri var. Öz denetim yapılmadığı için, yapılmadığı için... Bırakın kendi kendilerini denetlesinler. Ha, suistimaller var mı? Var. Yargıyı devreye geçireceğinize “Yok, Devlet Su İşleri alsın.” Ya, Devlet Su İşleri çok güzel bir kurum; korunması gereken, geliştirilmesi gereken bir kurum, aynen TARSİM gibi.

TARSİM'in kuruluşunda da vardım ben, belki çoğunuz yoktunuz, ben bir akademisyenim, TARSİM'in olması için çok uğraştık. Üretici hiçbir zaman kendi ürününü sigortalatmıyordu, dedik ki “Devlet katkı versin buna, birazını devlet versin, birazını üretici versin.” Adı “TARSİM” değildi, “Tarım Sigortaları Havuzuydu.” Havuz oluştu ama şimdi, bakın “Bu havuz büyüsün.” dedik ama şimdi Sayın Başkan diyor ki “İşte, şunu da aldık, bunu da aldık.” Ya, bir tane şey alacaksınız: Verim kaybı. Adam tarlaya buğday ekmiş, 500 kilogram bekliyor, 200 kilogram almış; elma dikmiş, 1 ton bekliyor, yarım ton almış. TARSİM'in yapısını da biliyoruz. Her şeyi 1 tane sigorta poliçesiyle çözebilecekken -arabası çalınan vatandaşın arabasının parası nasıl ödeniyorsa, kaza yapan birinin sigortası nasıl ödeniyorsa- çiftçinin de sigortasını, zararını ödememek için -bakın, burada şimdi TARSİM yetkilisi yok, arkasından konuşmalıyım ama- sigorta şirketleri eksperleri aracılığıyla “Yok, dolu şöyle gelmiş, yok rüzgâr buradan gelmiş.” Ya, bırakın bunları, çiftçi zarar etmiş işte, bunları çözelim. Aynı şekilde, kooperatifler... Kooperatiflerin sahibi üreticilerdir. Siz üreticilerden alıyorsunuz, devlete bağlıyorsunuz. Bir Devlet Su İşlerine bağladınız, aldınız, şimdi, Bakanlığa bağlıyorsunuz. Yani, iyi güzel de üreticide

kalsa, siz bunu ciddi anlamda denetleseniz, müfettişler var, Bakanlığın müfettişleri var, genel kurullara gönderiyorsunuz, avukatları var, muhasebecileri var, nasıl bu zararlar oluyor? Demek ki eğitimi vermiyorsunuz, kooperatifçilik eğitimi. Tabii, köylerdeki okulları kapatırsanız, köylerde okullar kalmazsa, kooperatifçilik eğitimleri verilmezse, kooperatiflerin asıl amaçlarının kâr olmadığı, hizmet olduğu anlatılmazsa bireylere o kooperatifler iyi yönetilmez. Sonra kötü amaçlı birkaç kişi gelir, o kooperatifleri -biz iki sence önce yaşadık- batırır, siz de dersiniz ki: “Ya, biz bunu çözemiyoruz, en iyisi Bakanlığa verelim, Devlet Su İşlerine verelim.” Teşekkür ediyoruz Devlet Su İşlerine, onların masraflarını azaltmışlar, iyi güzel, personel masraflarını azaltmışlar ama keşke bunu kooperatifler kendi kendilerine yapabilseydi.

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Bu dedikleriniz kooperatiflerle ilgili değil, birliklerle ilgili Sayın Vekilim. İki farklı Sayın Vekilim.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Ya, kooperatif, birlik...

Şimdi, iki sene önce Ticaret Bakanlığının şeyindeydik “Kooperatif sayısını, birlik sayısını artırmamız lazım çünkü amacımız Avrupa Birliğine girmek.” diye -o zaman yeni atanmıştı- Ruhsar Pekcan...

Pazarlamada kooperatiflerin payı Avrupa Birliğinde yüzde 40, bizde binde dört. Biz ne kadar konuşursak konuşalım, bu payı artıramazsak, siz, şimdi, böyle her darbeyi ona vurursanız, buna vurursanız başarılı olamayız. Haklısınız, devleti korumamız lazım ama bu eğitimi verdiğiniz sürece zarar olmaz ki ama siz bu eğitimi vermezseniz, “Aman, işte, suistimal yapıyorlar, en güzeli kapatalım, kooperatifleri Bakanlığa bağlayalım.” Derseniz yarın ondan da vazgeçersiniz yani. Bırakın, köylerde mücadele etsinler, liste savaşları yaşansın, demokrasi olsun, bizim derdimiz bu.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler Hocam.

Buyurun, kısaca lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, şimdi konumuz TARSİM değil, TARSİM’in adı geçtiği için iki cümle söyleyeceğim. Bana göre, kontrol edilemez koşullarda, üstü açık bir fabrika dediğimiz tarla koşullarında doğal afetin ekonomik yükü bütün milletin sırtında olmalıdır, sadece ondan zarar gören çiftçinin değil yani bunun altını özellikle çizerek vurgulamak istiyorum. Ama kontrol edilebilir kapalı koşullar, sera koşulları, ahır koşulları veya dona karşı tribünlerle birtakım önlemler alınabilir durumlar söz konusuysa o önlemi almayana TARSİM gibi bir şey getirilebilir. O benim kişisel rezervim, ben kabul edemiyorum. Onun yükünü, o doğal afetin maddi yükünü çiftçiye bir sigorta primi ödemekle onun üzerine yüklenmemesi gerekir diye düşünüyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, ben Sayın Bakanımıza, Bakan Yardımcımıza sormak istiyorum: Bu 2’nci maddeyle kaldırılan 6200’ün ek 10’uncu maddesi... Gerçi o da 19 Nisan 2018’de kabul edilen kanunla 28 Nisanda Resmî Gazete’de yayımlanan DSİ üzerinde değişiklik yapılan bir kanunda ben Tarım Komisyonu üyesiydim, burada konuştuk, hatta orada dedik ki Sayın Bakanım, siz demin rakamlar verdiniz, ben tutanaklardan kendi konuşmama baktım. Mesela bu birliklerin, sulama birliklerinin -demin sizin rakam verdiğiniz- 378 adet sulama birliğinin -ki bu, sulama birliklerinin raporunda var şeyin- 14.487 meclis üyesi bulunan ve organları seçimde belirlenmiş olan bu sulama birliklerinin yüzde 7’si çok başarılı statüdeydi, yüzde 33’ü başarılı, yüzde 34’ü iyi düzeyde başarılı, yüzde 23’ü orta düzeyde başarılı, sadece yüzde 3’ü kötü düzeyde, başarısız olarak tanımlanmıştı yani öyle çok büyük bir sorun yoktu, biz bunu çok tartıştık. Şimdi, siz demin “Bunun borcunu ödedik, çiftçiden şu anda tahsil ettik.” falan diyorsunuz ama hele hele Covid-19 sürecinde su borcunu bir şekilde aldınız, tarımsal desteklerden mahsup ettiniz, aldınız. Yani sonuçta onun cezasını yine üretici, çiftçi çekti, o bir kenara.

Şimdi, benim sorum şu: İki sene önce DSİ’de kooperatiflerle ilgili bu ek 10 düzenlemesi yapıldı, iki sene geçti, bir seçim geçirdik arada, yeni Meclis, 27’nci Dönem, şimdi hemen iki sene sonra geliyor “10’uncu maddeyi kaldıralım, Tarım ve Orman Bakanlığına verilsin.” Bir şey değişmedi yani. Bu madde kaldırıldı, o yetki DSİ’den alındı, şimdi o yetki nerede duruyor, onu sormak istiyorum? Ek 10’uncu madde diyor ki: “Sulama kooperatiflerinin kurulmasına izin vermek, sulama kooperatiflerini denetlemek, bunların eylem ve işlemlerinin hukuka uygun olarak neticelendirilmesi için gerekli tedbirleri almak DSİ’nin yetkisindedir. DSİ’nin sulama tesislerini işleten kooperatiflerden finansal ve mali yapısını sürdürülemez olduğu tespit edilenlerle yapılmış olan devir sözleşmeleri DSİ’nin teklifi ve Bakanın onayıyla feshedilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar DSİ tarafından belirlenir.” Şimdi, bu madde yok, karşılığı nedir bunu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun.

DSİ 1. HUKUK MÜŞAVİRİ NURİ TEMEL – Sayın Başkanım, “tarımsal kooperatifler” diye geçiyor, 1 no.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 417’nci maddesinde. Biz bu sulama kooperatiflerini alırken de yine tarımsal kooperatiflerin içinden çıkarıp almıştık şimdi de aynı noktaya intikal ediyor yani “sulama kooperatifleri” diye ayrıca bir düzenleme yoktu Sayın Vekilim ama 7139’da düzenlerken de aynıydı.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ama bizim o 7139 sayılı Kanun’un 7’nci maddesinde “6200 sayılı Kanun’a aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.” Ek madde 10 da aynen bu metin.

DSİ 1. HUKUK MÜŞAVİRİ NURİ TEMEL – Evet.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Yani burada diğer tarımsal kooperatifler, kanunda şu maddede oraya eklenmiştir, sulama kooperatifleri kapsam dışında...

DSİ 1. HUKUK MÜŞAVİRİ NURİ TEMEL – Sayın Vekilim, 7139’da bu düzenlemeyi yaparken de normalde tarımsal kooperatifler Tarım Bakanlığının görev ve vazifeleri içerisindeydi, onun içinden aldık yani ayrıca bir “sulama kooperatifleri” tanımı yoktu. Oradan alıp düzenledik, şu anda bu madde mülga olduğunda yine aynı şekilde tarımsal kooperatifler içerisinde yer alacak.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Dolayısıyla tarımsal kooperatiflerle ilgili hukuki düzenlemeler üzerinden sulama kooperatifleri de yararlanacak.

DSİ 1. HUKUK MÜŞAVİRİ NURİ TEMEL – Çünkü onlar da tarımsal kooperatif.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ama öyle değil işte, o sorunları gene var.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler Kamil Bey.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Rıza Bey, buyurun.

RIZA POSACI (Aydın) – Sayın Başkanım, konuşmayacaktım ama o kadar çok yanlış bilgi oldu ki ondan bir iki cümle...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Konuşun, düzeltelim.

RIZA POSACI (Aydın) – Şöyle: Sulama birliklerinde ben görev yaptım on sene; sulama birliği kuruculuğu yaptım. Yani sulama birliği bir kamu kurumu niteliğindedir. Yarın bu parayı almazsa -Başkanım belediye başkanlığı yaptı- müfettiş gelir: “Sen bu parayı niye almadın kardeşim?” veya “Almak için ne yaptın?” der. Ya bu talep de kayyum atama talebi de çiftçiden geldi. Başkanım ile beraber biz on iki sene oda başkanlığı yaptık.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - Yok gelmedi, yapmayın.

RIZA POSACI (Aydın) - Hayır, diğer Mersin vekilimle beraber.

Çiftçi bazı çok rantabl çalışan birlikler var, bazı birlikler politize oldu. Fiyatlar afaki gitti. Personelde yığılma oldu. Bize bizatihi gelen çiftçilerimiz “Şu birliklere el koyun. Yani sizin kurduğunuz birlik gibi değil, birlikler siyasallaştı, amacından çıktı.” dediler.

Ve gene kayyum konusunda... Belki tarım hafızası en eskilerden birisi benim. TARİŞ’e kayyum atandı daha evvel, kim iktidar? CHP iktidarı zamanında. Benim bir akrabam atandı ve onlar bol miktar adam aldılar. O adamlar ne yaptı? Çiğli İplik Fabrikasını tarumar etti. Yıl 79-78, tam hatırlamıyorum ama ben delikanlıyım, çiftçiyim o zaman, TARİŞ’e pamuk veriyorum. TARİŞ seçimlerini takip ediyorum. Yani Türkiye’de -ben kendimi bildim bileli çiftçiyim, 5 yaşından beri kendimi biliyorsam ve işin eğitimini de aldım- yıllarca tarımda afat oldu, tufan oldu, borç ertelemesi nedir bilmedik; biz bunları yeni gördük. TARSİM nedir bilmedik, yeni gördük. Allah’a şükür şimdi bize devlet sahip çıkıyor. Başımız ağrısız borç ertelettiyoruz, ilave finansman sağlattırıyoruz. Biz evvelden Ziraat Bankası müdürlerine avanta vermeden kredi alamıyorduk. Hatta bir müdürümüz vardı -gene bu taraflardan bir yerde- adamın lakabı “Yüzde 10 Muhittin”di. Şu anda, eğer sicil düzgünse banka müdürleri istediğiniz kadar kredi veriyor yani kimseye avanta yüzde 10 yemek yedirmeye gerek yok.

Ve “Toprak Su” dedi arkadaşımız. Toprak Su güzel kurum ama -ben staj yaptım orada- çok eskilerde kaldı o, AK PARTİ iktidarıyla hiç alakası yok, aradan bir sürü iktidarlar geldi geçti. Türkiye’de bakanlıkların ismi devamlı değişti; Tarım Bakanlığı oldu, kooperatifler Bakanlığı oldu, Köyüşleri Bakanlığı oldu. Ben zannediyorum, ya hep AK PARTİ var Türkiye’de, başka hiç kimse yok. CHP de iktidar oldu, işte, Çiğli İplik Fabrikası önümüzde. Ben yaşadım bunu. Benim akrabam oraya atandı kayyum, onun aldığı adamlar tarumar etti.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Teşekkür ederim

RIZA POSACI (Aydın) - Bir de şunu bağlayayım en sonunda: Bizim de fazla konuşma hakkımız varmış, teşekkür ediyoruz bayağı demokrasi var. Ben en son Büyükşehir Belediye Meclis Üyesiydim Aydın’da. Lütfen gitsinler yirmi dakikada 1milyon 100 binlik nüfusun... “Kabul eden... Etmeyen... Komisyondan geldi... Komisyondan gitti...” Ne olduğu belli değil. Tavsiye ederim CHP’li arkadaşlarımız gitsinler bizim Aydın Büyükşehir izlesinler.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Biz demokrasiyi yaşatacağız.

RIZA POSACI (Aydın) - Peki, teşekkür ederim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Evet, teşekkür ederim.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Burası Aydın Belediyesinin salonu değil, burası halkın salonu, adaletin salonu

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - İlhami Bey, bu tarafı, beni dinler misiniz?

METİN YAVUZ (Aydın) - Orası atama mı Beyefendi? Orayı kim seçiyor? Orasını da halk seçiyor, o makamı da halk seçiyor.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Arkadaşlar... Arkadaşlar...

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) - Ya bir saattir sizi dinliyoruz, örnek verdi ne vardı germeye?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Bir saniye Sami Bey.

Ben herkes konuşsun, istediği kadar konuşsun diye bir sabır içerisinde götürmeye çalışıyorum fakat bunu sınırlayabilirim de bu yetkim de var fakat yapmıyorum, konuşsun herkes ama siz. Komisyonu üyesi olmadığımız hâlde başkasının da konuşmasına karar verirseniz...

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Ben Komisyon üyesiyim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Tarım Komisyonu? İlk defa görüyorum. Ben ilk defa görüyorum demek ki daha öncelilere gelmediniz.

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Maskedendir.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Belki de maskedendir. Arkadaşlar, Komisyon üyesi olmayan herkese söz verdim, bakın istediği kadar konuşsun ama yani burada hemen onun sözünü kesmek, susturmak gibi, benim yapmadığım şeyi siz niye yapıyorsunuz? Ama burada yöntem belli arkadaşlar, talep ederseniz açarız, konuşursunuz; o da konuşsun ya.

İlhami Bey bakın size gene ilave söz veriyorum. Şimdi, bakın ne diyeceğim...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bir daha söz sırası gelmiş, o zaman bir daha konuşuruz.

Şimdi, değerli vekil arkadaşım TARSİM'i o kadar iyi anlattı ki vallahi o zaman pes doğrusu diyorum, biz herhâlde TARSİM'i bilmiyormuşuz, özür diliyorum ben kendisinden. Sayın Genel Müdürden de özür diliyorum. Sayın Özlü'den ve Sayın Bakandan da özür diliyorum ben. TARSİM'le ilgili herhâlde sahada yaşananları görmeyip de bu kadar güzel allayan pullayan bir vekil arkadaşım olduğu için de üzüntü duyuyorum ben.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bitmedi Sayın Başkanım.

Bakınız, Antep fıstığı. Ben Antep fıstığını gittiğimde öğrendim. Biraz da bir ders verelim şimdi. Sadece bu yıllla ilgili bir zarar olduğunu söylüyor TARSİM yetkilileri amma velakin Antep fıstığında üç yıl verimin düşeceğinden yeni arkadaşların, eksperlerin haberleri dahi yoktu. Sayın Genel Müdürtümüz de oradan başını sallıyor. Bizzat araziden, arsadan, bahçeden arayıp da çiftçinin yanında olduğumuzu gösterdik ve gelen arkadaşlar diyor ki -daha sonra işte başka bir sebepten, başka bir haber olmuş- "Ya, döllenne düşmüş." Evet, düşer döllenne. Senin eğer o gözlerini, gelecek yılın gözlerine de hasar verdiğini bilmeyen eksper arkadaşımız var. Evet, o gözler var, meyvenin yanında bir de gelecek yılki meyvenin verilmesini sağlayan gözler. Şimdi sadece şey yapıyorum. Arkadaşlar, Türkiye'de 2018'teki Antep fıstığı üretiminin miktarını biliyor musunuz? Söyleyeyim ben; 240 bin ton. Geçen yıl 80 bin tona düştük. Bu yıl ne olacak? Gene aşağı yukarı oralarda olacak. Gelecek yılda aynıysa yani Antep fıstığını, baklavayı yine pahalı yiyeceğiz Başkanım ama çiftçiyi...

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Antep fıstığı bir yıl var mıdır, bir yıl yok mudur değerli arkadaşım.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bakın, Sayın Bakanım onu da biliyoruz ama oradaki hasarı bilmeyen arkadaşlarımız da var, o gözlerin hasar gördüğünü anlamayan eksper arkadaşlarımız var. Ben, merak ettim Aydın'da herhâlde doğal afet olmamış, değerli arkadaşım oradaki TARSİM...

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Not aldım ben fıstıkla alakalı zaten yarın arkadaş görevlendireceğim, bununla ilgili.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Zaten sağ olsun Sayın Genel Müdürüm gerekenleri yaptı diye biliyorum. Teşekkürler.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

AYHAN BARUT (Adana) – Başkanım, TARSİM'le ilgili bir iki cümle söyleyeceğim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Bir saniye sırayla arkadaşlar.

Buyurun Hasan Hocam.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Şimdi, maddeden çıkıldı başka yerlere gidiliyor da.

AYHAN BARUT (Adana) – TARSİM’e geçtik.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Şimdi TARSİM’le ilgili, bu doğal afetlerle ilgili çok fazla sorun yaşanacak bunu geçen seneden, milletvekili olduğum ve kürsüye çıktığım günden beri söylüyorum. Bu küresel ısınmayla beraber fırtınaların, rüzgârların şekli değişecek, yağışlar değişecek sürekli afet yaşama ihtimali var fakat bunun yanında su açısından da ülke büyük problem yaşayacak. Bunu da söylüyoruz. Şimdi, suyun da ülkede tek bir merkezden yönetiminin sağlanması gerekiyor yani bu maddenin aslında daha sonra önümüze gelmesi gerekiyor, niye gerekiyor? Bir su kanununa ihtiyacı var bu ülkenin; onun için “Bu oradan alındı, oraya verildi. İşte, kooperatifler eskiden komünistti, sonra şu oldu.” Buralara girmeden, çok önemli bir konu.

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Bu maddeyi iptal edelim o zaman.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Hayır, DSİ’nin görevleri belli. Su Yönetimi Genel Müdürlüğü var, sulamayla ilgili kısımlar var. Tarım Bakanlığında bunların bir birimde toplanması ve diğer bakanlıklarda olan su kısımlarının da Tarım Bakanlığına alınması gerekiyor. Benim söylemeye çalıştığım nokta burası.

Şimdi, kooperatif demişken birazdan bir madde gelecek, tarım arazilerini yok eden hobi bahçelerinin hepsi kooperatif olarak kurulup bu işi yapıyorlar. Yani “Kooperatif masum, Hükümet suçlu; Hükümet masum, kooperatif suçlu.”ya girmeden bu maddenin aslında var olması daha sonra yapılacak çalışmaların... Çünkü bu konuda bizim kanun tekliflerimiz de var, su konusunda çok fazla teklifimiz de var; bu konuyla da ilgileniyoruz ve ileride bize bir su kanunu lazım. Bunların hepsi de orada düzenlenecek. Yani bu şekilde küresel ısınma böyle devam ederken su kanunu böyle kalırsa biz de bunlarla uğraşırsak bu ülkede tarımla uğraşanlar hiçbir şey yetiştiremeyecekler çünkü su kalmayacak. Mesela Bakanlığın yaptığı -özellikle gelecek için çok faydalı gördüğüm- bir şey var, onu da DSİ yapıyor zannediyorum; yer altı barajları. Normal barajlardan hariç yağın yağışı tutabilmek, toplayabilmek için Bakanlığın bu konuda da çalışmaları var.

Ben diyorum ki: Bu madde kaldırılmalı, bu madde üzerinde de çok fazla şeye gerek yok çünkü gelecekte su kanunu lazım bize ve bu ülkeyi kurtarabilecek, tarımı da devam ettirebilecek, ülkenin geleceğini garanti altına alabileceğimiz bir su kanunu gelecek. Mutlaka bunu biz yapmalıyız zaten.

Teşekkür ediyorum efendim.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Başkan, Devlet Su İşlerine bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Cengiz Bey’de şu anda söz sırası.

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlar, aslında bizim, kurumların burada yıpratılması gibi bir düşüncemiz yok. Kurumlar kamu kuruluşudur, hepimizindir ama iş ve işleyişle alakalı bir sıkıntı varsa bunu da düzeltmek öncelikle biz yasa yapıcıların görevidir. Dolayısıyla Hasan Hocama teşekkür ediyorum. Gerçekten ülkemizde ve dünyada gelecekte en büyük tehlike -sadece tarımsal üretimde değil- insanların da ihtiyacı olan suyla alakalı sıkıntılar olacak yani ben söylemiyorum, uzman arkadaşlar bunu söylüyor. Dolayısıyla burada akıllı bir iş yaparsak, su konusunda ihtisaslaşmış hangi kurum varsa bu kurumların suyla alakalı devrede olması, yönetiminde olması, bakım onarımında olması, kısaca iş ve işleyişle ilgili sorumlu tutulması gerekiyor.

Ülkemizde Devlet Su İşleri diye bir yapı var, sulama faaliyetleri yürütüyor; sulama birlikleri de benzer faaliyetleri yürütüyor, sulama kooperatifleri de benzer faaliyetleri yürütüyor. Bir handicap var kooperatiflerde. Kooperatifler, sulayıcıların, küçük sulayıcıların daha çok kırsalda kurdukları bir yapı. Dolayısıyla burada ekonomik olarak sıkıntıları var. İdare yönünden, idareci pozisyonunda tecrübeli olmayan insanlar bu işin içinde. Bunun Devlet Su İşleri gibi bir kurumda kalırsa bakım onarımının, su tekniklerinin, teknolojilerinin anında oradaki kooperatiflere uygulatılmasıyla alakalı daha büyük katkı yapacaktır. Şimdi burada Devlet Su İşlerinden bu yetkinin alınıp Tarım Bakanlığına verilmesi bizi böyle çok sıkıntıya sokmaz ama biz burada yasa yapıyoruz, insanlar faydalansın diye bunu düşünüyoruz. Dolayısıyla suyla ilgili bütün sevk ve idarenin Devlet Su İşlerinde kalması, gelecekte suyla ilgili sıkıntıları çözüme noktasında bir ön alma olarak da düşünülebilir. Dolayısıyla Tarım Bakanlığına bunun devredilmesi bence sakınca doğurur. Kaldı ki tarım teşkilatlarının yerel kuruluşlarında zaten ziraat mühendisleri, veterinerler, teknik arkadaşlar masa başında evrakla uğraşmaktan, alanda ne oluyor ne bitiyor bilmiyorlar, çoğu zaman oraya yetmiyorlar. Şimdi biz, bir de burada tarım teşkilatlarına suyla alakalı bir sorumluluk vererek iş yükünü artırıyoruz, oysa orada hazır kurulu bir düzeni var Devlet Su İşlerinin. Bunun bu şekilde düşünülerek ve hizmet bütünlüğü için suyun korunması gerektiği noktada suyu koruyabilecek önlemlerin de oradaki yetişmiş insan varlığından dolayı Devlet Su İşlerinde kalması çok olumlu olacaktır. Arkadaşlar, yani bunu lütfen salt biz muhalefet ediyoruz diye söylediğimizi düşünmeyin. Kurumlar bizim kurumlarımız, bu bir gerçek. Dolayısıyla burada bakanlıkların ayrılması da yarın hizmetle ilgili bir çelişkiye neden olabilir sorumluluklar bakımından. Bugün Tarım ve Orman Bakanlığı bir bütündür, su da Tarım ve Orman Bakanlığı bünyesinde ama Devlet Su İşleri farklı bir bakanlığa geçtiği anda oradaki bütünlüğü nasıl sağlayacağız? Bu bir sorun yaratabilir ileride.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler.

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) - Bitirmedim Başkanım, çok özür dilerim, çok konuşkan bir insan değilim ama...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun.

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Şimdi, TARSİM dendiği zaman ben şunu bir söyleyeyim bir defa: Tarım Sigortaları Kanunu'nu kim gündeme getirdiyse Allah razı olsun. Şimdi, burada bu gündeme getirildi, yürürlüğe girdi; hayırlı bir iş, hayırsız diyor muyuz? Ama arkadaşlar iş ve işleyişinde sıkıntı var, bu da bir gerçek. Şimdi, bunu düzenlemeyelim mi? Şimdi, ben bir şey söylüyorum Sayın Başkanım, 6,5 milyar yanılmıyorsam değil mi Sayın Bakan zarar karşılında tazmin edilen?

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Evet.

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Peki, aracılık hizmetleri veren şirketlere 2006'dan bu tarafa ne kadar para ödedik?

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Bendeki şu andaki rakamları size aktarayım.

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) - Ben size söyleyeyim. Yüzde 20 alıyorlar poliçe başına, doğru mu? TARSİM'le ilgili yüzde 20, bildiğim için iddialı konuşuyorum.

Değerli arkadaşlar, 2006'dan 2020'ye kadar on dört yılda ayrılan bütçenin zaten yüzde 200'ü, 300'ü aracılık hizmetleri veren şirketlere kaldı. Bunlara değinelim Başkanım, yazık günah. Çiftçi veriyor, devlet de havuza para veriyor ama beş senede verilen yüzde 100 rakam gidiyor, yüzde 20'yle hesaplarsak günde.

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Biraz önce arz ettim, sabahtan bu yana her söz alan milletvekilimizin mutlaka TARSİM’e değinmiş olması ilgimi çekti, notumu aldım ve bütün eleştiriler yapıcıydı. Bu konuda bizim de hazırlıklarımız var, daha önce de ifade ettim, bu hazırlıklarımız noktasında, revizyonlarımız noktasında sizleri bilgilendireceğiz. Siz de inanacaksınız ki “Ha, bak doğru yoldasınız.” Bilgilendireceğiz.

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Bakan, tamam ama bu konu çok önemli çünkü alanda bilakis bu işlerle uğraşmış birisi olarak söylüyorum, benim kimsenin kazancında gözüm yok.

METİN YAVUZ (Aydın) – Komisyoncu ortadan kaldırmıyorsunuz.

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Hayır, yok, kalkmasın ama yüzde 20 de çok büyük bir miktar yani yüzde 5 olabilir çünkü hiçbir şey yapmıyor. Zaten sigortacılık faaliyeti gösteriyor, poliçe düzenliyor, hiçbir riski yok; yüzde 20 arkadaşlar, böyle bir kazanç nerede var? Dolayısıyla gerçekten bir hayırlı iş yapacaksak bunu yapalım. Yani burada o zaman Tarım Sigortaları Havuzu da daha tasarruflu davranmak için çiftçiden kısmaz, bir kaynak yaratmış oluruz; bu bir öneri, gerçekten TARSİM’in çok gelişmesi ve TARSİM’in mutlaka hayatta kalması gerektiğini düşünen bir çiftçi olarak söylüyorum bunu. Dolayısıyla bunlar şart. Bugün, belki tartıştığımız noktalar farklı yerlere gidiyor olabilir ama bir daha söylüyorum, söylemekten hiç çekinmiyorum: kurumlar hepimizin; bu kurumların işlemesi bu ülkenin geleceği açısından ezilen, emek çeken çiftçinin ayakta kalması açısından gerekli kuruluşlar. Şimdi orada bazı şeyler var, hani, sulama birliklerinin tasarrufuyla ilgili siz iyi niyetinizle bir şey söylediniz ama Sayın Bakan, burada şunu söyleyeyim:

Şimdi, orada sulayıcılar yönetimdeyken orada çalışanları da biraz daha ekonomik anlamda rahatlatarak, ücretlerini biraz daha dolgun vererek daha iyi hizmet etmeleri noktasında düşünüyorlardı. Şimdi geldiğimiz noktada kayyum ve yıllık artışlara göre ücretler artıyor, dolayısıyla oradan bir tasarruf oldu. Ben size şunu söyleyeyim: Özellikle pompajlı sulamalarda -Mersin’i de burada ayrı tutmayalım- bir Pamukluk Barajı var, yılan hikâyesine döndü, burada yıllarca önce, 2015’te faaliyete girmesi lazımdı. Beş yıldır... Ben şu anda dekarda 190 liraya narenciye suluyorum, dekarda 900 liraya muz üreticisi suluyor -bunlar rakam beyler- 600 liraya Erdemli’deki çiftçi narenciye suluyor. Dolayısıyla beş yıldır bitirilmesi gereken yatırım tamamlanmadığı için bu kadar fazla parayla bahçeleri suluyoruz, arazileri suluyoruz. Ben burada sulama birliklerinin ısrarla sulayıcılar tarafından yönetilmesinin gerçekten doğru olacağını düşünüyorum çünkü anlık müdahaleler biraz daha bürokrasinin ortadan kaldırılıp gece on birde bile başkanın müdahale etmesi gereken sorunlar oluyor, yıkıntılar oluyor, kesintiler oluyor, arızalar oluyor. Bunun çok önemli olduğunu düşünüyorum.

Ben umuyorum ki, Hasan Hocamın da dediği gibi, bu madde çıkarılır yasa teklifinden, Devlet Su İşlerinde kalır. Devlet Su İşlerinin sevk ve idaresinde bu konuda güzel bir su yönetimi sergilenir diye düşünüyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet, teşekkür ederim.

Arkadaşlar, planlamamız şöyleydi: Saat sekizde yemek arası verecektik, gene Bakanlığın bir yemek ikramı var, dolayısıyla izniniz olursa...

AYHAN BARUT (Adana) – Aradan önce bir cümle bir şey söylemek istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun.

AYHAN BARUT (Adana) – Konu TARSİM olduğu için Sayın Bakan Yardımcımız dinlesin, ben de TARSİM’le ilgili bir şey söylemek istiyorum, madem öyle, not alalım, önemli bir şey.

Şimdi, hasar tespiti uzmanı arkadaşlar, meslektaşlarımız meteoroloji verilerini esas alıyor bu fırtına teminatında. Fırtına olabilmesi için saatte 62 kilometrelik bir şiddetle rüzgârın esmesinin gerekliliğini söylüyorlar; Meteoroloji, meteorologlar fırtınayı böyle tanımlıyor. Çözüm, fırtına teminatının yenilenmesi, rüzgâr teminatı olarak yapılması. Bunu yaparsanız saatte 39 kilometreye düşer, eksperler ile çiftçiler arasındaki sıkıntı da kalkar.

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Yeni klozlarda çalıştığımız konu o.

AYHAN BARUT (Adana) – Bu, bir.

İkincisi Sayın Başkanım, sizin de söylediğiniz, dediniz ki: “Ya altmış yılda bir olmuş, ne yapalım?” Ya altmış yılda bir olur böyle şeyler. Devletin kapsamında olsaydı devlet orayı afet bölgesi ilan ederdi.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – “Yapalım.” demedim, “Hemen çalışıyoruz.” dedim.

AYHAN BARUT (Adana) – Hayır, alınabilir 2020. Yani şu anda sıcaktan, poyrazdan dolayı narenciyeler dökülüyor ya, eskiden TARSİM yokken afet oluyordu, devlet 2090’a göre afet bölgesi ilan ediliyordu, çiftçinin zarar ziyarı karşılanıyordu.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Ama ürün toplanmamış bir şeye nasıl cevap vereceksiniz?

AYHAN BARUT (Adana) – E sigorta olunca para istiyorsunuz ama devlet devletliğini yapması lazım diyoruz biz de.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Afetten yapabilir.

Tamam, teşekkür ediyorum.

AYHAN BARUT (Adana) – Yani biz onu demek istiyoruz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Tamam.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Sayın Başkan, iki cümle de ben söyleyebilir miyim? İyi niyetle, sadece şey...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Hepsi iyi niyetle, kötü niyetle bir şey yok.

Buyurun.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Şimdi, yetkililere, TARSİM Müdürümüz de buradayken, Bakanlık yetkilileri de buradayken... 2019 rakamı 197 milyon dekar ekiliş var, 26 milyon dekarı TARSİM’li. Kaldı ki bunun bir kısmı bankaların kredi karşılığı, tarım kredinin kredi karşılığı zorunlu. Yani eğer burada bir sorun yoksa sorun yoktur. Bu sistemin hani tersi olsaydı, yüzde 87’si TARSİM’li olup da yüzde 13’ü TARSİM’e dâhil olmasaydı ekili dikili arazinin bunu burada konuşmuyorduk elbette ama tam tersi olduğunda... Bir kere birincisi bu.

İki: Ben de katılıyorum, TARSİM elli yılda bir, otuz yılda bir, kırk yılda bir olabilecek, öngörülmeleyen bir doğal afeti kapsamına almayabilir, bu çok doğal ama bu olurken de çiftçiyi mağdur etmeyecek başka bir yasal düzenlemeye gönderme yapması lazım. Şu anda yapıyor o göndermeyi, 2090 sayılı Kanun’la yapıyor ama bu defa 2090 sayılı Kanun diyor ki: “Senin bana gelmen için TARSİM’li olman yetmez, ayrıca da zararın olan miktar canlı-cansız tesisin, bütün varlığının toplam değerinin yüzde 40’ından daha fazla zarar görmelisin.” İşin sırrı burada, yoksa bugün yüksek sıcaklık, düşük nem, poyrazdan kaynaklanan, TARSİM’in güvencesi kapsamında olmayan, on beş yılda bir, yirmi yılda bir, otuz yılda bir olacak bir afet sorununu elbette TARSİM’in almaması çok çok doğal bana göre yani bilimsel bakıldığında çok doğal ama öbür tarafta devletin, Hükümetin bunu TARSİM’e sığdırarak önüne yeni bariyerler kurmasında temel sorun. Bunu görmek lazım. Bence bu iki pencereden bakmak lazım.

1) TARSİM yüzde 13'le artık işlevini yitirmiştir; genel sorunu tartışılmalı, neden, niçin bu bakılmalı; bu sorunu çözümüyor.

2) Beklenmeyen durumlardan dolayı afet kanununun yeniden düzenlenmesi.

3) Bu önemli, Türkiye'deki bu riski de söyledi hoca, bu riski görerek yeni bir afet kanununun düzenlenme zorunluluğu vardır.

Sadece şunu söyleyebilirim belki kısacık: 1 milyar lira çiftçiden alıyoruz, söyledi değil mi Başkan? 1 milyar 250 milyon lira 2020 bütçesi, 1 milyar civarında. Yüzde 13'ü çarpın 8'le, 7'yle, 7 kat koyun; 7 kat koyduğunuzda 1 milyar 250 milyon 8,5 milyarı, 10 milyarı bulmuyor. 10 milyarı çiftçi ödediğinde, 10 milyarı da devlet ödediğinde aslında ekili, dikili, ÇKS'ye kayıtlı olan bütün alanlar aşağı yukarı güvence bedeli altında güvenceye alınmış alanlar içerisinde TARSİM'li olabiliyor. Bu şu demektir: Biz burada küçük bir düzenleme yaparsak ne olacak yani? 10 milyarı çiftçi için veremeyecek miyiz? Çiftçi bugün ticarete konudur. 275 milyar lira tarımsal hasıladan bahsettik. Peki, bunun ne kadarı devlete vergi olarak gidiyor, bir hesap yaptınız mı? Sadece mazotu söyleyeyim; mazottan devletin, iktidarın cebine giren, 12,5 milyarın üzerinde bir paradır; 12,5 milyar. Siz, çiftçinin kullandığı mazottan bütçeye 12,5 milyar lira, 13 milyar lira vergi alacaksınız orada da 1 milyar lira verdik diye... Bu, çözülebilir bir şeydir, yeter ki samimiyetle çözmeye dair bir irade olsun, çözmeye dair bir yapılanma olsun.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Cihan Bey...

CİHAN PEKTAŞ (Gümüşhane) – Değerli Başkanım, ben bu sulama birlikleriyle ilgili biraz konuşmak istiyorum. Çünkü zamanında biz bu işe çok kafa yorduk. 2003 yılında biz DSİ'ye geldiğimiz zaman sulama birlikleri idari yönünden İçişleri Bakanlığına bağlıydı, teknik yönünden de DSİ tarafından denetleniyordu. Daha sonra biz, İçişleri Bakanlığındaki bu yetkiyi aldık, tamamen DSİ'nin denetimine girmişti ancak sulama birliklerinin vasıtasıyla yani bu özel yönetimleri vasıtasıyla bu sulama birlikleri yürütülüyordu. Özellikle Akdeniz, Ege Bölgeleri'nde, Çukurova'da sulama birliklerinin nispeten daha dinamik bir yapıları vardı ama arkadaşlar şunu da kabul etmek lazım ki bugün ülkede 6,5 milyon hektarın üzerinde bir alanı sulamaya açtık, bunların yarısından fazlası son on yedi, on sekiz yılda yapılan sulamalar. Orta Anadolu'da, Doğu Anadolu'da, Karadeniz Bölgesi'nde yeni yeni sulamalara açıyoruz.

Tabii, birlikler kuruldu fakat demek ki sivil toplum şeyi daha tam yerleşmemiş, yürümedi bu işler maalesef; hakikaten ben o zaman Bakanlıktaydım, birliklerin çoğu diyordu ki “Artık buna devlet bir el atsın.” Biz bunu çok tartıştık; bu işi DSİ mi yapsın, Tarım Bakanlığı mı yapsın, özelleştirelim mi veya küçük illerde özel idarelere mi verelim, büyük illerde büyükşehir belediyelerine mi verelim? Bu konularda çok tartıştık ama gördük ki şu an için bu konuda bilgi birikimi, derinliği en iyi olan kuruluş Devlet Su İşleri. Şimdi Devlet Su İşlerinin şu anda uhdesinde sulama birlikleri belli bir raya girdi ancak kooperatiflerle ilgili şöyle bir sorun var: Özellikle, kooperatiflerin büyük çoğunluğu son yıllardaki yapmış olduğumuz göletlerin sulamalarından sonra kuruldu fakat mesela bir gölet 2-3 tane köyün arazilerini suluyor, o köylüler arasında problemler çıkıyor. Şimdi Devlet Su İşlerinin, arkadaşlar, her ilçede teşkilatı yok; illerde teşkilatı var, bir de böyle işte belki Çukurova'da, bir kaç ilçede vardır; dolayısıyla hizmet vermede bazı sıkıntılar yaşanabiliyor ama Tarım teşkilatımızın bütün ilçelerde teşkilatı var. Dolayısıyla o kendi aralarındaki anlaşmazlıkları kaymakamlık, Tarım teşkilatı devreye girip bunları çok daha rahat çözebiliyor.

Esasen şunu söylemek isterim: Arkadaşlar, Devlet Su İşleri işletmeci bir kuruluş değildir, DSİ yatırımcı bir kuruluştur. DSİ barajı yapar, enerji barajını, Enerji Bakanlığına devreder. DSİ içme suyu projesini yapar, mesela Aydın'ın içme suyu gibi veya Melen gibi onu ilgili büyükşehir belediyesine devreder. Devlet Su İşleri sulamaları yapar, normalde birliklere devreder veya ilgili kurumlara devreder. Doğrusu budur, DSİ daha çok işletmeci bir kuruluş değildir. Zaten şu anki Genel Müdürümüz Hasan Özlü Bey de uzun yıllar DSİ'de çalışmış hatta orada İşletme Daire Başkanlığı yapmış bir arkadaşımız. Biz bu konuları zamanında çok tartıştık ama nihayet olarak şunu söylüyorum: Hasan Hocamın dediği gibi, bir su kanunu gelecek. Suyun kıymetini artık hepimiz daha iyi biliyoruz. Belki bu sulamaların, bu yeni su kanununda mükemmel bir yapıyla tek elden yürütülmesi sağlanabilir. Hatta arkadaşlar, benim kanaatim şudur ki: Belki bu sulama birlikleri kendi ayaklarının üzerinde duruncaya kadar, özel sektör vasıtasıyla veyahut da kendi birlikleri vasıtasıyla yürüse bile, belki devletin belli bir süre de bunları sübvansede, bunları destekleyip kendi güçlerine gelinceye kadar da bu devam ettirilebilir. Nihayetinde, ben doğru kararı Bakanlığın vereceğine inanıyorum ama şu anki şeyde, bu sulama kooperatiflerinin şu anda Tarım teşkilatlarına verilmesinin doğru bir karar olduğunu düşünüyorum ben çünkü arkadaşlar, sahada sıkıntılar yaşanıyor. Bu sıkıntıyı en aza nasıl indiririz veya nasıl gideririz buna bakmak lazım. Yani iki yıl önce öyleydi, iki yıl sonra böyle olabilir. Belki beş yıl sonra da diyeceğiz ki: "Sulama birliklerini özelleştirelim." Veyahut diyeceğiz ki: "Şöyle bir özerk yapı olsun, bunlar yönetsin." Bunlar, bu iş yani sulama birlikleri sürekli diridir. Bunlar sürekli faaliyet hâlinde olan kuruluşlar olduğu için her zaman değişiklikler öngörülebilir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Başkanım, söz alamıyor muyuz bir katkı koymak adına?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Yani alınca çok... Bakın, bir kere, sizin arkadaşlarınız sabırsızlanıyor yani.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Hazır Devlet Su İşlerinin yetkilileri burada, pratikte bir şey söylemek lazım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Lütfen kısa olsun.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Tabii tabii, 2 şey var.

Saatler takılıyor. Bir kere, şunu paylaşalım: Türkiye'deki açık su kanallarının derhâl, mutlaka ve mutlaka yer altına alınması ve kapalı sisteme geçilmesi gerekiyor. Çok ciddi bir sarfiyat var.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Yapılıyor, başladı, yapılıyor.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Yapılıyor da çok az yani belirli yerlerde yeni elbette ama eskilerde temel sorun var, ciddi problemler, çok büyük su kaybı var.

İkincisi de: Saate geçildi, saatli sulama yapılıyor fakat ne tarım ilçe müdürlükleri ne DSİ toprak yapısına ve bitkiye göre bir sulama modelini, sulama eğitimini vermiş değil. Çiftçinin elli yıllık, otuz yıllık, kırk yıllık alışkanlıkları var; verilen kotayı, miktarı üç günde bitiriyor. Yani dolayısıyla ciddi bir eğitim, ciddi bir tarımsal yayım, ciddi bir çalışma yapmak gerekiyor. Yani gidiyor, kartla alıyor suyu ya da belli bir kotası var, onu üç günde dolduruyor. Dolayısıyla burada ciddi bir eğitim çalışmasına ihtiyaç var; toprağın yapısına göre, ekilecek bitkiye göre, toprak yoğunluğuna yani taban, toprak, kumlu toprak neyse, buna göre kışları ciddi eğitim yapılması gerekir ancak böyle bu iş normale... Doğru bir sistemdir sulama açısından damla sulama yöntemleri vesaire, hani, para boyutunu bir kenara koyuyorum ama her toprakta, her bitkide de damla sulama olmayacağını da görmek lazım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler.

Okan Hocam, ferasetinize güvenerek...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Ben çok kısa...

Yani TARSİM'in kuruluşunu çok iyi bildiğim için savunuyorum, olması gereken... Biz bütün kurumların iyi işlemesinden yanayız ama az önce rakamları verdi. Yani bu olayı tersine çevirmek zorundayız. Çiftçinin güle oynaya TARSİM'e gidip sigorta yaptırması lazım. Yani ben herhangi bir şey başıma gelirse fazlasıyla alacağım. Şimdi, çiftçi diyor ki: "Ya, ben sigorta yaptıracam ama zaten bir sürü kesinti var." Yani daha kafadan –Sayın Genel Müdür bilir- yüzde 9 kesiliyor yahu.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – 10.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – 10 mu? 9-10 kesiliyor. Yahu, bu olmaz yani. Niye herkes arabasını kasko yaptırıyor, trafik sigortası yaptırıyor? Sisteme güveniyor. "Bir şey gelirse arabama, arabamın değerini alırım, sigortamı da yaptırırım." Ama tarım sigortası yaptırmıyor. Niye? "Çünkü bir şey olursa yüzde 10 kesinti olur, eksper zamanında gelmez; birkaç tane daha risk var, hepsini karşılamaz, boşu boşuna yaptırmayayım, hiç olmadı kurtarayım kendimi." Ama bir dolu geldiğinde de parayı aldığı zaman da bir bakıyor "Aa, bu, sigorta yaptırmış." diye herkes yaptırmaya çalışıyor. Yani bizim o sistemi cazip hâle getirmemiz lazım, sigorta sistemini cazip hâle getirmemiz lazım. Sorun burada. Biz, destek vermeye hazırız sonuna kadar ama bu sistemi ciddi anlamda işler hâle getirmemiz lazım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Başkanım, benim bir sorum vardı Devlet Su İşleri buradayken.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Hızlı sorun lütfen.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Teşekkür ederim.

DSİ'ye bir sorum var. Şimdi, Şanlıurfa'da, o bölgede, güneydoğuda bir GAP projemiz var ve Atatürk Barajı'mız var. Ama maalesef... 94'lerde, 92'de bitmiş olması lazım, öyle hatırlıyorum tam olarak tarihini. Değerli üstadım daha iyi bilir, 92 mi, 94 mü Atatürk Barajı'nın bitişi?

CİHAN PEKTAŞ (Gümüşhane) – 92 olması lazım, tam tarihten emin değilim ama.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – O tarihlerde.

Ama o günden bugüne kadar hâlâ daha sulama kanallarının yarısına kadar gelmişiz.

CİHAN PEKTAŞ (Gümüşhane) – Yarıyı geçti, geçti; çok geçti.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – 50'lerdeyiz, 52'lerdeyiz.

Yani bu kadar uzun bir süreden beri...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Yüzde 31 faaliyet raporunda.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bu gecikmenin sebebi nedir acaba?

"Tarımın beşiği" diyoruz, büyük emek, para ve kaynaklar harcandı ama maalesef daha sulamada tam olarak rantabl kullanamamanın problemi nerededir? En kısa sürede nasıl bitirilecek merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

Arkadaşlar, ara veriyorum, saat dokuzda tekrar buradayız.

Kapanma Saati: 20.20

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 21.15****BAŞKAN : Yunus KILIÇ (Kars)****BAŞKAN VEKİLİ : Hasan KALYONCU (İzmir)****SÖZCÜ : Fatma AKSAL (Edirne)****KÂTİP : Zafer IŞIK (Bursa)**

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 27’nci Yasama Dönemimizin 4’üncü Toplantısının Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır.

2’nci maddenin önergesinin oylamasında kalmıştık.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2’nci madde kabul edilmiştir.

MADDE 3- 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 1 inci maddesinin ikinci fıkrasının (G) bendinde yer alan “arazideki” ibaresi “arazilerde tabii olarak yetişen” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

“K) Orman sınırları dışında olup, alan büyüklüğüne bakılmaksızın sahipli arazilerde, ekim ve dikim yolu ile yetiştirilen her nevi ağaç ve ağaççıklarla örtülü yerler,”

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 3’üncü maddede önerge vardır, okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2985) esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin 3’üncü maddesiyle değiştirilmek istenen 6831 sayılı Orman Kanunu’nun 1’inci maddesinde yer alan “...arazilerde tabii olarak yetişen...” ibaresi tekliften çıkarılmıştır.

Ayhan Barut	Orhan Sarıbal	İlhami Özcan Aygun
Adana	Bursa	Tekirdağ
Okan Gaytancıoğlu	Bekir Başevirgen	Ömer Fethi Gürer
Edirne	Manisa	Niğde

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Önerge hakkında Ayhan Bey, buyurun.

AYHAN BARUT (Adana) – 6831 sayılı Orman Kanunu’nun 1’inci maddesindeki değişiklikte vatandaşların kendi arazilerine orman sayılan ağaç türlerini dikmesinin önü açılmakta, sahipli arazilerde ekim ve dikim yoluyla özel ağaçlandırma yapılması teşvik edilmektedir.

Orman Genel Müdürlüğü’nün 23 Ekim 2019 tarihinde yayınladığı Ağaçlandırma Yönetmeliği’nin 16’ncı maddesinde özel ağaçlandırma kapsamında “Devlet ormanlarında ve sahipli arazilerde en küçük parçası 0,5 hektardan, hazine arazilerinde ise 2 hektardan küçük olan yerler özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya çalışmalarına konu edilemez.” denilmektedir. Orman alanını artırmayı amaçlayan teklifte ise

belirleyici olan sınır 3 hektardır. Maddede hukuksal olarak orman sayılmayacak 3 hektardan küçük, sahipli arazilerdeki her türden ağaç ve ağaççık topluluğu sayılırken aynı ağaç ve ağaççık türlerinden oluşturulan 3 hektardan büyük sahipli arazileri hukuksal olarak orman sayılarak buralarda orman hukuku uygulanacak ve kısmi kısıtlamalar söz konusu olacaktır. Yapılacak düzenlemeyle” 3 hektardan geniş sahipli arazilerde tabii olarak yetişmeyen” –kapatıyoruz parantezi- ağaç ve ağaççık türleriyle yapılacak ağaçlandırmalarla oluşacak yerler ise hukuksal olarak orman sayılmayacak. Bu nedenle fıkra “... arazilerde tabii olarak yetişen...” ifadesinin eklenmesi kısıtlayıcıdır ve gerçekçeyle bağdaşmamaktadır. Amaç gerçekten de sahipli arazide ekim ve dikim yoluyla ağaçlandırma yapılmasını teşvik etmek ise mülkiyet sahibi, arazisinde doğal olarak yetişmeyen, söz gelimi, yabancı, hızlı gelişen tür ağaç ve ağaççıklarla ağaçlandırma yapabilmelidir; yaparsa hukuksal olarak orman sayılmayacak olmasına karşın Orman Genel Müdürlüğü bunu devlet ormanı sayılan arazilerde kendisi yapmakta, gerçek ve tüzel kişilere doğrudan izin vermektedir. Yürürlükte olan Ağaçlandırma Yönetmeliği kapsamında 26 Mart 2020 tarihinden itibaren alınan başvuruların yüzde 95’inin Antalya, Muğla, İzmir, Aydın, Balıkesir, İstanbul ve Mersin gibi kıyı kentlerinde rantı yüksek alanlarda olması gerçeği karşısında, teklifle getirilen özel ormanlar için ağaçlandırmanın teşviki hükümlerinin yeniden değerlendirilmesini gerektirmektedir. Maddeyle mutlak tarım alanlarında veya özel ürün arazilerinde de orman ağaçları üretiminin önü açılmaktadır. Tarımsal üretim planlaması yapılmadan, temel tarımsal ürünlerinin yetiştirilmesi için gerekli ovaların ve nitelikli tarım alanlarının özel orman kullanımına açılması yanlış olacaktır. Bu maddenin bitkisel üretimi engellemeyecek şekilde ve miktarda yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

Orman Genel Müdürümüz de burada.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Açıklama yapabilir Sayın Başkanım. Böyle kafa karıştırıcı...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Orman Genel Müdürümüz burada, söz isteyin lütfen.

Evet, Orman Genel Müdürümüz Bekir Bey, bir açıklama yapsın.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Sayın Başkanım, çok değerli Komisyon üyeleri, kıymetli vekillerimiz ve değerli hazirun; ben de herkesi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, bu maddeyi düzenlemekteki maksadımız, aslında gerekçelerinde de ifade edildiği gibi ağaçlandırmanın önündeki birtakım kısıtlayıcı hükümleri ortadan kaldırmak. Şimdi, 3 hektar dediğimiz 30 dönümden daha büyük bir arazisinde herhangi bir vatandaşımız orman ağaçlarıyla ağaçlandırma yaptığı zaman hukuken, mevcut kanunlara göre, biz orayı orman statüsüne alıyoruz, “Tamam, özel ormandır, kişinin ormanıdır ama ormandır.” diyoruz. Ondan sonra da orman mevzuatından gelen birtakım kısıtlayıcı hükümler ortaya çıkıyor, kişinin arazisi üzerindeki tasarruf hakkı kısıtlanmış oluyor. Bu da vatandaşların ağaçlandırma yapmalarını engelleyici bir durum oluyor. Yani, vatandaş arazisini ağaçlandırma yapacak ama “Bu kadar alanı ağaçlandırdığım zaman orman olacak, ondan sonra da bir sürü iş çıkacak başıma en iyisi ağaçlandırmayayım.” diye düşünüyor. Bunu ortadan kaldırmak için bu düzenlemeyi getirdik.

Dikkat edilirse özellikle “orman sınırları dışında sahipli arazi” ve “ekim ve dikim yoluyla getirilen” hükmü var. Yani doğal ormanlarla karışmasın diye, böyle bir orman alanları azaltılıyormuş gibi bir algı oluşmasın diye özellikle dedik ki ekip diktiği alanlar bu orman rejimi dışında tutulmaktadır.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Bir de bir konuya daha açıklık getirmek istiyorum müsaadeniz varsa.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Efendim, bu özel ağaçlandırma ile bu maddenin aslında birbirine benzerlikleri var ama ikisi farklı şeyler. Özel ağaçlandırma -Sayın Vekilimizin de az önce okuduğu gibi- devlet ormanlarında olabilir, vatandaşın sahipli arazisinde olabilir, kendi arazisinde, bir de boş hazine arazilerinde olabilir. Bu maddenin hükmüyse tamamen, vatandaşın kendi tapulu arazileridir. Bu başvuruların özellikle sahil kentlerinde yoğunlaştığından bahsetti Sayın Vekilimiz, talep yapılabilir ancak bunların incelenmesi ve uygun bulunup bulunmaması tabii değerlendirme sonucunda ortaya çıkacak.

Bir bilgi daha arz etmek istiyorum: Burada sahilden 2 kilometre mesafeye kadar olan kısımlarda özel ağaçlandırma izni verilmeyecek. Yani talep edilmiş olabilir ama yönetmelikte bu açık olarak ifade edilmiş durumda, bu tür alanlarda özel ağaçlandırma izni verilmeyecek. Ayrıca, kısıtlayıcı hükümler olduğu ifade edilmiş durumda, tek istisnası var bunun, o da sakız ağacı. Biliyorsunuz, Yunanistan'ın Sakız Adası'nda yetişiyor ve dünyada tekel durumunda Yunanistan sakız konusunda; bir de bizim, İzmir'de Çeşme Yarımadası'nda doğal olarak yetişebiliyor. Onun haricinde hiçbir tür için sahilden 2 kilometre mesafeye kadar olan kısımda özel ağaçlandırma izni verilmeyecek.

Bilgilerinize arz ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

Orhan Bey, konuşacak mısınız?

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Bir iki bir şey yani...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Bir önermeniz daha var, bu maddede sizin.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Yani onda mı konuşayım? Henüz daha anlayamamış...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Peki, buyurun.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Ya, şöyle, tam anlamak için yani bir ormanın oluşma biçimi, orman kısıtlaması.. Benim diyelim ki orman alanı dışında 50 dönüm yerim var, ben oraya bir ağaç dikeceğim, orman ağacı dikmem gerekiyor, orman ağacı dışında dikemiyorum; izni siz veriyorsunuz, gelip görüyorsunuz. Doğru mudur şuraya kadar?

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Hangisinden bahsediyorsunuz?

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Şu anda diyorsunuz ya işte “Vatandaşın arazisi var, ağaçlandırma yapmak istiyor, orman yapmak istiyor ama ormanlaştığı andan itibaren Orman Kanunu'nun getirmiş olduğu kısıtlardan dolayı kendini rahat hissedemiyor.”

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Aynen öyle.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Şimdi, ben 50 dönüm yere ağaç diktim, orman ağacı, on sene sonra da olmadı bu iş, hadi başka bir şey yapmam lazım deyip iyi bir şey buldum, toprak analizim iyi çıktı, oraya “blueberry” dikmek istiyorum, yaban mersini dikmek istiyorum, bunu kestim.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Şu anda kesemezsiniz Sayın Vekilim.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – İşte, şimdi, siz önünü açıyorsunuz “kes” diyorsunuz.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Hayır, şöyle Sayın Vekilim: Buradaki...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Şu maddeyle bana bir kısıt getirmiyorsunuz, istediğim zaman o ormanı kesebilirim.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Tabii, kesebilirsiniz, doğru.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Ne anlamı kaldı bunun?

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Hayır ama şöyle Sayın Vekilim: Burası sizin kendi mülkünüz, tapulu yeriniz sizin.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Kabul ettim ama işte bir yere varmak istiyorum, tam da söylediğinizde gelmek istedim. Böyle orman olmaz.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Ama yok Sayın Vekilim, siz bu durumda hiçbir zaman dikmeyeceksiniz ormanı, en azından yeni düzenlemeye göre dikerseniz on yıl yaşar yani.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Karadeniz’deki araziler ne olacak?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet, arkadaşlar, TEMA Vakfından bir temsilci var, izninizle ona söz verelim.

Buyurun.

TEMA VAKFI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI HİKMET ÖZTÜRK – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Bakanlığımızın çok değerli yöneticileri; TEMA Vakfı olarak, biliyorsunuz, ağaçlandırma çalışmalarına ve orman varlığının artırılması konusuna çok önem veriyoruz ama bu orman tanımıyla ilgili maddede bizi endişelendiren bazı durumlar var. Birincisi şu: Aslında bir yerin orman olup olmadığını belirleme işi bir vasıf belirleme işidir. Kanunda bunun şeyi belirlenmiştir; orman, ağaç ve ağaçlık toplulukları ve istisnaları tanımlanır; bir de alan büyüklüğü vardır, 3 hektarla sınırlanmıştır bizim kanunumuzda, 3 hektardan büyük olan, istisna maddelerinde yer almayan yerler orman olarak belirlenir. Ormanın daha sonra devlet ormanı mı ya da özel orman mı olacağı hususu kısmı ikinci kısımdır.

Şimdi, bununla elbette Genel Müdürlüğümüz ağaçlandırma çalışmalarının özel arazilerde artırılması açısından bir amaçla tanımda bir değişiklik yapıyor ama böyle bir tanımda iki sıkıntı çıkacak. Birinci sıkıntı şu: Aynı ağaç türüyle aynı kompozisyonda devlet arazisinde dikerseniz bir yere “orman” diyeceksiniz, özel arazide olduğu zaman ise bu orman olmayacak. Şimdi, bu durumda biz orman varlığımızı artırma konusundaki istatistiklerimizi nasıl takip edeceğiz? Buraları orman mı sayacağız yani orman varlığımız olarak bin hektar orman diktiysek bin hektar artmış mı olacak yoksa artmamış mı olacak? Bu birincisi. Bilimsel açıdan bir sıkıntı bu.

Bizim endişelendiğimiz ikinci husus: Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren geçerli olacak ve daha önce hâlihazırda 18 bin hektar civarında orman varlığı olan özel orman arazisi sahipleri var. Şimdi, bu özel orman arazisi sahibi olanlar bu alandaki doğal ya da kendi diktikleri ağaçların bulunduğu alanın da bu yasa kapsamında orman sınırı dışından çıkarılmasını isteyeceklerdir, doğal olarak böyle bir hakları doğacak. Yani benim 10 hektar alanım var, bunun 8 hektarını ekim ve dikim yoluyla tesis etmişim, bu alan doğal olarak orman varlığı sınırı dışına çıkmış olacak.

Bir diğer önemli husus ise yine özel orman sahipleri şu an mevcut doğal türlerle kaplı olmuş olsa bile eğer bir tür değişikliğine giderse, yeniden ekim dikim yoluyla yaparsa yine o alanlar bu tanıma göre, orman sayılmayacak kategoriye girmesi gerekecek ki bu, orman alanlarının bir ölçüde özel ormanların daralmasına yol açabilecek.

O nedenle, aslında özel ormancılığın çok ciddi şeyleri var, evet, Sayın Genel Müdürlüğümüz haklı, birçok vatandaşımızın bu orman ağaçlarını dikmekle ilgili sıkıntıları var ama bunun çözüm yolu buradaki tanımdan değil, 6831 sayılı Orman Kanunu’nun özel ormanların yönetimine ilişkin düzenlemeleri yapmaktan geçiyor. Yani, biz onların eğer bu çalışmalarını eğer istiyorsak, orman alanlarını kolaylaştıracak hükümler getirmeliyiz. Aksine, şimdiki mevcut yasada bile zorlaştıracı hükümler var

bu tanım olsa bile. O nedenle, biz bu teklifte bu kanun tanımları değişikliğinin yapılmaması, özel ormancılık çalışmalarının teşvik edilmesi açısından özel ormanlara ait ayrı düzenlemeler yapılması gerektiğini düşünüyoruz.

Dinlediğiniz için teşekkürler.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ben şunu soracaktım...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Şimdi, aynı Orman Kanunu'nun şimdi (G) fıkrası üzerinde bir değişiklik öngörüldü. Bir de bunun (E) fıkrası var, orada da “Sahipli arazide bulunan ve civarındaki ormanlarda tabii olarak yetişmeyen ağaç ve ağaççık nevelerinin bulunduğu yerler orman sayılmaz.” deniyor. Yani şimdi sahipli arazide bulunan, burada da “Orman sınırları dışında olup yüz ölçümü üç hektarı aşmayan sahipli arazideki...” diyor ama (E) fıkrası “Sahipli arazide bulunan ve civarındaki ormanlarda tabii olarak yetişmeyen ağaç ve ağaççık meyvelerinin bulunduğu yerler...” İki arasında bir açıklayıcı bir şey...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Efendim, buradaki mesele, o bölgedeki ormanlarda doğal olarak yetişmeyen ağaçlarla örtülü bir sahipli arazi varsa bunda o kastediliyor. Yani bu yer o ormandan bir parça değil, ormandan ayrılmış bir parça olması düşünülemez anlamında konulmuş bir madde o yani orası orman sayılmasın diye konulmuş bir madde Sayın Vekilim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Yani bu durumda bu maddeyle, siz, daha önce 3 hektarı aşmayan sahipli arazideki her nevi ağaç ve ağaççık orman sayılmıyordu, şimdi sadece sahipli arazilerde tabii olarak yetişen ağaçlar varsa orman sayılmıyor ama yetiştirdiği ağaç varsa orman sayılıyor anladığım kadarıyla.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Evet. Bu madde daha çok kadastro çalışmalarında bir yerin orman olup olmamasına karar verilirken değerlendirilen, kullanılan yani ihtiyaç duyulan bir madde. Yeni oluşacak alanlar için değil Sayın Vekilim bu.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Yani biz diyoruz ki: Sizin 3 hektarınız var orman sınırı dışında, 3 hektarı aşmayan bir araziniz var, burada eğer tabii olarak yetişen ağaç veya ağaççık kaplarsan burayı orman saymayacağım ama tabii olarak yetişmeyen ağaç veya ağaççık varsa orman sayacağım.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Tam tersi Sayın Vekilim. Etraftaki ormanlarda tabii olarak bulunan ağaç ve ağaççıklarla örtülü bir yere, büyüklüğüne bakılmaksızın ormanla bitişik yerle de orman sayılıyor ama oradaki ormandan farklı ağaç türleri var orada, oradaki doğal ormanda bulunan ağaç türlerinden farklı ağaç türlerinden oluşan bir yere orayı orman olarak değerlendirmiyor.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet, teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Bir önerge daha var, okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2985) esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanlarında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesiyle 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 1'inci maddesinin ikinci fıkrasına eklenmesi teklif edilen (K) bendinin teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ediyoruz.

Okan Gaytancıoğlu

Edirne

İlhami Özcan Aygun

Tekirdağ

Ayhan Barut

Adana

Orhan Sarıbal

Bursa

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Önerge üzerinde İlhami Bey...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Şu an yok.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Orhan Bey...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Kısaca bahsedeyim o zaman. Yani hakikaten enteresan bir durumla karşı karşıyayız. Biz şunu orada... Aslında bir önceki önerenin bir benzeri bu. “Arazilerde tabii olarak yetişen” ifadesinin kullanılmasını...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Kamil Bey'in açıkladığı mesele buydu aslında.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Anlatmak istediği o ama açıkçası bunun, Sayın Müdürüm, bu yapılan için gerçekten ormana bir katkısının olup olmadığı tartışma konusu. Ormana bitişik de değil bunlar, orman tamamının dışında yerler bunlar. Şöyle düşünün: Ben çiftçilik yapıyorum, sebze yetiştiriciliği yapıyorum, yanımda da 7 metre, 8 metre boyunda bir ormanlık alan var. Bunun çevre üzerinde bir ağacın bile sebze, meyve üretiminde etkisi var, bir tek ağacın. Güneşin gelme, güneşin batma, güneşin şey yapma yerine göre. Şimdi, böyle bir ortamda hakikaten bu özel orman meselesi gerçekten... Hani ben bir kere hiç tatmin olmadım, kafam da hâlâ almadı; gerçekten söylüyorum bunu. Böyle bir şey yok yani tarımla birebir ilgilenen tarım hayatının içinde olan insanlar için.

Bakın, ovada kavak ağaçları olan yerler var. Özellikle Adapazarı bölgesinde, geçmişte Bursa'da çok vardı bu. Onlar bile çevrelerine –ki onların ömrü belli sekiz yıl, on yıl, on iki yıl biçip gidiyor; sanayi ürünü gibi düşünün onları- ve o ortama zarar veriyorlardı. Onlardan sonra o toprağı işlemek en az birkaç yıl. Çünkü uzun yıllar gölgede kalmış bir yapı. Orada bile ciddi sorunlar var. Yani, şu orman meselesi baya baya başka yere doğru gitmeye başladı. Gerçi TEMA Vakfı da 18 bin hektar mı dediniz, 18 bin dekar mı dediniz?

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – 18 bin hektar özel orman var.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – 180 bin dönüm. Ya bunu da belki tartışmak lazım. Yani ormana bitişik alanlar için elbette ama ormana bitişik olmayan alanlar için bu konu tartışılmalı. Bunun tarım alanları üzerinde ya da bulunduğu çevre alanları üzerindeki etkisine bakılmalı, etki analizi yapılmalı. Bunu bir ormancılık kültürü açısından, ormancılığın tarihsel birikimleri açısından, bir ormanın kendi ekosistemi içerisinde var olma tarihi açısından üst üste koyduğumuzda hiç şey gelmiyor. Umarım birileri için bir düzenleme değildir, onu bilmiyorum ama çok böyle tatmin olmadığımızı -ben en azından olmadım- net bir şekilde söylemek isterim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Okan Hocam...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Ben de buna benzer bir şey söyleyeyim. Yani, ormanlar bence -yani bizim görüşümüz o- kendiliğinden yetişebilir olmalı. Biz şimdi, anladığım kadarıyla orman varlığını artırmak istiyoruz. İstiyoruz ama nitelikli tarım arazilerini de artırmak istiyoruz, nitelikli tarım arazilerine ağaç dikerek, onun etrafını ağaçlarla bezeyerek orman varlığını artırmamız... Öyle anladım ben bu maddeden.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Yok öyle değil Sayın Vekilim.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Ama orman kendiliğinden yetişse, bir de orman vasfını kaybetmiş arazileri yeniden ormanlaştıramaz mıyız?

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Sayın Başkanım...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Şöyle o diğer maddede gelecek Sayın Vekilim. Aslında özel ağaçlandırmanın maksatlarından bir tanesi de o. Bozuk orman arazisi birazdan gelecek, onda da uygun görürseniz izah edeceğim ama burada efendim -zaten sizler de biliyorsunuz- birinci sınıf tarım arazilerine kimse getirip de ağaç dikmez. Senede 2 defa, 3 defa mahsul alınan veya meyvecilik yapılan bir yere insan getirip de orman ağacı dikmez. Daha çok tarıma elverişli olmayan ama sahipli olan araziler var ve birçok kişi bize bu taleple geliyor diyor ki “Ben arazimden çok iyi verim almıyorum, burayı ağaçlandırmak istiyorum, uzun vadede faydalanacağım, her yıl gidip ona bakım yapacak durumda da değilim.” Tarım yapsa sürekli içinde olması lazım ancak diyor ki “Sizin bu mevzuatınız bizim elimizi kolumuzu bağlıyor, bundan dolayı yapmıyoruz ve arazilerimiz boş kalıyor.” Bu düzenlemenin temel maksadı aslında o. Yoksa tabii ki birinci sınıf tarım arazilerinde ormancılık yapılmamalı zaten. Hani, biz bir meslek taassubuyla -ben de orman mühendisiyim ama- o taassupla bulunmak istemiyoruz kesinlikle. Getirilmek istenen düzenlemelerin temel maksadı bu, yoksa tabii ki tarım arazilerinin orman arazisi olarak kullanılması değil Orhan Vekilimizin söylediği gibi. Bunun etrafına etkilerini de biliyorum yani özellikle kavağın gölgeden dolayı olumsuz etkilendiğini de biliyoruz. Bu düzenleme de öyle bir mahzur olacağını düşünmüyoruz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun İlhami Bey...

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Prosedürleri çok fazla Sayın Vekilim. Özel orman olduğu zaman oranın kullanılması, işletilmesi, mesul müdür atanması gerekiyor, plan yapılması gerekiyor, birtakım zorlukları var ondan dolayı biz bunu kolaylaştıralım istiyoruz. Ağaçlandırma yapmak isteyen insanlar gönül rahatlığıyla yapabilsinler istiyoruz.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Değerli Başkanım, Sayın Genel Müdür açıklıyor da şimdi ben kanunu çıkaracağız fakat kanunun sınırlarını çizmediğimiz takdirde ben, şimdi geldim Tekirdağ’da birinci sınıf tarım arazime dikebilirim, bu şeye göre; sınırlama koymuyoruz, onun çerçevesini çizmiyoruz. Çerçeveyi çizmediğimiz zaman ucu açık. Ucu açık bırakıyoruz gene işleri.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Sayın Vekilim şu anda yine yapabilirsiniz onu.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Onun için söylüyorum bende. Şu anda bak aslında kanunu, maddeleri getiren arkadaşımızın belki bu bir... İşte konuşarak, tartışarak diyoruz ya bazen rahatsız oluyor arkadaşlar ama şu anda bir şeyi tartışıyoruz. Arkadaşlar, ben bitkisel üretimciyim, ziraat mühendisiyim, bitkisel üretimden, tarla bitkileri mezunuyum ben, işim üretimle ilgili. Ben bakıyorum, sağlıklı ürün nasıl üretebilirim, bu toplumu nasıl besleyebilirim? Çünkü gittikçe nüfus artıyor, tarım arazilerinde küçülme başladı ve tarımdan kaçış var. Şimdi, biz burada ormanla... Sizin de az önce ifade ettiğiniz gibi, kolay olsun, “On dönüm bostan yan gel Osman” denen bizim bir deyim var;

adam atacak, yatacak; böyle bir mantık yok. Şimdi, biz, buradaki araziden en iyi şekilde nasıl verim sağlayabiliyoruz, ona bakacağız ve sınırlarını çizmezsek adam gelecek... İşte sevgili Vekil arkadaşım Edirne'den aramızda Kırklareli, Babaeski, Kuleli var -benim devamlı içinden geçtiğim, kendi ilçemiz, ikimizin de- en güzel ovaya kavak ağacı dikmişiz.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Yıllar boyunca.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Yahu kavak ağacının bana bir faydasını söyler misiniz baktığımız zaman? Ovaya dikiyorsunuz. Şimdi burada da bunun bir sınırını çizmez isek vekil arkadaşım da belki tabii kendi önerisi, kendi kanun teklifi ama ben burada bu madde de sınırların belli olması tarafındayım. Bu şekilde yaparsak ileride başımız ağrımaz çünkü bunun önünü alamayız diye düşünüyorum.

METİN YAVUZ (Aydın) – Bir şey söyleyebilir miyim?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Buyurun.

METİN YAVUZ (Aydın) – Araziniz verimli, ağaç diker misiniz?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Vallahi bölgeyi bilemiyorsunuz. Size göre nasıl? Şimdi, verim herkese göre farklı, verim kişilere göre değişiyor. Değerli Vekilim, “verim” geniş bir kavramdır, kişiden kişiye değişir. Benim verim anlayışım farklı, diğer Genel Müdürün farklıdır, diğer Vekil arkadaşın farklı, Başkanın farklıdır. Bizim burada kanun yaparken maddeleri doğru tespit etmemiz lazım, sınırlarını doğru çizmemiz lazım sonra tekrar, yanlış yaptınız dememiz lazım ve verimli toprak..

METİN YAVUZ (Aydın) – Ya ben onu anlamıyorum, “verim”in tanımı nasıl değişir?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Ya işte örnek verdim. Kırklareli ili Babaeski ilçesi Kuleli köyü; birinci sınıf tarım arazilerinde, ovada kavak ağacı dikili diyorum, bak yeri söylüyorum. Nokta adresi verdim size, nokta atışı yapıyorum. Havsa'nın -kendi ilçemin- Yolageldi köyü; nokta atışı yapıyorum, daha nasıl atış yapayım size yani size daha nasıl ifade edeyim? En verimli topraklarda Sayın Genel Müdür de görüyordur istatistiklerde. Diyoruz ki: Bu arazilerde bizim yapmamız gereken bitkisel üretimi sürdürmektir, sonra bir karış toprağa ihtiyacımız olacak. Ve bunu da yaparken burada bir sınırlamayı koymazsak, bunun ucunu açık bırakırsak suistimallere gebe bu madde.

Ondan dolayı takdir sizlerin. Bizim derdimiz burada üzüm yemek, bağcıyı dövmek değil; ilerleyen bu saatte de sizi de fazla görmek istemiyorum. Tercih sizin. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Ben de bir iki cümle ilave edeyim. Bir örnek Gemlik Orhangazi Bölgesine, Gemlik ve Orhangazi sınırı diyebiliriz göle yakın bölümdü. KAV diye bir şirket var, bu kibrit yapan bir şirketti sanıyorum. 300 dönüm kivi yetiştirilecek bir alan -yanında kivi bahçeleri var-yıllardır kavak ağaçlı ve harabe. Yani dolayısıyla bakanlıklar arasında bir koordinasyonun olması lazım. Kaldı ki bu Tarım ve Orman Bakanlığı bir bütün oldu artık. Yani tarım ilçe müdürlükleri hayvansal ve bitkisel üretimin yapılabilceği hiçbir alanı buna açmamalıdır. Adam İstanbul'da, zengin, parası pulu var. Geliyor oavadan alıyor 50 dönüm, 100 dönüm yeri çekip gidiyor, “Benim buradan bir beklentim yok, ekiyorum ağacı gidiyorum.” Yok böyle bir dünya! Dolayısıyla bunun önünü açıyorsunuz.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Şu anda da yapılıyor zaten Sayın Vekilim.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Yapılıyor ama bunun çözümü de bu değil yani buradan kurtulmanın yolu bu değil. Bu, örnek gösterilemez, buna bir tedbir almak lazım. Dolayısıyla bizim “tarımsal planlama öyküsü” dediğimiz hikâye tam da budur zaten.

Şu yapılmalı, en azından biz şunu yapmalıyız bu Komisyon olarak: Bunu orman sınırlarında olanların dışında vermemeliyiz. Yani bir de şunu bırakalım artık: Kötü toprak, kötü orman, niteliksiz toprak... Yok böyle şeyler arkadaşlar, yapmayın ya! Yapmayın! Önemli olan... Kötü toprak yoktur, kötü iklim yoktur; kötü kafa vardır, kötü yönetim vardır. O toprağa göre, o iklime göre bir sürü bitki var -yoksa dünyanın aç kalması lazım yani Avrupa aç kalacak, öbürü aç kalacak- ona göre bitki üretirsiniz.

Dolayısıyla burada yapılacak en doğru şey -öneridir tabii- bu tür alanları orman sınırlarıyla sabitlemek. Ormana sınır olan, tarımsal olarak, bitkisel ve hayvansal üretim yapmakta bir fayda görülmemiş... Bunun da Komisyon tarafından belirlenmiş yerlerin dışında hiçbir yere verilmemesi gerektiğini söylüyorum bir çiftçi, bir ziraatçı olarak. Net bu konu.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Rıdvan Bey...

RİDVAN TURAN (Mersin) – Ben anlamak açısından soruyorum.

Şimdi, yani verimli olması insanı motive eden, daha doğrusu gelir elde edebilmesi insanı motive eden şeylerden bir tanesi ama bir yasayı yalnızca bu mantık üzerine kurarsak biri der ki: “Abanoz ağacı benim için kutsal, ben birinci sınıf tarım alanına abanoz ağacı dikeceğim.” Bunun önünde bir engel var mı?

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Şu anda yok.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Mesela bununla var mı? Bununla da yok gördüğüm kadarıyla.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Yok.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Örneğin birinci sınıf tarım alanım var benim, Türkiye’de yetişmeyen karabiber ağacını ben getirdim, karabiber ormanı yaptım. Böylece birinci sınıf tarım alanımı perişan etmiş oldum ve birinci sınıf tarım alanından da getirisini çok daha yüksek bir ürünü yetiştirmiş oldum. Bunun önünde de bir engel yok.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Şu anda da yok.

RİDVAN TURAN (Mersin) - O zaman şöyle Sayın Genel Müdürüm: Bu tarım alanlarının karşı karşıya kaldığı bir tehdit bir tarafta. Yani buna net bir tanımlama getirmediğimiz koşullarda vatandaşın birinci sınıf tarım alanını o ya da bu saikle, o ya da bu gerekçeyle, bir motivasyon faktörüyle orman yapması ve üretimden koparması mümkün olacak, yanılmıyorum değil mi?

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Şöyle Sayın Vekilim: Şu anda zaten bunu getirdiğimiz zaman çok yoğun bir ağaçlandırma olur, tarım arazileri tehdit altına girer gibi bir endişe var mı bilmiyorum.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Ama Genel Müdürüm, bazen bazı şeyler moda oluyor, bir anda bir taraftan geliyor egzotik bir meyvenin üretilmesi, egzotik bir ağacın dikilmesi; insanlar hızla o tarafa yönelebiliyorlar. Dolayısıyla kanunu yaparken bütün olasılıkları azami dikkate alabilecek bir şekilde yaparsak bunun istisnaları ortadan kalkar. Yarın öbür gün yeniden Komisyonu toplayıp da ön alımdaki gibi bir durumla karşı karşıya kalmayız.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Aslında Sayın Vekilim, burada bizim vatandaşın sahipli arazisi üzerine koyduğumuz tasarruf hakkına da aslında bir... Bana göre bu mevcut hâliyle getirmeye çalıştığımız düzenlemeyle, yapılmasını arzu ettiğimiz düzenlemeyle bunun ortadan kalkmasını arzu ediyoruz, insanların tasarruf hakkı üzerine de bir ipotek koyuyoruz. Yani “Senin yerin ama sen bunu ağaçlandırırsan ben buraya ‘orman’ derim, ondan sonra da benim kontrolümde olursun.” gibi, hani sanki devlet burada vatandaşın kendi yeri üzerine gereksiz bir tahakküm uyguluyormuş gibi bir durum var. Bunu ortadan kaldırıyoruz.

RIDVAN TURAN (Mersin) – Ben onu anladım.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – İsterse tarım yapsın, uygunsa eğer başka ağaçlandırma yapsın, ceviz dikebilirsin. “Ceviz ormanı” demeyelim oraya yani ceviz dikti diye orman deyip de sonra o vatandaşı bir sürü formaliteyle, prosedürle uğraştırmayalım düşüncesiyle getirilmiş bir düzenlemedir.

RIDVAN TURAN (Mersin) – Orayı kavradım fakat onun yaratmış olduğu başka durumlar var ki başa çıkmamızın çok zor olacağı durumlar bunlar. Ben özellikle ona işaret etmek istiyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

Cengiz Bey, buyurun.

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) - Değerli başkanım, saygıdeğer arkadaşlar; şimdi burada tabii ki hiç kimse, bizler mülkiyetin üstünde asla olamayız, istediğini ekip diker ama bir de şu gerçek var: Şimdi, ben kendi seçim bölgemle alakalı yapmış olduğum bir durum tespitini burada anlatayım, siz buna göre bir yerde orman müsaadesi verilecek arazilerin ileride ne gibi sıkıntılar doğuracağını bir öğrenin. Şimdi, Çukurova gerçekten Allah’ın bahşettiği çok değerli tarım arazisi, topraklar; iklimiyle su imkânlarıyla her türlü olanağa sahip. Deyim yerindeyse on iki ayda 3 çeşit, 4 çeşit ürün de alınabilecek yerler buralar. Şimdi, tabii ki bizim Tarsus ilçemiz ve Akdeniz ilçemizin sınırları Çukurova bölgesinin içinde yer alan, bizim “ova” diye tabir ettiğimiz yerler. Şimdi burada tespit ettiğim durum şu: Değerli arkadaşlar, nüfus artıyor; tarımsal üretime, gıdaya ihtiyacımız çoğalıyor. Biz kasım ayında, aralık ayında, ocak ayında domates, patlıcan, biber yetiştirteceğimiz arazilerden maalesef yanlış politikalar nedeniyle kayba uğruyoruz. Buralara gerekmeyen aslında o mevsimde kasımda, aralıkta ülkemizin ihtiyacı olan domatesi ürettirmeliyiz, yeşilliği ürettirmeliyiz ama bir bakıyorsun çiftçi seranın içine narenciye diyor, seranın içine sert çekirdekli bitkiler diyor yani bunları başka yerlerde yetiştirebiliriz. Dolayısıyla sebzenin dışına kayan bir yapı ortaya çıkıyor. Biz burada eğer tarım arazilerimizde, bu tür üretime de ya da orman yetiştirmesine de olanak tanırsak... Bugün insanlar tarlasını bırakıp gidiyor, ekmiyor “Zarar ediyorum.” diye. Böyle bir durumda biri de gelir der ki: “Kardeşim sen buraya orman vasfı olan ağaçlarını dik, on yıl sonra gel bu ağaçları keser, ne verirse ‘Allah bereket versin.’ dersin.” Dolayısıyla bu, sıkıntı yaratır. Gerçekten bu konunun aslında araştırılması da gerekiyor. İhtiyacımız olan sebze çeşitlerinin yetiştirildiği araziler ya tarım dışına çıkartılarak ya da gerçekten lüks sayacağımız çeşitlere insanlar “Para kazanıyorum.” diye o taraflara biz bu arazileri heba ettirerek gelecekte çok büyük bir sıkıntı yaşamaya doğru da gidiyoruz. Buradan bunu da bir uyarı olarak alın lütfen. Ne demek istediğimi alanı inceleyerek bir görün yani bu ülkeye hayırlı işler yapalım, doğru şeyler yapalım. Bence mutlak tarım arazilerininin tarımsal üretimden çıkıp da farklı amaçlarla kullanılmasına neden olur bu yasayla vereceğimiz haklar. Dolayısıyla bunun hepiniz tarafından gözden geçirilerek gelecekte bir risk, tehlike olmasını engelleyecek karar almanızı tavsiye ederim.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler.

Nusrettin Bey, buyurun.

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – Benim de bir sorum olacak Müdür Bey buradayken. Şimdi özellikle bu kırsal alandaki yerleşim yerlerinde, bizim bölgede 1952’lerde havadan çekilen fotoğraflarla işte “Burası tarıma elverişlidir, burası ormanlık bölgedir.” diye şey yapılmış. Köylünün yüzde 60 - 65’i yıllardan beri orman olmaktan çıkmış, yerleri dedelerinden beri ekilip biçiliyor ama orası ormanlık bölge, tapusu da verilmiyor. Bir dönem 2/B yasası çıktı o da uygulamaya girmedi. Şimdi, biz yeni

bir yasa yapıyoruz değil mi? Yani bu kanun teklifi yarın Genel Kuruldan geçtiği zaman yasalaşacak. Herhâlde iki ay sonra tekrar bu ormanla ilgili bir kanun teklifi gelmeyecek. Yani onlar ne olacak? Mesela, bu çerçevede bölgede ciddi anlamda mağduriyet var.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Genel Müdülden bir cevap isteyelim.

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) - Vatandaş şuna da razı oldu: “Ya ben kendi tarlamı tekrar paramla satın alayım ama bileyim ki benim tarlamdır, uzun vadeli bir proje uygulayayım.”

CİHAN PEKTAŞ (Gümüşhane) - Yer tapulu mu?

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) - Hayır, tapulu değil, 2/B statüsünde. Havadan çekilmiş, burası ormanlık ama orayı ormanlık bölge olarak kabul edemezsin.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Genel Müdürem buna bir cevap versin Nusrettin Bey.

Buyurun.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Sayın Başkanım, sayın vekilimizin bahsettiği yer tam olarak 2/B tanımına uyan yerler. 1950’li yıllardayken ormanmış, daha sonra orman vasfını kaybetmiş. 1981 tarihinden önce orman vasfını kaybetmiş yerler tam 2/B’nin tanımına uyan yerler. Aşağı yukarı Türkiye genelinde 2.500’e yakın köy kaldı 2/B çalışması yapılmayan, diğer köyler de tamamlandı. İnşallah bir iki yıl içerisinde onları da tamamlamayı planlıyoruz Sayın Vekilim. İki yıl içinde 2/B çalışmaları yapılacak. Muhtemelen tarif ettiğiniz yerler 2/B’yle çıkarılacak orman dışına.

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) - Ama altı yıldır 2/B yasası çıktı yanılmıyorsam, değil mi?

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – İşte, tüm Türkiye’de bitti Sayın Vekilim, 2.500 tane köy kaldı sadece geride, onlar da yapılacak iki yıl içerisinde.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler, sağ olun.

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Sayın Başkanım, Dursun Bey...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun Dursun Bey.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ DURSUN KELKİT – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; özellikle verimli tarım arazilerinin işte bu amaçla kullanılacağı yönünde bir endişe var ama bizim 5403 sayılı Kanun’umuzda –bunu isterseniz aynen okuyayım- 13’üncü maddesinde bu amacı engelleyen zaten açık bir hüküm mevcut, uygun görürseniz o hükmü de okuyalım. 5403 sayılı Kanun’un 13’üncü maddesi aynen şöyle diyor: “Mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri ile sulu tarım arazileri tarımsal üretim amacı dışında kullanılamaz.” Yani burada bitiriyor, istisnaları belirtiyor ama bunun ister egzotik ister farklı amaçlarla ister dönemsel moda amacıyla işte farklı bir ağaçlandırmaya saikiyle özellikle verimli tarım arazilerinin kullanılması ya da bu şekilde özel ağaçlandırmaya dönüştürülmesi zaten bizim 5403 sayılı Kanun’umuza göre bir engel oluşturmaktadır.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederiz. Bunu baştan söyleseydiniz bu kadar hiç uzatmazdık. Bu önerge için bence yeterli.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3’üncü madde kabul edilmiştir.

4’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4- 6831 sayılı Kanununun 18 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesine “yeralında depolama alanı kurulmasına” ibaresinden sonra gelmek üzere “;bozuk orman alanlarında orman bitkisi fidanlıkları kurulmasına, mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğine, orman alanlarından üretilen odun dışı ürünlerin mamul ya da yarı mamul olarak işlenmesi amacıyla tesis kurulmasına” ibaresi ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak saha tesliminden itibaren iki yıl içinde tesislerin işletmeye alınmaması halinde izin iptal edilir. “

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 4’üncü maddede bir önerge vardır, okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2985) esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin 4’üncü maddesiyle değiştirilmek istenen 6831 sayılı Orman Kanunu’nun 18’inci maddesi tümüyle teklif metninden çıkarılmıştır.

Ayhan Barut İ

İlhami Özcan AYGUN

Orhan Sarıbal

Adana

Tekirdağ

Bursa

Okan Gaytancıoğlu

Bekir Başevirgen

Edirne

Manisa

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – İlhami Bey mi konuşacak?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Başkanım, ben bir konuşayım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Şimdi, tam da bu maddeye uygun –Orman Genel Müdürlüğümüz de burada- ondan zaten Orman Genel Müdürlüğünün onay yazısını da göndereceğim, şifresini de veya neyse işte. Şimdi, bozuk orman alanlarında orman bitkisi fidanlıkları kurulması, mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliği, orman alanlarından üretilen odun dışı ürünlerin mamul ya da yan mamul olarak işlenmesi amacıyla tesis kurulmasına izin verilmesi amaçlanmakta.

Aslında bu madde çok tehlikeli madde. 6811 sayılı Kanun’un 18’inci maddesine eklenen “bozuk orman alanı” ibaresinin ucu açık. Evet, nasıl ucu açık? İşte, benim de elimde belgeler var, birazdan onu da açıklayacağım zaten. Bu her türlü suistimale açık bir madde. Bozuk orman alanını kim belirleyecek, nasıl belirleyecek, nasıl saptayacak? Buralarda orman bitkisi fidanlığı kurulması, aromatik bitki yetiştirilmesi, mantar üretilmesi, odun dışı ürünün mamul ya da yan mamul olarak işlenmesine imkân sağlanmakta. Bu düzenleme kabul edilemez. Neden dersiniz? Bakın, pandemi döneminde doğaya dönüş, geriye dönüş başladı. Doğal ve çevresel güzellikler ön plana çıkıyor. Her yerde, birçok ormanda ama zaman zaman da sık sık görüyoruz bu ara yangınları... Geçtiğimiz günlerde de o kadar güzel orman arazilerini yaktılar ki bir bakıyorsunuz ertesi yıl orası imara açılıyor, bir tesis konur oluyor. Tabii, varlıklarımızı bizler korumak zorundayız çünkü geleceğe borcumuz var.

Anayasa’nın 169’uncu maddesi “Devlet ormanları, kanununa göre devletçe yönetilir ve işletilir.” der. “Bu ormanlar zaman aşımıyla mülk edinilemez ve kamu yararı dışında irtifak hakkına dahi konu edilemez.” hükmüne açıkça aykırıdır bu madde. Bu maddenin Anayasa’ya aykırılığı ortadayken orman alanlarından üretilen odun dışı ürünlerin mamul ya da yarı mamul olarak işlenmesi amacıyla tesis kurulması ormanların birilerine ranta açılması yani kısacası peşkeş çekilmesidir arkadaşlar. Ormanlarda organize sanayi bölgesi mi kuracaksınız? Ormanları yok edecek bu düzenlemeye ben kesinlikle karşıyım ve bu madde orman köylülerine, kalkındırma kooperatiflerine de tanınan önceliğe aykırı olan bir durum ortaya çıkarmaktadır.

Orman alanlarında ya da ormanlara çok yakın alanlarda, orman bitkileri dışında kültür bitkisi üretimi orman ekosistemini de bitki koruma yönüyle tehdit etmektedir. Sayın Genel Müdür bilir, bizim Saray’da, bolet mantarımız var. Orada da şeyi bozuyoruz devamlı, o mantarların o bölgedeki çiftçilere geliri yüksek olmasından elzem ve Fransa’ya ihraç edilmesine rağmen ama işte böyle rantiyeler yüzünden, oradaki ekosistemi bozuyoruz ve oradaki ekosistemi bozduktan sonra da orada o mantarı yetiştirme ekolojisini, ekosistemini yok edip ondan sonra başka işlere doğru gideceğiz. Bu bağlamda üreticiler bu zararlılara, bir sürü de zararlıya davetiye çıkarmış oluyor, hastalıklara veya böcektir... Bakınız her gün değişik şeylerle karşı karşıyayız. Arkadaşlar, ekosistemi kendi ellerimizle bozmamıza artık “Dur!” dememiz lazım. İnsan eli yoluyla ekosistemi bozuyoruz ve hergün değişik bir zararlıyla veya hastalıkla baş başa kalıyoruz. Bugün ülkemizdeki orman zararlılarının neden olduğu orman kayıpları orman yangınlarının neden olduğu kayıplardan daha yüksektir. Bunun nedenleri arasında, orman alanlarında ve orman alanlarının yakınında kültür bitkilerinin bilinçsiz olarak yetiştirilmesinin oldukça önemli olduğu bilinmektedir. Ballıkayalar ve Beşkayalar Tabiat Parkları uzun devirli gelişme planları gibi -örnek olarak- orman alanları ve çevresi su kaynakları gibi düşünülmemelidir. Su kaynaklarımızda, ekolojik denge bozulmalarının önlenmesi için, nasıl ki su kaynakları ile tarım alanları arasına bir mesafe konmaktaysa benzer sınırları da orman alanları ile tarım alanları arasına konmalıdır diyorum.

Tekirdağ... Sayın Genel Müdürüm, Orman Genel Müdürlüğü’ne e-devlet başvuru sistemi üzerinden yapılmış olunan bir başvuru var elimde. 2/B veya vasıfları sözde bozulmuş. Buradan birileri, siyasi bir arkadaşımız, siyasetçi, Tekirdağ’ın önde gelen siyasetçilerinden biri kendine göre şark kurnazlığı yaparak Tekirdağ ili, Hayrabolu ilçesi, Parmaksız, ada 101, parsel 1, tapu alanı 647.191,75 metrekare, nitelik orman, mevki yok, zemin tipi ana taşınmaz, paftası p18d14c... Ondan sonra, arkadaşımız bu yere göz koyuyor ama köylüler de başkaldırıyorlar. Son dakikada size bir başvuru yapıyorlar, ihale ya da bu olay kapanıyor. Şimdi, ben soruyorum. Bu rant değil mi arkadaşlar? Peşkeş değil mi bu? Evet, soruyorum işte, belgeler burada; şeyi de veriyorum, sizin kayıt numaranızı da veriyorum. Akşam saat 17.00’e yakın saatte şu arkadaşımız eğer müşahit eğer oraya evrak yetiştirmemiş olsaydı şu an birinin yapısının, elinin altında olacaktı. Anlarım, aynı Parmaksız’da yaşıyorsa anlarım ama Parmaksız köyüyle hiç uzaktan yakından alakası yok aşırı ara var, ona rağmen gelip buradaki o çiftçilerin kullanımında olması gereken, o bölgedeki insanların kullanması gereken alanı gidip siyasi gücünü kullanarak ranta çevirmeye çalışan siyasiler. Bunları şimdi, bu madde geldi diye soruyorum. Evet, arkadaşlar, sayın vekilim; kendi partinizin mevcut bir il başkanının şeyi bu; bak, o kadar açık söylüyorum.

Teşekkür ediyorum.

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Ne yapmış, başvuru mu yapmış?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet, teşekkürler.

Kısa lütfen Orhan Bey.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Teşekkür ederim.

Birincisi: Şu “bozuk orman” ne demek? Bunu bir anlamak istiyorum Sayın Müdürüm.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – “Bozuk vasıftı” deniyor.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – “Bozuk orman” diyor, burada verilen bilgide “bozuk orman” geçiyor.

İkincisi: Orman bitkisi fidanlıklarının kurulması... Bugün artık fidan üretimi o kadar ilerledi ki örneğin Marmara Bölgesi’nde kuracağınız 50-100 dönümlük bir orman fidanlığı... Sadece Marmara Bölgesi’nin değil belki de çok daha fazla bölgenin orman fidanı ihtiyacını rahatlıkla karşılayabilecek

bir üretim modeli var artık, bunu hepimiz biliyoruz. Yani bir serada bir senede milyonlarca fidan üretilbiliyorsa 100 dönüm, 150 dönüm bir yerde gerçekten rahatlıkla dünyanın fidanı yetiştirilebilir; ikincisi bu.

Üçüncüsü: Biliyoruz, orman bölge müdürlükleri kentlerin ortasında kaldı. O güzelim alanlar artık acayip derecede insanları teşvik ediyor, cezbediyor. Yani başlarında 40 katlı, 35 katlı, 30 katlı, 20 katlı binalar kuruldu. Alışveriş merkezleri... Deyim yerindeyse artık oralar cazibe merkezleri. Onların oradan çıkarılıp onların bir şekilde başka bir amaca yönlendirilmesi ve onların yerine de hâlâ adını ve anlamını bir türlü bulamadığım, bozuk ormanlar bölgesinde fidanlık kurulması; bu, bir kere baştan aşağı... Gerçekten, geçtim ziraat mühendisliğini, bir çiftçi olarak, iyi kötü, Kestel bölgesinde de ciddi fidancılığın yapıldığını gördüğümde, böyle “Türkiye’nin her yerinde bozuk orman bölgeleri şu anlama geliyor, bu ormanları da buradan tespit edelim, oralara da ormanlık fidanı kuralım.” demenin artık bu çağda... Ya bilimden dolayı bir sorunu vardır insanın ya da aklından zoru vardır ya da parası çoktur, harcayacak yer bulacaktır.

Bu anlamda, bu 2 kelimenin devamında tıbbi, aromatik bitki yetiştiriciliği... Efendim, tıbbi, aromatik bitki yetiştiriciliğinin 2 boyutu vardır: 1) Bunu kültürel yaparsınız; bunu da orman alanlarında değil, tarım alanlarında yaparsınız. 2) Zaten ormanın içerisinde doğal olarak vardır, gider ormanın içinde doğal olarak toplarsınız. Şimdi hangisinden bahsediyorsunuz? Ve yetmiyor, bunlar için özel işletme kurmayı düşünüyorsunuz. Artık teknoloji gelişti, 500 kilometre uzağa ürün götürülüyor, oradan paketleniyor, işleniyor, gidiyor. Ne istiyorsunuz bu ormanlardan? Hangi işletme? İçeriği ne olacak? Metrekaresi nedir? Katı nedir? Boyutu nedir? Atık suları nereye gidecektir? Arkadaşlar, Sayın Müdürüm; politikacılar bunu yapar, bak, biz politikacıyız, biz yaparız ama siz bürokratsınız, bu devletin ormanını, toprağını korumak size düşer. Yahu, hiç mi sesiniz çıkmıyor, hiç mi bir şey demiyorsunuz? Hiç mi “Yahu, bir durun.” demiyorsunuz? Hiç mi demiyorsunuz? Bu olmaz, bu doğru değil. Bu, gerçekten aklımızı yitirmenin bir başka adı. Bu, gerçekten ormanların... O lafı çok söylemek istemiyorum.

Bundan birkaç yıl önce ormanlardan keçileri kovaladınız. Yazmışlardı: “Buraya keçi giremez.” Ben de gittim, o tabelayı değiştirdim “Buraya keçi girer, müteahhit giremez.” dedim. Sonra köylüyü kovaladınız, orman köylüsüne gözünüzü diktiniz. Orman köylüsü aç, Türkiye Cumhuriyeti’nin en yoksul kesimi, mahtasına bile göz koyuldu. Şimdi yetmiyor, o müteahhitler başka yerden getiriyor çalışanları Sayın Başkan, onlara orada ücretini veriyorlar, sigortalı sigortasız çalıştırıyorlar; oradaki kooperatif, köylü traktörle günlük hamallık yapıyor, ne bir sigortası var ne bir güvencesi var, akşama kadar, ağaç üzerine düşmezse, traktör devrilmezse, şansına yaşarsa yaşar. Zaten kazalardan kimsenin haberi yok.

Devam ediyorum: “Bedeli alınarak yirmi dokuz yıl...” Bir ömür. İki yıl içinde işletmeye alınmazsa işletme hakkını kaybedecek. Hakikaten, sahice, samimiyetle söylüyorum, bir arkadaş, sadece bir insan olarak soruyorum: Yahu, inanyor musunuz bunlara?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Ya kanuna da inanmayacağız, neye inanacağız? Kanun koymuşuz, yapacağız, öyle bir şey mi olur?

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Yahu Başkanım, yapmayın, yapmayın.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Yaptığımız kanuna inanmamazlık diye bir şey olabilir mi Orhan Bey? Kanun yapıyorsun, denetleyeceksin; başka yolu mu var?

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Efendim, arkadaşım söyledi, tekrarlamak istemiyorum. 70 ton nişasta bazlı şeker üretilmesi gerekiyor koyduğunuz yasayla. Uyuyor musunuz Başkan? Kimi denetlediniz?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Elbette uyuyorlar.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Nereye uyuyordunuz, söyleyin o zaman bana. Türkiye’de 2 milyon 600 bin ton şeker üretiyorsunuz, çıkan yasaya göre bunun sadece yüzde 2,5’u kadar nişasta bazlı şeker üretmek zorundasınız iç piyasaya.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Tamam, bu kadar.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Yapmayın Başkanım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Denetleniyor.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – O zaman sadece şu rakama bakın: Yılda mısırdan nişastaya ne kadar ayrılıyor? İki: Ne kadar ihraç ediliyor? Buna bakın, içeride ne kadar olduğunu görürsünüz. Yasanın da hiçbir noktasına uymadığınızı kendi adınızla ikrar etmiş olursunuz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Ya, o çok uç bir şey olur yani.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Uç değil ama gerçek...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Daha yasa çıkmadan uymayacağımız öngörüsüyle hareket edeceğiz.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Mevcut durum öyle Sayın Başkan.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Kötü örnek olmaz dediniz, kötü örnek olmasın.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Kaçınıcıdır imar barışı çıkıyor, kaçınıcıdır bilmem ne çıkıyor, kaç defadır bunları yapıyorsunuz. Bunda da “İki yılı doldurmadı, olmaz, elektrik kesildi, lamba olmadı, su bitti, yapamadım.” deyip gene devam edecek. Bunu bilmiyor muyuz bu ülkede, bunların tanığı değil miyiz?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – O zaman her şeyi kaldıralım yani o zaman Meclis, bilmem, hiç birinin bir anlamı yok. Kanun yapıyoruz...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Neyse ben söyleyeyim...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Kendi yaptığımıza öncelikle inanmamız lazım. Burada yasa yapıyoruz, yasanın uygulayıcıları, uygulama şekli bellidir. Biz yaparız, uygulayan uygulalar. Yani şimdiden, daha yasa çıkmadan “Bunu zaten yapmayacaksınız, ne diye çıkaralım?” O zaman yani baştan her şeyi sorgulamamız lazım.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Elbette sorgulayalım Başkan. Olumsuz giden...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Sorgulayalım ama olanı da kabul edelim.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Sayın Başkan, sadece şu soruya cevap verir misiniz: Ne oldu da Türkiye’de iki yıl içerisinde 9,5-10 milyon metreküp orman kesilirken birdenbire 25 milyon ila 30 milyon metreküp kadar çıktı? Ne oldu? Birdenbire bir şey oldu da...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Cevabımı vereyim, bir saniye Orhan Bey. Şimdi, bakın, Türkiye’deki şu anda halihazırdaki vasıflı gibi görünen ormanların yüzde 70’inin bozuk vasıflı orman olduğunu biliyor musunuz? Bunların hiçbirinin ağaç sermayemize katkı yapmadığını, bunların hiçbir sanayide kullanılmayacağını biliyor musunuz? Peki, bunları ebedî billah böyle gitmemesi gerektiğine inanıyor musunuz? Şimdi, diyorsunuz ki: “İtri ve tıbbi bitkiler.” Türkiye bir hedef koymuş, diyor ki: Ben 5 milyar dolarlık itri ve tıbbi bitki yetiştireceğim ve dünyaya satacağım. Nerede satacaksınız? Gidip Yunanistan’da yapıp da Türkiye’de mi satacaksınız? İşte sana bozuk vasıflı orman var, kaldıracaksın o ormanı, onun yerine itri ve tıbbi bitki ekeceksin ve gelir elde edeceksin. İşte köylün o zaman kalkınacak, orman köylün o zaman kalkınacak. Orada vasfı olmayan, ağaç sermayesi olmayan, bir kültürü olmayan

ağaçla mı köylüyü kalkındıracağını ya? O köylü bin yıldır orada, hâlâ aç, hâlâ susuz. Diyoruz ki: Gelir getirici şeylerle donatalım, köylünün geliri yükselsin. Hiçbir şey yapmayın ama her şeyin en iyisini isteyin, böyle bir dünya var mı?

ORHAN SARIBAL (Bursa) – O zaman size bir örnek vereyim, bu karne olsun. İktidara geldiğinizde bu ülkede 102 milyon zeytin ağacı vardı...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Şu an 180-190 milyon.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – ...ve 1 milyon 800 bin ton zeytin üretiyorduk. Bir hedefleme koydunuz, o hedeflemede toplam 5 milyar dolarlık –umarım rakamlarda bir hatam olmaz- zeytinyağı ve 3 milyar dolarlık –umarım hatam olmaz- dane zeytinden gelir elde edecektiniz. 2019 rakamını vereyim: 180 milyon ağaç var hakikaten. Öyle, ettiğinize göre hesap yapıyorsunuz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Kalanları hiç kimse bilmiyor, ne kaldığını ama 2019 yılı rekor 1,5 milyon ton. Hedef nasıl tutmuş, görüyor musunuz, müthiş bir hedef. Dolayısıyla hedefi gerçeklikler üzerinden yapmak lazım, bilimsel yapmak lazım, ülke gerçeğine göre yapmak lazım.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Ama yani her maddede bu kadar... Arkadaşlar, lütfen. Hayır, abartmayın ya, bir dakika, müsaade etmiyorum.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Yanlış söyledim, düzeltmek istiyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – İlhami Bey, bakın, bir maddede 1 tane önerge verip 10 tane adam konuşursa biz bu şeyi sürdüremeyiz.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Düzeltme yapacağım, yanlış söylemişim...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Ya, 10 defa daha yapın da ben geneliyle alakalı söylüyorum. Bakın, bu şekilde biz burada ilerleyemeyiz. Eğer herkes kendi önergesinde konuşacaksa buna bir sınırlama getirmeden devam edelim ama 1 önerge verip 10 adam...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Ama önemli maddeler bunlar Başkanım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Hayır, önemli maddeler de neyi önemli? Aynı şeyleri söyleyip duruyorsunuz.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Çok önemli.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Ya, arkadaşlar, bakın, her maddede...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Yani söylemeyelim mi?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Söyleyin de her maddede bütün, bakın, arkadaşlar, tamam, bir dakika...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Başkanım, buradaki bir maddeyi çıkardım ortaya artı getirdim...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Tamam, getirdin ne olmuş? Ya, namussuzun bir tanesi bir şey yapmaya çalışmışlar, onu da becerememişler, o bizim Komisyonumuzun gündemi midir ya?

Arkadaş, gerçekleşmemiş bir işlemi, efendim, il başkanı diye getiriyorsun Komisyonunda anlatıyorsun ya!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Değerli milletvekilleri, nasıl olduğunu bilir, dosyada isimleri var, yapmayın ya.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Arkadaş, bakın, olmamış şeyler üzerinden başkalarını zan altında bırakacak, sohbetler edilecek yer burası değil. Meclis, buranın biraz daha ciddiyetinin olması lazım. Tekrar ediyorum, namussuzun, ahlaksızın birisi bir girişimde bulunmuş, onu da becerememiş. Ben ne bileyim bunun girişip girişmediğini, senin doğru söylediğini nereden bileyim?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Ben maddeyle ilgili karşılaşabileceğimiz sorunu dile getiriyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Arkadaş, somut ve kanıtlanmış şeyler üzerinden konuşalım. Olmuş bir şey değil ya! Bir de il başkanı diyorsun burada. Ayıp denen bir şey var ya.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Ayıp değil, söylüyorum, isimle söylüyorum bak. Yerinde söylüyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Arkadaş, gerçekleşmemiş bir işlem üzerinden... Allah, Allah, böyle bir şey yok.

İlhami Bey, bu tamamen, burada şer atmak gibi bir şey olur ki doğru değil.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Ben şer de değil kesinlikle, tutanakta düzeltmeyle ilgili...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Tamam, arkadaş, bakın, her madde üzerinde alıp Türkiye'nin bütün tarım ve hayvancılık politikalarını baştan anlatmaya gerek yok ve bir komisyonun fonksiyonunu, işlevini unutuyorsunuz ya! Burası, siyaset yaparsınız, elbette, hakkınız var ama Genel Kurul değil burası bir, burası sizin seçim meydanlarınız değil iki. Burada madde üzerindeki yanlış ve eksik getirilen bir şey varsa, bir itirazınız varsa veya bir katkınız varsa onları konuşalım. Her maddede alıp baştan bizi tabiri caizse...

AYHAN BARUT (Adana) – Başkanım, on iki saattir konuşuluyor da 12 kelime değiştiremedik onu da söyleyeyim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Ama on iki saattir...

AYHAN BARUT (Adana) – Konuşulan on iki saatte 12 kelime değişmedi.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Ayhan Bey zaten 4 madde işledik. Bir dakika...

AYHAN BARUT (Adana) – Değişmeyeceğini de Allah bir gibi biliyoruz, bu kadar saattir kendimizi şey yapıyoruz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Ama bu kadar önyargılı olmayın. Hayır ama on iki saattir de siz konuşuyorsunuz bakın, hiç...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Hayır, konuşuluyor 1 kelime değişmedi.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Hiç mi öneride bulunmadık Sayın Başkan.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Ya, bulunun diyorum ben.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Neye yaradı? Bir konuşma hakkımız var onu da kısın.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Kısımıyoruz efendim, biz konuşun diyoruz.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Bu Orman Yasası, 4'ncü madde inanılmaz derecede tehlikeli bir madde.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Hocam şimdi ben maddeyle ilgili fikrimi söylüyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Ya, konuş ama...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sonra burada sorduk, Genel Müdüre de soruyoruz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Ama buranın da...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Benim anlamadığım konu bu. Bürokratlar orada ben de anlamak istiyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – İlhami Bey...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Neye parmak kaldıracığımızı, ne madde çıkardığımızı bilelim kanun çıkarırken.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Peki, yeterince söz vermediğimizi mi düşünüyorsunuz hâlâ?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bakınız, konuyla ilgili bir şey söyleyeceğim, sadece ismi yanlış söylemişim. Dedim ki tutanaklarda düzeltilmesi gerekir.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Ya, vermiyor muyuz söz? Veriyoruz ya ama benim söylediğim başka, genelle ilgili.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Son kısım ile ilgili değil.

AYHAN BARUT (Adana) – 13-14 önerge verilmiştir en azından ya da belki daha fazla. Bir kelime dahi değiştirmedik ya. Hiç doğru bir şey vermemiş miyiz sizce?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Vermişsinizdir muhakkak, vermişsinizdir de... Ayhan Bey...

HASAN KALYONCU (İzmir) – Maddelerde ilerleyebilmek bakacağız doğru verdiniz mi, vermediniz mi; on saattir geneli üzerine konuşuyoruz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Hayır, şöyle, Ayhan Bey ama buranın bir çalışma düzeni var. Bu yani. Buna şimdi...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Valla, Sayın Başkan, hizaya gelecek şey de doğru olmuyor maalesef.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Ya, doğru olmuyor... Arkadaş, senin buradaki yetkin ve sorumluluğun yanlışa yanlışa, doğruya kendince doğru demek. Diğeri, parmağını kaldırırsın, sayılır, bakılır. Bunun yöntemi bu. Başka yöntemi var mı?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Ama ona bir şey demedik.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Ya, tamam da senin 2 oyun var mı İlhami Bey?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Tek oyun var.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – E, tamam, yani, o yüzden oyun kadar konuşacaksın burada, bunun yöntemi bu ama eleştirebilirsin, katkı yapabilirsin, çıkmasını isteyebilirsin... Ama neticede sonunda burada karar vermenin yöntemi belli.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Tamam, ona bir şey demedik ki.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Ama şimdi, hayır...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayfada bir ekleme yapalım dedik, 11-9 mu, 9-8 mi kaçtı... Tamam, saygı duyuyoruz, parmağa saygı duyuyoruz. Burada, haklısınız, sayınız fazla ama her sayı dediğinizde de çıkaracak hâlimiz yok ki burada.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Ama biz de istiyoruz ki...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Ben de sizin yanlışlığınıza neden dâhil olacağım ki?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Olmayın zaten, olmuyorsunuz.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – O işi zaten sürdürünüz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Sorumluluk bize ait.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Size de diyoruz ki bakın, arkadaşlar, yanlışla gidiyorsunuz, yanlış yapmayın diye söylüyoruz sabahtan beri.

Sayın Bakan Yardımcım dedi ki TARSİM’le ilgili, anlattık, sıkıntı var diyoruz, şu bu var. En azından herkesin bilgisi oldu. Ama siz burada oturursanız, siz burada başınızı kumdan çıkarmazsanız hiçbir şey yapamayız.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Şimdi, Bakanlık TARSİM’le ilgili çalışıyor zaten.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Hasan Hocam bir saniye.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bakınız, ben örnek verdim, Kırklareli Milletvekili -karşımda aslında- onun seçim bölgesindeki Kuleli’deki, ovadaki arazi... Kendi söylesin kavak ağaçlarını, yanlış mı Sayın Vekilim?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Biz gene maddeye dönelim.

Orhan Bey bitirdiniz mi?

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Bizim söylediklerimiz kanun dışı bir şey değil, kanunun maddeleriyle ilgili “bozuk orman”ın tarifini istedik. Sırasıyla tek tek, tek tek kanun maddesini cümle cümle, kelime kelimesine irdeledik.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Cevap aldınız bence, cevap aldınız.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Bozuk ormanla ilgili hâlâ...

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Bozuk ormanla ilgili cevap vereyim ben uygun görürseniz Başkanım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Efendim, isterseniz çok kısa olarak orman varlığımızdan bahsedeyim ben, hani neredeyiz, orman varlığında ne durumdayız, ondan bahsedeyim. Niye bu kadar çok ağaç kesiyoruz? Sayın vekilim sordular. Niye bundan on beş yıl önce 10 milyon metreküp keserken bugün 25 milyon metreküp kesiyoruz? Bozuk orman neye diyoruz, nasıl tespit ediliyor? Bunlarla ilgili bilgi vermek istiyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Lütfen kısa olsun.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – 1973 yılında orman varlığımız 20,2 milyon hektarken bugün 22,7 milyon hektara gelmiş yani orman varlığımız tam 1973 yılına göre 2,5 milyon hektar artmış. 1973 yılında ülkemizin yüzde 26,1’i ormanlarla kaplıyken bugün yüzde 29,2’si ormanlarla kaplı. O gün için yani 1973 yılında ülkemizdeki orman varlığının hacmi -biz onu servet diye ifade ediyoruz ama hacmi, toplam ağaç hacmi- 0,9 milyar metreküp iken bugün itibarıyla tam 2 katına çıkmış ve 1,7 milyar metreküpe ulaşmış yani 2 katına çıkmış durumda. Şimdi, ne oldu da orman varlığımız hem hacim olarak arttı hem alan olarak arttı? Sayın Başkanım, sizin ifade ettiğiniz gibi, 1970’li yıllarda ormanlarımızın yüzde 70’i de “bozuk orman” diye ifade ettiğimiz ormanlardı. Yaptığımız rehabilite çalışmalarıyla bugün itibarıyla geldiğimiz noktada ormanlarımızın yüzde 43’ü “bozuk orman” diye ifade ettiğimiz ormanlar, geri kalanı da verimli ormanlar hâline geldi. Hem bu ormanlarımızın veriminin artırılması, bozuk orman alanının azaltılması hem de orman alanının yapılan ağaçlandırma çalışmalarıyla artması ve ağaçların hacminin de artmasıyla ormanlara... Birincisi bu. İkincisi: Geçmişte ormanlarımızda, maalesef, yeteri kadar orman yolu yoktu. Bugün itibarıyla ormanlarımızda 200 bin kilometreye yakın orman yoluna ulaşmış durumdayız 1940’lı yıllardan bugüne yapılan orman yollarıyla. Bu sayede hem ormanları yangınlara karşı koruma noktasında daha başarılı hâle geldik hem de ormanlarımıza gerekli bakımı yapabileme imkânına kavuşmuş olduk. Bunun

neticesinde bir de geçmişte ülkemizde orman ürünlerini işleyen tesis olmadığı için üretilen emvalin bir kısmı yerinde kalmış. Bugün biz onları sanayiye kazandırıyoruz. Bütün bunları üst üste koyduğumuz zaman o gün için 10 milyon metreküp civarında olan üretimimiz, orman emvali üretimi bugün 30 milyon metreküplere kadar ulaştı.

Bir bilgi daha vermek istiyorum. Bugün itibarıyla ormanlarımızda yılda 47 milyon metreküp hacim artımı oluyor Sayın Başkan. Bizim yılda kestiğimiz miktar 32 milyon metreküp. Yani fazla dediğimiz rakam bile artan miktarın hepsini almak şeklinde değil. Bu sayede ormanlarımızdaki hacim her geçen gün artıyor, alan olarak her geçen gün artıyor. Yaptığımız ağaçlandırma çalışmalarısıyla ülkemiz, hakikaten, dünyada orman varlığını artıran 3 ülkeden 1 tanesi hâline gelmiş durumda. Bunu biz söylemiyoruz, bunu FAO'nun rakamları söylüyor, OECD'nin rakamları söylüyor, ayrıca NASA'nın 1970'li yıllarda çekilmiş dünya fotoğrafı ve bugün çekilmiş dünya fotoğrafını üst üste koyduğunuz zaman Türkiye'nin orman varlığının nereden nereye geldiği çok daha net bir şekilde görülüyor.

Peki, "bozuk orman" ne demek, niye bozuk diyoruz bir orman alanına ya da nasıl tespit ediliyor, kim karar veriyor buna? Efendim, bütün dünyada ormancılık literatüründe akademik çevrelerin kullandığı bir tabirdir "bozuk orman" tabiri. Bu da ormanda bulunan ağaçların tepe çatılarının toprağı siperleme oranına göre tespit edilir.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Orman Genel Müdüğüne de itibar etmek lazım.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Orman mühendisiyim ben ve fakültede hocalarımızın bize okuttuğı, öğrettiğı tabir budur. Yani, baktığımız zaman, dünya literatüründe başka bir şey kullanılıyor mu diye? Yeni yeni "boşluklu orman" tabiri kullanılmaya başladı, "boşluklu orman" tabiri bunun yerine gelmeye başladı Sayın Vekilim. Peki, bunu kim tespit ediyor? Efendim, bunu amenajman heyeti dediğimiz, orman amenajman heyeti dediğimiz bu işin uzmanı kişilerden oluşan ekipler teknolojiyi de kullanarak ve yerinde, arazide tespitler yaparak tespit ediyorlar. Bozuk ormanlarda yapılan ilk uygulama, yapılması gereken, daha doğrusu yaptığımız ilk uygulama bu alanların rehabilite edilmesi ancak siz de takdir edersiniz ki orman alanları eğimin yüksek olduğu ve toprak derinliğinin tarım arazilerinde olduğu gibi çok derin olmadığı, çok değişken toprak yapısına sahip araziler. Buraları da nitelik olarak orman olarak kabul edilmekle birlikte, toprak derinliği ağaç yetiştirmesine yeterli olmayan arazilerde işte bizim bu kurmayı düşündüğümüz, yetiştirmeyi düşündüğümüz, "tıbbi aromatik bitki" diye ifade ettiğimiz defne, kekik, ada çayı gibi otsu bitkiler ve keçiboynuzu, ıhlamur, kestane gibi meyvesinden istifade edilen orman ağaçlarının da bu alanlarda yetiştirilebilmesi, bu ürünlerin yetiştiğı alanlarda da o köylerde kurulacak... Dikkat edilirse orada diyoruz ki "Bu ürünün yetiştiğı yerdeki ormanda kurulacak." Yani gidip de mesela kilometrelerce uzaktaki bir ormana gelip de "Ben burada tıbbi aromatik bitki tesisi kuracağım." diyemeyecek kimse. Orada yetişen ürünlerin işlenmesi için kurulacak tesisler olacak. Buna da baktığımız zaman, Türkiye, biyoçeşitlilik bakımından Avrupa Kıtası'ndan daha fazla biyolojik çeşitliliğe sahip bir ülke ve bu bitkilerin yüzde 85'i ormanlık alanlarda yetişiyor. Orman köylerinde, biliyorsunuz, tarım arazileri zaten kıt ve eğimli yerler ve buralarda da köylü zaten ancak kendi ihtiyacına yetecek kadar, kıt kanaat tarım yapıyor. Tutup da biz bu alanlarda da tıbbi aromatik bitkilerin... Mesela, düşündüğümüz şeyler: Karacabey'de defne veyahut da Tekirdağ'da mantar yetiştiriciliğı veyahut da Antalya'nın Korkuteli'nde başka ürün, mesela kekik yetişiyor, ada çayı yetişiyor, bu ürünler orada yetiştirilerek yerinde işlenmesi, bu sayede hem bölge halkının işlendirilmesi, katma değeri yüksek ürünler elde edilmesi...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Lütfen toparlayalım.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Çünkü bu ürünlerin ham hâli ile nihai ürün elde edilmiş hâli arasında, biliyorsunuz, kat kat değer farkı var. Ayrıca, bu ürünlerin taşınmasından dolayı değer kaybı yaşanmamasını hedefliyoruz biz. Tıbbi aromatik bitki üretimine baktığımız zaman, 2002 yılında ülkemizde 30 bin tonmuş, bizim geliştirdiğimiz, verdiğimiz desteklerle bu bugün 2019 sonu itibarıyla 770 bin tona yükseldi ve 2019 yılında köylülerimize ormandan topladıkları bu tıbbi aromatik bitkilerden dolayı, sadece bunların toplanma işçiliğinden dolayı 700 milyon lira kaynak sağlandı. Ülke ekonomisine 5 milyar lira katkısı oldu ve dünyada bu ürünlerin 115 milyar dolarlık bir piyasası var. Yani biz istiyoruz ki ülkemiz, insanımız bundan daha fazla pay alsın. Bunu yaparken de ormanları daraltarak, ormanlara zarar vererek değil, orman içerisindeki boşluklu bu alanlardan istifade ederek yapılınsın.

Bir diğer konu orman fidanlıkları konusuydu. Niye orman fidanlıklarını... Sayın vekilimizin söylediği şeyi ben biliyorum, mesela Bursa Bölge Müdürlüğü, tam vekilimizin tarif ettiği şeye uyuyor ancak bundaki maksadımız şu: Mesela, Türk Cumhuriyetleri'ne fidan satan ülkeler Hollanda, İtalya, Fransa. Bizim ülkemizin üzerinden geçiyor, oraya gidip fidan satıyorlar. Baktığımız zaman arazileri bizden daha mı çok elverişli arazileri, toprakları, iklimleri? Kesinlikle öyle değil. Başka ülkelerden aldıkları fidanları boylandırıp, şekillendirip götürüp oralara satıyorlar ve Hollanda bugün dünya fidan piyasasında çok önemli ülke. Bizim ülkemizde de bu yapılabilir. Bunun için de alana ihtiyaç var. İklim açısından uygun yerlerde, uygun alanlarda biz bu fidanların boylandırılması, şekillendirilmesi, daha çok üretilmesi konusunda destek verirsek ülke ekonomimize kaynak olur, insanımıza iş imkânı olur ve neticede orada başka bir şey değil sonuçta orman fidanı yetiştirilmesini biz getirmiş olacağız. Zaten şu an 138 tane orman fidanlığımızda biz 350 milyon fidan üretiyoruz ancak bu fidanlarımız küçük ve kendi yaptığımız ağaçlandırma çalışmalarında kullanıyoruz. Piyasanın ihtiyaç duyduğu boylu, formu veya ihracata gidecek fidanların da daha çok üretilmesi için alana ihtiyaç var. Bir yerde daha geçti, 11 Kasım'da dikilen fidanların kurduğuuyla ilgili bir şey oldu Sayın Başkanım, yeri gelmişken müsaadenizle.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Lütfen.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Efendim, bu fidanların tamamını biz kendi fidanlıklarımızda yetiştirdik. Bu fidanların hangi iklimde, hangi bölgede yetişebileceğini, hangi iklimde dikilirse, hangi bölgede dikilirse tutacağını bilerek gönderdik ve bu fidanların bugün itibarıyla yüzde 95'i tutmuş durumda hayatini devam ettiriyor. Bunda üzülecek bir şey yok tam tersine sevinişmesi gereken bir durum ve bütün dünyada da bu örnek gösterildi. Bu yıl, şu ana kadar 8 tane ülke aynı vakitte dediler ki: "Biz de sizinle birlikte fidan dikelim, fidanları bize siz gönderir misiniz?" Biz "Hayhay, memnuniyetle" dedik.

Ayrıca, merak ettim geçmişte yapılan ağaçlandırmalardan kasım ayında baktığımız zaman Ankara'da hepimizin bildiği ODTÜ Ormanı 1960'lı yıllarda yine Sayın Başkanım çok büyük bir kampanyayla Orman Genel Müdürlüğü'nün öncülüğünde 1960'lı yıllarda kasım ayının başında düzenlenen bir etkinlikle ağaçlandırılmış ve şimdiki durumunu, hâlini görüyoruz. Ben, sözü çok uzattığım için özür diliyorum.

Arz edeceğim bilgiler bunlar Sayın Başkanım. Soru olursa cevaplamak isterim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Bir önerge daha var; okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2985) esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanlarındaki Bazı Düzenleme Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesiyle 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 18'inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesine eklenmesi teklif edilen "bozuk orman alanlarında orman bitkisi fidanlıkları kurulmasına, mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğine, orman alanlarına üretilen odun dışı ürünlerin mamul ya da yan mamul olarak işlenmesi amacıyla tesis kurulmasına" ibaresinin "orman alanlarına orman köylülerinin mahalle sakinlerinin kuracağı, kurduğu kooperatifler eliyle orman bitkisi fidanlıkları kurulmasına, mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğine mamul ya da yan mamul olarak işlenmesi amacıyla tesis kurulmasına izin verilmesine" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ediyoruz.

Okan Gaytancıoğlu

İlhami Özcan Aygun

Ayhan Barut

Edirne

Tekirdağ

Adana

Orhan Sarıbal

Bursa

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Önerge üzerinde... Gerekçe...

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Orman köylüleri ülkemizde en düşük gelir grubunu oluşturmaktadır. Bu nedenle kaynaklı gelirlerinin artması için öncelik hakkı tanınmalıdır.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ– Kısa olursa lütfen.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Çok kısa. Orman Genel Müdürümüz de buradayken çok kısa bir soru soracağım. İstanbul Havalimanı'nın olduğu yer şu anda orman envanterinde yer alıyor mu yer almıyor mu?

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Bir kısmı orman evet.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Hâlâ üzerinde havalimanı var fakat orman envanterinde yer alıyor öyle mi?

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Ormanlık alanlardan yol, enerji, nakil hattı, ulaşım izinleri verilebiliyor Sayın Vekilim.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Hayır, envanterimizde şu an orman olarak mı gözüküyor?

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Evet, doğru, doğrudur.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Yani, çünkü envanterlere daha sonra bir on sene, on beş sene sonra geçiyor diye biliyorum. Doğru mu?

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Doğru Sayın Vekilim. Hukuken orman olarak duruyor ama envanterde de duruyor.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Envanterde de şu anda İstanbul Havalimanı envanterimizde orman olarak durmakta.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Duruyor Sayın Vekilim.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Şimdi, onu merak etmişim ben. Şu an orman olarak geçmekte orası. O bilgimi teyit ettiniz, teşekkür ederim o konuda. Burada şimdi, tanımlarda da bir tuhafılık var. yani biz şimdi orman mühendislerinin yayınlarına baktığımız zaman mesela orada bozuk alandan bahsedilmiyor. Biraz evvel sizin de bahsetmiş olduğunuz boşluk, kapalı alandan bahsediliyor. Doğru tanım hangisi?

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Sayın Vekilim, “boşluk, bozuk orman” tabiri geçmişten beri kullanılan bir tabirdir ama dediğim gibi, son zamanlarda...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Yasada bu şekilde yer almasında herhangi bir beis yok yani. Tamam.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Aynı alanı tarif ediyorlar Sayın Vekilim.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Bir de şöyle bir şey var, burada bizim üzerinde durduğumuz bir nokta var: Ormanlarımızda son zamanlarda tahsisler konusunda bir artış var, yani rakamlar belli, atıyorum, 2015 yılında madencilik izinleri, enerji izinleri ve diğer izinler toplamda 5.698 izin verilmiş ve toplamda 46.938 hektar alan bu tip faaliyetlere tahsis edilmiş. Bu, 2017 yılında 46 bin hektar olan alan 57 bin hektara çıkmış. 2002 yılında bir tek madencilğe baktığımız zaman 1.450 adet işletmeye tahsis verilmiş, 4.582 hektar alanmış. Bu 4.582 hektar alan 2017 geldiği zaman -madencilik için konuşuyorum- 13.245 hektar alana çıkmış. Yani esasında bu da bir nevi tahsise benziyor veyahut da benim anladığım, benim burada okuduğum da biraz bu ormanların özelleştirilmesi gibi de oluyor. Yani şimdi, burada...

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Süreli izin veriliyor Sayın Vekilim. Orada yine mülkiyet ormanda, süreli olarak, geçici izin veriliyor. Yani şey değil, özelleştirmek gibi düşünemeyiz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Yani burada “orman alanlarında üretilen orman dışı ürünlerin mamul ya da yarı mamul olarak işlenmesi amacıyla tesis kurulması” diye bir ibare var. O yüzden ve burada kim sorusu çok yani bu tesisi kim kuracak? Yani biraz evvel sizin de bahsettiğiniz, Orhan Vekilimin de bahsettiği orman köylülerinden bahsettik, orman köylülerinin şu an Türkiye’deki en alt gelir grubuna sahip insanlar olduğu bir gerçek.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Doğru.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Şimdi, bu gerçeklik varken bu orman köylülerimiz bu tesisleri nasıl kuracak? Hangi sermayeyle kuracaklar? Ne şekilde kuracaklar?

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Orman köylülerini desteklemek için bizim sıfır faizli kredi desteğimiz var Sayın Vekilim, hatta yüzde 20 de hibe veriyoruz onlara. Bu tür şeyleri biz destekliyoruz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Eğer şeyi dinlediyseniz... Amacınızın şu olduğunu söylüyorsunuz. Yani bu teklif gelirken amacınız burada bu “bozuk alan” dediğimiz alanların orman köylülerinin ve ülke ekonomisine katkı koymak.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Kesinlikle.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – O zaman buysa amaç, bizim grubumuzun vermiş olduğu önerge gayet yerindedir. Burada kim sorusunu çok güzel tarif ediyor. Kim derken işte orman köylülerini işaret ediyor. Eğer amacımız buysa şayet önergenin kabul edilmesini ben doğru bir şey olarak görüyorum. Yani önergede buradaki soru kim sorusuydu. Kim kuracak bunu? Bizim önergemiz

gayet net bir şekilde kimin kurması gerektiği konusunda çerçeveyi çizmiş. Bu çerçeve içerisinde eğer bu önerge kabul edilirse amaca hizmet etmiş gibi olacağımı düşünüyorum ben. Tabii, ona da diyeceksiniz: “O Komisyonun takdiri.”

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - O zaman onu Orman Genel Müdürlüğüne sormayalım.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Ben bir bilirkişi olarak sizden bir görüş alayım dedim, siz de benimle hemen hemen aynı görüştesiniz anladığım kadarıyla.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Ben haddimi aşmak istemem Sayın Vekilim.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Eyvallah. Teşekkür ederim.

Bu kadar.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

Orhan Bey...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Aslında aynı şeylerden bahsediyoruz. Bu yaptığınız destekleri orman köylüsüne aile bazlı mı veriyorsunuz yoksa orman kooperatiflerine de bunu veriyor musunuz?

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – İki türlü de Sayın Vekilim, ikisi de var.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Kooperatiflerine de veriyorsunuz. Güzel.

O zaman şunu söylemek lazım, en son söyleyeceğimizi en başından söyleyelim: “Bozuk orman” olarak addettiğiniz ve “boş alanlar” olarak da yavaş yavaş literatürde yerini almaya çalışılan bu bölgede önemli bir şey söylediniz, yamaç arazilerden bahsettiniz. Toprak derinliğinin yetersiz olmasından bahsettiniz. Bu şu demektir: Üstten ağacı kesip alttan bitki aromatik, tek yıllık, çok yıllık, kısa makisel bitkiler ürettiğinizde aslında bunların birer heyelan süreci oluşturacağını da görmek zorundayız eğer düz değilse. Böyle bakıldığında aslında arka planda belki sizin niyetiniz öyle değildir elbette ama bu sürecin işletmenin büyüklüğü belli değil, kapasitesi belli değil, nasıl olacağı belli değil; bütünüyle aslında ormanlarda yeni sahipler oluşacağını, arkadaşım belki onu özelleştirme olarak açıkladı ama ormanlarda özel yeni yapılanmaların olacağını çok net bir şekilde görüyoruz çünkü daha önce de biz bu orman kanunlarıyla ilgili değişiklikler yapıldığında yine bu komisyonlarda şu söylenmişti: “Biz orman köylüsünü koruyoruz, orman köylüsünün yaşam standartlarını artırıyoruz, orman köylüleri için bunları yapıyoruz.” demiştiniz. Ama geldiğimiz noktada müteahhitler var, dışarıdan işçiler var, orman köylüleri yok. Traktörle gidiyor, günlük çalışırsa çalışıyor hiçbir sosyal güvencesi yok. Dolayısıyla bunu çok iyi biliyoruz ki biz yine bundan orman köylüleri yararlanamayacak. O zaman şunu yapmak lazım, kararlısanız bunu yapmaya, ben açıkça bunun karşısında olan biriyim. Çok net söylüyorum, bu orman yağmasına ve talanına giden sürecin bir parçasıdır ama eğer gerçekten niyetiniz varsa, bir şeyler yaparsa, ormanı korumaksa niyet, ormanın korucusu sadece orman köylüleridir, onun dışında kimse ormanı korumaz, hiç kimse korumaz, bu gerçeği görelim. Eğer tekrar orman köylüsünü orada tutmak, onun da refah düzeyini artırmak istiyorsanız, tamamen OR-KOOP üzerinden, orman köylülerinin kooperatifleri üzerinden bunları göndermelisiniz ve yapmalısınız. Bütün süreci oradan yönetmelisiniz, bunu yapmıyorsanız hiçbir inandırıcılığınız yoktur benim açımdan.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler.

TEMA vakfi temsilcisi Hikmet Öztürk Bey’e kısa bir söz verelim.

TEMA VAKFI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI HİKMET ÖZTÜRK – Teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, tekrar söz verdiğiniz için teşekkür ediyorum. Ben burada bir noktanın altını çizmek istiyorum. Şimdi, bozuk ormandan söz ediyoruz, bozuk ormanları ikiye ayırmak lazım. Genel Müdürüm de bilir, bunlar iki cinstir, İngilizcesi “degraded forest” olarak söylenir. “Degraded forest”ın karşılığı bozulmuş orman yani insan eliyle bozulmuş orman. Ama bizim ülkemizde bu her zaman için geçerli değil. Bazı koşullar var ki oradaki ağaçların seyrekliği, mevcut toprak yapısı ve arazi eğimi, çok taşlı olması nedeniyle ormanlar seyrek olabilir. Bozuk orman kavramı da o dur, eğer ağaçların çatısı, tepe örtüsü yüzde 10’dan aşağı ise bozuk olarak nitelendirilir ve buna göre sınıflandırılır. Şimdi, burada kritik soru şurada, Anayasanın 169’uncu maddesine göre “Biz orman alanlarını tarım alanlarına dönüştüremeyiz.” Bu mümkün değil, öyle olsaydı yanan orman alanlarında tarım yapılır diye bir hüküm olurdu zaten. Şimdi kritik soru şu: Biz burada tıbbi aromatik bitki yetiştireceğiz, bu tarım mıdır? Yoksa ormanda -Sayın Genel Müdürümün söylediği gibi- çok sayıda tıbbi aromatik bitki var, buralardan toplanabilir, bu hiçbir şeye aykırı değil ama bunu siz kitlesel olarak ormanda üretmeye başladığınız zaman tohumluklar alacaksınız, toprağa işleyeceksiniz, bunun zararlısı olacak, kimyasal ilaçlama yapacaksınız, orman ekosisteminde olması gereken birçok türü uzaklaştıracaksınız, bunun adı tarım. Eğer tarımsa Anayasa’ya göre, bunun hukuka uygun olduğunu pek söyleyemeyiz diye düşünüyorum. O zaman niye tıbbi aromatik bitki yetiştirilebiliyor da şunun sorusunu söyleyeyim; şeftali de yetiştirebiliriz, elma da yetiştirebiliriz, ülke ekonomisine katkısı olur. Aslında Anayasa ormanlara özel bir önem vermiştir. O özel önem de şudur: Sahipsiz mallardır bizim Anayasa’mızda, bütün herkesin malıdır ve sunduğu ekosistem hizmetleri, odun üretiminden tutun da, oksijen, su herkes için hayati derecede önemlidir, bu kuruldaki herkes bunu bilir. O nedenle de ormanların korunması konusunda Anayasa’mızda özel hükümler vardır. Tarım alanlarına ya da başka kullanım alanlarına kamu yararı olmadığı sürece tahsisi mümkün değildir. Bu anlamda mevcut bozuk ormanların ıslahı açısından Genel Müdürüm çok güzel bir rakam verdi, 1972 orman envanterine göre yüzde 56 olan bozuk orman şu an yüzde 43’e geldi. Neyle geldi? Yapılan ağaçlandırma ve rehabilitasyon çalışmalarıyla geldi. O zaman biz ormancılar olarak, TEMA Vakfı olarak, tüm toplum olarak hepimize düşen görev bu bozuk olmuş, benim bozuk dediğim “degraded” insan eliyle bozulmuş olan alanların tekrar ormanlaştırılması. Kanun ve Anayasa da bize bunu söylüyor. Bu anlamda, bu alanları bir şekilde tarım alanlarına dönüştürecek uygulamalardan kaçınmamız gerektiğini düşünüyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

4’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4’üncü madde kabul edilmiştir.

MADDE 5- 6831 sayılı Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasına “balık üretim tesislerini” ibaresinden sonra gelmek üzere “, odun dışı ürünleri mamul ya da yarı mamul olarak işleyen tesisleri, mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğini ve orman bitkisi fidanlıklarını” ibaresi ve “orman sınırları içinde izinsiz” ibaresinden sonra gelmek üzere “yapanlar ve” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 5’inci maddede bir önerge vardır, okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2985) esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesiyle değiştirilmek istenen 6831 sayılı Orman Kanunu’nun 94’üncü maddesi tümüyle tekliften çıkarılmıştır.

Ayhan Barut

İlhami Özcan Aygun

Orhan Sarıbal

Adana

Tekirdağ

Bursa

Okan Gaytancıoğlu

Ömer Fethi Gürer

Bekir Başevirgen

Edirne

Niğde

Manisa

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet, buyurun Orhan Bey.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 94'üncü maddesinde değişiklik öngörüyor. Bozuk orman alanlarının ağaçlandırılarak ya da rehabilite edilerek verimli ormana dönüştürülmesi, Orman Genel Müdürlüğü'nün, Anayasa ve Orman Kanunu'ndan gelen asli görevidir. Bu alanlar ağaçlandırma dışında fidanlık, tesis, işletme ve buna benzer amaçla tahsis edilmemelidir. Bu tür tesisler için tahsis edilen ormanlık alanların geriye dönüşü fiilen mümkün değildir. Maddeyle hukuksal olarak orman sayılan yerlerde odun dışı ürünleri mamul ya da yarı mamul olarak işleyen tesisleri, mantar ya da tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğini ve orman bitkisi fidanlıklarını orman sınırları içinde yapanlar ve izinsiz kuranlar için para ve hapis cezası hükümleri getirilmektedir. Yapılması öngörülen düzenlemede kamu yararı aranmayacak olması Anayasa'nın 169'uncu maddesindeki "Devlet ormanları kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz." hükmüyle bağdaşmamaktadır. Dolayısıyla bu maddedeki düzenlemenin doğru olmadığı, bununla ilgili gözden geçirmenin yapılması ve buna dair de önergemizi sizlere sunduk.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir. 5'inci maddede bir önerge daha var.

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan bakmadınız...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ– Efendim?

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – Fikir beyan edecektim, bakmadınız.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Özur dilerim. Buyurun.

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlar; öncelikle şunu söyleyeyim: Ben on beş yıldır süs bitkileri sektöründe çalışan, Adapazarı'ndan Sapanca'ya, Arifiye'den Antalya'ya kadar Türkiye'deki bitki örtüsüyle ilgili bilgi sahibi olan bir arkadaşınızım. Bunun hem uygulayıcısı hem satıcısıyım. Şimdi, müdürüm doğru söylüyor, bozuk orman, boşluklu orman orada bir sıkıntı yok ama günümüz biyoteknolojinin geldiği nokta itibarıyla siz çınar ağacının bir yaprağını koparın, ilacı damlatın, toprağa gömün kendisi köklenir. Ödemiş Kooperatifimiz yapıyor. Şimdi, eğer gerçekten o alanda o ormanı korumaksa amaç, maksat oysa orada hangi tür ağaçlar varsa o ağaçların yapraklarından da, çeliğinden de, tohumundan da üretebilirsiniz. Şimdi, bizim tohumdan üretme dediğimiz metot var, müdürüm daha iyi bilir. Her tohumun bir katlama süresi var. Diyelim ki bademin üç aydır, cevizin iki aydır, başka bir tohumun bir aydır. Şimdi, sonuç itibarıyla, siz tohumdan da üretebilirsiniz, siz çelikten de üretebilirsiniz, siz yapraktan da üretebilirsiniz. Gerçek anlamda, bu bozuk orman alanlarının, maddede söylenildiği gibi kırsal alandaki yoksul köylünün ekonomisini güçlendirmeye yönelik olduğuna inanmamız mümkün değil.

İkinci bir şey söyleyeyim: Bugün, dünyada biyoteknolojiyle bitkilerden totalım su ürünlerine kadar, onların farklı genlerini, farklı özelliklerini tespit ederek onlar üzerine patent alınıyor, patent olayı var. Şimdi, dünyada meşhur olan neem bitkisi vardı. Bunun patentini aldılar. Sonra, Hindistan köylüsü bu ağacın onlara ait olduğuna, binlerce yıl atalarının kullandığına dair Fransa'da, Amerika'da yürüyüş yaptılar ve o patenti geri aldılar. Bunu niye söylüyorum? Vatandaş alıyor, bütün tohumları topluyor,

o tohumların içinde o bitkinin bir özelliğini öne çıkarıyor ve şu an öyle şeyler var ki, 2-3 bitkinin DNA'sını birleştirip farklı bir bitki oluşturabiliyorsun, bilim o kadar gelişkin. Şimdi, burada, gerçekten küresel sermayenin büyük oyunları var.

Şimdi, mesela biz bir kanun yapıyoruz. Normalde ben milletvekili arkadaşlardan şunu beklerdim: Türkiye'nin bitki örtüsü resmî anlamda kayıt altında mıdır? Yarın birileri gelir, bu ülkenin o bitki örtüsünden kendisine yarayacak bitkileri alır, onların patentini alır, 50 liralık bitkiyi, 150 liraya, 200 liraya rahat bir şekilde satabilir. Ben isim vermeyeyim ama bir gül çeşididir, bunu Yalova'da da üretebilirsin, Ödemiş'te de üretebilirsin ama İstanbul AŞ patentini almıştır, 5 liralık, 7,5 liralık bir gülü sana 30 liraya, 40 liraya satmaktadır. Başka bir üretici onu ürettiği zaman faturalandıramıyor. Ya İtalya'dan ya şuradan ithal etmişin şeyi vermesi lazım yani gayrimeşru fatura kesme oluyor. Şimdi, gerçekten bu kanun teklifleri çok önemli tekliflerdir ama bu kanun teklifleri... Şimdi, kanunun ruhu olması lazım, kanunun dili olması lazım, kanunun usul ve esasları olması lazım. Kanun, toplum ile yasama arasındaysa toplumun ona ikna edilmesi gerekir. Bize beş gün içinde kanun teklifi getiriyor iktidar partisi, hiç kimsenin haberi yok; ziraat mühendislerinin haberi yok, üniversitelerin yok, çiftçi birliklerinin yok, bu alanla ilgili faaliyet yürüten üreticilerin yok. Bu durumu biz toplum adına, halk adına ve hele hele toplumun müşterek değerleri... Doğa, toplumun müşterek değeridir, hiç kimsenin özel mülkiyeti değildir. Su, toplumun müşterek değeridir, hava, oksijen toplumun müşterek değerleridir. Bizim geldiğimiz nokta itibarıyla, şu an, biz küresel sermayeye müşterek değerlerimizi peşkeş çekiyoruz. Yarın bu su ürünlerinde de olacak bitkilerde de olacak.

Bizim bölgede yetişen 30 bin bitki var, Kürtçe isimli 30 bin tane bitki var, bunun sözlüğü de var ama Kürtçe dil olarak Mecliste hâlâ şey kabul edilmediği için, bilinmeyen dil olarak kabul edildiği için biz bunları teyit edemiyoruz. Bunların tutanak altına alınması lazım, bu bitkinin bu bölgeye ait olduğuna dair şey olması lazım. Yarın birileri çıkar, bu bitkilere sahip çıkar, Türkiye biyoçeşitlilik anlamında da çok zengin bir ülke bunu söyleyeyim. Ben, bu işe giriş bölümünde okuduğum zaman neredeyse dünyaya bütün tarım ürünlerini biz ihraç ediyoruz gibi bir tablo çizilmiş. Oysaki baktığın zaman tam tersi ama gerçek anlamda, eğer bu ülkenin kaynakları, değerleri ve 4 mevsimi yaşayan bu ülke doğru yönetilirse ciddi anlamda bu söylenen rakamların hiç de abartılı bir yanı olmaz. Ama buradaki rakamlar o kadar abartılıdır ki ben öğlen yemeğinde Toprak Mahsulleri Ofisinden gerçek rakamları istedim. Her arkadaş rakamlarla ilgili farklı bir şey söylüyor. TÜİK farklı söylüyor, başkanlar farklı söylüyor, kanun teklifini sunanlar farklı söylüyor, Orhan Başkan farklı rakamlar söylüyor yani o kadar rakam kargaşası oldu ki ya bu rakamlardan hangisi doğrudur? Madem ki Toprak Mahsulleri Ofisi kendisi hâlâ yapıyor, kendisi ithal ediyor, ondan alayım dedim. Bende var eğer yarın zaman olursa size sunarım. Fakat benim buradaki vekil arkadaşlardan bir talebim olacak: Çok önemli bir konuyu konuşuyoruz, bunu bir iki güne sığdırmamızı doğru görmüyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler.

Rıdvan Bey buyurun, kısa kısa olursa arkadaşlar yoksa bu bir hafta da sürer.

Buyurun.

RİDVAN TURAN (Mersin) – İki önerge geçti, şimdi ben 5'inci madde üzerine konuşmak istiyorum, önerge dışı. Burada söylenen şey ek bölümünü kastediyorum arkadaşlar -yani eski hâlinin üzerine yapılan ek- "Odan dışı ürünleri mamul ya da yarı mamul olarak işleyen tesisleri, mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğini ve orman bitkisi fidanlıklarını, orman sınırları içinde izinsiz yapanlar ve kuranlar" diye başlayan ve esasen bir cezaya işaret eden bir madde bu. Ben de diyorum ki "izinli de yapan var." yani bunun izninin olmayacağını söylüyorum çünkü tıbbi ve aromatik bitkileri ormanda üretmeye başladığımız andan itibaren doğal olarak orada yerleşik türlere göre daha naif olacaklarından,

daha fazla zararlıya maruz kalacaklarından, sizin kullanacağınız ilaçlar, kimyasallar, gübreler vesaire sonucunda bütün orman dokusunun kalıcı biçimde zarar görmesi, hasarlanması mümkün olacak. Bu söylendi, ben tekrar üstünden geçiyorum çünkü bu artık ceza ya da bağlandığı andan itibaren Genel Kuruldan da geçtikten sonra geriye dönüşü olmayan bir şey hâline dönüşecek.

Yine, bunlara ilişkin tesisler kurulduğunda bakın bu tesislerin atıkları var, atık sorunu var. Tesislere lojistik var, yol problemleri var. Anayasa'ya göre tekrar rehabilite edilmesi ve orman envanterine kazandırılması gereken bu alanların kalıcı olarak artık ormanlık niteliğinin bozulması gibi bir sonucu yaratacak. Orman varlığının arttığından bahsediliyor ama çok gözle görülür bir biçimde tanıklıklarımız var bu konuda. Ormanlık alanlara ilişkin taammüden -deyim yerindeyse- suç işleniyor. İşte, Kaz Dağları ortada yani gittik, gördük. O konuda da Bakanlığın, Genel Müdürlüğün verdiği rakamlar arasında fark var ama yalnızca maden aramak amacıyla yüz binlerce ağacın yok edildiğini gördük. Önümüzdeki günlerde galiba yeniden bir etkinlik olacak. Hani merak eden olursa gelip bakabilir yani şunu özellikle vurgulamak istiyorum. Bizim yasa tekniğimizde şöyle bir şey var: Şu yasaktır kardeşim; elhak buna kimse el uzatamaz ama diye başlayan, ancak diye başlayan paragraf o yasağın nasıl delineceğine, nasıl ortadan kaldırılacağına ilişkin son derece mahir bir teferruatla doludur. Şimdi, burada da öyle. Ya "kamu yararı" denilmiş, kamu yararı denen şey artık yani iktidarın elinde öyle bir hâle dönüştü ki yani bu gerçekten kamu yararı mıdır yoksa iktidara yakın olan birilerinin yararı mıdır gerçekten tartışmaya muhtaç hâle geldi.

Meseleye bu zaviyeden bakıldığında arkadaşlar, şimdi, ormanlar için de ormanlık alana zarar vermek suçtur, Anayasa'da ormanı koruyan hükümler vardır, ormanın kendi başına bir kanunu vardır ama pratiğe aksettğinde bu iş, çeşitli saiklerle ormanlık alanlara kimi zaman taş ocağı izinleri verilmek suretiyle kimi zaman başka maden arama izinleri verilmek suretiyle kimi zaman güvenlik gerekçesiyle kimi zaman işte, şimdi olduğu tıbbi aromatik bitki, kültür bitkileri vesaire yetiştirmek için izin vermek suretiyle ormanlık alanları tahrip ediyoruz. Allah sonumuzu hayır etsin, yani orman envanterinin, orman miktarının arttığına ilişkin bir şey var ama yani bunun karşısında da tabii başka tezler de ne yazık ki var.

O nedenle bir önceki maddeye atıfla buradaki cezaya işaret ederek -evet, bir önceki madde geçmiştir, 4'üncü madde ama tekrar hatırlatmak istiyorum- bu iş, cezai iş değildir, izin işi de değildir, bunların çok kökten bir karşı çıkış olduğunun farkındayım. Çok ontolojik bir karşı çıkış bu, aynı, suyun ticarileşmesinin engellenmesinde olduğu gibi. Oysa iktidar su politikasını suyun ticarileşmesi üzerine kurmuş, yalnız iktidar da kurmamış, bütün kapitalist ülkelerde neoliberal saldırının önemli dalgalarından bir tanesi suyun ticarileşmesi.

Ben, tırnak içinde söylüyorum, Müslüman mahallesinde salyangoz satmak gibi belki de bu meselenin amentüsü olan pek çok temel teze itiraz ettiğimin farkındayım ama böyle, yani böyle. Bu konuda kökten farklılıklarımız var, bu 5'inci madde için de var, tekrar tarihe not düşmek, kayıt düşmek adına bu konuşmayı yaptım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum:

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

MADDE 6- 6831 sayılı Kanununun 116 ncı maddesinin birinci fıkrasının (B) bendinde yer alan "(F) ve (G) bentlerinde" ibaresi "(F), (G) ve (K) bentlerinde" şeklinde ve ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu madde hükmüne aykırı olarak kesilen ağaçların dikili kabuklu gövde hacminin; beş metreküpe kadar olması halinde beş yüz Türk Lirası, beş metreküpü aşan her bir metreküpü için ilave yüz Türk Lirası idari para cezası verilir.”

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - 6'ncı maddede bir önerge vardır.

Buyurun.

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2985) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesi 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 116'ncı maddesinin (2)'nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

İkinci Fıkra: “Bu madde hükmüne aykırı olarak kesilen ağaçların dikili kabuklu gövde hacminin; beş metreküpe kadar olması hâlinde bin Türk lirası, beş metreküpü aşan her bir metreküpü için ilave iki yüz Türk Lirası idari para cezası verilir.”

Orhan Sarıbal

Okan Gaytancıoğlu

Bursa

Edirne

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Sayın Gaytancıoğlu, buyurun.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Burada öğrenmek istediğimiz şudur: Yani burada özel ağaçlandırma, yani ihtiyaç sahiplerinin ya da işte, ağaç dikenlerin kendi ihtiyaçları dışında izinsiz ağaç kesilmeyecek değil mi?

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Doğru Sayın Vekilim.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Kesilmeyecek.

Peki, bu sahipler, az ileride izinsiz olarak ağaç kesildiği zaman cezai şeyi kim takip edecek? Yani bunu bir özel firma mı takip edecek, siz mi takip edeceksiniz?

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Biz takip edeceğiz, kurumdaki ekibimiz takip edecek.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Siz takip edeceksiniz, elemanlarla. Bir envanteri tutulacak herhâlde.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Sayın Başkanım, müsaade eder misiniz?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Özgür dilerim, pardon.

Buyurun, lütfen.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Sayın Vekilim, buradaki maksat şu: Esas vatandaş...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Alana da bakılmıyor ne kadar olduğuna.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Burada miktar önemli.

Şöyle efendim: Burada aynı ağaç türünden bizim ormanlarımızda da var. Vatandaş o ağaçları bizden izin almadan kesecek olursa yolda gördüğümüzde bir aracın üzerinde, bunu ormandan mı kesti, kendi arazisinden mi kesti, bunu anlamamız, tespit etmeniz mümkün değil. Yani ormandan kesen biri de “Bunu ben kendi yerimden getiriyorum.” diyebilir, bunu tespit edebilmek maksadıyla kendi yerindeki, sahipli yerindeki ağaçları kesecekken de diyoruz ki bizden izin alsın, biz bunu bilelim, belge verelim eline, oradan yaptığını tespit edelim, belge verelim. Dolayısıyla ormandan ağaçların kesilmesini önlemek, maksat bu.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) - Orman dışında bahçelerden de oluyor, bizim komşunun ağacı için ben telefon açmıştım, demişlerdi: “Böyle böyle...”

CİHAN PEKTAŞ (Gümüşhane) – Güzel bir şey yani.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Bu kontrol altına almak için yapılmış bir düzenleme sayın vekiller.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

6’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6’ncı madde kabul edilmiştir.

7’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 7- 6831 sayılı Kanununun ek 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına “spor tesislerine” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve Savunma Sanayii Başkanlığınca yapılacak savunma maksatlı tesislere ve bunların müstemilatına” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 7’nci madde üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2985) esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin 7’nci maddesiyle değiştirilmek istenen 6831 sayılı Orman Kanunu’nun ek 9’uncu maddesinin birinci fıkrasına “spor tesislerine” ibaresinden gelmek üzere “ve Savunma Sanayi Başkanlığınca yapılacak savunma maksatlı füze, radar, erken uyarı ve gözlem evi gibi tesisler” ibaresi eklenmiştir.

Ayhan Barut

İlhami Özcan Aygun

Adana

Tekirdağ

Okan Gaytancıoğlu

Bekir Başevirgen

Edirne

Manisa

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun Okan Hocam.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Şimdi, tabii, burada, “İşin içerisine savunma sanayisi girince akan sular durur.” diyeceğiz ama “Ya, Tank Palet Fabrikasının yeri değiştirilmek istenirse orman arazine?” diye de bir soru işareti aklımıza gelmiyor değil. Özel amaçlı...

CİHAN PEKTAŞ (Gümüşhane) – “Tank Palet” demiyor.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) - Demiyor ama bizim aklımıza geliyor. Çünkü o arazi yetmeyecek diye yeni araziler tahsis edilmeye çalışıldığını duyuyoruz, burada bir açıklama yapabilir mi Sayın Genel Müdür?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Sayın Vekilim...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – “Kamu yararı ve zaruret olması hâlinde...” diyor, tamam, anladık.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Sayın Vekilim, burada...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – S-400’leri koyacağız yani şimdi bir yere diyelim. Ormana koyabiliyor muyuz?

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY - Savunma maksatlı Savunma Sanayii Başkanlığının... Tabii, bu güvenlik maksadıyla Millî Savunma Bakanlığının talep ettiği izinlerde, Sayın Vekilim, biz vaziyet planı istemiyoruz, gizli bilgiler onlar, devletin gizle tuttuğu şeyler. Bizim verdiğimiz belgeler de herkese açık belgeler, dolayısıyla ne yapacaklarını biz sorgulayamıyoruz. Savunma olunca işin içinde, millî savunma olunca yani özel sektör yok burada, sadece savunma sanayisinin talepleridir. Dolayısıyla başka bir maksatla kullanılacağını doğrusu düşünmüyoruz yani.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Şimdi, birçok yatırımcı savunma sanayisine girip yatırımlar yapabiliyor.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Tank Paleti...

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Başkanım, Savunma Sanayii Başkanlığı talep edecek.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Yani yine devlet tarafından, Millî Savunma Bakanlığı.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Tank Palet Fabrikasını veren de yine Savunma Sanayii Başkanlığı, Savunma Sanayii Başkanlığı verdi özelleştirmede. Şimdi, burada da, özelleştirmede o olabilir mi?

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Hayır, yok.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Şimdi, Sayın Genel Müdürüm söylüyorsunuz da, savunma sanayisindeki şu andaki Sakarya’daki Tank Palet Fabrikasını Katarlılara veren veya o Türk ortağı, işte, neyse ona veren Savunma Sanayii Başkanlığı. Şimdi, burada geldiğimiz noktada buranın sınırları nedir? Ne yapılacaktır? Yani önüne gelenle anlaşma yapılarak birilerine verilebilir. Protokol yapmak çok basit.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Savunma Sanayii Başkanlığında...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Şimdi, ondan sonra, söylediği sadece tahminden ibaret bir şey olur, yani Genel Müdürtü o manada zorlamanın bir anlamı yok.

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Savunma Sanayiinden arkadaşlarımız burada.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Dinleyelim bakalım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun.

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRLİĞİ TEMSİLCİSİ YASEMİN GENCAN - Sayın Başkan, değerli üyeler, Sayın Bakanım; öncelikle hepinize saygılarımı sunuyorum.

Öncelikle şunu belirtmek istiyorum: Bizim idari yapımızda 2017 yılı itibarıyla bir değişiklik oldu. Bu değişiklik kapsamında da biz Millî Savunma Bakanlığından ayrıldık ve Cumhurbaşkanlığına bağlandık. Ve şu an önümüzdeki Orman Kanunu’nun 17’nci maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında biz zaten Millî Savunma Bakanlığının bir genel bütçeli idare olması hasebiyle oradaki kullanım hakkından faydalanıyorduk. Yani şöyle bir yanlış anlaşılma olmasın, şunu düzeltmek istiyorum, farklı algılanmasın: Yani şu an maddede de “Savunma tesislerinin devlet ormanları üzerinde bulunması veya yapılmasında kamu yararı ve zaruret olması hâlinde gerçek ve tüzel kişilere bedeli mukabilinde Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir.” diyor. Yani aslında maddenin kapsamı çok geniş, tüm gerçek ve tüzel kişilere bu kapsamda bir izin verilmesi söz konusu. Yani şu an getirilen değişiklikle, ek 9’a getirdiğimiz değişiklikle Savunma Sanayii Başkanlığına yeni bir yetki almıyoruz. Yani bu yetki zaten

bizde vardı ama biz bunun bedelsiz kullanımını sağlamak amacıyla Millî Savunma Bakanlığı üzerinden bu ihtiyacımızı gideriyorduk. Ama şimdi Millî Savunma Bakanlığı çatısı altında olmadığımız ve bağlı kuruluş olmadığımızdan, biz özel bütçeli bir kuruluşuz, dolayısıyla kanun kapsamındaki genel bütçeli olma şartını taşımadığımızdan bedelli kullanım söz konusu.

CİHAN PEKTAŞ (Gümüşhane) – O zaman ona göre düzenlemek lazım.

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRLİĞİ TEMSİLCİSİ YASEMİN GENCAN - Şimdi, bu bedelli kullanıma ilişkin istisna istiyoruz yani biz bedelli kullanabilelim. Dolayısıyla da tabii bizim bu kapsama alınmıyor olmamız otomatik olarak bu haktan faydalanacağımız anlamına gelmiyor. Yine kanunun ilgili maddesinde kamu yararı ve zaruret hâlleri Bakanlık tarafından değerlendirilecek ve uygun bulunursa da bu istisnadan biz faydalanacağız. Dolayısıyla da burada sağlanmak istenen ne; Başkanlık adına ve kamu menfaati adına sağlanmak istenen? Kurumun gelirlerinde bir azalma olmaması. Yani sonuçta biz bu ödemeleri fondan yapacağız ve Türkiye için, ülkemiz için kritik savunma sanayisi projelerinin gerçekleştirilmesinin önüne de bir engel çıkmamış olacak. Yani takdir edersiniz ki Savunma Sanayii Başkanlığı savunma sanayisinin geliştirilmesi ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaçlarının giderilmesi amacıyla kurulmuş, bu görevler kendisine tevdi edilmiş. Bu görevleri yerine getirirken de modern silah, araç gereç üretimi ve tedarikine ilişkin kararlar alınıyor. Bu kararlar uygulanırken de birtakım tesislerin kurulması gerekiyor yani kritik birtakım projelerde tesislerin kurulması. Örneğin bir atış test merkezi kurulacak. Bu atış test merkezi de yerli ve millî kabiliyetlerin kazandırılmasını sağlayacak ülkeye. Dolayısıyla da biz bu kanun kapsamında bedelsiz olarak devlet ormanlarının kullanımının Başkanlığımıza sağlanması gerektiğini düşünüyoruz, kamu menfaatinin sağlanması adına.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler, gayet güzel anlattınız, sağ olasınız.

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRLİĞİ TEMSİLCİSİ YASEMİN GENCAN - Rica ederim.

Arkadaşımın da bir...

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Dursun Bey...

RIDVAN TURAN (Mersin) – Benim usule ilişkin söz talebim vardı.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Pardon...

CİHAN PEKTAŞ (Gümüşhane) – Önce Dursun Bey istedi.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Dursun Bey, buyurun.

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Arkadaşımız açıkladı Sayın Başkanım ama burada diğer CHP'li milletvekili arkadaşlarımızın da söylediği sadece savunma sanayisi devlete ait tesisler mi yoksa savunma sanayisinde biliyorsunuz ihaleler yapıp birçok firmaya ihale edilip savunma sanayimizi geliştirme adına özel sektör de bu işleri yapıyor. Onlara da açık olacak mı maksadıyla sordular, esas sorunun karşılığı bu olmalı.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Konumuz...

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Şimdi, burada Millî Savunma Bakanlığı mı isteyecek bu tesisleri veya Cumhurbaşkanlığı mı isteyecek? Sadece devlete ait olan...

Bakın, Savunma Sanayiisinin birçok ihaleleri var belirli organize sanayilerinde, başka yerlerde, bu üretimler yapılıyor. Ama Savunma Sanayii Başkanlığı adında yapılıyor, daha doğrusu Savunma Sanayiinin verdiği ihaleleri orada gerçekleştiriyor. Bunlara da bura verilebilecek mi verilemeyecek mi, sorumuz bu kadar açık, onu söyleyin.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun.

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI UZMANI NECİP TAŞ – Sayın Başkan, Sayın Bakanım; ben arkadaşımın yaptığı mevzuat açıklamasına ilaveten hem sorunuza cevap vermek isterim hem de toplantının başından beri edindiğim birtakım kaygılara cevap vermek isterim.

Öncelikle, Sayın Vekilim, sizin sorunuza cevap vermek istiyorum. Biz bu değişikliklerle orman arazilerinin yalnızca Savunma Sanayii Başkanlığı adına kullanım iznini talep ediyoruz. Yani burası sadece Savunma Sanayii Başkanlığına ait olacak, herhangi bir özel-tüzel kuruluşa devredilmeyecek, sorunuza cevaben. İlaveten, Başkanlığımız görev itibarıyla Türk Silahlı Kuvvetleri, Emniyet birimleri, dost ve müttefik ülkelere savunma ve emniyet ihtiyaçlarının millî imkân ve kabiliyetleriyle kazandırmaya çalışan bir kurumdur. Bu doğrultuda da AR-GE ve mühendislik faaliyetlerini ülkemizde bulunan millî imkânlarla koordine etmektedir. Bu kapsamda yeni tesislere ihtiyaç duyulmaktadır. Önceliğimiz orman değildir, ormanların tahrip edilmesi gibi bir amacımız olmadığı gibi, aksine ormanların korunmasında da yüksek hassasiyete sahibiz. Bizim yürüttüğümüz projeler gereği birtakım ihtiyaçlarımız bulunuyor ve bu ihtiyaçların sağlanacağı arazileri kontrol ediyoruz. Nedir bu önceliklerimiz? Gizlilik, güvenlik, onun haricinde, altyapı ve yatırımlara olan uzaklık, kamu arazisinden faydalanma isteği gibi koşullar bir arada düşünüldüğünde birtakım orman arazilerine ihtiyaç duyabiliyoruz. Burada büyük alan olması ve bazı durumlarda kıyıya yakın olması ihtiyacı olduğunda önümüze sadece orman arazileri çıkıyor ve alternatifi olmuyor ve zaruri olduğu için orman arazilerine kullanım izni istiyoruz. Biz burada arazinin tamamına ya da büyük bölümüne bir tesis kurmuyoruz. Aksine burada yapılan tesisler enerjik olduğu için birbirinden uzak olması gerekiyor ve buranın dışarıdan gözlemlenmemesi gerekiyor yani doğal sütrelerden de faydalanıyoruz. Biz genellikle tescil dışı alanları talep ediyoruz ancak tescil dışı alanlar tarım ve orman açısından değerlendiriliyor. Tarım arazisi olması durumunda biz burayı talep etmiyoruz ancak orman arazisi olması durumunda Orman Genel Müdürlüğünden talep ediyoruz, büyük arazilerin çok küçük kısımlarını kullanıyoruz, buradaki ormancılık faaliyetlerine engel olmuyoruz aksine Orman Genel Müdürlüğünün burada yardımına ihtiyaç duyuyoruz. Bu arazilerin tahsisinde de zaten bir protokol düzenleyerek bu yardımı kendilerinden talep ediyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler.

Usul hakkında konuşmak istiyor Rıdvan Bey, buyurun.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Sayın Başkan, biliyorsunuz usul esastan önce gelir, dolayısıyla ben usul sözü istediğimde...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Başlatmıştım ben konuşmaları...

RİDVAN TURAN (Mersin) - ...sözü bana vermeniz gerekiyordu, sizi bu konuda eleştiriyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Duymadım ben onu Rıdvan Bey, sonradan fark ettim.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, müzakere üslubunda sorun olduğuna ve teklifi Komisyona taşıyan siyasi sorumlularla tartışmanın devam etmesinin doğru olacağına ilişkin açıklaması

RİDVAN TURAN (Mersin) – Peki tamam, anlaştık o zaman.

Müzakere üslubumuzda bir sorun var arkadaşlar. Bakın, bu yasanın sahipleri var, tasarının sahipleri var. Biz muhalefet kanadı olarak başından beri bürokrasiyi de tartışıyoruz, katkıları önemlidir ve olmalıdır. Bu anlamda eleştiriyor değilim ancak biz siyaseten bir tartışma sürdürüyoruz. Bürokrasiyle bu anlamda tartışmıyoruz. Siyaseten sorumlu kimse onların bu sorulara cevap vermesi gerekir. Az önce nitekim bir Cumhuriyet Halk Partisi milletvekili ile Sayın Genel Müdürümüz arasındaki polemik sonrasında Genel Müdür Bey dedi ki: “Öyle işte ne yapayım ben.” Onu diyebilir, onun bir adım ilerisine geçemez. Bizim sürdürdüğümüz tartışma ise bir adım ilerisinin tartışmasıdır. Dolayısıyla bu usule uyulmasını talep ediyorum. Siyaseten önergeyi buraya taşıyan siyasi sorumlularla bu tartışmanın gitmesi doğru olacaktır. Ayrıyeten, yani şimdi Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde milletvekillerinin yasa yapmaktan da kaynaklı etkisinin, belirleyiciliğinin daha fazla arttığı iddia edilirken, bu tartışmalarda siyasi sorumluluğa sahip olan milletvekillerinin pek fazla mikrofon kullanmaması ve tartışmanın kahir ekseriyetinin bürokrasi ile muhalefet arasında geçmesi Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin de esbabı mucizesinin ne olduğunu gözler önüne seriyor. Bu kadar açık olmasın en azından yani siyasi sorumlu kimse o çıksın onunla tartışalım.

Teşekkürler.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet, teşekkür ederim.

İlhami Bey, buyurun.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve 60 Milletvekilinin, Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2985) (Devam)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Gene kısa kısa olursa lütfen.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Tamam.

Şimdi, Savunma Sanayii Başkanlığının yapısını az çok iyi biliyorum. Çünkü daha önce Plan ve Bütçede de dile getirmişt看 bazı şeyleri. Benim kafamda soru işaretleri var. Şimdi, Millî Savunma Bakanlığı varken, Cumhurbaşkanlığı istediği yeri alabilirken, Savunma Sanayii Başkanlığına da böyle özel bir statü vermenin ben kaygısını yaşıyorum. Millîlik, yerlilik konusunda kimseyle tartışmam, durumum belli, yapım belli, duruşum belli. Amma velakin şimdi, Cumhurbaşkanlığı istediği yeri alabiliyor hiçbir sıkıntı yok. Millî Savunma Bakanlığı, değerli bürokratların dediği gibi, Sayın Genel Müdürün dediği gibi sıkıntı yok dedi. Şimdi, o zaman arkadaşlar neden birine daha ayrıcalık veriyoruz, Savunma Sanayii Başkanlığına? Şimdi, oradaki yapılanmaya baktığım zaman geriye doğru dönmek istemiyorum. Plan Bütçede ve Genel Kuruldaki konuşmalarımı hatırlayan arkadaşlarımız vardır velakin yani hep ayrıcalık veriyoruz birilerine. Savunma Sanayii dediğiniz zaman baş tacı diyorum bak kesinlikle onda şüphemiz yok ve ASELSAN, HAVELSAN, TAI, TUSAŞ bunlar bizim baş tacımız ama geldiği noktada çıkınca bir bakın Google amcaya, sorgulayın bakalım. Neden bizim bu savunma sanayisindeki çip uzmanı mühendis arkadaşlar Hollanda ASML firmasına transfer oluyor, onu bir kurcalayın, daha dün kurulan firmaya buradan müthiş bir geçiş var, kaçış var. Onun için uçak bekliyoruz -zaten uçmasını 2014, 2015'ten beri- yerli uçağımızı uçuracağız diye bekliyoruz, daha uçağı göremedik ama güzel şeyler yapıyorlar. ASELSAN “Aman.” diyoruz göz bebeğimiz amma şimdi savunma sanayisine böyle araziler için hiçbir sıkıntısı yokken Millî Savunma Bakanlığı zaten elinin altında, yazdığı zaman cevap gelecek, var mı bunun bir olumsuzluğu? Veya bir yazı yazmak, talep etmek o kadar zor mu? Merak ediyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Ayı bir kurum olmuşlar artık.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Başkanım aynı yapı içerisinde, hiç değişen bir şey... Cumhurbaşkanına bağlı ikisi de.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Niye kulağımızın bu tarafından. Direkt isteyecekler artık Millî Savunmaya bağlı olmadan bunlar kendileri talep edecekler, onu istiyorlar.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Şimdi, onu soruyorum o zaman. Ölçek, dedik ya bozuk alan veya bozuk olmayan orman... Ya ne istediğimizi bilmiyoruz. Ne kadar alan isteneceği belli değil, nereden isteneceği belli değil. Türkiye'nin istediği en iyi yerinden istediği şekilde konacağız.

Şimdi, az önce bak ne dedik "Savunma Sanayii, özel sektörle iş birliği yapıyor." Bedelsiz olarak özel sektöre de diyor ki: "Biz muhatabız." Protokolle bir ortaklık yaptılar, atıyorum uçan kuş, bir şey yapacaklar, Tekirdağ Çorlu Havalimanı'nda da şu anda bir İHA uçuş testi var, askerî havaalanı açıldı, askerî havaalanına tesis kurdular, hiçbir sıkıntıları yok. Şimdi burada da o kadar zor mu değil mi merak ediyorum. Millî Savunma Bakanlığı çok rahat açabiliyor, Cumhurbaşkanlığı istediği yere... Zaten Sayın Cumhurbaşkanına bağlı, tepede kendisi var. Savunma Sanayii Başkanlığı direkt Cumhurbaşkanlığının altındaki birim, yani her şey kolay iken nedendir merak ettim, böyle özel ayrıcalık verilmesini anlayamadım. Ücret var mı, yok mu? Kamu yararı aranmayacak diyor. Bence kamu yararı yoksa anlamı da yok o işin. Değerli uzman arkadaş kamu yararı olmayacağını söyledi. Ben belki yanlış anladığımı da düşünmüyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Öyle demedi, "Alınır." dedi.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – "Kamu yararı yok." dedi.

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI UZMANI NECİP TAŞ – "Kamu yararı aranır." dedim. Güvenlik ve gizlilikten bahsettim Sayın Vekilim.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Arkadaşlar, bu kanunda o zaman kamu yararı aranır diye maddemiz var mı?

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRLİĞİ TEMSİLCİSİ YASEMİN GENCAN – Kamu yararının zaruret olması hâlinde.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – "Zaruret." diyor işte.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Benim bu konuda çelişkilerim var çünkü Savunma Sanayii Başkanlığının yapısını az çok irdeledim ve ondan dolayı da rahat konuşuyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Komisyona gelen uzman arkadaş açıklama yapacak. Sizin herhâlde sorunuza cevap olarak.

Buyurun, kısa kısa lütfen.

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI UZMANI NECİP TAŞ - Hemen hızlıca arz ediyorum. Şimdi, bu arazilerin Millî Savunma Bakanlığına veya Cumhurbaşkanlığına kullanım izninin verilebileceğinden bahsetti Sayın Vekilimiz, doğru söylüyor. Biz, buranın tahsisini almıyoruz. Orman Genel Müdürlüğünden kullanım iznini alıyoruz. Cumhurbaşkanlığı veya Millî Savunma Bakanlığı aldığı zaman onlardan da kullanım iznini alacağız, sonuç değişmeyecek. Ancak, değişen şey şudur: Savunma Sanayisi İcra Komitesi bu projelerin yürütülmesi görevini Savunma Sanayii Başkanlığına veriyor. Dolayısıyla biz bu arazileri alarak bu projeleri yürütmek istiyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet, söylediğimiz şeyi tekrar etmiş oldular.

Orhan Hocam buyurun, lütfen siz de kısa, saat ilerledi.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Şunu söyleyeyim: Millî Savunma Bakanlığı ya da Savunma Sanayii Başkanlığı biri devletin bir başka kurumu, diğeri Cumhurbaşkanlığına bağlı bir kurum ikisi de devletin kurumu. Birbirinden bağımsız çalışacaklarını söylüyorlar ama projeleri hazır, o zaman yerler de hazır. Projelerin gizliliği olduğu söyleniyor ama seçilen yer de orman dolayısıyla merak ettiğimiz şudur: Yani nasıl bir projedir ki bunlar Türkiye’de bunca yer var, çok stratejik savunma fabrikaları, mekanizmaları bir şekilde kiralanıyor, devrediliyor, satılıyor adının hiç önemi yok sonuçta kamu anlayışından ve millî savunmanın gizliliğinden çıkarılıyor ama siz burada “Gizli, örtülü, Millî Savunma Bakanlığından ayırttık, Savunma Sanayii Başkanlığı adı altında yeni bir kurumuz. Buradan doğru kamucu bir savunma mekanizması yaratıyoruz.” diyorsunuz. Bu bir çelişki değil mi? Bu sizi rahatsız etmiyor mu?

Bir başka şey, kadın arkadaşımız söylemişti galiba. “Zaten daha önceki düzenlemelerde özele ve başka kurumlara da ormanlardan yer verileceğine dair bir düzenleme var. Böyle bir şey için düzenlemeye de izin almaya da gerek yok, sadece başka bir durum var.” dedi. Bunu açar mısınız? Yani ne demek bu? Şu anda özel bir savunma sanayisi ya da Millî Savunma Bakanlığından herhangi bir müteahhit, herhangi bir fabrika, herhangi bir silah üreten biri ya da başka bir şey üreten biri gelip protokol yaparak ya da izin alarak doğrudan Orman Genel Müdürlüğünden yer kiralayıp orada istediği bir silah sanayisiyle ilgili ya da savunma sanayisiyle ilgili bir şey inşa edecek mi?

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRLİĞİ TEMSİLCİSİ YASEMİN GENCAN – Sayın Vekilim, bu benim ifade ettiğim bir husus değil. Bu Orman Kanunu’nun 17’nci maddesinin (3)’üncü fıkrasının bir sonucu. Ben size isterseniz maddeyi okuyayım, oradan konu daha iyi anlaşılacak. Şöyle söylüyor maddede: “Savunma, ulaşım, enerji, haberleşme, su, atık su, petrol, doğal gaz, altyapı, katı atık bertaraf ve düzenleme depolama tesislerinin, baraj, gölet, sokak hayvanları, bakımevi ve mezarlıkların, devlete ait sağlık, eğitim, adli hizmet ve spor tesisleri ile ceza infaz kurumlarının ve bunlarla ilgili her türlü yer ve binanın devlet ormanları üzerinde bulunması veya yapılmasında kamu yararı ve zaruret olması hâlinde, gerçek ve tüzel kişilere bedeli mukabilinde Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir. Devletçe -burada genel bütçeli idareleri kastediyor, yönetmelik açılım getirmiş- yapıların dışındaki her türlü bina ve tesisler iznin sona ermesi hâlinde devredilir ve bunlardan bedel alınmaz.” Yani aslında, Sayın Vekilim, benim söylediğim bir şey değil, kanun maddesinin söylediği bir şey. Yani hâlihazırdaki şu mevcut hâlinde de “Gerçek ve tüzel kişilere bedeli mukabilinde izin verilir.” dediği an kapsamın içerisine tüm gerçek ve tüzel kişiler giriyor. Zaten benim şu anda kanunun mevcut hâliyle de Savunma Sanayii Başkanlığı olarak Tarım ve Orman Bakanlığına başvurarak bir izin talebinde bulunma hakkım var. Biz bunu neden böyle kullanmadık?

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Zaten onu soruyoruz biz de.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Sadece kamu yararı önemli.

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRLİĞİ TEMSİLCİSİ YASEMİN GENCAN – Çok özür diliyorum Sayın Vekilim.

Biz bunu niye bu şekilde kullanmadık? Millî Savunma Bakanlığımız... buradaki gene bir istisna maddede ne diyor? “Genel bütçeli idareyse biz bunlardan bedel almamayız.” diyor. Biz de o dönem Millî Savunma Bakanlığına bağlı olduğumuz için bedel alınmaması istisnasından faydalanalım dedik. Millî Savunma Bakanlığının genel bütçeli idare olması özelliğini kullandık ve o kapsamda da bedel olmaksızın o dönemdeki projelerimizi gerçekleştirdik. Ama şimdi ne oldu? Ben Millî Savunma Bakanlığına artık bağlı kuruluş olmaktan çıktım. Otomatik olarak ne oldu? Genel bütçeli idare değilim artık, özel bütçeli idareyim, oraya da bağlı değilim. Dolayısıyla nereye girdim otomatik olarak? Bedel ödemesi gereken kamu kurumunun içerisine girdim. Ben de diyorum ki bakın, biz zaten savunma

sanayisiyle ilgili bedelsiz olarak bu faaliyetleri öncesinde gerçekleştirebiliyorduk. Bunlarda ciddi kamu yararı var, yerli ve milli kabiliyetler kazanacağız biz bu tesisleri yaparak. Bunu, eğer kanun koyucumuz da uygun görürse biz Savunma Sanayii Başkanlığı olarak bedel ödememeye devam edelim. Aslında bizim yapmak istediğimiz değişiklik bedelsiz olarak bu hakkın kullanımı. Yoksa mevcut şu düzenleme bana zaten bu hakkı sağlıyor.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederiz. Gayet güzel.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – O zaman, peki, bir soru geliyor tabii kendisiyle beraber. Neden Millî Savunma Bakanlığı ya da millî savunma kurumu adı altında yapmıyoruz da bunu Savunma Sanayii Başkanlığı denen bir yapıyı kurma ihtiyacı duyduk?

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRLİĞİ TEMSİLCİSİ YASEMİN GENCAN – Çünkü özellikle Cumhurbaşkanlığı kararları... Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçildikten sonra kurumlarla ilgili biliyorsunuz teşkilat kanunları ortadan kaldırıldı ve kararnamelerle kurumların görev yapıları, görev ve yetkileri yeniden düzenlendi ve yoğun olarak, yüzde 80-90 şu an savunma sanayisi projeleri Savunma Sanayii Başkanlığı tarafından yürütülüyor. Bu yetki bizde. Dolayısıyla da ben bağımsız bir kuruluş olarak, özel bütçeli bir kuruluş olarak bu tür izinlere kendim talebimi gerçekleştirmek istiyorum. Bu talebi ben yapacağım ve buna ilişkin de bana bir kanun koyucu tarafından bedelsiz kullanım hakkı tanınmasını istiyorum. Bu kadar basit.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

Evet, arkadaşlar, yeterince anlaşıldı.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Anlaşılmadı. Niye anlaşılın Sayın Başkan?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Gayet iyi anlaşıldı. Daha ne anlaşılacak ya? Devletin verdiği...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Sayın Başkan, yani resmen devletin içinde başka bir yapılanma, başka bir kurum...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – “Yapılanma” dediğiniz şey ne ya?

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Yapılanma derken şunu söylemeye çalışıyorum. Yani bir kurumun yapacağı bir işi birden fazla kuruma yönlendiriyoruz, o zaman Millî Savunma Bakanlığı da isteyecek, yarın Cumhurbaşkanlığına bağlı başka bir kurum daha ihdas edecek, o da başka bir şey isteyecek.

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRLİĞİ TEMSİLCİSİ YASEMİN GENCAN – Zaten hakkı var Sayın Vekilim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – O hakkı var.

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRLİĞİ TEMSİLCİSİ YASEMİN GENCAN – Bu hak burada var. Çok özür diliyorum.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Ya da başka bir şey olacak, o da isteyecek. Böyle bir devlet mekanizması mı olur? Böyle bir şey mi olur?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Arkadaşlar, tamam anlaşıldı.

Yani, şimdi, Orhan Bey, olan bir şeyi...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Başkan, iyiydiniz, size ne oldu şimdi birdenbire?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Efendim, olan bir şeyi sanki...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Hiçbir şey söylemeyelim mi Başkanım?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Söyleyin de 50 defa da aynı...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Öyle şeyler saydı ki zaten onların hepsini yapsa memlekette orman kalmaz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – E, tamam da yani “Var kanunda.” diyor zaten, olan bir şeyi sanki bağışlıyor...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Cumhurbaşkanı her gün yeni bir kurum ihdas etti ama...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Ya, savunma sanayisine de karşı çıkmayın artık yani.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Orada kamu yararı var, burada zaruret var, e biz gidelim o zaman, boşaltalım memleketi, hepsini bırakalım. Söyleyeceğim bunları. Söylemeyelim mi yani?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Söyleyin de...

Arkadaşlar, bir saniye...

Ya, herkesin anladığı şeyi 50 defa anlattırmak için gayret sarf ediyoruz. Herkes anladı, gayet basit. “Var bir hakkımız, bedelsiz alalım.” diyor, savunma sanayisine istiyor, bu, terör örgütüne istemiyor ya yani Allah Allah!

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Helal olsun yani gelebildiğiniz yer burası ya, tebrik ediyorum sizi ya, buradan bunu çıkardınız ya, sizi kutluyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 7’nci maddedeki önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

7’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7’nci madde kabul edilmiştir.

MADDE 8- 21/12/1967 tarihli ve 969 sayılı Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Merkez ve Taşra Kuruluşlarına Döner Sermaye Verilmesi Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 8’inci maddede aynı mahiyette 3 tane önerge vardır, önergeleri okutup işleme alacağım.

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2985) esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanlarında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin 8’inci maddesiyle 969 sayılı Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Merkez ve Taşra Kuruluşlarına Döner Sermaye Verilmesi Hakkında Kanun’un kaldırılması teklif edilmiştir. Teklif maddesinin metinden çıkartılmasını arz ve teklif ediyoruz.

Okan Gaytancıoğlu

Ayhan Barut

İlhami Özcan Aygun

Edirne

Adana

Tekirdağ

Orhan Sarıbal

Bekir Başevirgen

Bursa

Manisa

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Selahattin Minsolmaz

Fatma Aksal

Cihan Pektaş

Kırklareli

Edirne

Gümüşhane

Ebubekir Bal

Abdullah Doğru

Hüseyin Şanverdi

Diyarbakır

Adana

Hatay

Salim Çivitcioğlu

Yakup Taş

Çankırı

Adıyaman

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Söz isteyen var mı?

Okan Bey, buyurun.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Şimdi, Tarım Bakanlığı güçlü bir Bakanlığımız; merkez ve taşra teşkilatlarında döner sermaye hizmetleri var, özellikle laboratuvarları akredite olmuş bir sürü laboratuvarı var, veteriner hizmetleri var, iyi de analiz ediyorlar, yurt içinden, yurt dışından özellikle limanlara gidip gemilerden örnekler alıp analizler yapıyorlar. E, burada, tabii ki harcırah falan alıyorlardır mutlaka ama bir gelir de elde ediyorlar. Bu gelirden de döner sermaye almaları bizce uygun. Bunun neden kaldırıldığını merak ediyoruz. O yüzden kaldırılmaması, devam etmesi personeli teşvik eder diye düşünüyoruz, personele döner sermaye verilsin diyorum yani.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Başka bu madde üzerinde söz isteyen var mı?

Dursun Bey, cevap verecek herhâlde.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ DURSUN KELKİT – Sayın Başkanım, Sayın Vekilim; bu 969'un içeriğindeki üretimi teşvik primini kaldırma gibi bir niyetimiz yoktur. Her 2 Bakanlığın birleşmesinden ve bu birleşmeden dolayı 2 döner sermayenin de üniter bir yapıya kavuşturulması gerekiyordu. Bir ikincil düzenleme yani eş zamanlı olarak bir ikincil düzenleme getirip daha geliştirmek, daha adil hâle getirmek istedik ama bu çok da istediğimiz gibi gitmedi. Bu sebeple zaten 969'u çekip daha sonra olgunlaştırarak sizin onayınıza, takdirlerinize sunmak istiyoruz efendim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Bu da şunu gösteriyor: Demek ki tam olgunlaşmadan Bakanlıkları birleştirdiniz, sonra tekrar ayıracağız, İlhami arkadaşımızın dediği gibi yani ben yirmi, otuz yıldır mühendisim, en az 6 kere Bakanlık değişti; Tarım Bakanlığı oldu, Köyişleri Bakanlığı oldu...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Bu son.

3 önerge aynı mahiyette.

Ortak önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmiştir.

Kabul edilen önergeler doğrultusunda 8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8'inci madde kabul edilmiştir.

Şimdi, 1 adet yeni madde ihdasıyla alakalı önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2985) esas numaralı Kanun Teklifi'ne çerçeve 8'inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiş ve diğer maddeler buna göre teselsül ettirilmiştir.

Selahattin Minsolmaz	Ebubekir Bal	Yakup Taş
Kırklareli	Diyarbakır	Adıyaman
Salim Çivitcioğlu	Fatma Aksal	Abdullah Doğru
Çankırı	Edirne	Adana
Hüseyin Şanverdi		
Hatay		

“MADDE ...- 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 4 - Ekte (6) numaralı kroki ile listede sınır ve koordinatları gösterilen alanda yer seçim kararına uygun olarak imar planı kararıyla su ürünleri yetiştiriciliği konulu Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi kurulabilir.”

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Hasan Bey, buyurun.

TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRÜ HASAN ÖZLÜ – Sayın Başkanım, değerli üyeler, değerli milletvekilleri, değerli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, bu Adana ilinin Karataş ilçesinde Tarıma Dayalı İhtisas Su Ürünleri Organize Sanayi Bölgesi'nin kurulmasıyla ilgili olarak burada yaklaşık 6 milyon metrekarelik, 6 bin dönümlük bir arazide Karataş ilçesinde Ceyhan Nehri'nin Akdeniz'e döküldüğü alanda kurulacak olan ihtisas organize sanayi bölgesiyle orada yetiştirilecek olan su ürünleri yani sazan, tilapia, yayın, kefal, karides, levrek, çupra yetiştiriciliği planlanıyor. Bu alanda 215 adet havuz olacak, işletme tesisi ve yeni türleri geliştirmek için ileri teknolojilere sahip teknokentler kurulacak. Bu projeye 3 bin kişi istihdam edilecek. Projeye özel sektör tarafından da 1,6 milyar TL'lik yatırım yapılacak.

Değerli üyeler, tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgeleri, 25/11/2017 tarihli 30251 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri Yönetmeliği'nde “Kamu tüzel kişiliklerince kurulan; tarım ve sanayi sektörünün entegrasyonunu sağlamaya yönelik tarıma dayalı sanayi girdisini oluşturan bitkisel ve hayvansal üretimin ve bunların işlenmesine yönelik sanayi tesislerinin yer aldığı mal ve hizmet üretim bölgesi” şeklinde tanımlanmıştır. Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere “Su Ürünleri” konulu Tarıma Dayalı İhtisas OSB içerisinde su ürünleri üretiminin yer aldığı kümelenme biçimidir. 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nun 6'ncı maddesinin (b) bendinde su ürünlerini üretim ve yetiştirme tesislerinin kıyıda yapılabileceği açıkça belirlenmiştir.

Değerli üyeler, üretim ve yetiştirme tesisi, su ürünleri kaynaklarının ekonomik olarak kullanımı ve üretiminin artırılması amacıyla deniz ve iç sularda, deniz, göl, göl yüzeyi ile karada, kuluçkahaneli ve kuluçkahanesiz oluşuna göre alan büyüklüğü değişen üretim ve yetiştirme faaliyeti gösteren ve soğuk hava deposu, paketleme ünitesi, yem ve malzeme deposu gibi karada ihtiyaç duydukları alt ve üst yapılara sahip kıyı yapılarıdır. Kurulacak olan Tarıma Dayalı İhtisas Su Ürünleri Organize Sanayi Bölgesi'nde tanımda belirtilen bu tesisler dışında tesis yapılmayacaktır. Ayrıca, bu projede üretim ve yetiştirme tesisleriyle kıyı kenar çizgisinin içerisinde olacak şekilde depolama, paketleme, yem ve malzeme deposu gibi tesisler ile kıyı kenar çizgisi dışında kalacak şekilde planlaması yapılmıştır.

Sonuç itibarıyla 21 Kasım 2019 tarihinde 3'üncü Tarım Şûra'sında Sayın Cumhurbaşkanımız Türkiye'nin ve Avrupa'nın ilk Tarıma Dayalı İhtisas Su Ürünleri Organize Sanayi Bölgesi'nin 16.500 ton/yıl kapasiteli olarak kurulacağı açıklamasını yapmış, Su Ürünleri Tarım İhtisas Sanayi Bölgesi Projemiz Kıyı Kanunu ve Uygulama Yönetmeliği'nde tanımlanmış su ürünleri yetiştirme bölgesiyle aynı anlamı ifade etmektedir. Kanunda ifade edilen tesisler dışında herhangi bir tesis yapılmayacağından mevzuata aykırılık kesinlikle söz konusu değildir.

Arz ederim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

Söz isteyen var mı?

TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRÜ HASAN ÖZLÜ – Bir cümle ekleyebilir miyim efendim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun.

TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRÜ HASAN ÖZLÜ – Efendim, işin özeti, Türkiye’de ilk defa su ürünleriyle alakalı bir tarıma dayalı OSB kuruyoruz. Bu, tamamıyla ihracata yönelik, dış ticaret açığımızı kapatmaya yönelik, tamamı ihracata gidecek bir tesis olacak. Dolayısıyla bununla ilgili Kıyı Kanunu’nda ihtiyaç olan değişikliği size arz ediyoruz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederiz.

Orhan Bey, buyurun.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Teşekkür ederim.

Öncelikle önemli bir proje gibi duruyor ama gecenin bir yarısında “Kanunla gelmeyen Komisyona ansızın gelebiliriz.” kavramının artık geleneksel hâle geldiği bir modelle, modellemeyle küt diye düştü.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Gündüz geldi aslında ama geceye kaldı.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Şimdi, birkaç soru sormak istiyorum: Birincisi bunun kurulduğu yer tam neresidir?

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Adana Karataş.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Peki, burada hangi tanımlamaya, tarife göre gölet, ırmak, nehir hangi kıyıya kuruluyor?

TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRÜ HASAN ÖZLÜ – Ceyhan Nehri efendim. Ceyhan Nehri’nin...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Ceyhan Nehri’ne uzaklığı ne kadardır?

TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRÜ HASAN ÖZLÜ – Efendim, Ceyhan Nehri’ne uzaklığımı tam olarak şimdi söyleyemem ama bizim Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla yapmış olduğumuz görüşmelerde gerek Kıyı Kanunu’na, Kıyı Kanunu’nun getirmiş olduğu metrelere, uzaklıklara uyması açısından gerekse nehir yatağına olan uzaklıklara tamamen mutabık kalmış durumdayız, herhangi bir sıkıntı yok o anlamda efendim.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Dere, nehir yatağına uzaklıkta mutabıksınız değil mi?

TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRÜ HASAN ÖZLÜ – Evet efendim.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Elimde proje var, tam nehrin göbeğine kuruyorsunuz. Belli ki nehrin suyu bir kenardan girecek, oradaki bütün balıkçıların bulunduğu yeri gezecek, oradan çıktıktan sonra nasıl bir drenaj ve nasıl bir arıtma düşünüyorsunuz, var mı öyle bir şey?

TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRÜ HASAN ÖZLÜ – Efendim, drenaj da var arıtması da var. Arıtmasının zaten böyle bir tesis için düşünülmesi söz konusu değil. Dolayısıyla, hatta bu grupta bunu tartışırken arıtmanın öncelikle yapılmasını, tesislerden önce arıtmanın yapılmasını da biz kabul ettik. Yani daha doğrusu bu anlamda “Sakin böyle bir şeyi asla aklınızdan geçirmeyin.” dediler. Bu konuda tabii ki arıtma tesisini, daha doğrusu Çevre ve Şehircilik Bakanlığının bu konudaki hassasiyetini Tarım Bakanlığı olarak, bir çevreci olarak... En az onlar kadar biz de çevreciyiz. Dolayısıyla arıtma tesislerinin yapılması hususunu kesinlikle önceleyeceğiz ve bunları gerçekleştireceğiz efendim.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – 6 bin dönümden biraz fazla.

TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRÜ HASAN ÖZLÜ – 6 milyon 35 metrekare.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – 6 bin dönüm.

TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRÜ HASAN ÖZLÜ – 6 bin dönüm, evet.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Tamamen Ceyhan Nehri'nin üzerinde görünen -bir taşkın olma ihtimali var mı yok mu bilmiyorum buradaki topoğrafik görüntüde- bayağı böyle dereye yakın görünen bir yapısı var. Dolayısıyla projenin adı hoş, güzel ama şu projeyi keşke burada güzel bir şekilde anlatabilseniz çünkü geniş metodu ve yöntemiyle beş gün, altı gün önceden gelmiş bir kanun ama gecenin bir yarısında önüne gelmiş bir yeni...

ABDULLAH DOĞRU (Adana) - Ama Allah için güzel proje.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Vallahi onu bilemem, onu zaman gösterecek. Biz anlatılırken kâğıt üzerinde çok iyi projeler gördük ama sonradan kapısına kilit vurulup oraları çöplüğe çeviren yapılar da gördük. Kaldı ki üç tarafı denizle kaplı bu ülkede denizler kirlendi, “O yüzden artık yeni arayışlar yapıyoruz.” diyen bir anlayış varsa orada sorun var demektir. O yüzden projenin kâğıt üzerindeki güzelliğine değil, içeriğine ve tarihsel süreç içerisindeki, gelecekteki durumuna bakmak gibi bir öngörü yapmak durumundayız.

Buyurun bir şey söyleyeceksiniz galiba.

ABDULLAH DOĞRU (Adana) – Ben bir söz alabilir miyim müsaade ederseniz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Önce Abdullah Bey, yörenin adamı olarak...

ABDULLAH DOĞRU (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın vekilim, yani zamanlamayla ilgili kaygılarınıza katılıyorum ama bu proje Adana'nın tümünün projesi. Ayhan Bey, biliyor zaten; Ayhan Bey'in kendi ilçesinin olduğu bölgede. Bulunan bölge çorak bir arazi, başka türlü değerlendirilmesi mümkün olmayan bir arazi. Bakanlığımız öncesinden 2017'de ilan edildi orası. O bölge için de çok önemli bir proje gerçekten, 400 milyon dolarlık bir ihracat hedefi gözetleniyor oradaki balıkçılıkla. Doğrusu paydaşlarımız içerisinde sanayi odası, ticaret odası... Yani Adana'nın tamamından kastım o. Bütün paydaşlar işin içerisinde ve sahiplenmiş vaziyeteler. Ayhan Bey biliyor, detaylarını da biliyor. Kendisinin de sahiplendiği, hem Cumhuriyet Halk Partili Adana milletvekillerimiz hem de Ceyhan'da Milliyetçi Hareket Partili milletvekillerimizle detayını Adana'da yıllardır konuştuğumuz bir mesele. Böyle bir fırsat oldu, fırsatı da şu an bu Komisyonda sizlerin olarıyla inşallah değerlendireceğiz, oraya ciddi bir katkı olacak.

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Peki, bu kadar yaygınlaşmış, Adana tarafından bilinen, sizler tarafından da bilinen çok önemli bir projeyi bu yasanın içine koymayıp gecenin bu saatinde getirmek ve bizim de kafamızda kocaman olmuş o soru işaretlerini bu açıklamalarınızın gideremediğini söyleyip bu kadar iyi bir projeyi zamanında getirme girişiminin olmaması da aslında bu projenin ne kadar soru işareti taşıdığını gösteren bir anlayış. Ama madem Adana'nın bütününe ilgilendiriyor karşı çıkmaktan öte soru işaretlerimizi saklı tutarak itiraz etmeme ya da reddi konusunda bir tutumumuzun olmayacağını söylüyorum ama söyleyeyim böylesine bir proje böyle geliyorsa orada kocaman, altındaki noktasi büyük bir soru işareti taşır. Yaşam o fırsatı verirse bunu görürüz hep beraber.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler.

Fatih Metin Bey, Bakan Yardımcımız buyurun.

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Efendim, ben Abdullah Bey'in ifadelerine...

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Ama Sayın Müdürün açıkladığı hiçbir bilgiye ve belgeye uymuyor. Ceyhan Nehri'nin üzerinde, kıyı kenar çizgisine kesinlikle uyulmamış, taşkın bölgesinde var mı yok mu bilmiyorum, âdeta Ceyhan Nehri'ni içine almış, Ceyhan Nehri'ni oradan geçirmiş bir yapıyla karşı karşıyayız. Bilin diye söylüyorum, hani olur da...

TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRÜ HASAN ÖZLÜ – Efendim bunun ÇED raporu yapılacak, Devlet Su İşlerinin burada uygun görüşü var, Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla mutabık kalmış bir şey. Yer seçimi konusunda endişeye mahal yok efendim.

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Söylettirmeyin, Sayın Müdürüm, ÇED raporunun bu ülkede kaçınıcı defa değiştiği, ÇED ilkelerinin, yönetmeliklerinin

kaçınıcı defa değiştiği, olmadı bilirkişilerinin defalarca değiştiği... Son bir şey söyleyeyim: Devlet Su İşleri -alın, yazın- Bursa'da Kirazlıyayla'da Meyra isimli İsraili bir firmaya kurşun, çinko, bakır çıkaracak diye İznik Gölü'nden, sulama gölü ve koruma havzası içerisinde olan gölden 260 bin ton suyu para karşılığı veren bir kuruluş. Neyi konuşuyoruz? Devletin su işleri, şirketlerin su işleri, alın, bakın. Dün bilirkişiler geldi, orada bütün gün boyunca dava sürüyor, adamlar neredeyse inşaat bitiriyor. Kurumları söylerken bana bu alanı açmayın Sayın Müdürüm, sizi tenzih ediyorum, ortada DSİ, MSİ yok.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun Fatih Bey.

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Abdullah Bey'in ifade ettiğini ifade edecektim. Dolayısıyla Abdullah Bey Adana'yla ilgili söyledi. Bir şey daha ekleyeyim, şimdi, Sayın Vekilimin “Bu saatte niye geldi?” sorusuna cevap olarak: Netice itibarıyla bizim altyapı çalışmalarımız, bütün izin süreçlerimiz hepsi bu hafta bitti. Dolayısıyla yetiştirmek için bu haftaya bu öneriyi arz ettik. Dolayısıyla özel bir şeyi yok Sayın Vekilim. Herkesin bildiği mesele yani.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler.

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Hayır, ben, sadece, usul açısından daha önce gelseydi çok kıymetli olurdu; biz de kafamızdaki soruları minimize ederdik anlamında söylüyorum yani.

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Haklısınız, izin süreçleri yeni bitti, ondan.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Hasan Hocam, buyurun.

HASAN KALYONCU (İzmir) - Şimdi, Orhan Bey bir sürü örnek veriyor, bir örnek de ben vereyim.

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Ver tabii.

HASAN KALYONCU (İzmir) - Yani ÇED kanununa göre ihaleye çıkmadan önce ÇED raporlarının alınması gerekiyor değil mi?

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Aynen öyle, çok doğru.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Peki, İzmir Büyükşehir Belediyesi bunu yaptığında itiraz ettiniz mi?

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Etmışimdir mutlaka.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Yok, yeni daha, hiç itirazınız yok.

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Ne yapmış bilmiyorum.

HASAN KALYONCU (İzmir) - Çöp arıtma tesisini Menderes'e kuruyor; Menderes yoğunlukla tarım arazisi, tarımsal bir bölge. ÇED raporu almadan ihaleye çıktı; firma yetkilileri ile vatandaş şimdi orada kavga ediyor.

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Araştırdım, bilmiyorum. Benim tarıma olan her şeye itirazım var, kim olursa olsun.

HASAN KALYONCU (İzmir) - Ben burada şunu söylemek istiyorum: Tepki koyduğunuz zaman buralara da tepki koyun.

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Elbette olurum, Şu anda bilmiyorum.

HASAN KALYONCU (İzmir) - Mesela, dört tarafı denizlerle çevrili... Sayın Vekilim burada, olayı biliyordur. Dört tarafı denizlerle çevrili, evet, denizleri kirletmeyelim, bunu kim yapıyorsa hepsinin karşısında duralım. Bu tip işleri kim yapıyorsa hepsine tepki gösterelim.

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Elbette duralım tabii ki.

HASAN KALYONCU (İzmir) - Yani, Hkmetin yaptığı uygulamaları eleŐtirirken aynı uygulamalar, benzerleri sizin belediyelerde varken o zaman onlara da tepki bekliyorum sizden.

Teşekkür ediyorum.

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Elbette bakarız, onları da araŐtırırız ama bütününe baktığımızda vallahi öyle bir Şey olduğunda herhâlde rekor düzeyde başka bir Şey ıkar.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Nusrettin Bey, buyurun.

Kısa kısa olursa arkadaşlar... Yine söz alan sayımız çok arttı.

ORHAN SARIBAL (Bursa) - önce havaalanını söylediler, "orman" dedi, geçti.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Kısa kısa lütfen...

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Kğit üzerinde "orman" görülüyor, orada havaalanı kuruluyor.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Lütfen... Nusrettin Bey konuşuyor.

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) - Aslında bu Orman Kanunu'yla ilgili konuşurken ben söyledim, daha bu proje gelmeden önce söyledim. Küresel sermayenin, uluslararası sermayenin s ürünlerine, bitki örtülerine ve güneş enerjisine yönelik, toplumların, bütün halkların, insanlığın müşterek değerlerine göz diken kozmik bir kapitalizm var, kozmik yani arka kapılarda, arka odalarda, gizli odalarda planlarını yapıp toplumlara, halklara dayatan bir yapı ve bu coronavirsle birlikte hem Türkiye'de hem de birçok Orta Doğu ülkesinde bu tür projelerin adımları bundan sonra peŐ peŐe gelecektir. Burada herkes safını bir anlamıyla netleŐtirecek. Biz HDP olarak... Demokrasinin, zgrlğn, insan haklarının olmadığı bir yerde siyasi iktidar da merkezileŐir, ekonomi de merkezileŐir. Türkiye'de ekonomi, AKP iktidarıyla birlikte -yani 80'le başladı- yandaş sermaye uluslararası sermayeyle iş birliği yapar hâle geldi ve kozmik odalarda projelerini üretilip gecenin geç saatlerinde işte "ek komisyon teklifleri" diye önümüze çıkarlar. Biz bunlara yabancı değiliz, biz kesinlikle bunlara yabancı değiliz.

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) - Tarım arazilerini korumayalım mı?

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) - Biz tarım arazilerini korumuyoruz.

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) - Kanun teklifi bu.

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) - Kanun teklifindeki o Şeylerin yüzde 80'ini madde madde görüŐtüėümüz zaman hepsinin hikâye olduğunu size çok iyi bir Şekilde anlatabilirim.

Türkiye'nin en büyük ovasına sahip olan Urfa -bu yedi yıl içerisinde- daha önce dıŐarıya 20 bin civarı mevsimlik işi veriyordu, Şimdi 80 bine ıktı. Bu kadar zengin, Ceyln'ınar ilçesinde bulunan TİGEM gibi, dünyanın 2'nci büyük iftliği o kentte olmasına rağmen, Türkiye en fazla dıŐarıya mevsimlik işi veren... Geçen gün Konya'da insanlar nasıl... Trafik kazası mı diyelim, cinayet mi diyelim, bilmiyorum. Yani bu tabloya bir insan olarak, ahlak sahibi, vicdan sahibi olan insanlar olarak eğer biz zlmyorsak, insanlığımızdan utanmıyorsak bu ülke batmıştır. Arkadaşlar, 18 yaşından küçük insanlar var. Bir aileden 6 insan ölüyor. Bir minibüsün içine 19 insan sıkıştırılmış.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Konumuza biraz dönebilir miyiz Nusrettin Bey.

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – Konumuza döneceğiz. Bunların hepsi birbirine bağlıdır. Bugün bir coronavirüsten neredeyse yarım milyon insan öldü, daha birçok insan da ölecektir.

İkinci bir fotoğraf size göstereyim. Diyarbakır’da üç buçuk saat boyunca Özel Harekât timi ve köpeklerle işkence yapılan bir kadın arkadaşımız, bizim partili çalışanımız.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Olmaz bu, olmaz; böyle bir şey yok.

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Sayın Başkanım, konuya dönelim, böyle olmaz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Bir dakika...

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Böyle olmaz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Arkadaşlar, bir saniye... Tamam, bir saniye...

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – Hayır, bunun bir mantığı var.

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – O zaman Diyarbakır Analarının fotoğrafını göstereceksin burada.

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – Bakın, bunun, “işkence sıfır” diyen...

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Diyarbakır Annelerinin fotoğrafını da göstereceksin.

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – “İşkence sıfır” diyen...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Nusrettin Bey, onlar bizim konumuzun dışında.

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – Yok.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Konumuzun dışında.

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Olmaz, böyle olmaz.

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – Konumuzla bağlantısı şu...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Sözüünüzü devam ettirmem...

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – Anlatacağım size.

ZAFER IŞIK (Bursa) – Nesi bağlantılı?

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – Bağırıp çağırma! Ne demek!

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Nusrettin Bey, konuyla ilgili, kanunla ilgili konuşalım.

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – Konuyla ilgili konuşuyorum, şunu diyorum...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Konuşmuyorsun, lütfen kanuna dönün.

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – Sevgili Başkanım, şunu söylüyorum...

ZAFER IŞIK (Bursa) – Konuyu nasıl değiştiriyorsun ya!

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım lütfen.

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – Önce usul açısından, ahlak açısından bir siyasetçi olarak nasıl tavır koymasına gerektiğini bilsin. Bir ülkede...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Konuya dönelim lütfen.

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – Evet, konuya dönüyorum.

Zaten bu projeleri hayata nasıl geçirecekler? Toplumu susturacaklar, muhalefeti susturacaklar, basını susturacaklar, işçiyi susturacaklar, meslek odalarını susturacaklar.

ZAFER IŞIK (Bursa) – Kim susturacak?

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – Bunları susturacaklar ki bu projeleri hayata geçirebilsinler.

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Ya, Allah’tan kork, bugünden beri muhalefet konuşuyor ya!

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – Konuşmayın, lütfen!

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) - Allah’tan kork ya!

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet, arkadaşlar...

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – Lütfen, ben konuşuyorum, benim konuşmam bittikten sonra siz söz hakkı alırsınız, şey yaparsınız!

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Dinliyoruz sizi konuyla alakalı.

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – Bu projenin kendisi şu: Türkiye’nin su ürünleriyle ilgili ne kadar ürünü varsa... Bu bir başlangıçtır, uluslararası tekelere peşkeş çekme projesidir. Bunun arkasında, Türkiye’deki bütün bitki örtülerini, Amerika’nın, Avrupa’nın o uluslararası -demin bahsettiğim- biyoteknolojik korsanlarına ucuza kaptırıp yüz milyonlarca dolara geri satılması var. Bu projenin bedelinin 400 milyar dolar olduğunu söyledi, değil mi?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 400 milyar dolar. Öyle bir proje yok.

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – Evet, 400 milyar dolar.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Yok öyle bir proje ya.

TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRÜ HASAN ÖZLÜ – Yatırım bedeli 1,6 milyar TL, yatırımcının yapacağı...

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – Yatırımcı da bellidir, değil mi?

TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRÜ HASAN ÖZLÜ – Altyapısı itibarıyla.

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN - Tamamı yerli sermaye Sayın Başkanım; tamamı yerli sermaye, ucuz sermaye.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Aynen.

Buyurun.

Tamamlıyoruz arkadaşlar, lütfen bitirelim.

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – Şunu çok iyi biliyoruz: İsterse yerli olsun isterse uluslararası sermaye olsun, toplumun müşterek değerleri dediğimiz hava, su, toprak, bitki örtüsü, ekosistem, bunlar toplumun ortak değerleridir. Bunları azınlık bir zümreye peşkeş çekmedir. Bunu hayata geçirebilmek için demin ben onları gösterdim.

ZAFER IŞIK (Bursa) – Ne alakası var onunla tarımın?

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – Var tabii. Toplumu susturmasan bu sokaklarda halk bunu kabul etmeyecek; Seyhanlı vatandaş bunu kabul etmeyecek, Adanalı halkımız bunu kabul etmeyecek, Mersin halkı bunu kabul etmeyecek.

ZAFER IŞIK (Bursa) – “PKK terör örgütü” desenez neler düzelecek.

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – Ben seninle başka bir şey konuşuyorum.

ZAFER IŞIK (Bursa) – Geldim, işte bak, konuş.

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – Ben seninle başka bir şey konuşuyorum.

ZAFER IŞIK (Bursa) – Nasıl işine gelmiyor bak, nasıl işine gelmiyor.

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) - PKK meselesini başka zaman konuşuruz. Biz burada başka bir şey konuşuyoruz.

ZAFER IŞIK (Bursa) – İşte başka bir şey konuşmayalım diyorum ben de.

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) - Başkan, ben konuşurken müdahale ediliyor, siz de müdahale etmiyorsunuz. Bunu protesto ediyorum, ben konuşuyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Efendim, karşılıklı konuşmayalım diyorum ama... Zaten konuyla alakalı konuşsaydınız, şu zamana kadar toparlamış ve bitirmiş de olurdu. Türkiye'nin bilmem nerelerinden girdiniz, nerelere... Hepsini birbirine bağlamak zorunda değilsiniz. Her mevzuyu tutup da Güneydoğu'daki birtakım olaylara bağlamak zorunda değilsiniz. Bu komisyonların bu kadar büyük bir işlevi yok, hâlâ onu anlayamadınız. Kusura bakmayın.

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – Hayır, kusura bakmayın da...

ZAFER IŞIK (Bursa) – Sabahtan beri Cumhuriyet Halk Partili milletvekilleri konuşuyor, bir şey söyledik mi?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Konu burada belli, konunun burada sınırları belli. Efendim, ne diyoruz, burada mesele nedir? Burada bir tesis yapılınsın mı, yapılmasın mı? Türkiye'de mevsimlik işçilerle alakalı bir şey yapan tek iktidar varsa AK PARTİ ya, bunu bilmiyor musunuz? Mevsimlik işçilerle alakalı tesis kuran, 17 tane bakanlığı onların emrine veren, her alanda çeşitli düzenlemeleri yıllardır yapan, genelgeler yayınlayan bizden başka birisi var mı? Bunu niye söylemiyorsunuz?

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – Onun için her gün Türkiye'de yollarda mevsimlik işçiler trafik kazasında veya iş kazasında...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Ya, trafik kazası Türkiye'de herkesin başına gelebilecek bir şeydir dünyanın her tarafında olduğu gibi, belli bir oranı var. Yani orada mevsimlik işçi ölüyorsa acıyacağız da başka birisi öldüğü zaman acımayacak mıyız?

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Tabii canım, doğru. Öbür tarafta PKK'nın kaldırıp gönderdiklerini de söyleyeceğiz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Hepsine acıyacağız, hepsine üzüleceğiz, azaltmak için her türlü şeyi yapacağız ama tutup da mevsimlik işçinin yolda geçirmiş olduğu trafik kazasını da Hükûmetin böyle bilmem neresine bağlamanın bir anlamı yok.

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – Bağlayacağız...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Allah Allah! Ne alakası var?

HASAN KALYONCU (İzmir) – Balıkçılık açısından Türkiye'de yapılan en iyi tesislerden biri bu.

ZAFER IŞIK (Bursa) – Onu da aşılıyor. Genel Kurulda iddia ettikleri işkenceyi buraya bağlıyor; mevsimlik işçileri burada konuşabilir, olabilir.

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – Başkan, işte bizim aramızdaki fark bu. Eğer siz toplumu mülksüzleştirirseniz, işsizler ordusu gün geçtikçe çoğalır...

HASAN KALYONCU (İzmir) – İstihdam sağlayacak orada.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet, Kamil Hocam...

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi, ben bir anda karşımıza çıkan, ihdas edilen bu maddeyi gerçekten çok endişeyle karşıyorum. Çok büyük bir alan, çok büyük bir proje. Önce kanun yapılacak, "Burada tarıma dayalı organize sanayi bölgesi kurulabilir." denecek, ondan sonra ÇED başvurusu yapılacak. Şimdi "ÇED henüz alınmadı, alınacak." diyor Sayın Genel Müdürüm ama "ÇED alınacak" garantisi var herhâlde, bu kanun geliyor ve bundan sonraki sürecin öntü açılacak. Böyle bir şey olmaz bu yaklaşım ters. Böyle

bir alan kurulması için projenin ne olduğu ve bu projeye ilgili çevresel etki değerlendirmesi yapılır. Bunların hepsi eğer olumlu sonuç veriyorsa ÇED olumlu kararı çıkıyorsa -ki ona itirazlar da olacaktır- ve ben ÇED olumsuz kararı verildiğine çok nadir şahit oluyorum sayısız proje içerisinde. ÇED olumlu kararına yapılan itirazlarda, bakın, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 2009/7 sayılı Genelgesi var. Genelge “‘ÇED olumlu’ kararına yönelik hukuki bir başvuru yapıldığında yürütmeyi durdurma kararı veya esastan iptal kararı alınsa dahi yürütmeyi durdurmaya neden olan veya iptale neden olan süreçler yeniden düzenlenerek Denetleme ve İdare Kurulu mu, komitesi mi -neydi şimdi hatırlamıyorum tam adını- onun üzerinden yeniden değerlendirmeye alınır.” deniyor ve bugüne kadar mahkeme karar vermiş olsa dahi, yürütmeyi durdurma kararı vermiş olsa dahi veya iptal kararı vermiş olsa dahi “‘ÇED olumlu’” her hâlükârda bir daha geliyor, bir daha çıkıyor. Yani, ÇED artık bürokraside, daha doğrusu yürütmenin elinde; gerçek anlamda, çevresel etkinin değerlendirilmesi anlamında önünde bir engel teşkil etmiyor. Bunu her hâlükârda aşarız yaklaşımı var ve böyle bir kanun maddesi teklif olarak geliyor. Bu kanun maddesi teklif olarak geldiğinde burada verilen söz, ÇED henüz alınmadı ama alınacak. Ya, bu yaklaşım son derece sakat bir yaklaşım, bu kadar büyük bir projenin çevresel etkisinin olmaması mümkün değil. Akarsuysa akarsu üzerinde, bu kadar büyük bir işletme tesisinin, üretim tesisinin o akarsu üzerindeki yani akarsunun kimyasına, biyolojisine olumsuz etkileri olmaması mümkün değil. Yani su ürünlerinin, su ürünleri yetiştiriciliği konusunda iyi kötü geçmişten bazı deneyim ve bilgilerim olduğu için söylüyorum; asla karşı değilim ama çok hassas bir konudur. Nerede yapılması, nasıl yapılacağı, balıkların hangi hastalıklara karşı, hangi ilaçlamalarla karşı karşıya kalacağı ve onların -çok afedersiniz- pisliklerinin oksijen oranını düşürdüğü ve bununla ilgili suda ölümlere bile neden olabileceği, akarsuda bu olmayabilir ama suyun kimyasını bozacağı da kesinlikle söz konusu.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Toparlayalım Hocam lütfen.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Bitirdim.

Bu konuyu İzmir’de çöp atık bertaraf tesisiyle karşılaştırmak doğru değil Hocam. Yani, elma ile armudu birbirine karıştırmayalım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – ÇED raporu açısından aynı.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Her ikisi için de aynı şeyi söylüyorum. ÇED raporu eğer bir yürütmeyi durdurma kararı ve Çevresel Etki Değerlendirme Kurulunun gerçek, bilimsel esaslara dayalı verdiği bir karar üzerine, olumlu kararı üzerine mahkeme buna itiraz etmiş, yürütmeyi durdurmuş veya esastan karar vermişse zaten şundan emin olabilirsiniz ki İzmir Büyükşehir Belediyesi “arkadan nasıl dolanırım da ben ÇED’i alırım” derdine de asla düşmez. Ama o tesis, kapalı sistem bir katı atık bertaraf tesisidir. Biyogaz üretimi ve getireceği çevresel artılar düşünülerek yapılmış bir tesisdir. Kapalı bir sistemdir. Burada yeri yok ama siz bahsettiğiniz için özellikle söylüyorum, o konuda müsterih olunuz. Ayrıca İzmir Valiliği Çevre Kurulu da olumlu bir karar verdi bu konuda. İtiraza açıktır, tabii ki buna, bu konuda hukuki itirazlarınız varsa bunları yaparsınız ama ben bu konunun, o tartışma içerisinde güme gitmesinden endişe duyduğum için fazla üstünde durmuyorum. Bu konu çok ciddi ve tehditkâr bir konudur. Bunun önce ÇED’i olmalıdır, sağlıklı, bilimsel esaslara dayalı ÇED’i olmalıdır, önümüze gelmelidir ve ondan sonra bu kanun çıkarılmalıdır diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet, teşekkürler.

Hasan Hocam...

HASAN KALYONCU (İzmir) – Uzmanlık alanım... Bu tesis, daha önceki Su Ürünleri Kanunu'nda sizin partili arkadaşların da üzerinde durduğu, su ürünleri yetiştiriciliği ve mühendisleri açısından da önemli bir konu. Bu tesis, denize yakın bir yerde yapılıyor, nehrin kenarında yapılıyor, su alımı orada yapılacak. Burada yapılan şeyin de yaklaşık 500 metre ile 1 kilometre arasında denize mesafesi var. Derin deniz deşarjı yapılarak su...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Kirlenirse deniz kirlensin, öyle mi?

HASAN KALYONCU (İzmir) – Şimdi, derin deniz deşarjı diye bir şey duyduunuz mu Hocam?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Atık suyun denizlerimize verildiğini duydum.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Yani, duyduysanız. Yok, uygulanan sistem o da, başka bir sistem varsa Akdeniz'e...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – 1 kilometreden falan fazla.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Borularla halledilir o.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – En az 2 kilometre.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Yani, bilmediğin için söylüyorum: O 2 kilometre de olsa, 3 kilometre de olsa... (Gürültüler)

Şimdi, Hocam, ben sizi dinledim, devam edeyim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Dinleyelim Hocamı, lütfen.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Şimdi, bu tesis, ülkenin balıkçılık ve su ürünleri açısından çok önemli bir tesisi ve katma değer açısından baktığınız zaman, ülkede hem o alanda yetişen insanlara katkı sağlayacak hem ülkeye katkı sağlayacak. Bu, burada düşünülüp planlanmıştır. Sadece şunu söyleyeyim: ÇED açısından İzmir'de olan olay ile bu aynı hatta İzmir'deki daha kötü. Orada "Yasaya karşı ihale yapılmaz, ÇED raporu alınmadan ihaleye çıkılmaz" diye bir yasa var. O ihaleye de çıkmış hatta arkadan dolanma konusunda bunu Bergama'da yapmış aynı şekilde. Harmandalı'nda da yapmış, ihaleleri yapmış, ÇED raporlarını firmaya da aldırılmış. Menderes'de tarım alanı olduğu için, arazi öyle olduğu için vatandaşın tepkisinden dolayı şu anda süreç devam ediyor. Oradaki vatandaşın çılgınlığını duymadınız mı Hocam? Orada vatandaş bas bas bağıyor "Tarım arazisine böyle bir şey yapılamaz." diye. Sadece "kapalı tesis" diyorsunuz, kamyonların hepsi havaalanı yolundan gelip gidecek. Ormanlara kamyonlarla, kamyonların geçişi için yollar açılacak Hocam, projeyi ben iyi biliyorum. Bizim, burada gündeme getirdiğimiz olay şu: Burada ÇED alınmadan bu iş yapılmasın diyorsanız, Hocam orada tepkinizi görelim. Aynı tepkiyi bekliyoruz biz, bir şey demiyorum Hocam.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Eğer buradaki bu kanun maddesini ona bağlamak yanlış diyorum ben.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Bağlamıyoruz zaten, benzer olaylar var. Ben diyorum ki sizin açınızdan yani böyle bir tepki beklerim diyorum. Bu sizin şahsi tepkiniz veya değil. Buradaki olayda, burada su ürünleri açısından Türkiye'de bir devrim oluyor. Çok müthiş bir olay yani bu gece yarısı da gelse, sabaha karşı da gelse su ürünleri açısından çok önemli ve güzel düşünülmüş bir olay, ben bunu anlatıyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Hocam soruyorsunuz ama ben de size soruyorum: Su ürünleri yetiştiriciliği üzerindeki çalışmamızı...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Sırayla, sırayla.

Evet, arkadaşlar çok dağıtmayalım.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Evet, akuakültür su ürünleri yetiştiriciliğinde hayvan popülasyonunun ve yoğunluğunun, suyun kimyasına ve biyolojisine yönelik olumlu/olumsuz etkileri konusunda da bir fikriniz vardır herhâlde.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Kesinlikle var, zaten uzmanlık alanlarımdan biri de su kirliliğidir. Onun profesörüyüm Hocam.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Bu hocalar bir ara kendi aralarında konuşurlarsa...

Rıdvan Bey, buyurun.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Teşekkürler Başkan.

Şimdi, amacım bir polemigi devam ettirmek ya da az önceki hadiseyi anımsatmak falan değil ama bir milletvekilinin hangi rabıtaıyla meseleyi izah edeceği kendisini bağlar. Dolayısıyla böyle hiza veren, düstur çeken yaklaşımların demokratik olmadığı kanısındayım, kimsenin de haddi değil, bu bir. İkincisi şu: Sizin iktidarınız döneminde mevsimlik tarım işçilerinin ne durumda olduğunu biliyoruz. Ben inceliyorum bu alanı.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Eskiği unutuyorsunuzdur. Bizimkini biliyor olabilirsiniz, içinde yaşadığımız süreçlerde ama eskiği unutuyorsunuz.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Eski bir örnek değil ama mesela...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Ama yani gelişmeleri de söyleyin.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Son Başbakan döneminde çıkarılmış genelgenin nasıl uygulanmadığını çok iyi biliyorum, adım adım, ne yapıp ne yapılmadığını çok iyi biliyorum. O nedenle AKP'nin mevsimlik tarım işçileri konusundaki karnesi hiç de parlak bir karne değil. Neyse, bunları koyalım bir kenara.

Şimdi, arkadaşlar, son dakika getirdiğiniz şey... Bizden talebiniz nedir, ne istiyorsunuz? Sizin “çok güzel proje” “harika proje” “asrın projesi” vesaire gibi sıfatlarla anlattığınız bu şeye “Ya, hakikaten öyleymiş.” deyip oy mu vermemizi istiyorsunuz? Çok basit bir şey söylüyorum size, komplike bir mesele değil. Yani teknik olarak mümkün mü? Mümkün. Bir saniye içerisinde de toplantıyı kapatmadan bir oylama yapılır, herhangi bir şey çıkar. Çıkar ama açık söyleyeyim ben bunu, bir defa, etiğe uygun bulmuyorum. Bu kadar temel bir meseleyi bizim haricimizdeki herkes tartışmış, bütün Adana halkının bilgisi varmış, bir buradaki fukaraların bilgisi yokmuş. Ya, siz bizim aklımızla dalga mı geçiyorsunuz arkadaşlar?

ABDULLAH DOĞRU (Adana) – Doğal değil mi yani? Adanalıların bilmesinden daha doğal bir şey olamaz ki zaten.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Adanalı bilsin, Adanalının bilmesine değil itirazım; bizim bilmememize itirazım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Sizin bileceğiniz yer Komisyonu. Başka nerede bileceksiniz?

RİDVAN TURAN (Mersin) – Öyle değil Sayın Başkan, son dakika getirdiğiniz bu kadar...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Bir saattir onu konuşuyoruz. Bakın, son dakika da getirsek, başka bir zaman da gelse bu kadar konuşma imkânınız olmazdı.

RIDVAN TURAN (Mersin) – Hayır, bunu kesinlikle reddediyorum, bu doğru değil. Bu konuda bizim de katkılarımız olabilirdi, eleştirdiğimiz taraflar olabilirdi. Şimdi ise üzerinde detaylı analiz yapmadığımız bir konuya “Evet.” dememizi bekliyorsunuz ya da beklemiyorsunuz, beklemediğiniz için bu şekilde getiriyorsunuz.

Ekolojik açıdan sorun olmadığından bahsediliyor, halkın bunu çok makul karşıladığından veyahut da halaya durduğundan bahsediliyor deyim yerindeyse.

ABDULLAH DOĞRU (Adana) – Hayır, öyle değil ama yanlış söylüyorsunuz.

RIDVAN TURAN (Mersin) – “Teşbih” diye bir şey var, biliyorsunuz.

ABDULLAH DOĞRU (Adana) – Tanımlama yanlış ama. Kayıtlara giriyor ama bu, yanlış anlaşılır, böyle bir ifade kullanılmaz.

RIDVAN TURAN (Mersin) – Ya, kayıtlara benim konuşmam giriyor, siz rahat olun, sizinle alakası yok.

Ben kısa bir dönem Adana Vekilliği yaptım, o bölgeyi de biliyorum. O bölgedeki insanların büyük kısmının tarımla birlikte su ürünlerinden hayatını kazandığını biliyoruz. Bu insanların hayatını bu kadar temelden belirleyecek, etkileyecek bir konuda gidip konuşulmuş mu örneğin? Ama bu, zaten hiçbir konuda geçerli değil, atılan hiçbir konuda o bölgenin sakinleriyle bunu istişare etmek gibi bir yaklaşım ne yazık ki yok. Buna ilişkin pek çok örnek var. Yani şimdi, orada büyük ölçekli bir iş yapılacak belli ki. 6 bin dönümden bahsediliyor, Karataş’ı bütün boyutlarıyla temelden etkileyecek bir hadiseden bahsediliyor. Örneğin ben asla ve asla detayına hâkim olmadığım, ne getirip ne götüreceğini bilmediğim bir meseleye onay vermek istemem. Ayrıca, bunu yapmak için yasa mı çıkması lazım? Bunun başka yolu ve yöntemi yok müdür? Ya da bugün burada karar alınması mı lazım, yarın olsa olmaz mıydı? Bu soruları artırmak mümkündür.

Vekilimin ÇED’e ilişkin vurgusuna aynen katılıyorum dolayısıyla bu, ne yasama tekniği açısından doğru ne etik açıdan doğru ne de yöntem açısından doğru.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

Yalnız burada bir cümle söylemek isterim sizden önce: Şimdi konuşmalarda sanki ÇED alınmış ön kabulüyle konuşuyorsunuz, öyle bir şey yok. Bu, şu anda, ÇED’e müracaat etme hakkını veriyor, ÇED’den sonra “olumsuz” çıktığı zaman, zaten böyle bir şey söz konusu olmayacak ki. Yani bu yolu açmazsanız nasıl ÇED’e müracaat edecek? Önce orada bir tesis kurabilme imkânını vermelisiniz ki insanlar da gitsin ÇED’e müracaat etsin. Yani ÇED’den zaten “olumsuz” çıkarsa, yapacak bir şey yok.

RIDVAN TURAN (Mersin) – Benim söylemek istediğim şey şu: Kurduğumuz her tesis için biz yasa mı ihdas ediyoruz?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Hayır, orada kurulmasıyla alakalı engel var, onu ortadan kaldırıyoruz ama bunlar birbirini takip edecek süreçler.

Buyurun Orhan Bey.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Şunu söylemek isterim, konu açıldığı için söyleyeceğim: Âdeta sizden önce, Türkiye’de başka bir hayat varmış ve bütün hayatı siz kazandırmışsınız gibi... Mevsimlik işçilerin durumları, bu ülkede AKP öncesinde de kötüydü bugün de kötü. AKP döneminde daha ironi olan bir şey var. Niye yaptılar demiyorum çünkü ben sonuçta insanım. Sığınmacı olarak gelen insanlara her türlü yaşam olanağı, geçim olanağı, olanak sunan -bunu örnek vermek de içimi acıtıyor ama vereceğim- rakam olarak da ciddi bir para -hem de Amerikan doları- telaffuz eden bir yapı, bu ülkede 2 milyon geçici tarım işçisinin -ki şimdi o kadar da kalmadı- insanlık dışı koşullarda yaşamasına

hâlâ seyrederek bakıyorsa ve genelgeler, yönetmelikler çıkarıyor olmasına rağmen o genelge ve yönetmeliklere hiç uyulmadığını görüyorsak, yollar da can pazarına dönüşmüşse “Bizden öncesine bakın, biz çok iyiyiz.” demenin kimseye faydası yok. Dolayısıyla, AKP döneminde de mevsimlik tarım işçileri ne yazık ki mevcut kaderlerini mahkûmiyet biçiminde sürdürmeye devam ediyorlar; yoksulluk içerisinde, yoksunluk içerisinde, sağlık koşullarından uzak, insani yaşam koşullarından uzak, hiçbir sosyal güvenceleri olmadan –bırakın- çalıştıktan sonra alacakları ücretlerinin de garanti olmadığı bir tarihsel süreci paylaşmak isterim. Hani, içinde yaşadığım için bunu söylüyorum. Son beş altı yıldır da her yıl mevsimlik tarım işçileriyle ilgili çalışma yapar ve raporumuzu hazırlarız. Çok detaya girmem, politize de etmek istemem, orada bir insanlık dramı var, insanlık travması var; bunu görmek zorundayız. Kim olduğunun, nereden geldiğinin çok önemli olmasının dışında, tamamen insanlık ayıbını bu topraklar yaşıyor 21’inci yüzyılda, aynen dün de söylediğim gibi, Derik ve Kızıltepe’de insanların elektrik meselesi üzerinden susuz kalması, çamaşır makinesini ve buzdolabını çalıştıramaması gibi.

Diğer bir konu: İzmir meselesini gerçekten bilmiyorum, Hocam söyledi ama bunu söylerken insanın bir kendisine bakması lazım. Hasan Hocam nereye gitti? Burada mı? Duyuyor mu? Şöyle bir Türkiye’yi gezdüğümüzde binlerce -bakın, onlarca demiyorum- proje var. En yakın, herkesin bildiği Kaz Dağları. Arkadaşlar, yüz binlerce ağaç kesildi, o yüzey tamamen çırılçıplak oldu, gayrisihhi müessese raporunu bile, o süreci vali yetkisiyle başlattılar, şimdi o topraklar öyle. Ne soranı var, ne niye yapanı sorgulayan var ve sözüm ona ÇED raporunun da ne alındığı belli ne alınmadığı belli. Yüzlerce söyleyebilirim -hemen dün itibarıyla- Bursa Kirazlıyayla, onun gibi yüzlerce proje var. İzmir’i tutunuz ama tutacak bir şey yok. Yanlış yerden bir tutum olarak söylemek isterim.

Son olarak da bu Adana projesinde... Doğru, Başkan, siz biliyor olabilirsiniz ama keşke bunu hiç bu şeyler olmadan bize böyle bütün detaylarıyla güzel güzel anlatsaydınız. En muhteşem proje bile gelse günün bu saatinde, bu şekilde geliyor olması, içinde de... Görseli var burada, bir nehri kuşatmış bir proje ve denize uzaklığı var. Biz şunu adımız gibi biliyoruz ki orada Ceyhan’dan gelen, kirlenen ve oradan çıktıktan sonra da denize kirli bir şekilde gidecek ama “Kirlenen deniz olsun.” deyip ondan sonra da “Denizler kirli, orada balıkçılık yapamıyoruz. Artık denizler bitti, tatlı suları da kirltelim.” anlayışıyla, süreçlerin yönetilmesinin doğru olmadığını bir kez daha söylemek isterim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler.

Fakat...

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Sayın Başkan, bu maddeyi en sona bıraksak...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Hayır, bu kadar konuşuldu artık, geriye bırakacak durumumuz yok.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Yani bir araştırma, inceleme açısından...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Hocam, öyle bir şey yok. Bu, bugüne ait bir mesele de değil. Madde ihdasları gelir, bunu bizim Komisyonumuz konuşur, gerekli kararı verir. Bu, bugüne ait, bu Komisyona ait bir durum değil; bu, Meclisin bir geleneği.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Oylamaya en son, madde olarak...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Hayır, buraya uygun, sonu başı yok. Zaten herkes gerekli tartışmayı da yaptı.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Yani, yasamanın kaliteli, doğru olması adına, araştırma, inceleme yapabilmemiz adına, zaman verilmesi adına bunu söylüyorum Başkanım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Hayır, haklısınız...

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Yani, sizin için daha iyice, daha araştırarak bu konuda fikir oluşturmamızın bir önemi yoksa...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Hayır, kesinlikle var, kesinlikle var, haklısınız.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) - Yani “Yasa zaten çıkacak.” diyorsunuz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Hayır, hayır, haklısınız ama bazen ihtiyaçtan böyle sıkıntılı hâller olabilir. Benim de Komisyon Başkanı olarak tasvip ettiğim bir yöntem değildir ama bir mücbir sebeptir, son anda yetişmiştir -Bakan Yardımcımız anlattı- o yüzden yeterince tartışma ortamı da veriyoruz ki gene en azından dillendirilmiş olsun, herkes fikrini söyleme imkânı bulsun.

İlhami Hocam, buyurun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; şimdi, ben özellikle bu yer seçimi konusunda... Yer hazineye mi ait yoksa buradaki mülklerin sahipleri var mı? Bunların bedelleri nasıl olacak, nasıl karşılanacak? Çünkü 6 bin dönüm gibi bir arazi.

ABDULLAH DOĞRU (Adana) – Hazine ve çorak mera.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bak, şimdi, mera...

ABDULLAH DOĞRU (Adana) – Ben sana dedim yani.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Şimdi, arkadaşlar, bakın, olay mera. Vasfını kaybetti mi mera? Şimdi, bakın Sayın Vekilim, ben bir soru sordum...

CİHAN PEKTAŞ (Gümüşhane) – Çorak...

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) - Islah edilmemiş mera yani.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Şimdi, bakınız, gene meraları talan ediyoruz o zaman.

Şimdi, Başkanım, bir şeye gerek yok.... Şimdi, bütün şeye “evet” verecekken benim artık şeyim bitti, güven de bitti.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - “Evet.” diyecektin yani? Yok ya!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – En başta, evet, “evet” verecektim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - “Evet” diyeceğini görseydik şu saate kadar.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bakın, Sayın Grup Başkanımız ne dedi? Dedi ki: Biz...

(Gülüşmeler)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Ama bakınız, gülmeye gerek yok Sayın Vekilim.

SELAHATTİN MİNSOLMAZ (Kırklareli) – Hayır, gidişatta...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Yani, sordum. Meranın bozulması sizleri mutlu ediyorsa aşk olsun!

Şimdi, bakınız, neden kaçırıldığı belli olmaya başladı bazı şeylerin. Medeni olarak gelirsiniz, “Arkadaşlar, bu önemli bir konu; gelin, hep beraber, el birliğiyle bu işi çözelim...” Şimdi, bu durup dururken aklıma geldi, bir soralım dedik. Ya, merayı mahvediyoruz, yazıklar olsun ya, yazıklar olsun bize! Hobi bahçelerine, orada... Bakınız, iki üç madde sonra, hobi bahçeleriyle ilgili maddeyle tarım alanlarını koruyacağız diyoruz, geliyoruz, burada son dakika golü atmaya çalışıyoruz, aşk olsun bize!

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - “Mera vasfı yok.” diyor ama bak.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bakınız, meradan çıkmamıştır daha.

ABDULLAH DOĞRU (Adana) – Sayın Vekilim, bakın... (Gürültüler)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Vekilim, merayı mahvediyorsun ve hazineye merayı... Ben şeye bakarım... Bakınız, siz artık ne deseniz güven bitmiştir arkadaşlar. (Gürültüler) Bakınız, ne deseniz güven bitmiştir diyorum çünkü burada bir şark kurnazlığı olduğu ortaya çıktı. Mera vasfı daha sürüyor Sayın Vekilim, “Mera var.” diyor. Kim diyor? Tarım Bakanlığının bürokratları söylüyor. Siz nereden biliyorsunuz, ben nereden biliyorum? Ben de soruyu sordum, gerekli cevabı aldım.

Şimdi, Sayın Vekilim...

CİHAN PEKTAŞ (Gümüşhane) – Ayhan Bey’e sorar mısınız.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Ayhan Bey de bizimle beraber öğrendi, merak etmeyin, Ayhan Bey de bizimle beraber öğrendi, merak etmeyin. Arkadaşım, meraya çeltik tohumu da gönderdim. Cumali Doğruların yeri var bu bölgede.

Cumali Doğru’yu bilir misin?

ABDULLAH DOĞRU (Adana) – Bilirim.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Selam söylersin o zaman benden. Orada, o bölgelerde çeltik tohumu ekiliyor çünkü çorak arazi diyorsun ama çeltik ekimin yapıldığı bölgeler buralar.

Şimdi, gelelim diğer bir konuya: Arkadaşlar, hani biz tarım arazilerini ve merayı koruyacaktık? Hobi bahçeleriyle ilgili madde getiriyoruz, tarım ayağını korumayla ilgili; aynı, burada da bunu mahvediyoruz. “Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu?” derler bizde.

Evet, şimdi bir soruyla daha devam edeceğim. Sayın Başkan gitti. Ya, Tekirdağ’da başıma geleni söylüyorum: Plan ve Bütçe görüşmelerinde Çevre Bakanı Genel Kurulda. ÇED raporunu veren ÇED Genel Müdürü hemen sağında. Kıyıdaki -Mersin Vekilimiz olsaydı, çıkıp kürsüden de Genel Kurulda konuştu zaten Cengiz Bey- aynı o marinanın sahibi, yatı yapan ve oradaki Mersin Marinası’nı işleten firma geldi, Tekirdağ’da bizim başımıza musallat oldu. Adama birileri destek olmuş; yardımcı, hafif bir açılma... Balıkçı barınağına kadar sahili komple kapatıyor. Yer daha önce Belediyenin Millî Emlakten kiralayıp kullandığı alandı ve bu alanı Çevre ve Şehircilik geri alıyor, Ulaştırma Bakanlığına tahsis ediyor. Ulaştırma Bakanlığı da bu beyefendiye tahsis ediyor. ÇED raporu gelmiş, ÇED görüşmeleri var Sayın Genel Müdüre -Sayın Bakan yanımda- diyorum ki: ÇED... “Bağlamaz, ÇED yok.” diyor. Dedim size mi inanacağım belgeye mi inanacağım? Ondan sonra aradı Tekirdağ İl Müdürlüğünü “Ya, doğruymuş vekilim.”... Döndü, istifa eden Turan, eski Ulaştırma ve Altyapı Bakanını -onu da bugün zaten tren kazası gündeme geldikçe lanetliyorum- aradı, sordu; o diyor ki: “Haberimiz yok.” Herkes üç maymunu oynuyor arkadaşlar, üç maymunu oynuyoruz, üç maymunu. Kimse, duymadım, bilmiyorum, haberim yok. Ama burada bir üç maymun çıktı bizim önümüze. Kimsenin bir şey bildiği yok. Arkadaşlar yorum yapıyor. “Kaç kilometre kıyıya?” diyoruz, bilen yok.

Sayın Vekilim ne kadar mesafesi var denizle arasında?

ABDULLAH DOĞRU (Adana) – Yani, maksimum 1,5-2 kilometredir.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – 2 kilometre olsun adımı değiştireceğim. Hadi!

ABDULLAH DOĞRU (Adana) – Ben yarın bilgilerini getirayım.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bak, o zaman daha sizin haberiniz yok ki işinizden. Sizin, getirdiğiniz maddeden haberiniz yok ki. İmza atıyorsunuz bir de bunu getiriyorsunuz bize. Sayın yetkili Bakanlığa soruyorum kimin bilgisi var? Bilgisi olan var mı arkadaşlar?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Anlattı İlhami Bey, dinledin mi ya?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Yok, kimse bir şey anlatmadı ki.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Nasıl anlatmadı? Yarım saat konuştu, sen neredeydin ya?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Genel Müdürüm, ne kadar mesafe var?

TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRÜ HASAN ÖZLÜ - Efendim, şimdi, mesafe konusunda size 500 metre-1 kilometre dersem yarın, bir gün yanlış bilgilendirmişlikten dolayı şey yaparım. Şu anda bilmiyorum. Bilmiyorum demek bir ayıpsa eğer...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Teşekkür ediyorum. Zaten o konuyu, aslında ölçüyü verdiniz Sayın Başkan. Ben de bildiğim için tekrar teyit etme anlamında size sordum.

Arkadaşlar, vallahi, mesafe burada. Herhâlde çoğu iktidara sahip milletvekili arkadaşlarımız da bizim sayemizde projeyi gördü.

ABDULLAH DOĞRU (Adana) – Ya, kusura bakmayın Sayın Vekilim yani biz orayı biliyoruz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet, arkadaşlar, bu maddeyi çok uzattık.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, merayı koruma konusunda duruşumuz nettir. Biz “Meralar korunsun, hayvancılığı geliştirelim.” diyoruz ama siz de “Meralar bozulsun...” Biz dışarıdan hayvan getirmeyi, inek getirmeyi, besili getirmeyi iş olarak görüyorsak diyecek bir söz yok.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Siz ithalata devam edin, biz de yerli üretim için mücadele etmeye devam edelim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

Madde ihdasıyla alakalı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir, yeni bir madde ihdası olarak eklenecektir ama bir karışıklığa mahal vermemek için eski maddeler üzerinden devam edeceğiz.

MADDE 9- 4/4/2001 tarihli ve 4634 sayılı Şeker Kanununun 2/A maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde yer alan “fabrikalarda” ibaresi “fabrikalar ile piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan ve satan gerçek ve tüzel kişiler nezdinde” şeklinde, “araştırma” ibaresi “inceleme, araştırma” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bakanlık, inceleme, araştırma ve denetim görevi kapsamında, her türlü defter, evrak ve belgeleri inceleyebilir ve suretlerini alabilir, yazılı veya sözlü açıklama isteyebilir, bu Kanun kapsamına giren her türlü mallara ilişkin mahallinde inceleme yapabilir, her türlü teknolojik imkândan yararlanabilir.”

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - 9’uncu madde üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2985) esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanlarında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin 9’uncu maddesi ile 4634 Sayılı Şeker Kanunu 2/A maddesine eklenen “Bakanlık, inceleme, araştırma ve denetim görevi kapsamında, her türlü defter, evrak ve belgeleri inceleyebilir ve suretlerini alabilir, yazılı veya sözlü açıklama isteyebilir, bu Kanun kapsamına giren her türlü mallara ilişkin mahallinde inceleme yapabilir, her türlü teknolojik imkândan yararlanabilir” fıkrasında yer alan “her türlü teknolojik imkândan” ifadesinin “teknolojik imkânlardan” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ediyoruz.

Okan Gaytancıoğlu
Edirne

Orhan Sarıbal
Bursa

Ayhan Barut
Adana

İlhami Özcan Aygun

Tekirdağ

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Okan Hocam, buyurun.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Evet, şeker sanayisine geldik. Şimdi, daha -ben de sordum, Orhan Bey de sordu- o soruların cevabını alamadık. Şimdi, aynı soruları tekrar soracağız tabii ki.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Şekerden var mı kimse arkadaşlar?

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI ŞEKER DAİRESİ BAŞKAN VEKİLİ MÜMTAZ SİNAN – Var efendim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Önce bir açıklama ister misiniz?

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – İyi olur. Önce bir... Yani, 70 bin ton NBS... Daha doğrusu istatistik istiyoruz yani ne kadar NBS üretiliyor Türkiye’de, denetimi kim yapıyor?

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI ŞEKER DAİRESİ BAŞKAN VEKİLİ MÜMTAZ SİNAN – Sayın Başkanım...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI ŞEKER DAİRESİ BAŞKAN VEKİLİ MÜMTAZ SİNAN – Bugün burada değişiklik istenen kanun maddesi aslında yönetmeliklerle düzenlemeyi, takibi ve kontrolü yaptığımız işlemleri, kanuni altyapısını, Şeker Kurulundan kalan genelgelerle yapıldığı için kanuni altyapısını daha güçlendirmek adına böyle bir talepte bulunduk. Özellikle şunu söylemek istiyorum: NBS şekerleriyle ilgili hassasiyetinize teşekkür ediyorum, aynı görüşte olduğumuzu ifade etmek istiyorum ve bu konudaki hassasiyetinizden ve duyarlılığınızdan dolayı da özellikle teşekkür etmek istiyorum. 2002 yılına kadar kapasitesi 1,5 milyon ton, üretimi 1 milyon ton olan bir sektörü 2019 yılı sonunda kapasitesinin üçte 1’i kadar, 550-600 bin ton üretim ve Türkiye piyasasına 67.500 ton gibi... Ki özellikle, bunu, şunu izah ederek açıklamak istiyorum: Bu şeker içerisinde yaklaşık 20 bin ton da su olmak kaydıyla 67.500 ton şeker satar duruma getirilen bir sektörle biz karşı karşıyayız ve bu sektörün denetimini yapmak suretiyle Türkiye’de NBS şekerinin bu kotanın dışında sattırmamak gibi bir gayret içerisindeyiz. Özellikle, bu anlamda, bize “Denetim yapılmıyor.” gibi bir ifadeyi, zannediyorum, kurumumuza, Başkanlığımıza bir haksızlık olarak addettiğimi söylemek istiyorum üzülecek.

Başkanlık Tarım Bakanlığı uhdesine geçtikten sonra, Şeker Kurulu kapanıp Tarım Bakanlığı uhdesine geçtikten sonra iftiharla söylemek istiyorum ki denetimler tam 4 katına çıkarılmıştır. Özellikle, Bakanlığımızın her il ve ilçedeki teşkilatlardan –ki Şeker Kurulunda böyle bir imkân yoktu, Ankara’dan denetimler yapmak mecburiyetindeydi- bu imkânlardan istifade ederek her on beş günde bir şeker üretim tesislerine mutlaka gidilmek suretiyle denetimler yapılıyor. Ayrıca, özellikle, bu pandemi döneminde denetimlerde biraz aksamalar yaşandı malum sebepten dolayı ve yeni normal sürece geçtikten sonra, özellikle Sayın Bakanımızın talimatıyla o süreyi de telafi etmek kaydıyla şu anda bile ekiplerimizin tamamı özellikle NBS şekerini üreten fabrikalar üzerinde denetimler yapmaktadır. Tabii, böyle bir sektörle karşıyayız.

Bugün sizin huzuruna getirmek istediğimiz kanun teklifinde bu kadar büyük bir sektörün piyasayı bu kadar kaybetmiş olmasına rağmen, denetim mekanizmasında aksamalar yaşamaktayız. “Her türlü teknolojidene istifade etmek kaydıyla” diye bahsettiğimiz konu, özellikle debimetre, özellikle kamera sistemleri, araç takip sistemleri, gübrede olduğu gibi barkot sistemleriyle yeni denetim mekanizmaları kurmak istiyoruz. Bununla ilgili aynı görüşteyiz, NBS şekerini vatandaşımıza yedirmeme konusunda

kararlılığımıza destek olmanız, bu kanun teklifi de gerçekten bizim elimizi güçlendirecek ve çok daha hızlı, etkin bir denetim mekanizması kuracağız. Eğer anlayış gösterir, kanun metnimize destek olursanız müteşekkür kalırız.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler.

Okan Hocam, buyurun.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Yani bunları duymaktan mutlu oldum tabii ki. İnanmak istiyorum tabii ki. Yani koskoca çok uluslu güçler büyük çaplı, kapasiteli tesisler açmışlar. Siz diyorsunuz ki: “Bunun -1 milyon tonlu- onda 1’i değil, yirmide 1’ini kullanıyorlar ve su içiyorlar üzerlerine.” Yani öyleyse çok güzel.

“Piyasada denetimler tam gaz, 4 kat artırıldı. Kesinlikle yasa dışı bir işlem yok, kaçak yok.” diyorsunuz. Eğer böyleyse büyük başarı, teşekkür ederiz.

Peki, ihracat şeyi var mı bunlarda?

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI ŞEKER DAİRESİ BAŞKAN VEKİLİ MÜMTAZ SİNAN – İhracat serbest Sayın Vekilim.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – İhracat serbest. O zaman o kapasiteyi ihracatta kullanıyorlar.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI ŞEKER DAİRESİ BAŞKAN VEKİLİ MÜMTAZ SİNAN – Tabii, geri kalan kapasiteyi ihracatta kullanıyorlar ama mevcut kapasitenin üçte 1’i kadar zaten üretimi var. Türkiye piyasasını kaybettikleri zaman üçte 1’i oranına düştüler yani üretimleri 1 milyon tondan 600 bin tona falan düştü, ihracat dâhil buna.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – O zaman yine mısır kullanıyorlar.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI ŞEKER DAİRESİ BAŞKAN VEKİLİ MÜMTAZ SİNAN – Tabii ki.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Başkanım, ben gene bir soru sorayım.

Glikoz, früktoz olayı nasıl?

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI ŞEKER DAİRESİ BAŞKAN VEKİLİ MÜMTAZ SİNAN – Glikoz, bu 67 bin ton kısmına dâhildir efendim.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Burada bir oyun olmaz inşallah, bu maddeyle beraber.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI ŞEKER DAİRESİ BAŞKAN VEKİLİ MÜMTAZ SİNAN – Sayın Vekilim, hep birlikte aynı düşünüyoruz, inşallah, olmaz ve olmayacak, biz takibini yapıyoruz.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Az önce de oylama yapılmadan önce bir soru sorduk, orada da şey çıktı. İnşallah, glikozla ilgili bir şey çıkmaz bunun altından.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Yok, yok, endişe edecek bir durum yok.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI ŞEKER DAİRESİ BAŞKAN VEKİLİ MÜMTAZ SİNAN – Endişe edecek bir durum yok.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Artık, her şeyden eder hâle geldik, halının altına hep süpürüyoruz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Hiç endişe etmeyin, biraz daha “relaks” sakin, germeyin kendinizi.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bir soru sordum, geleceğimizi ilgilendiren, çocuklarımızın geleceğini ilgilendiren bir soru. Elinizi vicdanınıza koyun, nişasta bazlı şeker...

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI ŞEKER DAİRESİ BAŞKAN VEKİLİ MÜMTAZ SİNAN – Hiç kuşkunuz olmasın.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Amacımız bir yani.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Vallaha, amaç bir mi, değil mi anlayamadım Başkanım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Bir olması gerekir. Neden? Çok açık ifade ediyoruz, nişasta bazlı şekeri bu hâle getiren bizim irademiz, bu hâle indiren bizim irademiz.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Biz şeker pancarı ekilsin diye bakıyoruz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Hayır, o artışı ama bu iradeye de bir hürmet etmek lazım. İradeyi getiren, takibini de yapacak herhâlde.

Buyurun Orhan Bey.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Teşekkür ederim.

Bir defa, iyi niyetli olmanız kıymetli ama bazı gerçekleri de görmek durumundayız. 1999, 2000, 2004, 2005, Cargill'in Bursa'ya nasıl yapıldığının öyküsünü herhâlde bu salonda herkes biliyordu. Bilmeyen varsa söyleyeyim: Cargill'in kapısına hukuk defalarca kilit vurdu ama AKP iktidarı Meclis çoğunluğunu defalarca kullanarak Cargill'i Türkiye'nin en güzel yerlerinden birine, İznik Gölü'nün kenarına kurdurdu ve yaklaşık günde 5 bin ton su kullanıyor, 5 bin ton. Çok iyi niyetle 62.500 tona, 70 bin tona indirilmiş nişasta bazlı şeker üretimi ve iç piyasada tüketilmesi gereken bir rakam var. 1 milyon tondan 600 bin tona düşüğünü ifade ediyorsunuz. 2018 rakamı, 1 milyon 400 bin ton mısırın nişastada kullanıldığını TÜİK rakamı söylüyor. Merak ettiğim sadece şu, bildiğim için söylüyorum bunu: Cargill 400-450 bin ton civarında üretim yapıyor. Cargill üretimden bir tek gram eğer vazgeçmişse bu dediklerinizin tümünü doğru kabul edeceğim ama eğer, Cargill yıllık üretimden bir tek gram bile vazgeçmemiş, hatta ona ilaveten ısrarla teşvik alarak bir taraftan da patatesle ilgili nişasta tesisi kurma çabası içerisindeyken bu söylediklerinizin iyi niyetli olduğuna inanıyorum ama benim açımdan bir karşılığı yok.

Şu gerçeği de paylaşalım: Türkiye 83 milyon, kültür, yeme alışkanlıkları, tarihsel damak tadı üzerinden bakıldığında tatlıyı seven, tatlıyla beslenen bir toplum ve küçük yaşta çocuklardan tutun da bugün sofralarınıza gelen çikolatasından da tutun da birçok gazlı içeceğe kadar hemen hemen tümünde ne yazık ki NBS'nin kullanıldığını görmek zorundayız. Neden? mi? Çünkü bugün pancar şekerinin maliyeti ile nişasta bazlı şekerin maliyeti arasında 1'e 3 gibi bir fark var arkadaşlar, belki de daha fazladır. Dolayısıyla bunlar gerçekçi değil ama iyi niyetinize inanıyorum, başarılabilir. Ama buradan da HDP milletvekili arkadaşşıma bir gönderme yapmak isterim, o iyi yol açtı. Eğer, Amerikan emperyalizmine direniyorsanız "Cargill'in dünya hegemonyasına karşı duracağız." diyorsanız bu salonda, başımın üstünerdir; ben diyorum çünkü onlar bizim çocuklarımızı zehirliyor çünkü onlar bizim geleceğimizi zehirliyorlar çünkü onlar bir taraftan bize nişasta bazlı şeker üreten, öbür taraftan bir başka Amerikan, Alman firması bize tarım ilaçları satan, öbür taraftan bizi kanser ettikten sonra beşeri ilaçları satan, tam bizi çembere almış inanılmaz bir hegemonya ve inanılmaz bir düzen. Dolayısıyla Cargill artı 5; Pendik, Amylum ve diğerlerini üst üste koyduğumuzda 5 firmanın hâlâ bu topraklarda, bırakın 1 milyonu, 1 milyondan 1 gram aşağı ben nişasta bazlı şeker ürettikleri konusunda inancımın olmadığını sizlerle paylaşmak isterim. Çok net. Samimi olmakta yarar var. Burası bizim ailemiz. Burası Türkiye Büyük Millet Meclisi ise eğer burada dostluk ve samimiyet içerisinde bazı gerçekleri konuşmak zorundayız.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Gerçekler olsa konuşalım, bunlar gerçek değil.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Size göre öyle ama siz gerçekleri görmek yerine kendi gerçeklerinizi hayata ve topluma kabul ettirme bilincinde olduğunuz için, medya üzerinden inanılmaz bir algı yönettiğiniz için bunu çok rahatlıkla söyleyebilirsiniz. Bu ülkenin gerçeği bunlardır, getirin fabrikaları tek tek, şeker fabrikalarını özelleştirme sürecinde Türkiye’de şekerin nasıl yönetileceğinin, terbiye biçiminde raporunu hazırlayan ve sunan Cargill değil miydi? Yapmadı mı bunu? Aynen Birleşmiş Milletlerin suyu yönetme raporu gibi.

Sayın Başkan, elbette sizin gerçekleriniz size, bizim gerçeklerimiz de kamuoyuna ve Türkiye’ye buyurun gelin...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Biz rakamlarla konuşuyoruz.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Siz rakamlarla... Ben biliyorum sizin rakamlarınızı Sayın Başkan. O rakamlara baktığımda -çok net kendi rakamlarınızla ifade ediyorsunuz- 2018 yılında 1 milyon 400 bin ton mısırın nişasta sanayisinde kullanıldığını açık bir şekilde görebiliyoruz. Sadece TÜİK’in verdiği rakam, diğerlerine hiç bakmıyorum bile. Bütünüyle bakıldığında, iyi niyetle bu teklifi elbette olumlu buluyoruz, bu maddeyi olumlu buluyoruz ama gerçekleri konuşmadan, gerçekleri saklayarak, gerçekler üzerinden gitmeyerek kendimize bir hayal iradesi üzerinden hareket ediyorsak bunun bir başarı öyküsü yazmayacağını şimdiden söylemek isterim, çok net.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Bu aynen şeye benzer, maden şirketlerinin altın çıkardıklarında yasa çok açık söylüyor “İşlerseniz yüzde 2, ham madde olarak gönderirseniz yüzde 4 gibi Türkiye’ye kalacaktır.” ama orada önemli bir şey var: Şirketin kendi beyanı kadar. Onun beyanı, denetleme yetkiniz yok. Cargill’i böyle on beş günde gidip bütün debi barometreleriyle denetleyebildiğimizi düşünüyorsak bu iyi bir gelişme. Sizi kutluyorum, tebrik ediyorum öyle bir gelişmeniz varsa.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI ŞEKER DAİRESİ BAŞKAN VEKİLİ MÜMTAZ SİNAN – Sayın Vekilim, özür dilerim cevap vermek için değil ama dün sabah ekibimiz Cargill şirketini denetlemekten döndü.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Olabilir, dün sabah olmuş olabilir ama ben bütününe bakıyorum meselenin.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Onunla mı yatıp kalksınlar, ne yapsınlar daha? “Dün sabah döndü.” diyor adam ya!

Evet, Okan Hocam.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Ben hani 10’uncu madde de var aynı buna benziyor.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – İşte biraz da oraya bırakalım.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Hem onu da zamanı da iyi kullanalım. Ben de aynen arkadaşım gibi inanmak istiyorum, sizlerle aynı şeyi paylaşıyorum ama bir türlü inanmıyorum yani. Çünkü Şeker Fabrikalarının özelleştirme bilgileri bize ilk geldiğinde Mecliste bir basın toplantısı yapmıştım, oraları çok iyi hatırlıyorum. Cargill’in bir raporu vardı; işte, mısır niye kullanalım, şeker pancarı niye kullanmayalım, mısır ne kadar su tüketir, şeker pancarı ne kadar... Yani, böyle, mısırı acayip öven ve Bakanlığın da o raporu yere göğe sığdıramadığı bir durumdu, Şeker Fabrikalarının kotaları söz konusuydu, o kotaların NBS’ye dönüştürülmesi söz konusuydu. Birden bire, böyle, 180 derece bir dönüş, yüzde 10’dan 15’e çıkması beklenirken 10’dan 5’e, 5’ten 2,5’a ve çok güzel lehimize işleyen bir süreç. Yani, şimdi bizim bölgemizde de tekstil fabrikaları var, acayip çevreyi kirletiyorlar. “Denetlemeye geliyoruz.” diye telefon açıyorlar, o ara temizleme işlemleri devam ediyor, arıtma

işlemleri, gittikten sonra tekrar atık su atıyorlardı eskiden. İnşallah, bu da ona benzer değildir; siz denetledikten sonra, siz gittikten sonra satışları... Ama şu var, şunu söyleyeceğim: Siz şimdi savunma yapacaksınız hâliyle ama biz zaman zaman esnaf ziyaretleri çok yapıyoruz, esnafın ben hep toptancı kısmına giderim, acayip derecede NBS satılıyor. Yani, gerek sıvı hâlde gerek toz hâlinde satıldığını biliyorum, çok da ucuz, birçok tatlıcıda, pastanelerde satıldığını biliyorum çok da ucuz. Bunun denetimini de yapabilecek miyiz 10'uncu maddede bu da olacak mı? Neyse, ben sizi dinleyeyim en iyisi.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Yani, kısa bir cevap verin ama onun olacağını zaten burada yazıyor, ta, dükkânında satana kadar... s

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI ŞEKER DAİRESİ BAŞKAN VEKİLİ MÜMTAZ SİNAN – Sayın Vekilim, burada zaten bizim şu an kanun metni olarak getirdiğimiz, daha önce sadece Şeker Fabrikalarını denetleyebiliyorduk, şekerin serüvenini takip etme imkânımız yoktu. Bu kanunla bizim son tüketiciye kadar şeker serüvenini takip etme imkânımız olacak, geriye dönüp bu şekeri nereden temin ettiklerini sorgulama imkânımız olacak, bu kanun metni bize bu imkânı sağlayacak.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Cezai şartlar burada.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI ŞEKER DAİRESİ BAŞKAN VEKİLİ MÜMTAZ SİNAN – Yani, bu teknik takip veya işte teknolojik imkânlardan istifade bunu sağlayacak ve bunu, kayıt dışı şeker miktarını en minimize etme operasyonu olarak değerlendiriyoruz. Toplumun hassasiyeti ortak olduktan sonra çözülemeyecek bir şey yoktur. Demin siz söylediniz, yüzde 15 beklenirken 2,5'a düştü, inşallah sıfırlanır. Yani bu hassasiyet eğer ortak paydamız olursa bizim, umarım...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bir şey soracağım yine, şeker içinde olduğu için, izniniz olursa.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Arkadaşlar, kafama takıldı, otururken böyle değişik şeyler geliyor. Ya, bugünlerde TÜRKŞEKER'i billboardlarda da gördük, güneydoğuda da gördük, bazı yerlerde de gördük. Diyor ki, buğday alacağız, şunu alacağız, bunu alacağız. Ya TÜRKŞEKER konusunu mu değiştirdi acaba, ben merak etmeye başladım? Yani buğday işi benim bildiğim Toprak Mahsulleri Ofisinin, arpa oranının. Artı diğerleri belli, FİSKOBİRLİK'in yapısı belli, ÇUKOBİRLİK'in belli. Şimdi TÜRKŞEKER bütün işini bıraktı, çiftçilerle de değil artı tüccarlarla da sözleşme yaparak ürün almaya başladı. Benim bildiğim, şeker pancarıyla ilgili, şekerle ilgili sistemi yönetmesi gerekirken şimdi olmayacak. Sayın Bakan Yardımcım orada dinliyordur herhâlde, TÜRKŞEKER şu anda bir yeni yapılanmaya girdi. Yani kendi işteğal konusunun dışına çıkarak şimdi kalktı, buğday sözleşmeli üretim yapmaya ve avans vermeye. Arkadaşlar, bir yerde gene bir şeyler oluyor ama inşallah bizim beklediğimiz o Semahat Holding gibi veya özel şeylerle ilgili bir şeyler çıkmasın. Çünkü Sera AŞ vardı Tarım Kredinin bir yapısı. Herhâlde bana göre TÜRKŞEKER yavaş yavaş oraya doğru gidiyor diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

Eğer, bilgisi olan varsa en azından kayıtlara geçmesi anlamında, tutanaklara geçmesi anlamında bizim de bilgimiz olur, en azından ileride bu konuşulmuştu deyip...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Ben söyleyeyim, cevap vereyim İlhami Bey.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Buyurun.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - TÜRKŞEKER, şu anda tarihinde en iyi yaptığı şeyi yapıyor, münavebeli biçiminde çiftçiye finans sağlıyor. Önceden hatta avans veriyor, üretimi teşvik ediyor ve bu çiftçinin son derece aradığı, beklediği bir şey. Yani, daha tohumunu veriyor, avans veriyor...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Asli görevini yapıyor.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Asli görevini yapıyor, çok müthiş bir şey yapıyor. Bunu, hep beraber alkışlamamız gereken bir alanı eleştirmeyelim. Aman yürüsün gitsin diyelim yani.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Başkanım, her şeyin altında bir çapanoğlu var.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Bu kadar komplocu olma ya! Yaşın ilerledi artık ya!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Yok komplo değil. Biz, bunları gün yüzüne çıkaralım, konuşalım, en azından ileride, ya biz bunu demiştik ama siz dersiniz ki ya ben... Kayıtlarda bulunsun, bir çapanoğlu çıkacak gibi duruyor inşallah ben yanılırim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Eyvallah... Kayıtlarda bulunsun.

Teşekkürler.

9'uncu maddedeki önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 9'uncu madde kabul edilmiştir.

MADDE 10- 4634 sayılı Kanununun 11 inci maddesinin altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bakanlık tarafından inceleme, araştırma ve denetim görevi sırasında; istenen bilgilerin yanlış, eksik veya yanıltıcı olarak verildiğinin saptanması veya hiç bilgi verilmemesi ya da yerinde inceleme ve denetim imkânının verilmemesi hallerinde, bu fiili işleyen gerçek ve tüzel kişiler yedi gün içinde bilgilerin verilmesi ve/veya inceleme imkânının sağlanması için ihtar edilir. Bu süre zarfında bilgilerin verilmemesi ve/veya inceleme imkânının sağlanmaması halinde, Bakanlıkça şirketlere, carî pazarlama yılı için tahsis edilen A kotası miktarının carî pazarlama yılı başındaki A kotası satış fiyatı ülke ortalaması üzerinden hesaplanacak tutarının yüzde üçüne kadar; kota tahsis edilmemiş olan şirketler ile bu Kanun kapsamındaki ürünlerin ticareti ile işigal eden veya bunları işleyen gerçek ve tüzel kişilere ise ilgili pazarlama yılında en az kota tahsis edilmiş olan şirketin A kotası miktarının carî pazarlama yılı başındaki A kotası satış fiyatı ülke ortalaması üzerinden hesaplanacak tutarının yüzde üçüne kadar idari para cezası verilir. Bakanlık, idari para cezasını verirken, kusurun ağırlığı, ceza uygulanan gerçek ve tüzel kişilerin sektördeki hakim durumu ve muhtemel zararın ağırlığını dikkate alır.”

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 10'uncu maddede önerge yoktur.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Yine görüşlerimizi söyleyemeyecek miyiz?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Tabii, söyleyebilirsiniz, kısa olsun ama.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Bu, denetleme alanlarının genişletilmesiyle ilgili, şekerle ilgili, nişasta bazlı şeker, öyle anlaşılıyor, o denetlenecek. Biz eğer 5 tane, 6 tane temel firmayı, üreten firmayı, ürünün üretilme aşamasından pazarlanma aşamasına denetleyebiliyor isek içeride tüketilecek nişasta bazlı şeker miktarı belli ise bu alanda denetlemeyi genişletme, küçük satıcıları ya da küçük işletmeleri, doğrudan NBS üretmeyen işletmeleri denetlemenin anlamını bir duymak isterim. Yani ne yapmak istiyoruz burada? Bir: Belli 5-6 tane firma, bunlar belli. İki: Kota belli. NBS'nin piyasaya çıkacağı miktar belli. Üç: Bunları üreten belli. E biz altta ne arıyoruz?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun, kısa olsun lütfen.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI ŞEKER DAİRESİ BAŞKANI MÜMTAZ SİNAN – Az önce de söyledim, 1’inci maddeye bağlı olarak aslında bu değerlendirilebilir. “Kayıt dışı şeker” diye bir kavram var, sizin de endişe ettiğiniz bir kavram, biz de tabii ki endişe ediyoruz bundan ama son işleme esnasında kullanılan şekeri sorgulama imkânımız yok. İşte, demin söylemeye çalıştım; bir çikolata fabrikasına veya toptancılara “Siz bu şekeri nereden aldınız?” sorusunu sorabilelim diye “Siz şekeri nereye sattınız?” deyince bir doğrulama imkânı var, “Şuraya sattım.” deyip bir fatura gösterdiği zaman biz buna ikna olmak durumundayız. Hâlbuki kullanana da sorduğumuz zaman belki bu çaprazlama yöntemi bizi doğru sonuca götürür diye bir yöntem bu. Yani tamamen denetime dayalı. Biz tabii ki gıdayı sorgulamayacağız, sadece şekerin menşesini sorgulamak adına yapılan yeni bir düzenleme.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Yani bir yerde kaçırırsanız bir yerde yakalayın yani sibop gibi bir şey, bir yerde kaçabilir.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI ŞEKER DAİRESİ BAŞKANI MÜMTAZ SİNAN – Yani bir çaprazlama imkânımız olsun. Şu anda sadece fabrikaları denetleme imkânı var, enerjiden, girdi maliyetlerinden, ham maddeden ama bunları demin söylediniz, çok büyük bir sektörle karşı karşıyayız, sizi ikna edecek argümanları önünüze koyabilirler. Hâlbuki kulağından da geriye dönerseniz belki farklı bir çaprazlamayla bunları engelleme imkânı olur veya farklı çaprazlamayla tespit etme imkânı buluruz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bir şey sorabilir miyim Sayın Başkan?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Lütfen kısa olsun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Daha önce bazı kanun tekliflerinde, Plan ve Bütçe Komisyonunda geçtiğimiz günlerde geldi; bu tür şirketlerin işte bütün bilgilerine, belgelerine hatta elektronik ortamda flaş disk, “harddisk” vesaire edinebilir, sahip olabilir falan gibi Rekabet Kuruluna böyle çok üstün bir yetki verildi. Orada Kişisel Verilen Korunması Kanunu’nu ihlal gibi çok ciddi bir mesele vardı ve şirketin de özel hukukuna dayalı, müşteri ilişkilerine yönelik, ticari sır olabilecek bilgi ve belgeler de söz konusuydu. Bu konudaki düşünceniz nedir yani bu inceleme, araştırma, her türlü bilgi belgeye sahip olma meselesinde?

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI ŞEKER DAİRESİ BAŞKANI MÜMTAZ SİNAN – Sayın Vekilim, teşekkür ediyorum.

Biz sadece şeker konusuyla ilgili, üretim ve piyasaya arzı konusuyla ilgili bilgi ve belgelere ulaşmak... Örneğin sizin sorduğunuz soruyla ilgili, mesela gübre kanununda böyle bir denetim mekanizması var, kimse de şikâyetçi değil, gayet de iyi gidiyor. Biz de böyle bir sistem kurabiliriz, barkod sistemi misal. Takip etmek için iyi bir argümandır bu ve buna benzer şeylerde.

İkinci madde ise, tabii, şeker çok alanda kullanılıyor. Nereden temin ettiği belli olmayan bir mekanizma işleyebilir. Bunu sorgulama imkânımız yoksa “Nereden şeker aldın?” dediğiniz zaman size fatura ibraz etme mecburiyetini duymuyorsa siz bu şekerin menşesine ulaşamazsınız. 2’nci maddede sadece buna hedeflenen...

Ayrıca şunu söyleyeyim Sayın Vekilim: Bu yetki normal şeker fabrikaları için var bizde, NBS’de yok veya kotası olmayan fabrikalarda yok, bunlar için de denetim altına alacağız.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

10’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 10’uncu madde kabul edilmiştir.

MADDE 11- 3/1/2002 tarihli ve 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanunun 4/B maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine “tütün mamulleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “, makaron, yaprak sigara kağıdı, sigara filtresi, alkol” ibaresi eklenmiş, (d) bendinde yer alan “etil alkol, metanol ve alkollü ürünler konusunda” ibaresi “makaron, yaprak sigara kağıdı, sigara filtresi, etil alkol, metanol ve alkollü içkiler konusunda piyasa güvenliğinin tesisi için tedbirlerin alınması,” şeklinde değiştirilmiş, (f) bendine “tütün mamulleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “, makaron, yaprak sigara kağıdı, sigara filtresi” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 11’inci maddede önerge yoktur.

11’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 11’inci madde kabul edilmiştir.

MADDE 12- 4733 sayılı Kanunun 6 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Tütün mamulü üreticilerinin, bir takvim yılı içinde yurt içi piyasaya arz amacıyla ürettikleri ve ithal ettikleri; sigara, nargilelik tütün mamulü, sarmalık kıyılmış tütün mamulü ve pipoluk tütün mamulü kategorilerinde kullandıkları toplam tütünün, kategori bazında en az yüzde otuzunun Türkiye’de üretilen tütün olması zorunludur. Cumhurbaşkanı, bu oram yüzde kırkbeşe kadar artırmaya ve yüzde onbeşe kadar indirmeye yetkilidir.”

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 12’nci maddede 3 adet önerge vardır.

İlk önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2985 esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin 12’nci maddesiyle değiştirilmek istenen 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun’un 6’ncı maddesine eklemek istenen fıkradaki “...ve yüzde onbeşe kadar indirmeye...” ibaresi tekliften çıkarılmıştır.

Ayhan Barut	İlhami Özcan Aygun	Bekir Başevirgen
Adana	Tekirdağ	Manisa
Okan Gaytancıoğlu	Ömer Fethi Gürer	
Edirne	Niğde	

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Okan Hocam, buyurun.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Şimdi, ben maddelere geçmeden, kanunun geneliyle ilgili konuşurken şunu söyledim, bilmiyorum hatırlarınızda mıdır ama: Şimdi, tütün yasası ve işte TEKEL özelleştirilirken sigarada bize tütünde kota konu ve yerli tütün sınırlandırıldı, işte Adıyaman bölgesinde bir miktar tütünü müz kaldı, şimdi küresel sermaye tabii ona da göz dikti. Şimdi, biz burada yerli tütün diyoruz. Yani bu tütün artık ekiliyor mu, Şark tipi tütün niye diyemiyoruz da yerli tütün diyoruz. Tamam, Adıyaman’da, Batman’da tarımı yapılan tütün yerli tütün olabilir ama menşesine baktığımızda Virginia tipi tütün değil midir bu? Yani eskiden olduğu gibi o Şark tipi tütünü yetiştirebiliyor muyuz? Tamamen meraktan soruyorum. Tütünle ilgili bilgi verilerse çok memnun oluruz, ona göre sorularına devam edeceğim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Tütün Dairemiz var burada.

Buyurun.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI TÜTÜN VE ALKOL DAİRESİ BAŞKAN VEKİLİ YÜKSEL DENLİ – Saygılar sunuyorum öncelikle.

Şöyle: Şark tipi tütün üretimi Türkiye’de var ancak bu maddeye konu olan, Türkiye’de üretilen tütün mamullerinde kullanılan Türkiye’de üretilmesi şartı Şark tipi tütünlere için değil. Yani Amerikan Blend harmanlarında kullanılan Virginia örneğini verirsek, Virginia’yı yurt dışından ithal etmek yerine, bu düzenlemeyle Türkiye’de üretilmesi şartını getiriyoruz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Ama bir ekleme yapayım: Bu şart değil. Biz burada Türkiye’de üretilmesinin peşindeyiz. Onlar ısrarla “Virginia” diyorsa “Ben bu harmana Virginia katmak zorundayım.” diyorsa biz de “Virginia üretebiliyoruz.” diyeceğiz ama Şark’tan katmak istiyorsa “Şark bizde zaten üretiliyor.” diyeceğiz.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Evet, şimdi bu güzel bir temenni. İyi de yani genetik bilimi, ıslah biliminde uzun zaman sonra bu açılmalar olur. Yani Virginia tipi tütün bizim coğrafyamızın ürünü değil yani bizim coğrafyamızın ürünü Şark tipi tütün veya Ege tütünü, Karadeniz tütünü, bunlar bizim yerli çeşitlerimiz, yüzyıllardan beri, binlerce yıldır bu coğrafyada var olan tütünlere. Bunların yok olmaya yüz tutmasına yönelik bir korumamız var mıdır, yasada bu yok. Bunun aromasının bitmesi demek, ileride herkesin Virginia tipi tütüne dönmesi demek. Ya bir –nerede Hasan Hoca- küresel iklim değişikliği oluyor, sıcaklık yükseliyor, Virginia tipi tütünün, coğrafyada 1 derece artması demek belki Virginia tipi tütünden bir daha hiç verim alamayacağımız anlamına gelebilir. Bunlar coğrafyada, ekolojide çok rahat karşılaştığımız konular. En azından tütün araştırma enstitülerinde bir miktar bu Şark tipi tütünü yine de yasayla hazır şimdi yaparken bir kota ayırsak, en azından yerli tütün deyip içine biraz da Şark tipi tütün, Karadeniz tütünü deyip yapmamız mümkündür diye düşünüyorum. Bu konudaki görüşlerinizi alabilir miyim?

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI TÜTÜN VE ALKOL DAİRESİ BAŞKAN VEKİLİ YÜKSEL DENLİ – Şöyle Sayın Vekilim: Özellikle Virginia’yı, Türkiye’de üretilmesini düşündüğümüz Virginia’yı ve bu sizin bahsettiğiniz genetik bozulmayı engellemesi adına ve bizim ihracat potansiyeli olan, yüzde 90’ına yakınına da ihraç ettiğimiz oryantal tip tütünlere üretildiği merkezlerde üretilmesini istemiyoruz.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Virginia üretilmez zaten; Virginia, Burley su ister.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI TÜTÜN VE ALKOL DAİRESİ BAŞKAN VEKİLİ YÜKSEL DENLİ – Zaten o bölgelerde üretilmiyor, evet. Dolayısıyla Virginia ve Burley’in üretileceği yerler belli; Düzce, işte güneyde Diyarbakır, Batman. Bu yörelerde Virginia üretimine zaten şu an bir firma başlamış durumda, iki yıldır üretiyor. Bunun, harmanlarını bozma gerekçesiyle uzun süredir kullanılmamasını biz bu şekilde Türkiye’de üretilme şartı getirmek kaydıyla yüzde 30’lara kadar çıkarmayı planlıyoruz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet, İlhami Hocam.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, Adıyaman ve diğer bölge Tokat’taki çiftçilerimizin durumu yine evlere şenlik bu maddeye göre. Biz de sevindik, dedik herhâlde yerli üretim deyince bizim Şark tütünüyle ilgili bir çalışma yapıldığını düşündük fakat yine sıkıntı ortaya çıktı. Zaten Virginia tipi dediğimiz o bizim “labada yaprağı” diyoruz, geniş, kocaman bir yaprak, işte lezzeti olmayan, kokusu, aroması olmayan. Tütünlere yetiştirebileceğimiz klima yerleri belli ve bu bağlamda zaten maddenin 2021, 2022, 2023 gibi 2024’e doğru gitmesinin ana sebeplerinden bir tanesi belki bu. Yine hayalle yola çıkmışız bana göre. Elimizde gerçekler var, bizim Şark tütünü ürettiğimiz yerler var, onları yasakladık geçen hafta çıkan kanunla ama şimdi geldik satışını yasakladık. 7 liraya makaronla sigara alırlarken insanların satışını, üretimini engelledik. İşte yok internette, bu maddelerde de vardı, daha önceki maddelerde de. Şimdi geldiğimiz noktada Amerika’nın o Virginia tipi geniş yapraklı, lezzeti, aroması olmayan bitkiyi Türkiye’ye enjekte

etmeye çalışıyoruz. Bizim kendi ıslahımızdan, kendi kültürümüzden, kökenimizden gelen çeşitlerimiz varken onlara “Hadi sen git, dışarıdan yeni ırklar getireceğiz.” diyoruz. Başka bir şey daha soracağım şimdi. Bu çeşitler Türkiye’ye gelirken ıslahatçı hakkını yine Amerika alacak veya yine o getiren firmalar kazanacak. Ya benim araştırma enstitülerim var orada, işte tütün araştırmaları var, onların çeşitlerini biz ektiremeyeceğiz çünkü bir de dekardan aldığı miktar da önemli, verim de önemli. Fiyat politikasında zaten çarpışamayacaklar. O zaman diyeceğiz ki biz geçtiğimiz haftaya satışını yasakladığımız bölgedeki Adıyaman ve o bölgedeki üreticilere “Siz artık tütün ekmeyin.” Madde oraya götürüyor işi. Aslında bu göz boyama. Cumhurbaşkanı yetki veriyoruz. İşte, yine her şeyde olduğu gibi son sözü yine Cumhurbaşkanı söyleyecek, yüzde 45’e çıkaracak, yüzde 15 indirecek. Ya indirmek nedir, ben merak ediyorum? Yukarı çıkar, geri gelmez. Zaten o indirme yetkisi diye bir şey yok. O zaman yine bu Philip Morris gibi birkaç firmaya bir şeyler yaptırılmış veya kabul ettirilmiş anlamı çıkıyor ortaya.

Şimdi, anlamakta zorlanıyoruz, gecenin şu anda 01.03’ü. Geldiğimiz noktada biz sevinirken vallaha yine bir gol yedik bu saatte, bizim gerçek tütün üreticilerimize biz şu anda ilaç, merhem olamıyoruz. Yeni bir ekim bölgesi çıkaracak, yeni bir havza oluşturulacak, bu yeni havzada bu tütünleri üreteceğiz ileriye dönük tabii, hemen de değil, iki üç yıl sonra zaten bu sistem de devreye giriyor. Direkt girmemesinin ana sebebi de bu çıktı zaten. Eğer şu andaki bizim çiftçimizin, üreticimizin, köylümüzün üretmiş olduğu tütün olsaydı elimizde, sıkıntı yok ama geldiğimiz noktada maalesef tablo yine karanlık, yine bizim bu kendi popülasyonlarımızdan üretim yapan tütün üreticilerine “Siz hâlinize bakın, yeni bir bitki türü bulun kendinize, yeni bir ürün ekmeye başlayın, yeni bir ürün deseni bulun.” demekten başka bir şey yapmıyoruz. Arkadaşlar, biz kimi destekliyoruz ben merak ettim? Yerli ve millilikte kimseye pay bırakmıyorsunuz ama geldiğimiz noktada gidip elin Amerikalısının en kalitesiz tütününü benim ülkemim topraklarına bulaştırıyorsunuz, üretimini teşvikliyorsunuz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Eyvallah.

Şimdi, tabii, ben de uzatmak istemiyorum ama aslında İlhami Bey bu şu anda yapılan bir yiğitlik bak. Şu anda böyle bir şey yok, adam senin ülkenden kullanmıyor. Ha, nasıl geldi, buraya kim getirdi falan, elbet bir sürü eleştiri yapılabilir ama şu anda hâlihazırdaki duruma bakalım. Şu anda bu adam senin bu ürününü kullanmıyor. Biz bu kanunla alakalı çalışma yaparken en büyük tehdit neydi biliyor musunuz? Dünya buna itiraz eder, buralar özelleşirken bu maddeler içerisinde yoktu, siz buradan almak zorundasınız falan, Dünya Ticaret Örgütüne şikâyet edecekler, ülkeye bir sürü ceza, şudur budur. Ya buna rağmen biz üreticimizi korumak adına tabiri caizse bir yiğitlik yapıyoruz. Bunu Virginia tütünü veya her neyse bizim derdimiz, tekrar ediyorum, elbette kendi biyoçeşitliliğimizi korumak çok önemli bir şey ama bunun yanında bir taraftan da biz kendi ülkemizde bir üretici kitlesini yeniden yeşertmeye çalışıyoruz yani böyle de bir iyilik tarafı var.

Şimdi, diyorsunuz ki hemen bu yıl başlasın. Ya gelecek yıl başlayamamasının da bir sebebi var. Neticede üretimi yapan üretici topluluğu dükkândan satın alınan bir şey değil ki bu bir kültür, onlara yavaş yavaş teşvik vereceksiniz, sözleşmeler yaptıracaksınız ki o yavaş yavaş çıkacak. Yani bu yıl siz yüzde 30’u yarın uygulayalım deseniz yetiştiremeyecek bunu insanlarımız, bunlar hep çalışıldı.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Başkanım, hemfikiriz; bakınız, ona bir şey demedim ben, zaten olay aydınlandı. Benim söylemek istediğim farklı. Şimdi, Dünya Ticaret Örgütünden bahsettiniz, ben de o zaman size başka bir konudan bahsedeyim. Yıl 2012, ithalat tebliğine bakın arkadaşlar, tohum sanayisinin başkanlığını yapıyoruz o zamanlar. May Tohum Bursa, bizim yerli firmamız ve telefon ediyor bana “Sayın Başkanım İsrail’e tohum satamıyoruz.” diyor. Evet, Türkiye’den almak

istemiyormuş İsrail. Neyse dönemin o ismini söylemek istemiyorum, dört bakan vardı, biri de benim de mensup olduğum Ticaret Ve Sanayi Odasından geçme bir bakan vardı. Çünkü sıkıntılı isim, Sayın Dal da anlamıştır kim olduğunu.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Saatleri geri alınacakmış

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Saatleri geri alınacak, evet.

Aradık, neyse İhracat Genel Müdürüyle görüştük, yaptığımız sistem, arkadaşlar, bana ne yapıyorsa ben de ona, ondan sonra ithalat tebliğine. Mehdi Eker de kulakları çınlasın hemşehriniz, bir kanun çıkardık biz de -Tarım Bakanlığı bürokrat arkadaşlara teşekkür ediyorum- ama dedik ki Almanya benden ne istiyorsa ihracat için ben de onlardan Türkiye'ye ithalatla ilgili aynı belgeleri isteyeceğim, OECD ıslah sertifikası. Sayın Başkanım, OECD ıslah istedik, yüzde 80 sebze ve tohumları Türkiye'ye giremedi. Çünkü helvacı kâğıdında buraya tohum gönderiyorlardı, helvacı kâğıdında. Bir tane bulmuşlar laboratuvar. Bakın, tarihi söylüyorum 2012, ithalat tebliğine bakın. Amma velakin geçenlerde de bahsettik, beraber konuştuk patates tohumuyla ilgili. Şimdi övünüyoruz işte birkaç tane patates tohumumuz olduğuyla. O zaman atılan tohumlar evet, toprağa attığımız tohumlar yerli, millî olarak attığımız tohumlar sıkıştırıp da... Ama birileri de Tarım Bakanlığına yazı yazıyordu Şuhut'tan. O da bugün sabahki programda da kendisine buradan Ergene'yle ilgili bir söylemde Sayın Eroğlu'na bir şey söylemişim. Eroğlu, Tarım Bakanına "Sorunu çözün." diyor. Arkadaşlar, dedim ki Eroğlu çevre suyu halletti, gelip o mu halledecek? Tebliğ değişmedi ve o çeşitler ortaya çıktı.

Şimdi, biz burada duruş yapacağız Dünya Ticaret Örgütü evet, doğrudur ama bürokratlar ne işe yarıyor sistemde yol bulmakla ilgili. Bu yolu bulacaklar. Benim de burada söylemek istediğim şu: Neden ben Virginia tütününe bağlı kalacağım? Neden diyorum. Adıyaman'daki çiftçileri ne yapacaksınız? Orada üretilen ürünleri ne yapacaksınız?

Geldiğimiz noktada engeller olacaktır. Arkadaşlar, biz büyük devletiz diyoruz. Büyük devlet burada ortaya çıkar, kendini ortaya koyar, gövdesini ortaya koyar ve geldiği noktada da millilik açısından ne gerekiyorsa onu yapar.

Şimdi, bakınız, ıslahatçı hakkı diyorum, o çeşitlere ben ıslahatçı hakkı ödeyeceğim ve Tarım Bakanlığına buradan soruyorum: Bizim yurt dışına tohumlarla ilgili ödemiş olduğumuz ıslahatçı hakkı bedelini bilen var mı? Kayıtlarda var mı Sayın Başkanım?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Muhakkak vardır, tohumcusun, sen biliyorsundur.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – O yoktur. Neden olmadığını söylüyorum. Transferle yapıyorsun çünkü gümrükte işlem yok, kayıtlara girmiyor. İki firma arasındaki anlaşma hiçbir zaman orada görünmedi, dünya kadar para yurt dışına kaçıyor. Burada da aynı şekilde o firmalar bizi gene kullanacaklar. Aynen davul bizde, tokmak onlarda olacak ve çiftçi ezilecek, doğru dürüst para kazanmadan yine biz, o 2-3 tane sigara fabrikasının veya firmasının, global firmaların burada askerliğini yapacağız diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Eyvallah.

Hocam, Orhan Bey, biraz siz de...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, tabii elbette bu da bir yetenek. Yani gerisini söylemeyelim, meseleye bugünden bakalım. Dünya Ticaret Örgütü ne derse desin biz yolumuzda yürürüz, bizi ilgilendirmez ama baktığımızda, tütünün Türkiye'deki, tarımdaki kırılmanın, tütün, şeker ve diğer ürünlerin 2 temel ana

dönemi var, hatta 3 dönem. 1'incisi 1980 12 Eylül ihtilali ve sonrasıdır, 2'ncisi 1999-2001 krizidir, 3'üncüsü de AKP'nin iktidara gelmesidir. AKP iktidara geldiğinde 405 bin üretici tütüncümüz vardı, çiftçi, tütün üreten aile diyelim. 2019 yılında 355 bini bu işten uzaklaşmış, sadece 50 bin üretici var. İki yıl önce bu Meclis yasa çıkardığında Adıyaman Milletvekili Ahmet Bey'e söyledim, dedim ki: "Bakın, bu yasayla tütün üretimini yasaklıyorsunuz." "Olur mu öyle şey, biz tütünü artırıyoruz, böyle şey mi olur, tam tersi." dedi. Geldiğimiz noktada ama firmaların baskısı ama iktidarın para ihtiyacından dolayı hem alkollü içeceklerden hem de tütünden ısrarla vergi alma isteği ve talebi onlara göre, iktidara göre kaçak, bize göre Anadolu'nun aslı olan tütün üreticileri bugün hapis cezalarıyla, para cezalarıyla karşı karşıyalar. 20 bin civarında açık tütün satan yer vardı, önce tütün o kanunla pakete alındı, şimdi, tütün fabrikası kurun deniyor, kooperatif kurun, öyle sigara üretin deniyor. Arkasından makaron, sigara yaprağı, yaprak tütün sarımı yani sigara kullanmada kullanılan diğer aparatlar ve diğer malzemelerle şu anda artık Anadolu'da tütün vergiye tabidir. Yani yüzde 30 üretim artışı ya da en az ülkede üretilen tütünün sigarada olma zorunluluğunu 2025'e şimdiden atmış durumdayız zaten, 2025. Bu da kendi kendine bir sorun ama asıl sorun, eğer bu vergi politikalarınızı değiştirmezseniz, bu cezai müeyyideler üzerinden siz bu çiftçiye çok çok önemli destekler vermeden tütün ürettireceğinizi düşünüyorsanız bu bir hayal. Aslında şu anda batmış, yıkılmış, aslında umudunuzun da olmadığı bir noktada bir güzellemeyle bir de Dünya Ticaret Örgütüne rağmen bunu yapıyoruz hikâyesiyle bir kahramanlık gösterisinin arkasından yetkiyi de AKP Genel Başkanına vererek "yüzde 15 aşağı, yüzde 45 yukarı" buradan bir öykü çıkaracaksınız. Arkadaşlar, bu modelle iki yıl sonra tütün üreticisi bulamayacaksınız bu topraklarda, bulamazsınız. 17 lira, 20 lira, 30 lira tütünün kilosunu alarak... 22 lira tütünün kilosu. Alın yüzde 30 yapın, yüzde 50 yapın. "Yüzde 100 yapacağız." deseniz ne olur ya, samimi değilsiniz ki? Kim üretecek size 22 liraya tütünü? 405 binden 355 bini sistemden çıkmış ya! Gerçekten insan sıkılır arkadaşlar yani buraya geldi ya, söylemeyelim etmeyelim diyoruz ama dalga mı geçiyorsunuz ya? Adıyaman üreticisi 22 liraya tütün mü verecek sanıyorsunuz siz?

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – 250 lira.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Şimdi?

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – Evet.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Bu vergiler, bu paketleme geldikten sonra ne olacak? Yapmayın arkadaşlar, sahici olalım. Eğer Başkan, hakikaten varsa buranın iradesi, madem ne zaman nereden geldiğinin önemi yok, toplum yararınaysa yüzde 50 tütün üreticisini destekleyeceğimizi hemen şimdiden konuşalım. Konuşalım ki ancak beş yıl sonra yüzde 30 yani eğer bu ülkede şu anda yüzde 82 sigaradaki ithal tütün, yerli tütün yüzde 12. Ancak o zaman belki 2025 yılında yüzde 30'u bulur musunuz bilmem ama Yunanistan da yaptı anlaşma arkadaşlar, Yunanistan da emperyalizmin, liberal ekonominin cenderesinden geçti ama Philip Morris'e British American Tobacco'ya şunu dedi: "Benim ülkemde sattığın tütün kadar benim ülkem tütününü alacaksın." Onlar hesap kitap bilmiyor muydu arkadaşlar? Onlar uzayda mı yaşıyorlar? Onlar yurtsever değil mi? Yunanistan'ın yaptığı anlaşmayı bile yapamamışsak bunda başka gerekçeleri ortaya koymanın hiçbir anlamı yok. Bu, iktidarın temel isteği üzerine bu hâle gelmiştir, şimdi de bu bataktan acaba nasıl kurtarırsınız diye hakikaten hiçbir şekilde aklımızın almayacağı bir modellemeyi sunuyoruz. Verin cezayı kardeşim, üç yıl mı altı yıl mı, on beş yıl verin ya, on beş yıl verin. İnsanların ekmeği bu ya, insanların ekmeğiyle oynadınız, ekmeğiyle, ekmekle. Bir toplumu, bir insanlığı başka nasıl daha yıpratacaksınız, başka nasıl daha yoksullaştırmak için çaba sarf edeceksiniz? Ne var yani o kadar da vergi almayın tütünden, ne olacak? Ne olacak ya, 3 tane iş adamının, yandaş adamınızın vergisini silmeyin, bu kadar. Budur ya, bu kadar.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Toparlayalım Orhan Bey.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Toparladım, muradımı anlattım arkadaşlar. Umarım sizin dediğiniz gibi olur Sayın Başkan ama gerçekten, kendiniz inanıyor musunuz bilmiyorum, bizim inanmadığımızı bilin, kandırılmadık, kandırılmayacağız.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Biz inanıyoruz. Yeterince de kayıt alındı bence, bundan sonra biraz daha kısa tutarsak...

Evet, arkadaşlar, 12'nci maddedeki önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Arkadaşlar, meselenin doğrusunu konuşun, bunu tarihe yazıyor burası, yazıyor.

Değerli Başkanım, bu kanun çıktığında burada biz Ahmet Bey'e anlattık, Meclisin kürsüsüne çıktım anlattım, "Siz tütünün ocağına incir ağacı dikiyorsunuz." dedim. Gülerек, bulunduğu koltuğun kendisine verdiği gazla "Yok öyle bir şey." dedi. Hadi çık bakalım, git Adıyaman'a, sokaklarda gez.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Yakup Bey, buyurun.

YAKUP TAŞ (Adıyaman) – Başkanım, yani öyle bir anlatılıyor ki zaten tütüne geçmişte incir ağacı dikilmişti. Sayın Başkanım, cumhuriyet tarihinden beri eskiden kolluk kuvvetlerine "kolço" derlerdi bilir misiniz? Biz çok iyi biliriz. Bir gramı dahi bir tabağı dahi taşıyamazdı, içemezdi, içeni, içiciyi yakalar, ceza keserlerdi. Zaten bugüne kadar yasaktı, 2008'de verilen önergeyle sönmüş tütün 50 kiloya kadar üretici, içici bu kıyılmış tütünü sarıp içebiliyoruz, bunda bir yasak yok. Şu an getirilen yasak, kıyılmış tütünü makarona doldurup sattığın zaman, piyasaya sürdüğün zaman, bunun ticaretini yaptığın zaman bunun hapis cezası var, kıyılmış tütüne gene ceza yok. Ya burada bir yanlış anlaşılma var, bağıra bağıra bunu...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - Ticareti yine var değil mi?

YAKUP TAŞ (Adıyaman) – Tabii var, tabii ki var.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - Kıyılmış tütünün de kendin kullanırsan değil ama 50 kilograma kadar kişisel ihtiyacı için kabul ediliyor. Bir kişiye bir kuruşa bile vermiş olduğun ispatlandığı anda...

YAKUP TAŞ (Adıyaman) – Ama şimdi geçen kabul edilen yasayla kooperatifler vasıtasıyla, vergisini ödeyerek kooperatifler vasıtasıyla bunu satıya sunacak zaten, serbest hâle geliyor.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Ya olur mu öyle bir şey? Bize her şey...

YAKUP TAŞ (Adıyaman) - Yani, sanki kıyılmış tütüne yasak varmış gibi bir algı yaratılıyor sürekli. Kıyılmış tütüne yasak yok. Kıyılmış tütünü makarona doldurup piyasaya sürer, satarsan cezası var. Kıyılmış tütünün yüzde 40 vergisini ödersen, kooperatifler vasıtasıyla piyasaya arz edersen herhangi bir cezası yok.

ORHAN SARIBAL (Bursa) - 50 kiloya kadar, kendi ihtiyacı kadar; onun dışında yasak.

YAKUP TAŞ (Adıyaman) - Tabii ki. Ya, onun için bir sene ertelendi yani, tekrar kooperatiflerin genelgesinin hazırlanması için bir sene ertelendi.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Hapis cezasını da getirdiniz ya, devam...

YAKUP TAŞ (Adıyaman) - Bir sene zarfında bu altyapı hazırlanacak, kooperatifler kurulacak, kooperatifler vasıtasıyla yüzde 40 vergisini ödeyip satacak.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Teşekkür ederim.

Şimdi, aslında, Yakup Bey, bu sizin anlattığımızı ben hatiplerden hiçbirinin bilmediğini düşünmüyorum ama herkes kendi mecrasından anlatıyor.

YAKUP TAŞ (Adıyaman) - Ama Başkanım, sanki tütün...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – 50 kilo kendisine...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Ama kendisine 50 kilo az mı? Bir adam 50 kilo mu içecek bir yılda?

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Ne var?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Hayır, ondan fazlası...

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Ne yapacak?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Bir de ticaretini mi yapsın?

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Onu satması yasak olan...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Hayır, bir de ticaretini mi yapsın, kaçakçılık mı yapsın?

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Yapmıyor ki zaten.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Hayır, yapıyor işte. Şu anda kaçak satılıyor ya, makaronda adam fabrika gibi üretiyor ya.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Şimdi, bakın, Sayın Başkan, mesele şu: 50 kilo olana kadar...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Hayır, arkadaşlar...

YAKUP TAŞ (Adıyaman) – Hayır Başkanım, bir de şöyle yanlış lanse ediliyor: Sanki bugüne kadar tütün serbestti de AK PARTİ yasakladı. AK PARTİ bunun önünü açtı. Bugüne kadar yasaktı. İçici bunun bir paketini dahi tabakada bunu içemezdi.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Tütünde konuştuğumuz şeye bakar mısınız? Tütünde böylesine vergi mi vardı? Tütün... Samsun kaç kuruştu?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet, arkadaşlar...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Kaç kuruştu? Asgari ücretli bir adam 1980 yılında kaç paket sigara alıyordu?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Orhan Bey, tamam...

YAKUP TAŞ (Adıyaman) – Tamam da...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Yapmayın ya!

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Karşılıklı konuşmayalım arkadaşlar.

YAKUP TAŞ (Adıyaman) – Yıllarca hükümetler gelip geçti; niye bu şeyi kaldırmadınız, serbest hâle getirmediğiniz?

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Konuştuğunuz şeyin bir karşılığı olsun, anlamı olsun.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Ya, tütünün üreticisi...

YAKUP TAŞ (Adıyaman) – Ya, kendisi ürettiği tütünü içemiyordu, kendisi ürettiği tütünü içemiyordu, o bile yasaktı.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Tütün üreticisi...

YAKUP TAŞ (Adıyaman) – Niye kaldırmadınız bugüne kadar? Kaç tane hükümet gelip geçti?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Tütün üreticisi bir memleketin insanı konuşuyor işte, doğru.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Tütüncü mutluydu, huzurluydu, çiftçi mutluydu; şimdi değil.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Diğer önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2985) esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanlarında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesi ile 4733 Sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun'un 6'ncı maddesine eklenmesi teklif edilen "Tütün mamulü üreticilerinin, bir takvim yılı içinde yurt içi piyasaya arz amacıyla ürettikleri ve ithal ettikleri; sigara, nargilelik tütün mamulü, sarmalık kıyılmış tütün mamulü ve pipoluk tütün mamulü kategorilerinde kullandıkları toplam tütünün, kategori bazında en az yüzde otuzunun Türkiye'de üretilen tütün olması zorunludur. Cumhurbaşkanı, bu oranı yüzde kırkbeşe kadar artırmaya ve yüzde onbeşe kadar indirmeye yetkilidir" fıkrasında yer alan "Cumhurbaşkanı, bu oranı yüzde kırkbeşe kadar artırmaya ve yüzde onbeşe kadar indirmeye yetkilidir" ifadesinin "Cumhurbaşkanı, bu oranı yüzde kırkbeşe kadar artırmaya ve mücbir sebeplerde yüzde onbeşe kadar indirmeye yetkilidir" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ediyoruz.

Okan Gaytancıoğlu

Orhan Sarıbal

Ayhan Barut

Edirne

Bursa

Adana

İlhami Özcan Aygun

Tekirdağ

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Yeterince konuştuğumuzu düşünüyorum bu mevzuyu ama konuşacak mısınız?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Konuşalım, konuşalım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sabrınızı zorluyoruz ama zorlamaya devam.

HASAN KALYONCU (İzmir) - Sorun yok, buradayız.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Hiç kızma yok. Hocam, ne dedim? Yarın beşe kadar buradayız dedim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Öyle, öyle, biz de öyle; sorun yok, sorun yok.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Arkadaşlar, amacımız doğruyu yapmak.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Doğruyu yapalım.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Doğruyu biz anlatmaya çalışacağız; sizler de anlayabildiğiniz kadar anlayacaksınız, almak istediğinizi alacaksınız, bir şey demiyorum.

Ama geldiğimiz noktada, şimdi, Cumhurbaşkanına -yüzde 45'e tamam da- neden indirmeye ilgili yetki veriyoruz, niçin yetki veriyoruz?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Böyle bitirilmez, bitirmek istiyorsanız böyle bitirilmez.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Cumhurbaşkanına özel bir statü tanıyoruz burada, bu maddede: Hem yükseltme hem indirme. Ya, yükseltmeyi anladım ama indirme konusunu bir türlü anlayamıyorum, çözüm bulamıyorum; düşünüyorum, "Ya, neden indirilir?" diyorum. Yukarı çıkarmışsın kendi üreticininle ilgili olan, ülkenle ilgili olan bir çalışmayı veya sonucu; ondan sonra keyfekeder diyorsun ki: "Benim canım sıkıldı, ben bunu yüzde 15'e indireceğim."

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) - Yukarıdan talimat gelir senin için.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bir yerlerden talimat mı gelecek, ben merak ediyorum?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Sana şu anda Okan Hocam'dan geldiği gibi.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bana geldiği gibi.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Aynen.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Hocam, Brunson’u söyleyecektim ben. Brunson’u hatırlarsınız, Brunson’u. Bir Brunson vardı, bir rahip vardı. Rahibi nasıl apar topar saldı, gönderdik, bunu da aynı şekilde, bir yerlerden birilerine vahiy mi gelecek de bunu aşağı indireceğiz? Bizim derdimiz, kendi çiftçimizi, kendi üreticimizi kollamak değil mi? Nereden, niçin yüzde 15’ e inecek, anlamış değilim. O zaman demek ki o yazmış olduğunuz 2022, 2023, 2024’teki hedeflere ulaşamayacağınızı daha şimdiden kabul ediyorsunuz çünkü planlama yapmadıysanız olacağı bu zaten. En azından, en alttaki limit ne, bilelim; buraya doğru da kimseye sıkıntı vermeden çözüm bulalım. Planlama yapmazsak... Arkadaşlar, yıllardan beri Tarım Bakanı zaten plan yapmıyor; beş yıllık planlarımızı, on yıllık planlarımızı, on beş yıllık... Uzun vadeli, orta vadeli, kısa vadeli plan yapmamız lazım. Burada da bana göre planlama yapılmadığı için her ihtimale karşı emniyet sübabı olarak o maddeyi koyuyoruz ilave olarak. Ve ben yüzde 15’in altında dahi kalacağımızı düşünüyorum, inşallah ben yanılıyorum diyorum. Bu şekilde, mücbir sebep koyarak kabul ederseniz en azından bağlayıcılığı olur, biraz daha inandırıcılığı olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Eyvallah.

Orhan Bey, buyurun.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Teşekkür ederim.

Sadece şunu söylemek isterim: Ya, hakikaten, gerçekten ben anlamıyorum ama elbette anlayan birisi anlatır: Ya, bütün yetkilerin bir kişide olması, tütünün bile artırılıp azaltılmasına karar vermesi enteresan geliyor bana. Dünyanın acaba kaç tane ülkesinde böyle bir yönetim modeli vardır? Ya, bari bunu da bileme yani bari hiç olmazsa bu alana karışma; anlaşılır gibi değil. Bakanlar var, kurumlar var, komisyonlar var. Enteresan yani. Parti genel başkanının -sağlık, hastalık, corona, kadın doğum- anlamadığı bir şey yok; vallahi yolun sonunda tütüne de müdahale etti, istediği gibi... Hiç olmazsa arkadaşlarımız diyor ki: “Belirli koşullarda bu yüzde 15 aşağı olsun. Bunun bir adı olsun; keyfi olmasın, adı olsun, mücbir sebep olsun.” Nedir mücbir sebep? İşte, bugünkü coronada olduğu gibi veya başka gerekçeler konabilir, oturtulabilir ama yani, bir kişinin memleketteki her işten anlıyor olması inanılmaz bir yetenek.

Şunu söylemek istedim: Bir kere, yüzde 30 meselesi... Aslında böyle bir üst, en az ya da yüzde 30’a çıkma... Hedefimiz hep yüzde 100 olmalı, hedefimiz bu olmalı, Türkiye buna müsait ama bu yöntemlerle değil. Bu alım yöntemiyle, bu sözleşmeli modelle, bu firmaların 22 liraya, 23 liraya tütün alma modeliyle bunun olmayacağını bilmek zorundayız, bu net; bunu tekrarlamak isterim.

Son olarak da şunu söylemek isterim: Tütünle uğraşan insan 405 bin kişiye 355 bin kişinin sisteminde çıktığını söylemişim. Tütün üretim alanı da, değerli arkadaşlar, 1 milyon dekar azaldı, 1 milyon dekar; 1 milyon dekar tütün ekim alanı azaldı. Hazır gelen sigaranın dışında yaprak tütün ithalatına 5,6 milyar dolar para ödedik; 5,6 milyar dolar. Siz bu parayı bizim çiftçimize verseydiniz, bizim 1 gram bile tütüne ihtiyacımızın olmadığını çok rahat bir şekilde söyleyebiliriz ki bu ülke 200 bin, 230 bin ton, 240 bin ton, 250 bin ton, 270 bin ton tütün üretmiştir bu topraklarda, böyle bir potansiyeli de vardır, fazlası da olmuştur.

Başkan, bütünüyle söylemek istediğim: Eksisi yüzde 15 meselesinden artı yüzde 30’a, yüzde 45’e kadar, bütünüyle, rakama takılmadan bir hedefin yüzde 100’e çekilmesi.

İkincisi: Ya, bütün bu yetkilerin bir adama verilmesi doğru değil.

Üçüncüsü de: Yani, bu modelle sadece kâğıt üzerinde kalacak bir durumu konuşuyoruz, o kadar.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler.

Okan Hocam, buyurun.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Madem maaş alıyoruz, sonuna kadar çalışmamız lazım.

Şimdi, tabii, işin aslı şu: 9 tane sigara fabrikamız vardı, hepsi yabancıların eline geçti, hepsi de kapalı şu anda ve o fabrikaları satın alanlar bize tütün satıyorlar. Yani ben şöyle bakıyorum, az önce İlhami arkadaşşıma da söyledim, o da onayladı. Ha dışarıdan tütün ithal etmişiz ha içeride onların tütününü üretmişiz arkadaşlar. Yani pazar oluyorsunuz, pazarı ciddi anlamda vermişsiniz. Biz boşuna “Kendimize yüzde 10 kota koyalım.” demiyoruz yani yüzde 10 şark tipi tütün koyalım da en azından kendi üreticimizi tatalım. Bunu unutmayalım, bu ürünü unutmayalım yani her şeyimize yabancılar karışmasın.

Tamam, TEKEL’in özelleştirmesinde belki sizler yoktunuz, başka hükümetler vardı ama ondan sonraki süreçte de erime sürecinde sizler vardınız. Adıyaman’daki o dekarların azalmasında, üreticilerin azalmasında sizler vardınız. Küresel sermaye yüzde 7-8 bizim üretmemize izin verdi, onu bile istemiyor. Şimdi, bunu ben görüyorum, biz görüyoruz. Siz diyorsunuz ki “Ya, dur bakalım ne olacak?” Ya, ne olacağı var mı? Olacağı bu. Biz haklı çıkmaktan bıktık artık yani. Şeker işinde güzel anlatıyorlar, ona bile inanmıyoruz. Hayvan ithalatı yapıyor, gözümüzle görüyoruz, siz başka şey söylüyorsunuz, biz başka bir şey görüyoruz. Biz buğday ithalatı yaptığımızda siz “un ihracatı” diyorsunuz, biz bunun böyle olmadığını size anlatmaya çalışıyoruz. Biz işe hep muhalefet kısmından bakmıyoruz, yapıcı olalım istiyoruz yani bazı kararları ortak alalım istiyoruz.

Bizim bölgemizde -Fatma Hanım çok iyi bilir- beyaz renkli inekler vardı, boz inekler, her zaman 5 litre süt verir ama her zaman verir çünkü niye? Milyonlarca yıldır bu coğrafyada yaşayan inekler. Şimdi, onlar yok, belli yerde koruma altında. Ne getirdik? Siyah beyaz, alaca, büyük umutlarla geldi, şimdi onun yerine simental sokmaya çalışıyoruz. Yani başka coğrafyalarla bu kadar haşır neşir olursanız kendi coğrafyanızı unutursunuz. Bizim demek istediğimiz, çekincemiz bu, yoksa başka bir şey değil.

Çok güzel bir şey yüzde 30, üreticiyi tekrar kazanabilmek, yapabilesek ama kendi ürünümüzle yapalım istiyoruz. Ben olaya böyle bakıyorum. Geçen sene 500 milyon dolarlık tütün ithal etmişiz. Adam bu sene diyecek ki: “Ya, benim stoklarımda o kadar yok, sen bana içeride üret işte, benim tütün nasıl olsa sende var, oradan ben alırım, kendi fabrikalarımda yaparım.” Ben olaya böyle bakıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

4733 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Tütün mamulü üreticilerinin bir takvim yılı içinde yurt içi piyasaya arz amacıyla ürettikleri ve ithal ettikleri sigara, nargilelik tütün mamulü, sarmalık kıyılmış tütün mamulü ve pipoluk tütün mamulü kategorilerinde kullandıkları toplam tütünün kategori bazında en az yüzde 50'sinin Türkiye’de üretilen tütün olması zorunludur.”

Cumhurbaşkanı bu oranı yüzde 75’e kadar arttırmaya ve yüzde 30’a kadar indirmeye yetkilidir.

Ayhan Altıntaş

Dursun Ataş

Ankara

Kayseri

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun Ayhan Bey.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Gerekçeyi okutalım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Gerekçe...

Gerekçe:

Yurt içi piyasaya arz amacıyla üretilen tütün mamullerinde Türkiye’de üretilen tütünlerin kullanım oranlarının artırılarak tütün ithalatının azaltılması ve ithalat yoluyla temin edilen tütünler yerine çiftçilerimizin ürettiği tütünlerin kullanılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

12’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 12’nci kabul edilmiştir.

MADDE 13- 4733 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasına “tütün mamulleri,” ibaresinden sonra gelmek üzere “makaron, yaprak sigara kağıdı, sigara filtresi,” ibaresi, beşinci fıkrasının (f) bendine “perakende tütün mamulü,” ibaresinden sonra gelmek üzere “makaron, yaprak sigara kağıdı,” ibaresi, (g) bendine “tütün mamulleri,” ibaresinden sonra gelmek üzere “makaron, yaprak sigara kağıdı,” ibaresi, (ı) bendine “makaron” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile sigara filtresi” ibaresi, (k) bendine “alkollü içkilerin” ibaresinden sonra gelmek üzere “, etil alkol, metanol, makaron, sarmalık kıyılmış tütünün ve yaprak sigara kağıdının” ibaresi, (n) bendine aşağıdaki cümle ve fıkraya aşağıdaki bentler eklenmiş, yedinci fıkrasında yer alan “ve (n)” ibaresi ”, (n), (o) ve (p)” şeklinde değiştirilmiş, dokuzuncu fıkrasında yer alan “(f), (g), (ı), (j) ve (o) bentlerinde” ibaresi “(f), (g), (h), (ı), (g), (n), (o) ve (p) bentlerinde” şeklinde değiştirilmiştir.

“Eyleme konu makineler hakkında müsadere kararı verilmemiş ise ayrıca mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilir.”

“ö) 6 ncı maddenin onikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere, kullanımı zorunlu olan miktar ile fiili kullanım miktarı arasındaki farkın, kullanımı zorunlu olan miktara oranının;

1) Yüzde on ve altında olması halinde, kullanmadığı her bir kilogram karşılığında sekiz Türk Lirası,

2) Yüzde otuz ve altında olması halinde, kullanmadığı her bir kilogram karşılığında on Türk Lirası,

3) Yüzde otuzun üzerinde olması halinde, kullanmadığı her bir kilogram karşılığında on iki Türk Lirası,

idari para cezası uygulanır.

p) Mevzuatta tanımlanmış amacı dışında ya da teknik düzenlemesine uygun olmayan etil alkolü bulunduranlara, satışa sunanlara veya satanlara yirmibin Türk Lirasından yüzbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.”

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 13’üncü maddede 2 adet önerge vardır.

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2985) esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin 13’üncü maddesinin 4733 sayılı Kanun’un 8’inci maddesinin (k) bendinde olan “sarmalık kıyılmış tütün” ibaresinin tekliften çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Orhan Sarıbal

Okan Gaytancıoğlu

Bursa

Edirne

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Orhan Bey, buyurun.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Abdurrahman Bey’in bir talebiydi, onunla ilgili bir açıklama yapmıştı sanıyorum.

8’inci maddede buna benzer bir cezai müeyyidenin olduğunu, bir eylemin iki cezasının olamayacağına dair bir tutumu vardı. O yüzden, hukukçu öyle bir yorum yapmıştı. O yüzden, oradaki “sarmalık kıyılmış tütün” ibaresinin çıkarılmasına dair bir önerisi vardı kendisinin.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet, ona ben aklımda kaldığı şekliyle bir cevap vereyim çok da uzatmadan. Orada internet üzerinden, iletişim kanalları üzerinden satış vardı, bir de sizde bizzat direkt ticaret vardı; aradaki fark buydu.

Evet önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2985) esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin 13’üncü maddesiyle değiştirilmek istenen 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun’un 8’inci maddesindeki “Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı” ibareleri “Tarım ve Orman Bakanlığı” olarak değiştirilmiştir.

Ayhan Barut İ

İlhami Özcan Aygun

Orhan Sarıbal

Adana

Tekirdağ

Bursa

Okan Gaytancıoğlu

Bekir Başevirgen

Edirne

Manisa

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – İlhami Bey...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri arkadaşlarım; gene, nasıl kanun yapıldığının bir örneği; kes- kopyala-yapıştır. Yani hâlâ daha biz Bakanlığın ismini düzgün yazmadığımız bir şekilde olursa söylenecek bir söz yok. Yani Bakanlığın ismi değişeli herhâlde 3’üncü yıla geçeceğiz bu yılla beraber, 2’nci yılı dolduruyoruz ama kanun yapıyoruz, kanunda eski isimle kullanıyoruz Bakanlığın ismini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı olarak. Sehven olduğunu düşünüyorum ben ama bürokrat arkadaşlarımızın veya saraydaki odalarda hazırlayan arkadaşların biraz daha dikkatli olmasını buradan uyarıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Burada Dursun Bey bunun mantıklı bir açıklamasını bize yapmıştı, onu dinleyelim.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ
DURDUN KELKİT – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Vekilim, haklısınız yani güncelleme anlamında bu önergeye hiçbir itirazımız yok ama takdir edersiniz ki kapatılan kurumların borç, hak ve yükümlülükleri konusundaki halefiyet ilkesi kime devredilecekse o zaten kanunda belirtilir. TAPDK’den zincirleme gidersek Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, oradan da Tarım ve Orman Bakanlığı olarak zaten o halefiyet belirtilmiş durumda. Yani ben size çarpıcı bir örnek de vereyim. Yürürlükteki Çevre ve Şehircilik Bakanlığı mevzuatında “Nafia

Bakanlığı” diye geçer ya da yürürlüktedir bu. O anlamda bizim 4733’te yüzlerce “Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı” ibaresi geçen hükümleri değiştirmemiz gerekirdi ki hem yoğunluk açısından hem de çok pratik faydası olmaması açısından girmedik o işe efendim. Hiçbir sıkıntısı yok o anlamda.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

13’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13’üncü madde kabul edilmiştir.

MADDE 14- 4733 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 9 - 6 ncı maddenin onikinci fıkrasında yer alan oran 2022 yılı için yüzde on yedi, 2023 yılı için yüzde yirmi bir ve 2024 yılı için yüzde yirmi beş olarak uygulanır. Aykırılık halinde 8 inci maddenin beşinci fıkrasının (ö) bendinde yer alan idari yaptırım uygulanır.”

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 14’üncü maddede 2 önerge var.

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2985) esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin 14’üncü maddesiyle 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun’a eklenmesi teklif edilen geçici maddenin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ediyoruz.

Ayhan Barut

İlhami Özcan Aygun

Orhan Sarıbal

Adana

Tekirdağ

Bursa

Okan Gaytancıoğlu

Bekir Başevirgen

Edirne

Manisa

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Gerekçe...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

12’nci maddeyle teklif edilen yüzde 30 oranıyla direkt başlanmalıdır.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2985) esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin 14’üncü maddesiyle değiştirilmek istenen 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun’a ek maddenin 12’nci fıkrasında “yer alan oran 2022 yılı için yüzde on yedi, 2023 yılı için yüzde yirmi bir ve 2024 yılı için yüzde yirmi beş olarak uygulanır” ibaresi çıkarılmış, yerine “yer alan oran 2022 yılında yüzde 20, 2023 yılında yüzde 25 ve 2024 yılında yüzde 30 olarak uygulanır” ibaresi eklenmiştir.

Ayhan Barut

İlhami Özcan Aygun

Ömer Fethi Gürer

Adana

Tekirdağ

Niğde

Bekir Başevirgen

Okan Gaytancıoğlu

Manisa

Edirne

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Orhan Bey, buyurun.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Aslında Başkan bununla ilgili bazı açıklamalarda bulunmuştu. Söylediği şeydu: “Kolay değil birden böylesine bir sürecin içerisine girmek.” demişti. Aslında, aynı zamanda bizim söylediklerimizin de doğruluğunu ispatlayan bir şeydi çünkü elbette siz de görüyorsunuz, 405 bin üreticiden 355 bin üreticinin sistemden çıkmış olması, kalan 50 bini artırarak 70 bin, 80 bin, 100 bin yapıp sisteme dâhil etmek çok kolay değil. Yine aynı şeyi söyleyeceğim: Eğer gerçekten sahici bir destekleme yapılmazsa -eğer niyet de varsa- güçlü bir destekleme yapılmazsa, bu şekilde oryantal tütün ya da şark tütünü ya da Virginia neyse, eğer bunlarla ilgili doğru bir destekleme, güçlü bir destekleme modeli gerçekleştirilemezse bu rakamların yakalanamayacağını, 2024’te de yakalanamayacağını çok net bir şekilde ifade ediyoruz. Eğer doğru bir destekleme modeli bugünden açıklanırsa gelecek yıl da bir anda bu rakamın yüzde 20 artmayacağını hiçbir gerekçesi olamaz; 50 bin üreticinin 70 bine, 80 bine, 100 bine çıkmayacağını hiçbir açıklaması olamaz yeter ki gerçekten yerli tütünü önemseyen, dolayısıyla üreticimizi ve çiftçimizi önemseyen bir destekleme politikası hayata geçsin. O nedenle, 2025’e bırakılan yüzde 17, yüzde 21, yüzde 25 meselesinin bu politik biçimiyle, tütüne bu bakış açısıyla gerçekleşmeyeceğini şimdiden söylemek isterim.

Anlatmak istediğimiz buydu, bunu 2 kez söylemiş oldum ama önemli.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

14’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 14’üncü madde kabul edilmiştir.

MADDE 15- 1/7/2003 tarihli ve 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Merkezde, Bakanın veya Bakan Yardımcısının başkanlığında, Genel Müdürlükten üç, Bakanlığın diğer birimlerinden bir bitki uzmanı ve bir veteriner olmak üzere iki, Jandarma Genel Komutanlığı, Orman Genel Müdürlüğü ve Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğünden birer, yükseköğretim kurumlarının orman fakültelerinden bir, biyoloji bölümlerinden bir olmak üzere iki bilim insanı, doğa koruma alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarını temsilen dört, dokuz coğrafi bölge esas alınarak belirlenecek avcı kuruluşlarından dokuz, özel avlak veya örnek avlak temsilcisi bir olmak üzere toplam Yirmibeş üyeden teşekkül eden Merkez Av Komisyonu kurulur. Merkez Av Komisyonunda görev alacak sivil toplum kuruluşları, Bakanlığa başvuran sivil toplum kuruluşları arasından, son beş yıl içerisinde yaptığı Türkiye’deki doğa korumanın araştırılması, izlenmesi ve korunması çalışmaları ile kuruluşu adına Komisyon toplantılarına katılmak üzere önerdiği kişinin doğa koruma konusundaki birikim ve tecrübesi değerlendirilerek Bakanlıkça oluşturulan beş kişilik değerlendirme komisyonu tarafından seçilir. Komisyonunda görev alacak bilim insanları, Bakanlığa başvuran bilim insanları arasından değerlendirme komisyonu tarafından seçilir.”

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 15’inci madde üzerinde 1 adet önerge var.

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2985) esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin 15’inci maddesiyle değiştirilmek istenen 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu’nun 3’üncü maddesinin birinci fıkrasına “ziraat mühendisi...” ibaresi eklenmiştir.

Ayhan Barut

İlhami Özcan Aygun

Ömer Fethi Gürer

Adana

Tekirdağ

Niğde

Bekir Başevirgen

Okan Gaytancıoğlu

Manisa

Edirne

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Okan Hocam...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Bu konuyla ilgili bilgi alabileceğimiz kimse var mı?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Millî Parklardan İsmail Bey, buyurun.

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜR VEKİLİ İSMAIL ÜZMEZ – Efendim, Kara Avcılığı Kanunu'nun 3'üncü maddesinde Merkez Av Komisyonu kararını belirler. Mevcut kanuna göre 21 kişiden oluşan bir av komisyonumuz var. Bunlar kimlerden oluşuyor hemen size arz edeyim: Bakan Yardımcısı, genel müdür, genel müdür yardımcısı, ilgili daire başkanı, jandarma komutanlığı, Orman Genel Müdürlüğünden 1 kişi, Gençlik ve Spor Bakanlığında 1 kişi, gönüllü kuruluş, 1 üniversite, gıda kontrolünden 1 bitki uzmanı ve 1 veteriner, -9 bölgemiz var avlakla ilgili- 9 bölgeden katılan avcı temsilcileri ve 1 kişi de örnek avlak temsilcisinden oluşan 21 kişilik üyemiz var efendim. Bu yeni duruma göre bu üye sayısını 25'e çıkarıyoruz. Avcı sayısı 10 tane olduğu için -9 bölge, 1 örnek tane avlak- bu sayıyı artırarak sivil toplum örgütlerinden 3 kişi, 1 tane de biyolog olmak üzere 25'e çıkarıyoruz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Rıdvan Bey, buyurun.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Arkadaşlar, ilgili maddede Merkez Av Komisyonu üye sayısı 25'e çıkarılıyor. Doğa koruma kuruluşlarından 1 yerine 4 temsilci, fakültelerin biyoloji bölümlerinden de öğretim üyeleri dâhil ediliyor.

Şimdi, şöyle bakılabilir: Bu komisyon sayıca artırılıyor, dolayısıyla komisyonun sayıca artırılması avcılık faaliyetlerini sınırlandırmak açısından anlamlı görülebilir, bu şekilde savunulabilir. Bu yaklaşım doğru değil arkadaşlar. Kara avcılığı toptan yasaklanmalı. Bunu şuna dayandırıyorum: Bu hobi dünyadaki en kirli hobi. Başka canlıları yok ederek insanın bundan haz alıyor olması kabul edilebilir bir şey değil. Tabii, bunun yanına ekleyin, ekolojik krizi ekleyin, iklim krizini ekleyin, türlerin insanlar vasıtasıyla tükenme tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu ekleyin.

Bilim insanları antropojen dönemden bahsediyor. Antropojen dönem -belki kendinden önceki dönemlerde hep jeolojik adlandırmalarla dönemler anıldı ama- insan eliyle ve iradi insan müdahalesiyle dünyanın yaşanmaz hâle getirildiği, iklim krizinin tetiklendiği, küresel ısınmanın ayyuka çıktığı bir dönemi tarif ediyor. Yani aslında biz hayvanları yok ederken, bunun için olağanüstü silahlar, olağanüstü yol ve yöntemleri belirlerken bilmediğimiz şey, kendi türümüzü yok ediyoruz. Meseleye bu zaviyeden bakıldığında, av turizmi denen şeyin, gariban hayvanları Amerika'dan, şuradan, buradan gelen sermayedarların getirdikleri ultramodern silahlarla öldürtmenin insani bir tarafının olmadığını açık yüreklilikle tespit etmek gerekir.

Ayrıca, mesele yalnızca hayvan hakları meselesi değil "avcılık lobisi" diye bir lobi oluşmuş durumda, bu, kirli bir pazar oluşturmuş durumda; silah alımına satımına dayanan kirli bir pazar oluşturmuş durumda. Size ilginç bir şey söyleyeyim: Bu avcılık lobisi kendini kolluk kuvvetlerinin yanında 3'üncü bir güç olarak tarif etmeye başladı ve hayvan hakları savunucularını defaatle canlarıyla tehdit eden bir lobi hâline dönüştü. Biz yalnızca hayvan haklarından bahsetmiyoruz, kuşkusuz temeldir ama çok köklü ve derin bir asayiş olayından, kriminal bir meseleden de bahsediyoruz bundan bahsederken.

Bir insanın başka bir canlıyı öldürmesi ve bundan haz alması, bunun için bir sanayinin oluşması, milyon dolarlık silahların üretilmesi, bunlardan birilerinin rant elde etmesi, büyük lobilerin oluşması, bunlar kabul edilemez. Zaten insan sayesinde yalnızca iki yüz yıllık bir zaman dilimi içerisinde türlerin

yüzde 80'i yok oldu; bakın çok ciddi bir rakamdan bahsediyorum, türlerin yüzde 80'i yok şu anda. Niye yok? İnsan yüzünden, bizim yüzümüzden yok. Niye öyle? Çünkü biz öyle uygun gördük. Yani bunun ne insani ne dinî ne kültürel savunulabilecek bir tarafı yok. O sebeple, bu Komisyonu biraz daha şişirerek, Komisyonu biraz daha büyüterek, hele içine bilim insanlarını dâhil ederek, hele çevre koruma örgütlerinden -ki onların nasıl belirleneceği başka bir tartışma konusu, oraya hiç girmiyorum bile, esas mesele bence bu- birilerini dâhil ederek meseleyi daha meşru hâle getirmeye çalışmanın anlamı yok. Bu mesele gayrimeşru bir meseledir. Canlı öldürmenin meşru tarafı olmaz.

O sebeple, benim önerim, kuşkusuz bu teklifin içerisinde yer alan bir şey değil fakat en doğru olan şey, avcılığın, kara avcılığının toptan ortadan kaldırılması, av turizminden gelecek üç kuruşa, beş kuruşa da lanet okunmasıdır.

Teşekkürler.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

Şimdi, Avcılar Federasyonu Başkanı, buyurun.

Kendinizi de tanıttin lütfen.

AVCILIK VE YABAN-AV HAYATI KORUMA KONFEDERASYONU BAŞKANI ERSİN DÜZYOL – Öncelikle Sayın Başkanım, bizi buraya davet ettiğiniz için çok teşekkürler. Avcılık ve Yaban-Av Hayatı Koruma Konfederasyon Başkanımı.

Sayın Başkanım, size iletilenler çok eksik, daha doğrusu doğru bir iletim yapılmamış size gerekçelerinden. Ben yedi yıl Merkez Av Komisyonuna katıldım. Merkez Av Komisyonunun şeklini, oradaki oylamayı, hepsini herkesten çok iyi biliyorum. Benim kadar kimse -bürokratlardan da- katılmamıştır. Avcı sayısı 9'dur. Özel avlakçı vardır. Özel avlakçı bugüne kadar hiçbir zaman avcıdan yana olmamıştır. Sadece bir yıl olmak şartıyla Spor Bakanlığından 1 üye geldi ve geçen yıl da hiçbir isteğimiz kabul edilmedi ve tehdit de edildik “Eğer şayet üstelerseniz kapatırız.” diye.

Şimdi, bunu onaylamadan önce benim sizden bir istirhamım var. Doğru olması için geriye dönük on yıllık arşivden Merkez Av Komisyonunun kararlarını isteyin. Oradaki oylamalara bakın, oradaki isteklere bakın. Eğer şayet avcıların istekleri, oyları kabul edilmişse, fazlaysa bizim 9 avcı üyemizi de çıkartın oradan; biz bunu kabul ediyoruz. Ama kesinlikle ve kesinlikle biz çok büyük azınlıktayız. Bir kere 12 üye oluyor bizden hariç. Sayın Başkanımızın, Bakan Yardımcısının 2 oyu vardır. Asla ve asla böyle bir şey yoktur.

Şimdi, içeriye sokulacak diğer STK'ler nasıl STK'ler? Bugün Türkiye'de, şu anda DKMP'nin, Doğa Koruma ve Millî Parkların başında zaten hayvanseverler, doğaseverler, çevreciler büyük bir handicap. Onlara hiç rahat vermiyorlar, çalışma fırsatı vermiyorlar, her şeylerine karışıyorlar çünkü bu STK'ler dış güçlerden beslenen STK'lerdir. Bunlar açıktır. Hepsinin, av isyanı olsun, vakıflar olsun, doğa vakıfları olsun hepsiyle iş birliği yaparlar, para gelir. Bu para karşılığında Türkiye'deki avcılara hep engeldir. Bu nedir? Türk insanını silahsızlandırmaktır, elinden silahı almaktır. Zaten daha önceki hayvan hakları komisyonunda slogan öyleydi: “Getir silahını, al fotoğraf makinesini.”

Avcılığı yok etmek demek, dağlardan avcılarını indirmek demek dağlardakini daha rahat gezdirmek demektir. Evet, doğrudur. Avcılar Türkiye'de 3'üncü milis gücüdür, silahlı milis gücüdür. Bugün Sayın Cumhurbaşkanımızın da bu kaçaklarını bulan avcılardır. Karadeniz'de yine kaçakları bulan avcılardır ve teröristlerin çoğu yerlerini ihbar eden yine avcılardır. Sulak alanların yok olmasını, derelerin kirlenmesini, balıkların ölmesini, her şeyi bildiren avcılardır. Bugün hiç size, Komisyonunuza geldi mi? Eber yok oluyor, Eber bitiyor. Geldi mi? Gelmedi. Meralar gidiyor, yaban hayatı elden gidiyor, televizyonlarda görüyoruz, gazetelerde görüyoruz “Domuzlar şehre indi.” diyor. Hayır, insanlar

domuzların inine girdi. Yani bunlar konuşulmuyor, 10 avcı var. Biz bunu indirelim, avcılarını yok edelim. Eğer şayet bir devlet, bir bakanlık avcılarının lafıyla hiçbir şey yapamıyorsa çok kötü bir şey. Ben 2006 senesinden beri Doğa Koruma ve Millî Parklarla çalışıyorum. 3 Bakan gördüm, 5-6 müsteşar gördüm, 2 bakan yardımcısı gördüm, 6-7 genel müdür gördüm, daire başkanları gördüm. Bugüne kadar hiçbir şekilde bir şikâyet yoktu. Zaten genelde biz hep aşağıda kaldık, hiçbir zaman isteklerimiz olmadı ancak çok iyi kendimizi anlatsak o da kuruldaki üyeler değil de başkanımız tarafından isteğimiz kabul oluyordu.

Şimdi, bunun, eğer şayet bu 15'inci maddenin bu şekilde geçmesi demek Türkiye'deki 500 bine yakın sertifikalı, 300 küsur bin belgeli, 160 bin küsur faal, yılda 2 kere vergi veren avcının tamamen bitişine gelmek demektir ve bu insanlar hâlihazırda zaten önlerindeki sıkıntılar için sizlere, vekillere, bakanlara, Cumhurbaşkanına sürekli mailler atıyor, "tweet"ler atıyor. Hiç kimse demiyor "Ya bunların derdi nedir? Bir çağıralım bakalım, şöyle bir konuşalım." Bugün, düşünebiliyor musunuz, Türkiye'nin avcılarının başkanı benim, ben MAK'a giremiyorum ama bir özel STK giriyor. Girenlerin hiçbir tanesi... Bugün tarımdan katılan arkadaş diyor ki: "Ya, biz bu domuzlardan bıktık, bir türlü domuzlarla başa çıkamıyoruz. İşte bunu çoğaltın, limitleri serbest bırakın, bu domuzlardan kurtulalım." Oylamaya geliyor, diyorlar ki "Hayır, olmaz öyle şey, domuzları öldüremezsiniz, 2 taneden fazla vuramazsınız." Biz diyoruz ki "Bari 5 tane kalsın eskisi gibi." O bize yalvaran "Domuzlardan bizi kurtarın." diyen tarımın üyesi bakanlıkla beraber el kaldırıyor. "Hayır, vurmayın." diyor. Siz istediniz. Yani onun için, bu 15'inci madde eğer böyle olursa avcılığın sonu geldi demektir.

Eğer şu avcılıktan gelen gelir -yani Sayın Vekilimin dediği gibi değil o işler- trilyonlarca bir para giriyor her yıl hem turizm avından hem Türkiye'nin yerli avından. Biz, sadece 385 lira harç vergisi ödüyoruz, 185 lira pul parası ödüyoruz, sadece bu. Bunun dışında Türkiye ekonomimiz çok büyük; gittiğimiz her ilçeden, her şehirden alışveriş ediyoruz, oteline kalıyoruz, benzin, mazot kullanıyoruz. Üzerimizdeki tesisattan, yememizden içmemizden Türkiye'nin çok büyük bir ekonomisi var. Şimdi deniliyor ki "Bunlar avcılık lobisi." Evet, avcılık lobisi var çünkü avcılık çok büyük bir para aktarıyor Türkiye'ye. Yani siz bunu yok sayamazsınız, bunu bitiremezsiniz. Eğer orada 9'a karşı 15 kişi, 16 kişi oldukları vakit avcılık biter, avcılık yapamayız, hiçbir kararımız olmaz, istenilen zaten çok kötü şeyler var. Biz paralı avcılığı istemiyoruz, istemememizin tek sebebi, paralı avcılıkta diyor ki "On iki ay avlanabilirsin. Parayı ver, istediğini..." Hayır, biz öyle bir avcılık istemiyoruz, biz üreme zamanında asla istemiyoruz. Limitler dâhilinde, Merkez Av Komisyonunun vermiş olduğu kararlara göre yapıyoruz, istiyoruz. Yani bunların hepsi ileride sizin karşınıza çok farklı şekilde gelecek çünkü aşağı yukarı Türkiye'de 1 milyonu aşkın avcı var, bunların aileleri var.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Toparlayalım lütfen.

AVCILIK VE YABAN-AV HAYATI KORUMA KONFEDERASYONU BAŞKANI ERSİN DÜZYOL – Onun için, bu çok sakıncalı bir maddedir. Bunu lütfen, oylamadan önce arşivdekini isteyin, bugüne kadar olmuş yani isteniliyor diye şey yapılmasın, bir incelenisin. Eğer hakikaten bugüne kadar avcılarının dediği olduysa 25 kişiyi yapalım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet, teşekkür ederim.

Bu maddeyle alakalı başka STK'ler de var burada, söz isteme butonlarına basın.

Buyurun, hanımlardan başlayalım.

HAYTAP HAYVAN HAKLARI FEDERASYONU TEMSİLCİSİ PELİN SAYILGAN – İyi akşamlar, Komisyonu saygıyla selamlıyorum. Ben Hayvan Hakları Federasyonu HAYTAP Ankara temsilcisiyim. Aslında, bugün, burada 28 adet doğa derneği adına bulunmaktayım. Bu maddeyle ilgili bir destek mesajı sundu arkadaşlarımız. Ortak bir bildiriye imza attılar fakat beyefendiye öncelikle bir cevap vermek istiyorum.

Hayvan haklarını savunan sivil toplum kuruluşlarını dış destekli olarak ifade etti ve terörize etmeye çalıştı. Biz bu yaklaşımlardan çok sıkıldık ve bunu çok gülünç buluyoruz. Ben burada, Mecliste çalışan bir personelim ve bir devlet memuruyum. Benim bir hayvan hakları savunucusu olarak burada olmam herhâlde sizin savınızı çürütmekte. Eğer terörist olsaydım herhâlde buradaki güvenlik soruşturmalarından geçemezdim. O sözünüzü kabul etmediğimizi özellikle belirtmek istiyorum.

Şimdi, ben bu bildiriye size sunmak istiyorum: Birçok biyocoğrafik etkenin sonucu olarak Türkiye doğası oldukça yüksek biyolojik çeşitliliğe sahiptir. Coğrafi konumu, yer şekilleri ve iklimindeki değişkenlik nedeniyle ülkemiz, çok sayıda canlıya ev sahipliği yapmaktadır ve 3 kıta arasında köprü görevi görmektedir. Bu nedenlerle, Türkiye doğası dünya ölçeğinde oldukça önemli bir yere sahiptir.

İklim krizinden doğan sıkıntılar ve son olarak da pandemi, hepimize doğanın yaşamasının bizim yaşamımız için ilk şart olduğunu göstermektedir. Bu nedenle, ülkemizden başlayarak üzerimize düşen sorumluluğu fazlasıyla yerine getirmemiz gerekmektedir. Haksızlıklarla mücadelenin arttığı bu çağda, her bir canlının yaşama hakkını savunuyor ve birçok canlının yaşamını tehdit eden avcılık tehlikesinin tamamen engellenmesini umuyoruz.

Burada konuşulan kanun teklifi, sadece her yıl öldürülen on binlerce canlının hayatını değil, tüm Türkiye doğasını, geleceğimizi etkileyecektir çünkü ülkemizin ekosistemleri ve canlılar, bir bütünü ayrılmaz parçalarıdır. Türkiye'deki canlı çeşitliliği ve ekosistemlerin ekonomik değeri yeterince bilinmemektedir. Örneğin, nesli tükenen türler için her yıl Bakanlığımız koruma çalışmalarına bütçeler ayırmaktadır. Yok olan ekosistemler, başta tarım olmak üzere pek çok sektörü olumsuz etkilemektedir. Avcılıktan elde edilen gelirle doğanın sağladığı yaşamsal imkânlar arasında kıyaslanamayacak bir uçurum vardır.

Şu an yürürlükte olan Merkez Av Komisyonunda, yaban hayatı konusunda uzman kişi ve kurumlardan çok daha fazla avcı temsilcisi bulunmaktadır. Bu durum pek çok açıdan yanlıştır. Hayvanların haklarını savunan kurumlar yerine onları öldürmek isteyen kurumların Komisyonunda söz sahibi olması etik olarak doğru değildir. Komisyonunda çoğunluk olmaları avcılara ayrı bir cesaret vermektedir. Ülkemizde yasa dışı avcılık artmaktadır. Örneğin, şu an ava kapalı dönemde Tuz Gölü'nden avcılık haberleri gelmekte, jandarma bile avcılarla baş etmekte zorlanmaktadır.

Komisyonunda söz sahibi olan avcı temsilcilerinin bilimsel yayını, araştırması ve benzeri hiçbir dayanağı bulunmamaktadır. Komisyona sunulan argümanlarını doğrulayacak objektif ve bilimsel verileri mevcut değildir. Komisyonunda söz sahibi olan avcı temsilcileri, ulusal ve uluslararası yayımları, gelişmeleri takip edecek bilimsel yetkinliğe sahip değildir. Bu durum komisyon kararlarına yansımakta ve bilimsel veriler göz ardı edilerek kararlar alınmasına sebep olmaktadır. Her yıl doğa koruma ve hayvan hakları kuruluşları tarafından komisyon eleştirilmekte ve aldığı kararlara itiraz edilmektedir.

Öte yandan, son otuz yılda Türkiye'nin doğası ve biyolojik çeşitliliği konusunda bilgi ve deneyim sahibi uzman kişi ve kuruluşların sayısında büyük bir artış yaşanmıştır. Bu kişi ve kurumların ürettiği bilgi, karar verici kurumlara ulaşamamaktadır. Bu tür komisyonlar, akademi ve sivil kurumların bilgilerini ve uluslararası gelişmeleri aktarabilecekleri şekilde düzenlenmelidir. Aynı zamanda karar verici kurumlarla sivil topluluklar arasındaki çatışmanın önlenmesi için bir fırsattır.

Sonuç olarak, söz konusu madde değişikliği ülkemizin doğa koruma ve hayvan hakları konusunda çalışan sivil kurumları tarafından desteklenmektedir. Bu yüzden ivedilikle gerekenin yapılması ve Merkez Av Komisyonundaki bilim insanlarının ve doğa koruma konusunda uzman sivil toplum kuruluşlarından temsilcilerin artırılması sağlanmalıdır. Türkiye'nin bu konuda atacağı örnek adımların, uluslararası arenada ülkemizin prestijini arttıracak tartışmasız bir gerçektir.

Bu maddeyi destekleyen imzacı kuruluşları da sayayım izin verirseniz Başkanım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 26'sını da mı?

HAYTAP HAYVAN HAKLARI FEDERASYONU TEMSİLCİSİ PELİN SAYILGAN – 28, hızlıca.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Onunla bitecek inşallah, değil mi?

HAYTAP HAYVAN HAKLARI FEDERASYONU TEMSİLCİSİ PELİN SAYILGAN – Bitiyor.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Hadi, tamam peki.

HAYTAP HAYVAN HAKLARI FEDERASYONU TEMSİLCİSİ PELİN SAYILGAN – Kavga da çıkarmadan gideceğim. AKFOD, Alakır Nehri Kardeşliği, Antalya Dostları Derneği, Artvin Borçka Karagöl Çevre Koruma ve Dayanışma Derneği, Buğday Ekolojik Yaşamı Destekleme Derneği, Cahide Derneği, Çiğdemim Derneği, Çoruh Vadisi Borçkalılar Derneği, Doğa Derneği, Doğaya Dönüş Gençlik ve Spor Kulübü Derneği, HAYTAP, Hayvanlar İçin Projeler Derneği (HİPDER), İstanbul Artvin STK Platformu, Kırklareli Kent Konseyi Çevre Meclisi, Kızılkaya Yenidünya Derneği, KİHAYKO, Kuzey Ormanları Savunması, MAGMA Dergisi, Mezopotamya Ekoloji Hareketi, MUÇEP, Orhanlı Köyü Kültür Doğa Gençlik ve Spor Kulübü Derneği, Orman Melekleri, Simurg Kuş Yuvası Derneği, Sualtı Araştırmaları Derneği (SAD), TTKD, Turgutlu Doğa Kültür ve Yaşam Derneği, Van ÇEV-DER, WWF-Türkiye.

Yani, öncelikle ben avcılığa tamamen karşı olduğumuzu belirtmek istiyorum bu derneklerin fakat bu maddeyi olumlu bir gelişme olarak görüyoruz ve dolayısıyla destekliyoruz.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler.

AVCILIK VE YABAN-AV HAYATI KORUMA KONFEDERASYONU BAŞKANI ERSİN DÜZYOL – Ben söz hakkı alabilir miyim? Cevap hakkım olması lazım.

HAYTAP HAYVAN HAKLARI FEDERASYONU TEMSİLCİSİ PELİN SAYILGAN – Cevap hakkı benimdi aslında çünkü suçlamada bulunan sizdiniz, ben size bir suçlamada bulunmadım.

AVCILIK VE YABAN-AV HAYATI KORUMA KONFEDERASYONU BAŞKANI ERSİN DÜZYOL – Öncelikle beni tehdit ettiniz, “Giremezsiniz buraya.” dediniz. Kusura bakmayın, ben bir Türkiye Cumhuriyeti...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Yok, size öyle demedi. Anlamadınız. Hayır, dinler misiniz?

AVCILIK VE YABAN-AV HAYATI KORUMA KONFEDERASYONU BAŞKANI ERSİN DÜZYOL – “Giremezsiniz.” dedi

HAYTAP HAYVAN HAKLARI FEDERASYONU TEMSİLCİSİ PELİN SAYILGAN – Hayır öyle demedim. Kendim için dedim beyefendi.

AVCILIK VE YABAN-AV HAYATI KORUMA KONFEDERASYONU BAŞKANI ERSİN DÜZYOL – “Giremezsiniz.” dedi, “Güvenlikten geçemezsiniz.” dedi.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Yanlış anladınız, anlamadınız işte. Bir saniye bir saniye Pelin Hanım, bir saniye.

AVCILIK VE YABAN-AV HAYATI KORUMA KONFEDERASYONU BAŞKANI ERSİN DÜZYOL – Özür dilerim o zaman, özür dilerim o zaman. Şimdi, bizi o kadar cahil bir zümre yaptınız ki ama...

HAYTAP HAYVAN HAKLARI FEDERASYONU TEMSİLCİSİ PELİN SAYILGAN – Öyle bir şey de demedim.

AVCILIK VE YABAN-AV HAYATI KORUMA KONFEDERASYONU BAŞKANI ERSİN DÜZYOL – Hayır, öyle demeyin.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Karşılıklı konuşmalıyım arkadaşlar.

AVCILIK VE YABAN-AV HAYATI KORUMA KONFEDERASYONU BAŞKANI ERSİN DÜZYOL – Bizim bilim kurulumuz var, bizim aramızda...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Ersin Bey, Ersin Bey bir saniye. Bizim üslubumuz bu değil. Siz fikirlerinizi söyleyin, biz dinliyoruz. Orayla görüşmenize gerek yok.

AVCILIK VE YABAN-AV HAYATI KORUMA KONFEDERASYONU BAŞKANI ERSİN DÜZYOL – Tamam.

Bizim bilim kurulumuz var. Bunun içinde biyologlarımız var, kanatlı uzman, hepsi profesör, yaban hayatı bölümünden profesörlerimiz var, fen fakültesinden profesörlerimiz var, orman içi sularda tatlı su balıklarında profesörlerimiz var, Türkiye'nin her üniversitesinden hocalarımız var. Biz kendi başımıza hiçbir iş yapmıyoruz, hocalarımızla birlikte hareket ediyoruz, hepsi de danışmanımızdır, gittiğimiz bir toplantıya da hocalarımızla gidiyoruz. Aslında biraz evvel hocamızın biri buradaydı, çok acil bir toplantısı olduğu için geç kaldığından gitti. Biz o şekilde kesinlikle cahil kişiler değiliz, hepimiz, aramızda profesörler, aramızda savcılar, hukukçular hepsi var. Yani, öyle sizin anlattığınız gibi hiç bilinçsiz...

HAYTAP HAYVAN HAKLARI FEDERASYONU TEMSİLCİSİ PELİN SAYILGAN – Ben size cahil demedim ama her şey eğitim de değil.

AVCILIK VE YABAN-AV HAYATI KORUMA KONFEDERASYONU BAŞKANI ERSİN DÜZYOL – Türkiye'de... Bakın...

HAYTAP HAYVAN HAKLARI FEDERASYONU TEMSİLCİSİ PELİN SAYILGAN – ...vicdan diye bir şey de var, etik ahlak diye bir şey var. Siz hiçbir canlının hayatı üzerinde söz sahibi değilsiniz. Hiç kimsenin hiçbir savunması olmayan bir canlıya silah doğrultmaya hakkı yok ve bunu spor olarak adlandırmak son derece mantıksız.

AVCILIK VE YABAN-AV HAYATI KORUMA KONFEDERASYONU BAŞKANI ERSİN DÜZYOL – Doğrudur.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Arkadaşlar...

AVCILIK VE YABAN-AV HAYATI KORUMA KONFEDERASYONU BAŞKANI ERSİN DÜZYOL – Şimdi, evet Türkiye'de çevresel etkileşim çalıştaylarını, sürdürülebilirlik avcılık ve yaban hayatı çalıştaylarını biz yaptık daha Türkiye'de devlet dahi yapmadı bunu.

HAYTAP HAYVAN HAKLARI FEDERASYONU TEMSİLCİSİ PELİN SAYILGAN – Başkanım, ben Komisyonu aksatmamak için müsaade isteyim.

Teşekkürler, iyi akşamlar.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet, teşekkür ederim.

Buyurun, kendinizi de tanıttın.

DOĞA ARAŞTIRMALARI DERNEĞİ BAŞKANI OSMAN ERDEM – Sayın Başkan, Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun çok değerli üyeleri; ben, buraya Doğa Araştırmaları Derneği Başkanı ve Doğal Hayatı Koruma Vakfını da temsilen katılıyorum, konuştuklarımız her 2 kuruluşu da temsil etmektedir.

Aynı zamanda, Sayın Başkanım, bugün öğlen ve akşam tansiyon ilaçlarımı almadım ama Komisyon çok iyi bir havada, -saat 02.00 oldu- iyi götürdünüz. Biz de sivil toplum kuruluşu olarak beyefendinin işbirlikçi olarak tanımladığı kişilerden bir tanesi de benim oldukça fazla sayıda da proje yürüttük biz Birleşmiş Milletlerde, Avrupa Birliğinde bunların birçoğunda Doğa Koruma Milli Parklar Genel Müdürlüğümüzle iş birliği içerisinde yürütüyoruz.

Ayrıca, Birleşmiş Milletlerden ve Avrupa Birliğinden bakanlığımızı, bakanlıklarımız, sivil toplum kuruluşlarından kat kat büyük meblağlar alarak projeler yürütürler. Birleşmiş Milletlerden proje olarak yürütmek iş birlikçilik değildir. Keşke diğer kuruluşlarımız, akademik kuruluşlarımız daha fazla proje yürütseler de bizim Birleşmiş Milletler ödediğimiz paranın, Avrupa Birliğine ödediğimiz paranın bir kısmını alabilsek.

Ben, otuz yıl devlette çalıştım. Çevre Bakanlığının ilk kurucuları arasında yer alan birisiyim. Türkiye'nin en hassas, en karmaşık, en tehlikede alanlarından birisinin kurucusuyum, Sulak Alanlar Şube Müdürlüğünü sekiz yıl yürüttüm, dört yıl aynı birimin bulunduğu daire başkanlığını yürüttüm, çalıştığım dönemde de iyi olduğumu söyler herkes. Vatani hizmet etmekten hep onur duydum, gurur duydum. Ülkemi de çok seviyorum, her canlısını da insanını da Avcılar Federasyonunu Başkanını da ve tüm canlılarını da çok seviyorum. Bu ülke bizim.

Şunu ifade edeyim: Bizim sivil toplum kuruluşları olarak herhangi bir çıkarımız yok, menfaatlenmiyoruz, bir şey yapmak istiyoruz bu ülkeye gönül vermiş insanlar olarak. On sekiz yıldır da emekli olduktan sonra kırk yedi yıldır çalışıyorum, bir sivil toplum kuruluşunda hiçbir karşılık beklemeden elimizden geldiğince gayret gösteriyoruz. Olumlu bir gelişme, çok kıymetli buluyoruz bu değişikliği. Niye kıymetli buluyoruz? Çünkü bundan önceki yürürlükteki yasanın ilgili hükmü gerçekten çok haksızdı, çok eksikti. Bu haksızlığı ve eksikliği giderme adına çok önemli buluyoruz. Elbette ki şöyle bir hak iddia edilemez: Ya, ben 500 lira ödedim, her türlü karar benim lehimde olsun. Bugün birkaç cümle çok tekrar edildi, çok mutluyum. Bir tanesi ortak değerimiz. Birçok şey bizim ortak değerimiz, suyumuz ortak değerimiz, korumak durumundayız. Yoksa geleceğimiz tartışılır. Havamız ortak değerimiz, toprağımız ortak değerimiz ama canlılarımız da ortak değerimiz, yaban hayatımız da ortak değerimiz. Şu hep söylediğimiz söz, Türkiye yaban hayatı bakımından yeryüzünün en önemli ülkelerinden birisidir. Karıştırılan bir şey var burada. Türkiye -sayılan özellikleri tekrar etmek istemiyorum, keşke daha erken bir saat olsaydı, saat 02.00'yi geçiyor- çeşitlilik bakımından son derece önemli bir ülke, inanılmaz bir coğrafyada yaşıyoruz. İyi ki böyle bir coğrafyada varız biz.

Bakın, Avrupa'yla yarışıyoruz, 12 bin bitki türümüz var, 12 bin de bizde var. Her yıl 50 yenisini ekliyoruz ama nüfusla bir de karşılaştırdığımız zaman durumumuz hiç açıcı değil.

Bakın, elimde Bakanlığımızın yaptırdığı bir çalışmadan birkaç sayı vereceğim. Çok geç, hepsini okuyamam ama alageyik; Türkiye'deki alageyik nüfusu 300, olması gereken nüfus 100 bin. 100 bin alageyik bu ülkede yaşayabilecek alana sahip ama 300 var sadece. Yaban koyunu 1380, yaşayabileceği miktar 30 bin. Ceylan 2 bin, olması gereken 30 bin. Fazla vaktinizi almayayım. Benim asıl uzmanlık

alanım sulak alanlar, beyefendinin söylediği. Bu ülkede sulak alanların yönetimiyle ilgili ne kadar önemli gelişme varsa, hem kamudayken hem emekli olduktan sonra bir sivil toplum kuruluşunda destek verdim, katkı vermeye çalıştım, sulak alan mevzuatını da kaleme alan kişiyim Sayın Başkan.

AVCILIK VE YABAN-AV HAYATI KORUMA KONFEDERASYONU BAŞKANI ERSİN DÜZYOL – Ben hiç görmedim sizi. Sulak alanlar elden gidiyor.

DOĞA ARAŞTIRMALARI DERNEĞİ BAŞKANI OSMAN ERDEM - Tanımazsın, bilmezsin, namlunun ucundan bakmayın lütfen, saat çok geç, namlunun ucundan bakmayın. Etrafınıza bakarsanız, tanırırsınız elbette ki Osman Erdem'i. Bakın lütfen.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Siz bizimle sohbetinize devam edin.

DOĞA ARAŞTIRMALARI DERNEĞİ BAŞKANI OSMAN ERDEM – Bitireyim, şunu söyleyeyim: Sivil toplum kuruluşları bir değil de dört olursa ne olur, ne yapar bu sivil toplum kuruluşları? Bunu, Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğüyle yakinen çalıştığımız için bilirler. Çok basit bir şey söyleyeceğim. Yaptığımız, hiçbir karşılık beklemeden, yaklaşık kırk yıldır, 1980'den bu tarafa Türkiye'nin bütün kuş gözlemcileri, 15 Ocak ile 15 Şubat arasında Türkiye'ye dağılır, sadece biz değil. Biz, batı paleolitikte bulunduğumuz için bütün kuşçular sahaya iner. Ne için inerler bilir misiniz? Su kuşlarının popülasyonları azalıyor mu çoğalıyor mu? Ona göre alınacak tedbirlere yön vermek için bunu yapar. Başka ne yapar? Buna benzer birçok araştırma yapar. Derdimiz ne? Derdimiz eğer bu Komisyonda var olursak şu anda derdimizi anlatıyoruz. Burada Bolu'da Türkiye'deki avcılıkla ilgili düşüncelerimizi aktarırız. Çünkü biz bir karşılık beklemiyoruz, bizim bir menfaatimiz yok. Bizim menfaatimiz toplumun menfaati çünkü ortak değerimiz.

Bir iki rakam daha vereceğim. Biz 156 alanda geçtiğimiz yıl sayım yaptık. 156 alanda yaklaşık 1 milyon 600 bin civarında su kuşu sayıldı. Sadece 1970'li yıllarda kurutulmuş olan Kahramanmaraş Gavur Gölü'nde kuş gözlemcileri tarafından bir günde sayılan rakam 1 milyon 100 bindir. Ben çok daha geç dönemde başladım bu işe. 1998 yılında sadece Kayseri Sultan Sazlığı'nda 3 arkadaşımızla birlikte yaptığımız sayımda saydığımız rakam 420 bindir. Bugün, bakın, bütün Türkiye'de bu sayı... Yani biz federasyonumuzdan bekleriz ki ya, ne güzel sivil toplum kuruluşları da bu olayın içerisine girmek istiyorlar, bizim geleceğimiz... Bakın, avcılığın geleceği, eğer bunu av kaynağı olarak görüyorsanız -Sayın Milletvekilim bugün bunların kaynak olmadığını da ifade etti- çok da güzel ifade etti, bunlar varlıklar. Kaynak olarak da görmek istiyorsanız öyle kabul edelim, ne güzel, bu kaynağın sürdürülebilir olması gerekmez mi, bu hepimizin sorumluluğu değil mi? Başta karar vericiler olmak üzere hepimizin sorumluluğu. Biz de bir vatandaş olarak, bu toplumun bireyi olarak bu sorumluluğun bir parçasını yerine getirmeye çalışıyoruz. Bakanlığımız 10 üzerinden

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Kanunda öngörülen değişikliklerle alakalı biraz daha kısa, ne getirecek ne götürülecek...

DOĞA ARAŞTIRMALARI DERNEĞİ BAŞKANI OSMAN ERDEM- Bitireyim. Meramımız anlaşıldı.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Ne getirecek? Bu sizin sayımın olması orada ne getirecek, onu daha çok...

DOĞA ARAŞTIRMALARI DERNEĞİ BAŞKANI OSMAN ERDEM- Şunu getirecek. Aslında 10'a 10 olsaydı çok daha anlamlı olacaktı. Bir tarafta kullanıcılar var, bir tarafta korumak isteyen kuruluşlar var. Bakanlığımız, orada kararlarını bu her iki tarafı da dinleyerek çok daha doğru bir

şekilde verme şansına sahip olacaktır. Bakanlığımız doğa korumadan sorumlu kuruluştur ama kanunla yetkilendirilmiş bir kuruluş. Elbette ki onun kararları önemlidir Sayın Başkan, avcılık lehine olsa bile. Kaldı ki, bakan, geçmişte avcılık üç günden sizin baskılarınız sonucunda yedi güne çıkarılmıştır.

AVCILIK VE YABAN-AV HAYATI KORUMA KONFEDERASYONU BAŞKANI ERSİN DÜZYOL - Hayır, hayır. Orada bizim baskımız değil, Bakanlığın yapmış olduğu işler.

DOĞA ARAŞTIRMALARI DERNEĞİ BAŞKANI OSMAN ERDEM – Şunu yapacağız: Sivil toplum kuruluşları, burada yer alacak olan kuruluşlar kendi alanlarında, doğa koruma alanlarında aynı zamanda uzman kuruluşlardır, biraz önce söylediğim gibi. Bakan, bugün bizim hazırladığımız Tür Eylem Planı Rehberi... Bakanlığımız tarafından 70'e yakın eylem planı yaptırıldı, bunlarda kullanılan rehberdir. Biz, yaptığımız araştırma çalışmaları, yaptığımız izleme çalışmalarının sonuçlarını Komisyona götürüp sunarız. Bunu yaparız, başka ne yapabiliriz? Görüşlerimizi aktaracağız. Daha sonra yani 10 değil, 4'üz... Niye bu kadar tedirgin oldular, niye bu kadar heyecanlandılar? Nihayetinde buraya gelecek insanlar terörist değil, buraya gelecek insanlar, uzmanlar, bilim insanları... Bakan, biraz önce açıkladık. Otuz yıl devlette çalışmış, on sekiz yıldır da Türkiye'nin hemen her tarafını gezen, dolaşan, hiçbir karşılık beklemeden yapan bir kişiyim. Görüşlerimizi paylaşacağız, düşüncelerimizi paylaşacağız. Bu, takdir görür, Meclisimiz bu hakkı bize verirse biz de 1 oy hakkımızı kullanacağız.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

Önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2985) esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanlarında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesiyle değiştirilmek istenen 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nun 3'üncü maddesine (1)'inci fıkrasına "ziraat mühendisi" ibaresi eklenmiştir.

Okan Gaytancıoğlu

İlhami Özcan Aygun

Ayhan Barut

Edirne

Tekirdağ

Adana

Bekir Başevirgen

Manisa

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Gerekçe...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Avcılık faaliyetlerinin sınırlandırılması ve ilgili tüm kesimlerin katılımıyla, zamanında, etkin denetimi amacına uygun şekilde maddenin yeniden düzenlenmesi, buraya teklifin gerekçesine uygun olarak "ziraat mühendisi" eklenmesi gerekmektedir.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15'inci madde kabul edilmiştir.

1 adet madde ihdası önergesi vardır, okutup işleme alacağız.

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2985) esas numaralı Kanun Teklifi'ne çerçeve 15' inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiş ve diğer maddeler buna göre teselsül ettirilmiştir.

"MADDE...-4915 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 9-Bilimsel yönden tabiata ve türlerine zararlı olan hayvanların bu Kanun gereğince görevliler veya avcılar tarafından avlanması ile avlanma izin ücreti ve avlanma ücreti alınmayacak diğer kişilere ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.””

Abdullah Doğru	Ebubekir Bal	Selahattin Minsolmaz
Adana	Diyarbakır	Kırklareli
Salim Çivitcioğlu	Yakup Taş	Hüseyin Şanverdi
Çankırı	Adıyaman	Hatay
Fatma Aksal		Cihan Pektaş
Edirne		Gümüşhane

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Gereğesini de okuyalım.

Gereğçe:

Önergeyle, bazı hayvanların bilimsel yönden araştırılması, insana veya mala zarar verenlerin avlatılması, diplomatlar, uluslararası kuruluş temsilcileri veya devlet misafirleri gibi üst düzey temsilcilere gerektiğinde ücretsiz av yaptırabilmesine yönelik düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ –Bakanlıktan Doğa ve Milli Parklar Genel Müdürümüz var, bu konuda bir açıklama istiyelim.

Buyurun.

DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜR VEKİLİ İSMAİL ÜZMEZ – Arz ediyorum.

Efendim, doğada bazı yabancı hayvanlar kuduz olabiliyor. Bunu kurum tarafından veya avcılar tarafından itlaf ettirebiliyoruz. Bazı yabancı hayvanlar, yırtıcı hayvanlar yerleşim yerlerine kadar gelip insanları öldürebiliyor, ayılar mesela, biz bunları öldürtebiliyoruz. Dolayısıyla bunlar bilimsel bir rapora bağlanıyor. Bunlarla ilgili bilimsel araştırmalar yapabiliyoruz, bunlardan ücret alınmaması konusu...

Ayrıca, mütekabiliyet esasına dayalı, yabancı devlet konukları geldiğinde, talep hâlinde böyle bir ava gidilmesinde ücret alınmaması konusu yasada vardı, bunu yönetmelikle düzenlemek istiyoruz efendim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet, teşekkürler.

Ayhan Bey...

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Ben genel bir ilkeden bahsetmek istiyorum. Yasalar yapılırken istisnalar konulması fikrine karşıyım. Yasa herkese eşit uygulanmalı, ücret ödenmesi gerekiyorsa da ödenmeli. O ücreti devletin başka bir kurumu karşılayabilir ama böyle kişiler için istisnalar tanınmasını doğru bulmuyorum. Herkesi eşit olarak almamız gerekir. O yüzden bu önergeye olumlu oy vermeyeceğimi belirtmek istiyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Dolayısıyla yeni bir madde ihdas edilmiştir.

Şimdi eski madde sırasıyla devam edip daha sonra ona göre teselsül ettirilecektir.

MADDE 16- 3/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun 8/A maddesinin birinci fıkrasının beşinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - 16'ncı madde üzerinde 1 önerge vardır, okutup işleme alacağız.

Okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2985) esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanlarında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesiyle değiştirilmek istenen 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun 8/A maddesi tekliften çıkarılmıştır.

Okan Gaytancıoğlu

İlhami Özcan Aygun

Ayhan Barut

Edirne

Tekirdağ

Adana

Bekir Başevirgen

Manisa

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Orhan Bey, buyurun.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun 8/A maddesinde değişiklik. Maddedeki değişiklikle “Yeter gelirli tarımsal arazilerin ekonomik bütünlüğe sahip olmayan kısımları Bakanlığın izniyle satılabilir.” ibaresi metinden çıkarılmaktadır.

Madde gerekçesi “Yeter gelirli tarım arazilerinin ekonomik bütünlüğe sahip kısımlarının da parsel bazında satılabilmesi sağlanmaktadır.” şeklinde olup bu konuda açık bir düzenleme yapılmadığı için, ekonomik bütünlüğe sahip olan arazilerin mi yoksa olmayan arazilerin mi satışa konu olacağı ya da olmayacağı konusunda ciddi bir belirsizlik mevcuttur. Bu düzenleme, aynı maddede yer alan “Tarımsal araziler bu Kanuna ekli (1) sayılı listede belirlenen yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüklerinin altında ifraz edilemez, bölünemez.” hükmüyle çelişmektedir. Maddenin son paragrafında yer alan “Bilimsel gelişmeler ve günün koşullarına göre bu Kanuna ekli (1) sayılı listede Cumhurbaşkanı kararı ile değişiklik yapılabilir.” ibaresindeki “günün koşulları”nın belirlenmesi son derece muğlak ve çok belirsiz bir ifadedir.

Kanun maddesiyle belirlenen yeter gelirli tarım arazi büyüklüğü ilçe bazlıdır, oysaki tarım arazilerinin yeterlilik, üretim kabiliyeti tek bir parsel içinde bile farklılıklar arz edebilmektedir. Arazi sınıflandırılması ve yeter gelirli tarım arazi büyüklüklerinin belirlenebilmesi için, toprak özelliklerinin bilimsel ve modern sistemlere göre ve yetkili kurum ve uzman kişilerce belirlenmesi gerekmektedir. Değişiklik yapma kararı, arazi sınıflandırmasını yapan kurum ve uzman kişilerce uygun görüldüğü takdirde verilmelidir. Bu tür bilimsel ihtiyaçlara göre yeter gelirli arazi büyüklüğünün yöresel odaklı çok sayıda değiştirilmesi olasılığı göz önüne alındığından, bu konuda karar vericinin Bakanlık makamında kalması yeterli olacaktır.

Uygulamadan örnek vermek gerekirse: Bir ilçe için yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüğünün 55 dekar, bir çiftçinin yirmişer dekarlık üç parça arazisi olduğu ortamda; çiftçi bir parseline borç, ihtiyaç ve bu nedenlerle satmak istediğinde geriye kalan parsel miktarı yeter gelirli arazi miktarının altına düştüğü için tüm arazisini satmak zorunda kalmakta ve çiftçiliği bırakmaya zorlanmaktadır. Çiftçiler böyle zorluklarla bir parseli başkasına, iki parseli de başka güvendiği birine satmaktadır. Bu bağlamda düzenleme yeniden değerlendirilmeli, üreticilerin, büyük parselleri bölünerek yeterli ekonomik alan bırakıp gerisini satma yoluna gitmesi önlenmelidir. Bu kapsamda maddede değişiklik yapılacak ise buraya “amacı dışında kullanılmaması şartıyla” veya “tarımsal amaçlı kullanım şartıyla” gibi ibareler eklenmesi önerilmektedir. Maddeyle ilgili genel öneremiz bu yöndedir.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 16'ncı madde kabul edilmiştir.

MADDE 17- 5403 sayılı Kanunun 8/B maddesinin başlığında yer alan “yeter gelirlı” ibaresi madde başlığından, birinci fıkrasında yer alan “tarımsal arazi ve yeter gelirlı” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Tarım arazilerinde; ifraz, hisselendirme, pay temlikı, elbirliğı mülkiyetinin paylı mülkiyete dönüştürülmesi, elbirliğı mülkiyetinin devri, paylı mülkiyet olarak intikal, taksim ve vasıf değişikliğı işlemleri Bakanlığın izni ile yapılır.”

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 17'nci madde üzerinde 2 adet önerge vardır:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2985) esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesiyle değiştirilmek istenen 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun 8/B maddesi tekliften çıkarılmıştır.

Ayhan Barut

İlhami Özcan Aygun

Adana

Tekirdağ

Bekir Başevirgen

Okan Gaytancıoğlu

Manisa

Edirne

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Orhan Bey...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – 5403 sayılı Kanun'un 8/B maddesinin başlığında yer alan “yeter gelirlı” ibaresi madde başlığından, birinci fıkrasında yer alan “tarımsal arazi ve yeter gelirlı” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

“Tarım arazilerinde ifraz, hisselendirme, pay temlikı, elbirliğı mülkiyetinin paylı mülkiyete dönüştürülmesi, elbirliğı mülkiyetinin devri, paylı mülkiyet olarak intikal, taksim ve vasıf değişikliğı işlemleri bakanlık iznine bağlıdır.”

Bu ciddi bir problem olarak karşımızda durmaktadır. Bu el birliğı meselesinde, hisselerin bölüşülme meselesinde yetkinin Bakanlık tarafından kullanılması doğru değildir. Bunun bir hukuki mesele olduğunun farkındayız ama Bakanlığın bu konuda kendi raporlarıyla bunu yapması ve buradan doğru bir satış gerçekleştirmesi doğru değildir. Bakanlığa böyle bir iznin olmasını da doğru kabul etmiyoruz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2985) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesi 5403 sayılı Kanun'un 8/B maddesine eklenen fıkranın aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Eklenen fıkra: Tarım arazilerinde ifraz, hisselendirme, pay temlikı, elbirliğı mülkiyetinin paylı mülkiyete dönüştürülmesi, elbirliğı mülkiyetinin devri, paylı mülkiyet olarak intikal, taksim ve vasıf değişikliğı ise ziraat fakültelerinin ilgili bölümlerinden alınan raporla Tarım ve Orman Bakanlığının izniyle yapılır.

Gereğini saygılarımla arz ederiz.

Orhan Sarıbal
Bursa

Okan Gaytancıoğlu
Edirne

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Gereçeyi okutuyorum.

Gereççe:

Vasıf değişikliği Bakanlığın siyasi kararı yerine üniversitelerden alınacak bilimsel bir raporla tescil edildikten sonra Bakanlık tarafından izin verilmesini sağlamak.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – 18’le ilgili bir açıklama yapmak isterim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 18’e geleceğiz şimdi.

17’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 17’nci madde kabul edilmiştir.

MADDE 18- 5403 sayılı Kanunun 8/I maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Yeter gelirlî tarımsal arazilerin mülkiyetinin devri konusunda anlaşmaları” ibaresi “Tarımsal arazilerin mülkiyetinin devri konusunda bir yıl içinde anlaşmaları” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Tarım arazilerinde asgari tarımsal arazi büyüklüğünün altındaki payların paydaşlara aynen devri halinde paydaşlar, bu taşınmazların devri ile ilgili yapılacak işlemlere ilişkin harçlardan, bu işlemlerle ilgili düzenlenecek kâğıtlara ilişkin damga vergisinden ve tapu döner sermaye ücretlerinden muafır.”

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - 18’inci maddede 1 önerge vardır.

Okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2985) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 18’inci maddesi 5403 sayılı Kanun’un 8/I maddesinin 3’üncü fıkrasında yer alan ibare değişikliğinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim. Gereğini arz ederiz.

Saygılarımla.

“Değiştirilen fıkra: Tarımsal arazilerin mülkiyetinin devri konusunda beş yıl içinde anlaşmaları.”

Orhan Sarıbal
Bursa

Okan Gaytancıoğlu
Edirne

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Başkanım...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – 5403 sayılı kanunun 8/I maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “yeter gelirlî tarımsal arazilerin mülkiyetinin devri konusunda anlaşmaları” ibaresi “tarımsal arazilerin mülkiyetinin devri konusunda bir yıl içinde anlaşmaları” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

“Tarım arazilerinde asgari tarımsal arazi büyüklüğünün altındaki payların paydaşlara aynen devri hâlinde paydaşlar bu taşınmazların devriyle ilgili yapılacak işlemlere ilişkin harçlardan, bu işlemlerle ilgili düzenlenecek kâğıtlara ilişkin damga vergisinden ve tapu döner sermaye ücretlerinden muaf olarak belirlenmiştir.”

Dolayısıyla, burada özellikle bir yıl meselesinin mirasçılara anlaşma süresi konulması yanlış, uygulamada miras konularının hayli uzun sürdüğünü hepimiz bilmekteyiz. Bu sürede anlaşma sağlayamayanlara harç muafiyeti hakkı vermemek de haksızlık. Böyle bir yaklaşım Anayasa'nın eşitlik ilkesine de aykırı. Kaldı ki bir yıl içinde anlaşma kelimesi de yani belirsizlik içermektedir. Hangi anlaşmalar bu madde kapsamında anlaşma konusu olacaktır, nasıl bir anlaşma öngörüülecektir, bunu da bilmiyoruz. Dolayısıyla bu 18'inci maddedeki bu muallak durumları giderebilmek için beş yıllık bir sürenin kullanılması, bir yılın çok az bir süre olduğu, aradaki ihtilafın giderilmesi için, bu nedenle beş yıllık sürenin olması gerekliliğini bir kez daha söylemiş olalım.

Yine, bir ilave, ifraz, pay temlik, paylı mülkiyetin elbirliği mülkiyetine çevrilmesi gibi sayılan mülkiyet tür değişikliklerinin Bakanlığın iznine bağlanması hem mülkiyet değişiklik ilkelerine aykırı ve aynı zamanda tasarruf yetkisini kısıtlayıcı, aynı zamanda yapılacak işlemler sırasında suiistimal açıklığı gibi, hukuk ve miras hukuku bilmeyen kişilerin iznine bağlanması hâlinde farklı ve yanlış uygulamalar ve farklı sonuçlar doğuracak, bir çok hak ihlalleri dolayısıyla yeni davaların açılmasına sebebiyet verebilir. Bakanlığın yanlış uygulamaları miras tartışmalarında davaları artıracak, toprak bütünlüğünün korunması amacı olan 5403 sayılı Kanun amacı dışına çıkacaktır. Dolayısıyla bütünüyle sakıncalıdır. Miras hukukunun medeni kanun hükümleri bu maddelerle işlevini yitirmekte olacak ki bu da iki mevzuat arasında çelişki yaratacak ve uygulamada farklı sorunların doğmasına sebebiyet verecektir.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

18'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 19- 5403 sayılı Kanunun 8/İ maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - 19'uncu maddede 1 önerge vardır.

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2985) esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesiyle değiştirilmek istenen 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun 8/İ maddesinin 2'nci fıkrasının kaldırılması teklifi, tekliften çıkarılmıştır.

Ayhan Barut

İlhami Özcan Aygun

Bekir Başevirgen

Adana

Tekirdağ

Manisa

Okan Gaytancıoğlu

Ömer Fethi Gürer

Edirne

Niğde

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Gerekeçe...

Gerekeçe:

Madde geçekçesine göre sınırdaş arazi sahibinin ön alım hakkı uygulaması tarımsal bütünlüğün korunması amacıyla düzenlenmiş olmasına rağmen, söz konusu hakkın süreç içerisinde kötüye kullanılarak tarım arazilerinin gerçek değerinin altında elde edilebildiği bir usul olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu nedenle, maddeyle, sınırdaş arazi sahibinin ön alım hakkını düzenleyen 5403 sayılı Kanun'un 8/İ maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmaktadır. Getirilen düzenleme bölge tarımı ile ilgisi olmayan üçüncü şahıslara arazi satış işleminin önündeki tarımsal bütünlük şartını ortadan kaldırarak bölünüp parçalanmalar yolu ile tarımsal bütünlüğü bozma yönünde atılmış bir adım olarak değerlendirilebilir. Değişiklikle sınırdaş ön alım hakkının tümüyle kaldırılması yerine maddede

düzenlemeye gidilebilir. Benzer toprak sınıflama derecesine sahip oldukları taktirde sınırdaşın ön alım hakkının olması temel anlamda tarımsal arazi büyüklüklerinin artırılmasına hizmet etmektedir. Yeni düzenleme önerileri olarak; Tapu Müdürlükleri satış öncesi sınırdaşlara tebligat yapıp bir ay içerisinde başvuru olmadığı takdirde satışı gerçekleştirebilir veya satan kişi tüm komşularından muvafakat alarak satışı gerçekleştirebilir ya da mutlak dikili özel ürün arazilerinde satış vergi oranları düşürülerek gerçek satış değerleri üzerinden beyanların verilmesi sağlanabilir.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Sayın Başkan, değerli üyeler; belki de en önemli konulardan bir tanesi. Daha önce yine AKP döneminde çıkarılan bir kanundu ve o kanun ne yazık ki bir türlü işlemedi ve çok daha vahim sonuçlar yarattı. Defalarca söyledik, bugün bir değişiklik yapılıyor ama yine değişiklikte bir hata var ve eksik var. Komşu parselde ön alım hakkının giderilmesi konuşuluyor ama hisseli parsellerde ön alım hakkının kalması gerekiyor.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Kahyor zaten.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Kalacak fakat burada komşu ekonomik arazi bütünlüğü meselesindeki temel kavram şuydu, sorun da şuradan kaynaklanıyordu: Bir kere arazi büyüklüğünü tamamlamış parsellerin tekrar satışa konu olması bütünüyle yanlıştı. Ne demek istiyorum? 70 dönüm arazisi var, ekonomik bütünlüğü sağlamış, hemen yanı başında yani sınır olan 80 dönüm arazi var; 80 dönüm arazi satılıyor tapu rayiç bedeliyle, bu taraftaki vatandaş yani 70 dönüm sahibi olan dava açıyor, tapudaki rayiç bedel üzerinden bu araziyi satın alıyor. Bu âdetâ çok büyük bir hukuksuzluktu, çok büyük bir hak gasbıydı. Bunun giderilmesi için defalarca söyledik. Şimdi, bunun tümüyle kaldırılması doğru değil. Eğer buradaki 70 dönüm 50 dönümse, 40 dönümse, 30 dönümse, burada 15-20 dönüm gibi bir alan yani ekonomik bütünlüğü sağlayacak bir parsel oluşturuyorsa bunun kalması gerekiyor. Komşu parsel alma hakkı olmalı ama bunun sınırı ekonomik bütünlük sağlayacak miktar kadar olmalı. Diyelim ki 50 dönüm arazisi var, oradaki satılan arazi 25 dönümse, o 50 artı 25 toplam 75 dönümü tamamlayıp ekonomik bütünlüğü sağlıyorsa o arazi satın alınmalı, komşuluk hakkı orada devam etmeli, ön alım hakkı devam etmeli ama bu 70 dönüm o 80 dönümse, onun bağımsız satışı olmalı, orada dava açamamalı. Bu birinci.

İkincisi de, bu yan parsel satışlarında hem hissedarlar içerisinde hem hisse dışında yani bugün kaldırmak istediğiniz ama bizim devam etmesini belirli koşullara bağladığımız komşu hakkı ön alım olayındaysa, rayiç bedeller tapuda gösterilen satış bedelleri değil bir komisyon marifetiyle o gün piyasa koşullarında arazinin gerçek fiyatının belirlenerek satılması sağlanmalı. Bu sağlandığında, hem önceki kanundan kaynaklanan yanlış ve haksız uygulamalar ortadan kalkacak hem de bir taraftan ekonomik olarak toprak bütünlüğü sağlanırken kimsenin de hakkı yenmemiş olacak. Dolayısıyla bir yanlış gidiyor ama onun yerine yine yeni bir yanlış geliyor, yine bir arazi bütünlüğü sağlamak ya da ileriye doğru araziyi büyütmeye meselesi söz konusu olmuyor.

Bu çok önemli. Tekrar düşünülmesi gerektiğini tekrar tekrar söylüyorum. Bu önemli.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet, teşekkürler.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

20...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Geçmeyelim Başkanım, bakın şu madde çok önemliydi, özellikle söyledim, çok üzgünüm.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 20 neydi?

ORHAN SARIBAL (Bursa) – 17, 18, 19’u tartıştık.

Bakın, biraz önceki madde var ya, gerçekten çok önemli. Pratikte belki siz bunu yaşamıyorsunuz ama çok önemli bir maddeydi bu ve bu maddeyi de yine... Hani, şunu demeyin çıkıp: “Biz toprak bütünleştirmesi yapıyoruz, ekonomik büyüklük sağladık, işte şu kadar ilçelere göre şunu yaptık.” Hepsini çöktü. şu dakika aldığımız şu kararla bütün bunlar çökmüştür. O yüzden, 17’den itibaren sağlıklı bir şekilde tekrar tartışalım. Kötü bir şey söylemiyoruz, pratikte uygulanabilir, hak yemeyen ama hedeflediğiniz arazi büyüklüğünü, ekonomik büyüklüğünü sağlayan bir modellemeyi söylemeye çalıştık. Ama “Ben yaptım oldu.” mantığını bir kez daha yaşatıyor olmanız da kıymetli.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Sizin dediğinizi yapıyoruz yine biz şu anda.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Yok, hayır, benim dediğimi değil. Benim dediğimi yapsaydınız, benim değil, birlikte dediğimizi yapsaydınız, 16’dan itibaren bu gece bunları konuşmuyor olacaktık. Yarın belki daha dinlenmiş bir şekilde dediğimizi anlamış olacaktınız, buradan da iyi bir şey çıkacaktı. Bir tane iyi bir şey çıksın ya, bir tane!

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Ama biz “12’ye kadar.” dedik ya.

Arkadaşlar, burada kapatıyoruz. Yarın toplantımız 12.00’de. Hayırlı akşamlar diliyorum.

Kapanma Saati: 02.47

